

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

26452 *Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre, pel qual s'adopten mesures per afrontar les conseqüències econòmiques i socials derivades dels conflictes a Ucraïna i al Pròxim Orient, així com per pal·liar els efectes de la sequera.*

I

Des de la primavera de 2022 i fins avui, s'ha aprovat un total de set paquets de mesures amb la finalitat inicial d'afrontar les conseqüències a Espanya de la guerra a Ucraïna, incloent-hi mesures tant normatives com no normatives, que s'han anat adaptant a l'evolució de la situació econòmica i social.

Així, es va aprovar el Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, pel qual s'adopten mesures urgents en el marc del Pla nacional de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra a Ucraïna, que tenia com a objectius bàsics la contenció dels preus de l'energia per a tots els ciutadans i totes les empreses, el suport als sectors més afectats i als col·lectius més vulnerables i el reforç de l'estabilitat de preus. Entre les mesures adoptades, cal assenyalar la baixada dels impostos en l'àmbit elèctric, una bonificació al preu dels carburants i un escut social per donar suport especialment als col·lectius més vulnerables, a més d'ajudes importants als sectors productius més afectats per l'alça dels preus de l'energia, com el transport, l'agricultura i la ramaderia, la pesca i les indústries electrointensives i gasointensives. A més, es van adoptar un increment important de les prestacions socials (ingrés mínim vital i pensions no contributives) i altres mesures de protecció per als col·lectius més vulnerables.

Per la seva banda, el Reial decret llei 10/2022, de 13 de maig, va establir un mecanisme d'ajust de costos de producció per a la reducció del preu de l'electricitat en el mercat majorista, conegut per «mecanisme ibèric», que ha portat a una important reducció dels costos de l'electricitat a Espanya i Portugal, i protegeix l'economia i la societat d'una part dels efectes de la guerra en aquest àmbit.

El manteniment del conflicte bèl·lic i dels seus efectes sobre el nivell general de preus va portar que s'aprovés un segon paquet, mitjançant el Reial decret llei 11/2022, de 25 de juny, pel qual s'adopten i es prorroguen determinades mesures per respondre a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra a Ucraïna, per fer front a situacions de vulnerabilitat social i econòmica i per a la recuperació econòmica i social de l'illa de La Palma. Mitjançant aquesta norma, no solament es prorrogaven les mesures temporals principals per reduir els preus de l'energia, la inflació i protegir els col·lectius més vulnerables, incloses en el Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, sinó que, a més, es van incorporar importants mesures addicionals, com la congelació del preu de la bombona de butà, la subvenció de fins a un 30% dels títols de transport multiviatge de transport públic o previsions orientades a incrementar el suport públic a l'assegurança agrària.

Al seu torn, el Reial decret llei 14/2022, d'1 d'agost, va adoptar un conjunt de mesures orientades a promoure l'estalvi energètic i contenir la inflació, entre les quals destacaven la gratuïtat del transport públic de mitjana distància per ferrocarril i l'increment de la línia d'ajudes directes per al transport urbà i per carretera. Així mateix, mitjançant el Reial decret llei 17/2022, de 20 de setembre, es va acordar la baixada de l'IVA del gas natural.

El Reial decret llei 18/2022, de 18 d'octubre, va incrementar aquest catàleg de mesures per reforçar l'estalvi i preparar l'economia espanyola amb vista a l'hivern. Entre aquestes mesures, cal assenyalar la possibilitat que les comunitats de veïns es puguin acollir a la tarifa d'últim recurs de gas natural.

Aquests cinc primers paquets de mesures van comportar un esforç fiscal important que es va cobrir sense detriment del compliment d'objectius de reducció del dèficit i el deute públic i, el que és més important, van tenir un efecte molt positiu sobre l'evolució de la inflació i les variables econòmiques principals al llarg del 2022. La inflació va baixar quatre punts des del pic del mes de juliol, mentre que les mesures de suport a les famílies de menys renda van permetre compensar uns 3,5 punts percentuals de poder adquisitiu i van impedir un deteriorament dels indicadors de desigualtat. El descens que es va registrar des del mes d'agost va col·locar la taxa d'inflació espanyola per sota de la mitjana de la zona euro, mentre que el manteniment d'una sendera de fort augment de l'activitat real i de l'ocupació, el sector exterior i la reducció del dèficit i el deute públics van evidenciar la solidesa de l'economia espanyola en aquest entorn exterior i energètic tan complex.

En els últims mesos de 2022, els preus energètics es van moderar, i van ser reemplaçats com a factors d'augment del nivell general de preus per altres béns fonamentals com els aliments, les primeres matèries i els béns intermedis. Aquest augment de preus, que es va explicar principalment per l'impacte de la guerra sobre cadenes de subministrament i producció globals i pels augments previs del preu de l'energia, va ser especialment rellevant en els aliments, i hi havia productes de primera necessitat, com la farina, la mantega o el sucre, que van experimentar increments pròxims al 40% interanual. A més, encara que també es va moderar el preu del gas natural i dels carburants, van persistir elements importants que feien pensar que el seu preu es podia tornar a incrementar durant el 2023. Amb aquest escenari va ser necessari seguir adoptant mesures per evitar que es produís un efecte de rebot de la inflació a la vegada que es protegien els col·lectius més afectats i vulnerables; tot això, sense posar en risc el compliment dels objectius fiscals per al 2023.

Per fer-ho, mitjançant el Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre, de mesures de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra d'Ucraïna i de suport a la reconstrucció de l'illa de La Palma i a altres situacions de vulnerabilitat, es va adoptar un sisè paquet de mesures, es van mobilitzar uns 10.000 milions d'euros de recursos públics per articular la resposta de política econòmica enfront de la guerra d'Ucraïna a partir de l'1 de gener de 2023 i se'n va concentrar l'actuació en els col·lectius vulnerables a l'increment en el preu dels aliments i altres béns de primera necessitat i en els sectors més afectats per la pujada de l'energia.

Com a conseqüència de la durada de la guerra i de la persistència de les pressions a l'alça sobre els preus dels aliments, les primeres matèries i els béns intermedis, algunes de les mesures posades en marxa van ser prorrogades i actualitzades mitjançant el Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny.

En els últims mesos, les pressions a l'alça sobre els preus dels aliments, les primeres matèries i els béns intermedis s'han anat dissipant i els mercats s'han anat adaptant a la incertesa geopolítica persistent, la qual cosa fa que les previsions d'evolució de preus per al 2024 no siguin pessimistes. No obstant això, el fet cert és que la prolongació de la guerra a Ucraïna i Rússia, l'aparició d'un nou conflicte entre Israel i Gaza i la possibilitat d'una escalada en les tensions geopolítiques segueixen introduint un fort element d'incertesa que fa que les previsions es puguin revertir en qualsevol moment. Juntament amb això, la retirada abrupta de les mesures aprovades fins ara pot comportar efectes de rebot indesitjats sobre els preus, amb conseqüències indesitjades, especialment sobre els col·lectius més vulnerables.

En aquest context, amb aquest Reial decret llei s'opta, de manera prudent, per avançar en la retirada gradual de les mesures adoptades fins ara, evitar una evolució inesperada dels preus i protegir especialment els col·lectius més vulnerables, però sense posar en risc la sostenibilitat de les finances públiques i el compliment dels objectius de reducció del dèficit i del deute públic.

II

Aquest Reial decret llei s'estructura en una part expositiva i una part dispositiva que consta de sis títols, formats per noranta-un articles, dotze disposicions addicionals, onze disposicions transitòries, una disposició derogatòria, tretze disposicions finals i cinc annexos.

El títol I està dedicat a les mesures en matèria econòmica i es divideix en quatre capítols. El primer capítol s'ocupa de les actuacions urgents en el règim de compensacions i comissions de reemborsament anticipat d'operacions hipotecàries a tipus d'interès variable i de conversió a tipus d'interès fix.

Des del segon semestre de 2022, les condicions monetàries i financeres prevalents a Espanya han canviat dràsticament. En la reunió de juliol de 2022, el Consell de Govern del Banc Central Europeu va decidir elevar el tipus d'interès de la facilitat marginal de dipòsit des del -0,50% vigent fins en aquell moment fins al 0%. Des d'aleshores, aquest tipus d'interès ha seguit augmentant fins al 4% vigent des del setembre de 2023, el cicle de pujades més gran i més ràpid de la història del Banc Central Europeu. En total, el tipus d'interès de la facilitat marginal de dipòsit ha augmentat en 450 punts bàsics, substancialment més del que s'esperava.

Aquest enduriment monetari s'ha traslladat de manera asimètrica a les condicions financeres a les quals s'enfronten les llars espanyoles. D'una banda, l'increment dels tipus d'interès es trasllada automàticament als tipus d'interès en les hipoteques a tipus variable a mesura que s'actualitza el valor de la referència (generalment l'euríbor a 12 mesos). Això ha donat lloc a un augment generalitzat de la càrrega financera de les llars, que al juny de 2023 es va situar de mitjana una mica per damunt del 25% per al quintil de renda més baix i lleugerament per sota del 20% per al quintil superior de renda, segons l'Informe d'Estabilitat Financera de la tardor del Banc d'Espanya. D'altra banda, la remuneració dels dipòsits, una de les destinacions principals dels estalvis de les famílies, ha augmentat de manera lenta i en menor mesura que en episodis anteriors de contracció monetària. De nou d'acord amb la informació de l'Informe d'Estabilitat Financera de la tardor del Banc d'Espanya, la taxa de translació de l'increment dels tipus d'interès oficials a la remuneració dels dipòsits a la vista s'estimava en un 10% fins al juny de 2023 i en un 50% en els dipòsits a termini.

Malgrat aquest enduriment de les condicions financeres, caracteritzat per un augment substancial del cost dels préstecs lligats a l'adquisició de l'habitatge sense un increment simètric de la remuneració dels dipòsits, les llars espanyoles han mostrat una resistència ressenyable en el nou context. A això hi han contribuït el creixement de l'economia espanyola i el bon comportament del mercat de treball, juntament amb el procés de desendeutament de les famílies durant l'última dècada, que els ha permès afrontar aquest nou cicle financer des d'una posició de partida molt més sanejada. Com a conseqüència, les taxes de dubtositat de les llars es mantenen en nivells relativament baixos i, de fet, la ràtio de dubtositat hipotecària es va reduir per a tots els quintils de renda entre el desembre de 2021 i el juny de 2023, com il·lustra l'Informe d'Estabilitat Financera de la tardor del Banc d'Espanya.

En el procés d'adaptació de les llars a les noves condicions financeres durant l'últim any s'ha de destacar la fita de l'aprovació del Reial decret llei 19/2022, de 22 de novembre, pel qual s'estableix un Codi de bones pràctiques per alleujar la pujada dels tipus d'interès en préstecs hipotecaris sobre habitatge habitual, es modifica el Reial decret llei 6/2012, de 9 de març, de mesures urgents de protecció de deutors hipotecaris sense recursos, i s'adopten altres mesures estructurals per a la millora del mercat de préstecs hipotecaris.

D'una banda, el Reial decret llei 19/2022, de 22 de novembre, va reforçar els instruments preventius a disposició de les llars en risc de vulnerabilitat com a conseqüència de l'augment de tipus d'interès, va ampliar el Codi de bones pràctiques aprovat mitjançant el Reial decret llei 6/2012, de 9 març, i va crear un nou Codi de bones pràctiques amb caràcter temporal.

D'altra banda, el Reial decret llei 19/2022, de 22 de novembre, per als préstecs a tipus variable, independentment de la data de formalització, va suspendre el cobrament potencial de les comissions i compensacions per amortització anticipada o pas a tipus fix, amb l'objectiu d'abaratir i facilitar els ajustos en les condicions dels préstecs hipotecaris davant la nova situació financera. Amb dades de l'Institut Nacional d'Estadística acumulades fins al setembre de 2023, el nombre de cancel·lacions registrals (correlacionades amb les amortitzacions naturals i anticipades de préstecs hipotecaris) va augmentar un 11%, el de subrogacions, un 11%, i el de novacions es va reduir un 18%. Dins del total de modificacions contractuals observades el 2023 (unes 100.000 en total), el 38% incorporaven canvis en el tipus d'interès i es va observar un flux net d'unes 10.000 operacions de transformacions de tipus variable en fix. A més, en el primer semestre de 2023, es va amortitzar el 6% del saldo de les hipoteques vives, un punt percentual més que durant el mateix període de 2022, d'acord amb el Banc d'Espanya. Aquest import més gran de deute amortitzat, impulsat pels incentius generats per l'augment dels tipus d'interès dels préstecs a tipus variable i per la remuneració continguda dels dipòsits, s'hauria beneficiat potencialment de la suspensió del cobrament de comissions d'amortització anticipada. L'expectativa que es mantingui l'enduriment de les condicions financeres durant algun temps aconsella estendre aquestes mesures fins al 31 de desembre de 2024, de manera que les llars comptin amb la màxima flexibilitat possible al mínim cost per adaptar les condicions del seu endeutament.

Adicionalment, és convenient modificar el règim de limitació de les comissions de reemborsament per a les amortitzacions subrogatòries i de novació que preveu l'apartat 6 de l'article 23 de la Llei 5/2019, de 15 de març, aplicable inicialment a totes les operacions de crèdit immobiliari que, independentment de la data de formalització, siguin objecte de subrogació o novació per passar de tipus d'interès variable a tipus d'interès fix, per estendre el règim als casos en què l'operació resultant tingui un tipus d'interès fix durant un període inicial, almenys, de tres anys. Es tracta de donar cabuda a un dels productes oferts més freqüentment en l'actualitat: a setembre de 2023, les operacions «a tipus mixt», això és, amb un tipus inicial fixat entre 1 i 10 anys, representen el 42% de les noves hipoteques. L'extensió de la suspensió del cobrament potencial de compensacions i comissions que recull la disposició addicional primera del Reial decret llei 19/2022, de 22 de novembre, s'aplica també a aquest nou supòsit.

En segon lloc, el capítol II modifica, d'una banda, el títol i l'apartat 1 de l'article 35 del Reial decret llei 19/2018, de 23 de novembre, de serveis de pagament i altres mesures urgents en matèria financera, en relació amb les despeses i les comissions per serveis de pagament percebudes pels proveïdors de serveis de pagament. En aquest sentit, el procés profund d'innovació i adaptació tecnològica dels mitjans de pagament en els últims anys s'ha dut a terme sense detriment de la importància relativa que l'efectiu segueix tenint a Espanya per a determinats sectors de la societat.

Així, en els últims anys s'ha accelerat la reducció de l'ús de l'efectiu com a mitjà de pagament, en especial després de la irrupció de la pandèmia causada per la COVID-19, que ha intensificat el procés de digitalització de l'economia. Tanmateix, els pagaments en comerços físics es continuen efectuant majoritàriament en efectiu, si bé amb una disminució de l'ús respecte al 2019. Així, de conformitat amb la informació facilitada pel Banc Central Europeu i pel Banc d'Espanya, el percentatge de compres amb efectiu se situa en el 66% el 2022, enfront del 83% anterior a la pandèmia, i és, no obstant això, un dels usos d'efectiu més elevats entre els països de la zona euro. D'altra banda, atenent les característiques sociodemogràfiques de la població, podem observar que les persones de més edat utilitzen l'efectiu amb més intensitat. En concret, les persones de més de 65 anys efectuen aproximadament el 74% dels pagaments en comerços físics en efectiu, mentre que entre les de menys de 40 anys aquest percentatge disminueix fins a gairebé el 60%.

D'altra banda, l'informe de seguiment sobre l'accessibilitat presencial als serveis bancaris a Espanya de 2023 del Banc d'Espanya identifica determinats col·lectius que es podrien considerar en situació de vulnerabilitat en termes d'accés a l'efectiu. Entre els

col·lectius esmentats es troben els d'edats avançades o baixes capacitats digitals. És crucial, per tant, assegurar un accés adequat a l'efectiu als col·lectius més vulnerables eliminant barreres i promovent mesures per facilitar-n'hi l'accés.

Per fer-ho, es modifica l'article 35 del Reial decret llei 19/2018, de 23 de novembre, s'acull en la normativa de serveis de pagament el principi que el cobrament de comissions o la repercussió de despeses han de respondre a serveis prestats efectivament o a despeses que hi hagi hagut i es limita la possibilitat del cobrament de comissions pel servei de retirada d'efectiu per finestreta per a col·lectius vulnerables. A aquest efecte, es consideren vulnerables les persones de més de 65 anys i les persones amb alguna discapacitat reconeguda igual o superior al 33 per cent.

D'altra banda, s'introdueix el reforç necessari del marc aplicable perquè tots els agents rellevants del sistema de pagaments gestionin el risc operacional adequadament i s'evitin incidències que perjudiquin la confiança dels ciutadans en el sistema esmentat.

El sistema de pagaments és essencial per a la nostra economia i la nostra societat. Entès en sentit ampli, un sistema de pagaments eficient i de confiança és indispensable per complir dos objectius. En primer lloc, per garantir que els fluxos de liquiditat entre els diferents agents econòmics es poden traslladar i intercanviar entre si sense fallades ni demores indegudes, i així es contribueix al desenvolupament econòmic i la generació de riquesa. En segon lloc, per garantir el benestar de les persones, que interactuen permanentment amb el sistema de pagaments, amb més o menys intensitat, en les seves facetes diferents de treballadors, emprenedors, consumidors o clients. Incidències com les que han ocorregut recentment, que han impossibilitat durant algun temps la utilització de targetes de pagament o la utilització d'altres solucions de pagament digitalitzades, s'han d'evitar, ja que la confiança dels ciutadans en el bon funcionament dels sistemes de pagaments és, com hem esmentat, essencial per a la nostra economia i per al benestar social. La prevenció i la minimització de les incidències tecnològiques en els sistemes de pagaments és especialment rellevant en el context actual que estem vivint de transformació digital de la nostra economia.

El sistema de pagaments en sentit ampli està format per múltiples agents, cada vegada més diversos i especialitzats. Juntament amb els proveïdors de serveis de pagament, que són, principalment, les entitats de crèdit, les entitats de pagament i les entitats de diners electrònics, hi ha diferents entitats que exerceixen diverses funcions en la cadena de valor de la prestació de serveis de pagament, des de l'emissió d'un instrument de pagament fins a la seva compensació i liquidació. Cal destacar a continuació algunes d'aquestes entitats.

En primer lloc, els operadors de sistemes de pagament en sentit estricte, els quals es defineixen com els sistemes de transferències de fons regulats per disposicions formals i normalitzades, i dotats de normes comunes per al tractament, la compensació i la liquidació d'operacions de pagament entre els participants. Al seu torn, hi ha sistemes de pagament majoristes, per als pagaments de les entitats financeres entre si, i sistemes de pagament detallistes, per a diferents tipologies de mitjans de pagament (com targetes o pagaments compte a compte).

En segon lloc, els operadors d'esquemes de pagament, que gestionen un conjunt únic de disposicions i normes per a l'execució d'operacions de pagament, i que és independent de qualsevol infraestructura o sistema de pagament en què se sostingui la seva aplicació, com, per exemple, els esquemes de la zona única de pagaments en euros (SEPA, per la sigla en anglès) per a transferències i deutes o els esquemes de targetes de pagament quadripartits o tripartits. A vegades, un grup empresarial que compta amb un operador de sistemes de pagament presta, al seu torn, serveis d'esquema o de processament.

En tercer lloc, els operadors d'acords de pagament electrònic, que desenvolupen solucions de pagament que afegeixen funcionalitats operatives als serveis de pagament, com les carteres digitals.

En quart lloc, els processadors de pagaments, que són empreses de naturalesa tecnològica que presten serveis de transmissió, gestió i processament d'ordres de

pagament, sigui a proveïdors de serveis de pagament, a altres processadors o a sistemes de pagament en sentit estricte.

Finalment, hi ha una altra sèrie d'entitats que presten serveis tècnics i tecnològics als intervinents en la cadena de valor de la prestació de serveis de pagament, entre els quals s'inclouen els serveis de passarel·la de pagament, els serveis de protecció de la privacitat, l'autenticació de dades i entitats, el subministrament de tecnologies de la informació i de xarxes de comunicació o el subministrament i el manteniment d'interfícies orientades al consumidor utilitzades per recopilar informació sobre pagaments, inclosos els terminals i els dispositius utilitzats per als serveis de pagament.

L'ordenament jurídic europeu ha harmonitzat una part de les normes aplicables a alguns d'aquests agents. Sense ànim d'exhaustivitat, destaquen la Directiva 98/26/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de maig de 1998, sobre la fermesa de la liquidació en els sistemes de pagaments i de liquidació de valors; el Reglament (UE) 260/2012 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de març de 2012, pel qual s'estableixen requisits tècnics i empresarials per a les transferències i els deutes domiciliats en euros; el Reglament (UE) 2015/751 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2015, sobre les taxes d'intercanvi aplicades a les operacions de pagament amb targeta, o la Directiva (UE) 2015/2366 del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de novembre de 2015, sobre serveis de pagament en el mercat interior. Aquestes normes tenen el seu règim d'infraccions i sancions.

Per aconseguir l'objectiu descrit d'evitar incidències en el sistema, s'apliquen als operadors de sistemes de pagament, als operadors d'esquemes de pagament, als operadors d'acords de pagament electrònic, als processadors de pagaments i a altres proveïdors de serveis tecnològics o tècnics determinades obligacions i requeriments del Reglament (UE) 2022/2554 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de desembre de 2022, sobre la resiliència operativa digital del sector financer (Reglament DORA). Aquest Reglament europeu té com a objecte aconseguir un nivell comú elevat de resiliència operativa digital, i estableix requisits uniformes relatius a la seguretat de les xarxes i els sistemes d'informació que sostenen els processos empresarials de les entitats financeres. Les entitats de crèdit, les entitats de pagament o les entitats de diner electrònic estan subjectes a aquest Reglament, que és plenament exigible a partir del 17 de gener de 2025. El mateix Reglament, en el considerant 104, reconeix que «els estats membres (...) es poden inspirar en els requisits de resiliència operativa digital que estableix aquest Reglament en aplicar normes als operadors de sistemes de pagament i a les entitats de processament en les seves pròpies jurisdiccions».

Mitjançant aquest Reial decret llei s'amplien els subjectes obligats en l'àmbit dels pagaments i se'ls exigeix en particular el compliment de les mesures que recull el capítol II del Reglament DORA que es refereixen a la gestió adequada del risc relacionat amb les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC). Entre altres obligacions, han d'identificar totes les fonts de risc relacionat amb les TIC, detectar ràpidament les activitats anòmales, els problemes de rendiment de les xarxes de TIC i els incidents relacionats amb les TIC, disposar de polítiques i procediments de suport i procediments i mètodes de restabliment i recuperació o disposar de plans de comunicació de crisi. Des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, les entitats han d'implementar les mesures necessàries per complir les noves obligacions i, des del 17 de gener de 2025, els incompliments d'aquestes obligacions són sancionables pel Banc d'Espanya.

No obstant això, en virtut del principi de primacia de l'ordenament jurídic europeu, els sistemes de pagament considerats d'importància sistèmica per part del Banc Central Europeu, en virtut del Reglament (UE) 795/2014 del Banc Central Europeu, de 3 de juliol de 2014, sobre els requisits de vigilància dels sistemes de pagament d'importància sistèmica, s'han d'exceptuar d'aquest Reial decret llei, pel fet de tenir un règim d'incompliments i sancions en el Reglament esmentat.

A continuació, el capítol III crea el Fons de coinversió, FSPJ («FOCO» o «Fons»), fons sense personalitat jurídica, adscrit al Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa a través de la Secretaria d'Estat de Comerç. És necessari recordar que l'economia

espanyola s'enfronta actualment, com la resta dels països europeus, a desafiaments importants d'escala global. Les tensions geopolítiques, la retirada generalitzada de polítiques monetàries expansives o la rellevància creixent de la sostenibilitat en l'agenda internacional, entre altres factors, poden comportar un risc per a la competitivitat de determinades activitats econòmiques i, a la vegada, generen oportunitats en altres sectors. En conseqüència, és necessari i urgent impulsar la transformació del model productiu espanyol per preservar la integració de les empreses espanyoles en les cadenes globals de valor i, d'aquesta manera, reforçar la competitivitat i la resiliència de l'economia espanyola.

El programa NextGenerationEU, aprovat pel Consell Europeu el 21 de juny de 2020, afavoreix la transformació dels models productius dels estats membres de la Unió Europea, inclòs l'espanyol, ja que posa a la seva disposició un volum de recursos financers comunitaris sense precedents per fer front a la recuperació de la crisi causada per la COVID-19.

No obstant això, els recursos de naturalesa pública, tant nacionals com europeus, no són suficients per atendre les necessitats significatives de finançament associades a les inversions que promoguin la modernització del teixit productiu nacional i, per tant, s'han de complementar necessàriament amb la mobilització de fons de tercers. D'aquesta manera, l'atracció d'inversió estrangera constitueix un element decisiu per reforçar la competitivitat de l'economia espanyola, sempre vetllant, al mateix temps, per la preservació adequada de l'autonomia estratègica.

Amb l'objectiu d'atreure la inversió exterior i impulsar la modernització productiva, el creixement sostenible i la transició ecològica i digital de l'economia espanyola, aquest Reial decret llei preveu la creació d'aquest Fons de coinversió, FSPJ («FOCO» o «Fons»), fons sense personalitat jurídica i de vigència indefinida, i dotat inicialment amb fins a 2.000 milions d'euros.

El FOCO està orientat a la coinversió de l'Estat espanyol en empreses elegibles, existents o de nova creació, amb seu social a la Unió Europea i amb centre de treball a Espanya, juntament amb inversors estrangers, com ara fons sobirans, altres inversors institucionals estrangers públics o privats, o societats no financeres, entre d'altres. Les inversions s'han de fer sota criteris de rendibilitat i risc de mercat i s'han de dirigir a empreses que desenvolupin models de negoci alineats amb els principis d'enfortiment del creixement potencial de l'economia espanyola i la creació d'ocupació, l'impuls de la inversió pública i privada, la modernització del teixit productiu, l'acceleració de la doble transició ecològica i digital i el reforç de la resiliència social i econòmica del país. El seu disseny permet dotar l'aportació pressupostària de l'Estat espanyol d'un efecte multiplicador, atès que exigeix la participació de tercers inversors en projectes que afavoreixin el desenvolupament sostenible de l'economia espanyola. El FOCO pot fer inversions en empreses elegibles de manera directa i també de manera indirecta, com, per exemple, a través d'aportacions a fons d'inversió, nacionals o internacionals, que mobilitzin recursos d'inversors estrangers, entre d'altres.

La gestió del Fons correspon a la Companyia Espanyola de Finançament del Desenvolupament, COFIDES, SA, SME («COFIDES» o «gestora»), societat mercantil estatal amb capital publicoprivat, l'experiència de la qual en la gestió d'altres fons de l'Estat, també sense personalitat jurídica, la converteix en l'entitat idònia per canalitzar els recursos del FOCO.

El capítol IV regula les aportacions al Fons de resiliència autonòmica i a l'instrument financer InvestEU. S'ha de recordar que, el 16 d'octubre de 2023, el Consell de la Unió Europea va aprovar la proposta de la Comissió per modificar el Pla de recuperació, transformació i resiliència d'Espanya. La proposta inclou instruments financers gestionats pel Grup Banc Europeu d'Inversions (BEI), el «Fons de resiliència autonòmica», per finançar inversions sostenibles a les comunitats autònomes en 7 àrees prioritàries (habitatges socials i assequibles i regeneració urbana; transport sostenible; competitivitat industrial i de les pimes; recerca, desenvolupament i innovació; un turisme sostenible; economia assistencial; gestió de l'aigua i dels residus, i la transició energètica).

L'import que recull l'addenda del Pla de recuperació i resiliència és de fins a 20.000 milions d'euros, que han de ser invertits mitjançant (i) una línia pública directa de fins a 3.500 milions d'euros; (ii) altres línies dirigides a entitats privades o entitats públiques que es dediquen a activitats similars amb inversions de fins a 16.000 milions d'euros, i (iii) una aportació al compartiment dels estats membres d'InvestEU de fins a 500 milions d'euros.

El Grup Banc Europeu d'Inversions, format pel Banc Europeu d'Inversions i pel Fons Europeu d'Inversions, ha de gestionar el Mecanisme en qualitat d'entitat executora. La Decisió d'execució del Consell també estableix com a primera fita de l'instrument l'entrada en vigor de l'Acord d'execució entre Espanya i el Grup Banc Europeu d'Inversions abans del final del 2023. A més, aquesta Decisió defineix uns terminis estrictes per a la implementació de l'instrument, la qual cosa fa necessària la signatura dels acords amb el Grup Banc Europeu d'Inversions com més aviat millor per avançar en l'execució dels instruments.

Segons recull el Reglament (UE) 2021/523 del Parlament Europeu i del Consell, de 24 de març de 2021, pel qual s'estableix el programa InvestEU i es modifica el Reglament (UE) 2015/101, per fer efectiva l'aportació al compartiment dels estats membres d'InvestEU, s'ha de formalitzar un conveni de contribució entre el Regne d'Espanya i la Comissió. Aquests fons els ha d'utilitzar el Fons Europeu d'Inversions per atorgar garanties a intermediaris financers que permetin augmentar el crèdit a pimes, *midcaps* i llars.

Per a la resta dels instruments, el Grup Banc Europeu d'Inversions ha proposat posar en marxa el manament mitjançant un enfocament per fases, amb la signatura en una primera fase d'un Acord d'implementació paraigua tripartit entre el Banc Europeu d'Inversions, el Fons Europeu d'Inversions i el Regne d'Espanya que estableixi les qüestions horitzontals comunes als diferents instruments. A aquest Acord paraigua s'hi afegirien acords d'instrument, un per cadascun dels instruments que s'han de posar en marxa.

S'han acordat amb el Grup Banc Europeu d'Inversions els instruments següents, que han de tenir els seus acords de finançament respectius:

a) Un instrument directe de cofinançament, gestionat pel Banc Europeu d'Inversions. Aquest instrument s'ha d'utilitzar per invertir en grans projectes, tant públics com privats, en un gran nombre de sectors. El Banc Europeu d'Inversions ha de cofinançar, a més, els projectes amb els seus recursos propis seguint les seves polítiques habituals.

b) Un instrument mitjançat per al finançament de projectes de desenvolupament urbà i turisme sostenibles, gestionat també pel Banc Europeu d'Inversions. Els recursos s'han de canalitzar als beneficiaris finals (entitats privades o públiques en àmbits similars) a través d'intermediaris financers seleccionats i supervisats pel Banc Europeu d'Inversions. S'ha de delegar en els intermediaris financers la selecció, el finançament i la gestió dels projectes d'inversió, que han de ser compatibles amb les regles d'elegibilitat del Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

c) Un instrument de crèdit privat sènior («senior private credit») gestionat pel Fons Europeu d'Inversions. Es tracta d'un instrument mitjançat per proveir de finançament alternatiu (no bancari) pimes i *midcaps*. Amb aquest instrument, el Fons Europeu d'Inversions ha de prendre participacions en el capital de fons de deute.

d) Instruments de titulització («asset backed securities»), amb registre o sense. Seria un instrument gestionat pel Fons Europeu d'Inversions. S'hi ha de garantir una cartera ja existent de préstecs d'un intermediari financer, a condició que aquest generi una nova cartera elegible de préstecs a pimes, *midcaps* i llars/particulars.

En tots els instruments, el Grup Banc Europeu d'Inversions estaria gestionant els fons per compte i risc d'Espanya, a canvi d'unes comissions que estan sent negociades. En diferents instruments, el Grup Banc Europeu d'Inversions ha de coinvertir els seus

propis recursos, en alguns casos en condicions *pari passu* i en altres ocasions en condicions diferents.

Perquè el Banc Europeu d'Inversions pugui portar a terme aquestes inversions, aquest Reial decret llei autoritza el pagament al Grup Banc Europeu d'Inversions per a la posada en marxa dels instruments esmentats per un import màxim de 19.500.000.000 d'euros, al llarg de tot el període de vigència del Fons, i s'ha de desenvolupar en diverses fases, per a les quals s'han de subscriure els acords successius amb el Grup BEI.

Adicionalment, aquest Reial decret llei autoritza Espanya a fer una aportació a la Comissió Europea de fins a 500.000.000 d'euros per a la creació d'un compartiment d'Espanya dins de l'instrument InvestEU i l'atorgament d'una contragarantia addicional a la Comissió de fins a 120.000.000 d'euros per cobrir passius contingents addicionals resultants de les garanties que ha d'atorgar la Comissió al Fons Europeu d'Inversions.

III

El títol II està dividit en dos capítols, dedicats, respectivament, a les mesures fiscals i relatives al finançament local. En el primer cas, s'estableix la pròrroga de mesures de naturalesa tributària que, si no s'adoptessin, caducarien a 31 de desembre d'aquest any, amb el perjudici consegüent per als col·lectius de contribuents que se'n van beneficiant, sense que s'hagi produït un canvi significatiu en les condicions en què es van adoptar originàriament que ho justifiqui. La pròrroga de mesures pot ser total o parcial, segons aconsella en cada cas la situació actual, i també pot venir motivada per la necessitat de garantir, en els exercicis de 2024 i següents, els recursos econòmics que ha estat possible obtenir des de la seva adopció original, i, amb això, el marge de recaptació necessari per finançar la despesa pública. D'altra banda, s'hi adopta un altre tipus de mesures fiscals d'adopció urgent, orientades o bé a garantir la consolidació de les finances públiques, o bé a garantir la seguretat jurídica en la tributació, evitar buits normatius i donar compliment a previsions d'actualització de determinats índexs, procurar la màxima eficiència en l'actuació de l'Administració, o bé aprofitar els avantatges que per a Espanya comporta el Pla de recuperació, transformació i resiliència, en el marc socioeconòmic actual.

Pel que fa a l'impost sobre la renda de les persones físiques, s'estableix un marc normatiu estable que permeti als petits autònoms continuar aplicant el mètode d'estimació objectiva per al càlcul del rendiment net de la seva activitat econòmica i s'evita, a més, un increment en les seves obligacions formals i de facturació, de manera que es prorroguen per al període impositiu de 2024 els límits quantitatius que delimiten en l'impost sobre la renda de les persones físiques l'àmbit d'aplicació del mètode d'estimació objectiva, a excepció de les activitats agrícoles, ramaderes i forestals, que tenen el seu propi límit quantitatiu per volum d'ingressos. A semblança d'aquesta mesura, es prorroguen per al període impositiu de 2024 els límits per a l'aplicació del règim simplificat i el règim especial de l'agricultura, la ramaderia i la pesca, en l'impost sobre el valor afegit.

Així mateix, amb la finalitat de millorar l'eficiència energètica d'habitatges, s'amplia un any més l'àmbit temporal d'aplicació de la deducció que preveu a aquest efecte l'impost sobre la renda de les persones físiques. D'aquesta manera, es disposa d'un termini superior per poder emprendre aquestes obres, que permeten reduir el consum d'energia primària no renovable o la demanda de calefacció o de refrigeració d'aquestes. Aquesta mesura és coherent amb les previsions del Pla de recuperació, transformació i resiliència, i la seva addenda.

D'altra banda, es modifica l'apartat nou de l'article 3 de la Llei 38/2022, de 27 de desembre, per a l'establiment de gravàmens temporals energètic i d'entitats de crèdit i establiments financers de crèdit i per la qual es crea l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes, i es modifiquen determinades normes tributàries, a fi d'estendre el

mínim exempt de 700.000 euros a tots els subjectes passius de l'impost, independentment del fet que siguin o no residents a Espanya.

Quant a l'impost sobre societats, es prorroga la mesura que conté la disposició addicional dissetena de la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'impost sobre societats, prevista inicialment per a les inversions efectuades el 2023, per la qual els contribuents podien amortitzar lliurement les inversions efectuades en instal·lacions destinades a l'autoconsum d'energia elèctrica, així com les instal·lacions per a ús tèrmic de consum propi, sempre que utilitzessin energia procedent de fonts renovables i substituïssin instal·lacions que utilitzessin energia procedent de fonts no renovables fòssils i l'entrada en funcionament de les quals s'hagués produït l'any 2023; tot això, condicionat al compliment d'un requisit de manteniment de plantilla. No obstant això, amb aquesta modificació, la llibertat d'amortització que preveu la disposició addicional esmentada es prorroga un any més, per la qual cosa l'entrada en funcionament de les inversions esmentades es pot dur a terme el 2024.

L'objectiu d'aquesta mesura és promoure el desplaçament dels combustibles fòssils per energies renovables produïdes de manera autòctona per contribuir a la millora de la competitivitat de les empreses espanyoles, la lluita contra el canvi climàtic i la millora de la seguretat energètica del país. Tot això, alineat amb les polítiques nacionals i europees de millora de la seguretat de subministrament i de lluita contra el canvi climàtic, entre les quals destaquen el «Pla + seguretat per a la teva energia (+SE)», aprovat en el Consell de Ministres l'11 d'octubre de 2022, i el Pla REPowerEU, presentat per la Comissió Europea el 18 de maig de 2022 per donar resposta a la crisi energètica arran de la invasió d'Ucraïna per part de Rússia.

Quant a l'impost sobre el valor afegit, a semblança de la mesura adoptada en l'impost sobre la renda de les persones físiques, es consolida el marc que va permetent als petits empresaris aplicar els règims especials simplificat i de l'agricultura, la ramaderia i la pesca i s'evita, a més, un increment en les seves obligacions formals i de facturació, mitjançant la pròrroga per a l'any 2024 dels límits quantitatius que delimiten en l'impost esmentat l'àmbit d'aplicació dels règims especials simplificat i de l'agricultura, la ramaderia i la pesca.

També es prorroga, durant el primer semestre de 2024, l'aplicació en l'impost sobre el valor afegit del tipus impositiu del 0 per cent que recau sobre els productes bàsics d'alimentació, així com la del 5 per cent amb què resulten gravats els olis d'oliva i de llavors i les pastes alimentàries, per contribuir a la reducció del preu final d'aquests aliments.

Així, s'inclou un article que doni continuïtat durant sis mesos a la reducció de l'IVA que estableix l'article 72 del Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre, la vigència del qual finalitza el 31 de desembre de 2023.

En efecte, mitjançant el Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre, es va adoptar un sisè paquet de mesures, es van mobilitzar uns 10.000 milions d'euros de recursos públics per articular la resposta de política econòmica enfront de la guerra d'Ucraïna a partir de l'1 de gener de 2023 i se'n va concentrar l'actuació en els col·lectius vulnerables a l'increment en el preu dels aliments i altres béns de primera necessitat i en els sectors més afectats per la pujada de l'energia. Aquestes mesures van ampliar la seva vigència per mitjà del Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny.

No obstant això, igual que succeïa en la data en què es va aprovar aquest últim Reial decret llei, la incertesa lligada a la durada de la guerra i a la persistència de les pressions a l'alça sobre els preus dels aliments, les primeres matèries i els béns intermedis, segueix afectant en l'actualitat el conjunt de l'economia europea i mundial, per la qual cosa es fa necessari procedir a prorrogar alguna de les mesures posades en marxa fins avui, en especial aquelles amb les quals es pretén protegir els col·lectius més afectats i vulnerables.

Aquesta mesura aborda un element essencial de política econòmica que parteix de l'assumpció que, si bé la inflació subjacent ha tingut un comportament positiu, amb tendència a la baixa en els últims mesos, la taxa anual d'inflació dels aliments i de les

begudes no alcohòliques es manté encara en xifres d'un ordre tres vegades superior a la de la inflació general, i ha arribat al +9,5% a l'octubre de 2023. En conseqüència, per tal d'afavorir una evolució positiva de la inflació dels aliments en els propers mesos i el seu impacte positiu consegüent en la població espanyola, i en especial en persones més desfavorides, es proposa una reducció de l'IVA de determinats aliments fins al 30 de juny de 2024.

D'aquesta manera, encara que les mesures adoptades pel Govern estan aconseguint la desacceleració gradual de la inflació, l'alça dels preus dels aliments està reduint el poder adquisitiu de les famílies, per la qual cosa és imprescindible prorrogar, davant el seu venciment imminent el proper 31 de desembre, la reducció dels tipus impositius de l'impost sobre el valor afegit.

Precisament amb la intenció de contenir els preus i donar suport als ciutadans més afectats també en l'àmbit de l'energia, aquest Reial decret llei inclou també la pròrroga de l'aplicació de tipus impositius reduïts a determinats subministraments d'energia elèctrica i al gas natural. No obstant això, tenint en compte l'evolució del preu dels productes energètics en els mercats internacionals i la incidència de les mesures posades en marxa pel Govern per a la seva contenció en el mercat nacional, és aplicable des de l'1 de gener fins al 31 de desembre de 2024 el tipus reduït del 10 per cent de l'IVA que recau sobre tots els components de la factura dels lliuraments d'electricitat, en lloc del tipus del 5 per cent aplicable fins al 31 de desembre de 2023. També és aplicable el tipus reduït del 10 per cent als lliuraments de gas natural des de l'1 de gener fins al 31 de març de 2024. D'aquesta manera, es garanteix l'objectiu de mantenir una reducció significativa de la factura de productes energètics de les llars, en particular durant el període hivernal, mentre s'avança en la normalització dels preus de mercat i en la retirada gradual de les ajudes davant la necessària consolidació de les finances públiques.

La pròrroga en la reducció impositiva també s'aplica a pèl·lets, briquetes i llenya, substitutius ecològics del gas natural procedents de biomassa i destinats a sistemes de calefacció, que passen a tributar al tipus reduït del 10 per cent des de l'1 de gener fins al 30 de juny de 2024.

Ve al cas recordar que, des de finals del 2020 i, més intensament, al març de 2021, el preu del mercat majorista de l'electricitat a Espanya estava marcant preus inusualment alts, per la qual cosa, mitjançant el Reial decret llei 12/2021, de 24 de juny, pel qual s'adopten mesures urgents en l'àmbit de la fiscalitat energètica i en matèria de generació d'energia, i sobre gestió del cànon de regulació i de la tarifa d'utilització de l'aigua, es va suspendre l'impost sobre el valor de la producció de l'energia elèctrica durant el tercer trimestre de 2021.

Aquesta mesura tenia per objecte compensar els costos més grans que estaven suportant determinades empreses productores d'electricitat a causa de l'evolució del preu del gas natural i dels drets d'emissió del CO₂.

Per això, pel fet de reduir un dels costos operatius com és l'impost sobre el valor de la producció de l'energia elèctrica, es considerava que aquestes empreses podrien oferir preus més competitius de l'electricitat en el mercat elèctric.

La suspensió de l'impost sobre el valor de la producció de l'energia elèctrica s'ha anat prorrogant fins al 31 de desembre de 2023.

Tanmateix, durant els últims mesos, el preu de l'electricitat s'ha reduït considerablement, la qual cosa indica una normalització en el mercat elèctric. Per consegüent, es considera necessari anar atenuant la mesura excepcional que es va adoptar mitjançant l'esmentat Reial decret llei 12/2021, de 24 de juny, en l'àmbit de l'impost sobre el valor de la producció de l'energia elèctrica. Com a conseqüència, per a l'exercici de 2024, la base imposable de l'impost sobre el valor de la producció d'energia elèctrica ha d'estar constituïda per l'import total que correspongui percebre al contribuent per la producció i la incorporació al sistema elèctric d'energia elèctrica, mesurada en barres de central, per cada instal·lació, en el període impositiu minorada en la meitat de les retribucions corresponents a l'electricitat incorporada al sistema durant el primer

trimestre natural, i minorada en una quarta part de les retribucions corresponents a l'electricitat incorporada al sistema durant el segon trimestre natural.

També mitjançant el Reial decret llei 17/2021, de 14 de setembre, de mesures urgents per mitigar l'impacte de l'escalada de preus del gas natural en els mercats detallistes de gas i d'electricitat, amb efectes des del 15 de setembre de 2021 i fins al 31 de desembre de 2021, el tipus impositiu de l'impost especial sobre l'electricitat es va fixar en el 0,5 per cent, a fi de pal·liar els preus elevats de l'electricitat que s'estaven produint en el mercat majorista com a conseqüència de l'alta cotització del gas natural en els mercats internacionals.

Així mateix, la mesura esmentada s'ha anat prorrogant també fins al 31 de desembre de 2023.

Per les mateixes raons, es considera necessari anar atenuant la mesura excepcional que es va adoptar mitjançant l'esmentat Reial decret llei 17/2021, de 14 de setembre, en l'àmbit de l'impost especial sobre l'electricitat. Com a conseqüència, durant el primer trimestre de 2024, el tipus impositiu de l'impost especial sobre l'electricitat es fixa en el 2,5 per cent, i durant el segon trimestre, en el 3,8 per cent. En tot cas, s'han de respectar els tipus impositius mínims exigits per la Directiva 2003/96/CE del Consell, de 27 d'octubre de 2003, per la qual es reestructura el règim comunitari d'imposició dels productes energètics i de l'electricitat.

D'altra banda, i per tancar el capítol I d'aquest títol, la norma conté l'actualització que preveu l'article 107.4 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, dels imports dels coeficients màxims a aplicar per a la determinació de la base imposable de l'impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana. Aquesta previsió d'actualització d'imports està habilitada per la normativa pròpia de l'impost, ja es va fer en l'exercici passat mitjançant la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'exercici de 2023, i els seus efectes des de l'1 de gener de l'exercici en què aquests han de tenir efectes per a la determinació de la base imposable de l'impost en la data de meritació corresponent garanteixen que no hi hagi distorsions en l'aplicació dels criteris que recull la normativa de l'impost per a la determinació de la base de tributació.

El capítol II, en matèria de finançament, inclou els preceptes necessaris per a l'aplicació millor dels models de participació de les entitats locals en tributs de l'Estat en un context de pròrroga dels pressupostos generals de l'Estat. Els preceptes esmentats afecten la revisió quadriennal dels àmbits subjectius d'aplicació d'aquests models, que, d'acord amb el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, s'ha d'aplicar el 2024, i les regles que han de regir els lliuraments a compte d'aquest any, així com l'actualització dels valors dels criteris de distribució d'aquests lliuraments i la determinació dels criteris que permetin calcular l'índex d'evolució dels ingressos tributaris de l'Estat a fi de procedir a la liquidació definitiva dels lliuraments transferits l'any 2022.

IV

El títol III està dedicat a l'energia, i es compon de quatre capítols; les novetats reguladores que s'hi incorporen són diverses.

Començant pel capítol I, recull les mesures per a la incorporació ordenada de les instal·lacions de producció d'origen renovable en el sistema elèctric. En efecte, d'una banda, en l'actualitat hi ha un contingent important de projectes renovables acumulats al voltant d'unes mateixes fites que regula el Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, pel qual s'aproven mesures en matèria d'energia i en altres àmbits per a la reactivació econòmica, la qual cosa obliga els promotors a concentrar el seu desplegament i execució en un període de temps ajustat.

D'altra banda, i com s'ha assenyalat en altres ocasions, l'acceleració forta de l'electrificació de l'economia a escala mundial i en l'àmbit nacional està tensant la cadena de subministrament i construcció, la qual cosa s'està traduint en efectes indesitjats com són l'allargament dels terminis de lliurament, la dificultat per trobar proveïdors de béns

d'equip i instal·ladors, cosa que comporta importacions de llocs més llunyans, la instal·lació d'equips de menys qualitat, l'increment de preus o increments de la petjada de carboni de les plantes de producció.

Això és especialment rellevant en un moment en què la Unió Europea està treballant a recuperar i potenciar les cadenes de valor de totes les seves indústries associades a la transició energètica, a través d'iniciatives com la Llei sobre la indústria de zero emissions netes (NZIA).

D'altra banda, el volum elevat de projectes que s'estan desenvolupant conjuntament comporta una sèrie de reptes i oportunitats no solament des de l'òptica de la construcció d'aquests i des de la de la seva contribució a minorar preus d'energia i d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, sinó que són un vertader repte de disseny i de redissenys successius per aconseguir una coordinació adequada entre tots des de l'òptica ambiental i substantiva amb la finalitat de minimitzar-ne els impactes ambientals i socials. Això últim ha implicat la necessitat de fer modificacions successives per part dels promotors per coordinar i compactar evacuacions i per encaixar en el territori els parcs generadors, la qual cosa, al seu torn, es tradueix en la necessitat de noves tramitacions pel fet de provocar noves afeccions. Si bé això aporta avantatges evidents a la societat, comporta òbviament la necessitat d'emprendre nous processos d'informació pública i consultes a organismes, la qual cosa necessàriament requereix més temps. Així, ens trobem que, per aconseguir una imbricació millor dels projectes en el territori, es requereix una mica més de temps, el qual en alguns casos és escàs davant el venciment imminent de la fita d'obtenció d'autorització administrativa de construcció per a un contingent elevat de projectes.

En l'actualitat, d'acord amb el Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, i l'article 185 del Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny, el termini màxim per acreditar la fita de l'autorització administrativa de construcció està fixat en quaranta-tres mesos. S'augmenta aquest termini en sis mesos més, fins a arribar als quaranta-nou mesos.

També es possibilita que els promotors que vulguin prolongar el termini per obtenir l'autorització administrativa d'explotació ho puguin fer de manera voluntària, fins a un màxim de vuit anys, amb la indicació del semestre en què ha d'entrar en servei la seva instal·lació, i aquesta data és vinculant.

D'aquesta manera, s'espera una entrada esglaonada de tota la potència renovable que està prevista en els propers anys amb vista al compliment dels compromisos internacionals assumits per Espanya compatible amb un desenvolupament industrial europeu i nacional compassat.

Finalment, en relació amb les fites administratives, s'ha observat que les instal·lacions de bombament i les futures instal·lacions d'eòlica marina requereixen temps, tant de tramitació com de construcció, molt superiors a altres plantes de tecnologia renovable, per la qual cosa es considera adequat estendre el termini per a l'obtenció de l'autorització administrativa d'explotació definitiva d'aquestes instal·lacions fins als nou anys.

En el capítol II s'inclou la regulació de l'accés i la connexió a les xarxes de transport i distribució d'energia elèctrica per a la promoció de l'autoconsum, l'electrificació de la demanda i la descarbonització de la indústria. En aquest sentit, amb la finalitat de fomentar l'autoconsum associat a la nova generació d'energia elèctrica d'origen renovable en grans consumidors, a l'article 8 del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, pel qual s'adopten mesures urgents en el marc del Pla nacional de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra a Ucraïna, es va alliberar una part de la capacitat de la xarxa de transport reservada per a la realització de concursos d'accés per aconseguir uns costos energètics inferiors i reforçar la competitivitat de la indústria espanyola i contribuir a la seva descarbonització. Aquesta mesura afectava tots els nusos que s'havien reservat per a un concurs amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei. Atès que aquesta mesura ha estat eficaç, s'estén a tots els nusos que s'hagin reservat des de l'entrada en vigor del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, o que siguin reservats en el futur per a un concurs. Addicionalment s'hi

introdueixen modificacions amb la finalitat de garantir que l'autoconsum es porta a terme i, amb la finalitat d'ordenar l'atorgament de nova capacitat d'accés per a la generació, s'assenyala que la capacitat que no s'atorgui per a l'autoconsum torna a estar reservada per a un concurs si aquest no s'ha celebrat.

Al llarg dels últims mesos, en vista de les dades facilitades pels gestors de les xarxes de transport i distribució, s'està observant un fort augment de les peticions d'accés a les xarxes per connectar-hi nous consums. Els sol·licitants principals són instal·lacions de producció d'hidrogen, centres de processament de dades i instal·lacions d'emmagatzematge. Igual que ja va succeir amb la generació en el període de 2018 a 2020, s'observa un creixement extraordinàriament ràpid i que en alguns casos els projectes comencen a desenvolupar-se ràpidament, però en d'altres no. Aquest eventual acaparament de permisos d'accés a la xarxa per a grans consums, unit al fet que els permisos d'accés de consum no tenen una caducitat clarament definida, aconsella prendre mesures que permetin evitar l'acaparament especulatiu d'aquests per projectes que no tenen una visibilitat clara per al seu desenvolupament.

Per aquesta raó s'hi introdueix una nova regulació que estableix que, en els casos en què hi hagi competència per l'accés per a la demanda en un nus determinat de la xarxa de transport, la seva adjudicació s'efectui mitjançant un procediment de concurs en què es tinguin en compte criteris de maduresa dels projectes, volum d'inversions associades i contribució a la descarbonització de la demanda energètica, entre d'altres. A més, amb el mateix fi i un caràcter més general, s'hi introdueixen dues mesures més, que són, d'una banda, l'establiment de garanties per als projectes que es connectin a les xarxes de tensió igual o superior a 36 kV, és a dir, els grans projectes de consum i, d'altra banda, s'hi estableix la caducitat dels permisos d'accés i de connexió si en el termini de 5 anys des de la seva obtenció no es fa un contracte tècnic d'accés per una potència equivalent, almenys, del 50% de la capacitat d'accés del permís. Per als permisos ja atorgats s'hi estableix un període transitori per constituir les garanties necessàries, i els terminis de caducitat comencen a computar des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

Finalment, respecte a l'accés, el Reial decret llei incorpora una mesura excepcional respecte a l'atorgament de permisos d'accés i de connexió en els sistemes no peninsulars. La situació posada de manifest per l'operador del sistema quant a la situació de la generació en els territoris no peninsulars recomana la necessitat de dur a terme un procediment de concurrència competitiva per a l'atorgament de la resolució favorable de compatibilitat fet a l'empara del que preveu l'article 46 del Reial decret 738/2015, de 31 de juliol, pel qual es regula l'activitat de producció d'energia elèctrica i el procediment de despatx en els sistemes elèctrics dels territoris no peninsulars. Aquests informes assenyalen la necessitat de disposar de potència tèrmica que permeti garantir la seguretat de subministrament. Seria si més no paradoxal que grups que es necessiten per garantir el subministrament no disposessin de permisos d'accés i de connexió; per aquest motiu, als grups que resultin adjudicatari del procediment esmentat només els són aplicables els criteris de comportament estàtic. La urgència d'aquesta mesura es fonamenta en la necessitat de renovar el parc generador dels territoris no peninsulars a l'empara del que estableix el Reial decret 738/2015, de 31 de juliol, pel qual es regula l'activitat de producció d'energia elèctrica i el procediment de despatx en els sistemes elèctrics dels territoris no peninsulars. Aquesta renovació és crítica per garantir el subministrament en aquests sistemes, i l'obtenció de permisos d'accés en aquests territoris no ha de ser un obstacle per als eventuals oferents al procediment de concurrència competitiva que s'ha de convocar a aquest efecte.

En el capítol III s'estenen algunes mesures ja adoptades amb anterioritat, per contrarestar les conseqüències econòmiques i socials de la guerra d'Ucraïna. En efecte, per les raons exposades anteriorment relatives a la situació dels mercats energètics i la incertesa, la volatilitat i els nivells de preus que encara persisteixen, és necessari prorrogar també algunes de les mesures de protecció als consumidors que s'han anat adoptant en els últims 3 anys.

Igualment, des d'un punt de vista sectorial, com a mesures aplicables a l'àmbit empresarial, es manté la flexibilització de contractes de subministrament d'energia elèctrica implementada en el Reial decret llei 18/2022, de 18 d'octubre, pel qual s'aproven mesures de reforç de la protecció dels consumidors d'energia i de contribució a la reducció del consum de gas natural en aplicació del «Pla + seguretat per a la teva energia (+SE)», així com mesures en matèria de retribucions del personal al servei del sector públic i de protecció de les persones treballadores agràries eventuais afectades per la sequera, que ha permès a les empreses modificar les seves potències contractades al llarg d'un mateix exercici adaptant-les a les seves pautes de consum, la qual cosa ha permès reduir el cost elèctric associat al terme fix de les factures d'electricitat. També, s'estén durant sis mesos el mecanisme de suport per garantir la competitivitat de la indústria electrointensiva, ja que aquest col·lectiu de consumidors se segueix mantenint particularment exposat a la incertesa internacional.

Es modifica la disposició addicional tercera del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, per prorrogar el termini d'aplicació de la flexibilització dels contractes de subministrament de gas natural des del 31 de desembre de 2023 fins al 30 de juny de 2024. Les mesures de flexibilització dels contractes de subministrament destinades a facilitar als consumidors l'adaptació dels processos productius de les indústries a l'escenari d'alts preus de l'energia, a reduir els costos de les empreses i a minorar els preus dels productes finals es van aprovar per primera vegada mitjançant l'article 43 del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, pel qual s'adopten mesures urgents complementàries en l'àmbit social i econòmic per fer front a la COVID-19.

La mesura es va prorrogar fins al 31 de març de 2022 mitjançant la disposició addicional cinquena del Reial decret llei 29/2021, de 21 de desembre, pel qual s'adopten mesures urgents en l'àmbit energètic per al foment de la mobilitat elèctrica, l'autoconsum i el desplegament d'energies renovables, i fins al 30 de juny de 2022 mitjançant la disposició addicional tercera del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març. Posteriorment, la mesura es va estendre fins al 31 de desembre de 2022 mitjançant l'apartat catorze de l'article 1 del Reial decret llei 11/2022, de 25 de juny. Finalment, l'article 6 del Reial decret llei 18/2022, de 18 d'octubre, va prorrogar la mesura fins al 31 de desembre de 2023.

Sense que s'hagin deixat de donar les condicions d'aplicabilitat de la mesura, el 27 de desembre de 2022, va entrar en vigor el Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre, que, a l'article 10, va modificar la reiterada disposició addicional tercera del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, per fer aplicable la mesura fins al període establert prèviament: 31 de desembre de 2023 però independentment de l'evolució dels preus del gas natural en el mercat MIBGAS.

En tot aquest període d'aplicació, aquesta mesura s'ha demostrat eficaç com a forma d'evitar l'encariment de l'adaptació dels consumidors industrials de gas natural a l'escenari de preus alts i volàtils d'aquest combustible.

S'estenen, així mateix, fins al 30 de juny de 2024 els descomptes del bo social d'electricitat, la garantia de subministrament d'aigua i energia a consumidors vulnerables i l'aplicació temporal del bo social d'electricitat a les llars treballadores amb ingressos baixos afectats particularment per la crisi energètica. També es prorroguen mesures fiscals, en els termes assenyalats anteriorment.

Quant als gasos líquids del petroli envasats, l'article 19 del Reial decret llei 11/2022, de 25 de juny, va establir una limitació del preu màxim, abans d'impostos, dels gasos líquids del petroli (GLP) envasats per a les actualitzacions del juliol, setembre i novembre de 2022, mesura que es va prorrogar fins al 30 de juny de 2023 mitjançant l'article 8 del Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre.

Durant l'últim semestre de l'any 2023, s'ha produït un augment del 40% en les cotitzacions internacionals del propà i del 65% en el butà. Aquest increment ha tingut com a conseqüència que el superàvit, que havia assolit el punt màxim en la revisió del juny amb 2,68 euros/bombona, s'hagi utilitzat per fer front al dèficit generat per l'augment en el cost de la primera matèria. Aquest dèficit generat s'ha produït com a resultat de la

limitació de l'augment al 5%, segons el que estableix la fórmula de càlcul de l'Ordre IET/389/2015, de 5 de març, i l'augment fort del cost de la primera matèria.

Amb l'objectiu de mitigar l'impacte derivat de la tendència alcista del cost de la primera matèria, agreujada per la crisi energètica actual ocasionada per la invasió d'Ucraïna, es considera urgent i necessària la pròrroga de la limitació del preu màxim del GLP envasat. Això permet que els consumidors continuïn tenint accés a aquesta entrada fonamental, amb un èmfasi especial en les persones en situacions de més vulnerabilitat.

L'increment del preu màxim, abans d'impostos, pendent de repercutir com a conseqüència de la diferència entre el preu calculat de conformitat amb la metodologia vigent i el que resulti del valor màxim establert, s'ha de recuperar en les revisions següents mitjançant la seva inclusió en el paràmetre de desajust unitari que preveu la metodologia de càlcul que estableix l'Ordre IET/389/2015, de 5 de març, per la qual s'actualitza el sistema de determinació automàtica de preus màxims de venda, abans d'impostos, dels gasos liquats del petroli envasats i es modifica el sistema de determinació automàtica de les tarifes de venda, abans d'impostos, dels gasos liquats del petroli per canalització.

D'altra banda, es modifica la disposició addicional sisena del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, a fi de prorrogar la limitació del 15% de l'increment del cost de la primera matèria inclòs en la tarifa d'últim recurs de gas natural corresponent a les revisions d'1 de gener de 2024 i 1 d'abril de 2024, és a dir, aplicable fins al 30 de juny de 2024.

Aquesta limitació es va aprovar inicialment en la disposició addicional setena del Reial decret llei 17/2021, de 14 de setembre, per a les revisions d'1 d'octubre de 2021 i 1 de gener de 2022. Posteriorment, mitjançant la disposició addicional sisena del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març; l'apartat setze de l'article 1 del Reial decret llei 11/2022, de 25 de juny, pel qual s'adopten i es prorroguen determinades mesures per respondre a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra a Ucraïna, per fer front a situacions de vulnerabilitat social i econòmica i per a la recuperació econòmica i social de l'illa de La Palma, i l'article 1 del Reial decret llei 18/2022, de 18 d'octubre, la mesura va ser prorrogada fins al 31 de desembre de 2023.

L'objectiu de la mesura era protegir els consumidors dels efectes dels preus elevats del gas natural en els mercats internacionals, la qual cosa va tenir un impacte especialment important durant els primers mesos de la invasió d'Ucraïna per part de la Federació Russa, i va permetre que els increments del preu final mai no superessin el 5%, raó per la qual es considera prudent estendre aquesta mesura de contenció de preus destinada a la protecció del consumidor domèstic durant sis mesos addicionals enfront de possibles increments derivats per una escalada del conflicte israelià amb Gaza o noves restriccions de la Unió Europea a les importacions energètiques russes.

També es prorroga fins al 30 de juny de 2024 la tarifa d'últim recurs de gas natural aplicable temporalment a les comunitats de propietaris de llars, aprovada inicialment fins al 31 de desembre de 2023 a l'article 2.1 del Reial decret llei 18/2022, de 18 d'octubre. La pròrroga proposada té el mateix objectiu que la mesura anterior: mitigar l'impacte econòmic assumit per les comunitats de propietaris a conseqüència de l'augment del cost del gas natural.

El capítol IV del títol III incorpora altres mesures energètiques. D'una banda, i atès que aquest Reial decret llei incorpora un conjunt de mesures amb un impacte directe sobre els càrrecs del sistema elèctric, s'ha plantejat una pròrroga dels càrrecs actuals fixats per l'Ordre TED/1312/2022, de 23 de desembre, per la qual s'estableixen els preus dels càrrecs del sistema elèctric aplicables a partir de l'1 de gener de 2023 i s'estableixen diversos costos regulats del sistema elèctric per a l'exercici de 2023, perquè aquests siguin aplicables mentre no s'adopti una nova ordre ministerial que, en vista d'aquestes novetats reguladores, pugui fixar els nous càrrecs del sistema elèctric aplicables el 2024.

D'altra banda, el 2 de febrer de 2024 finalitza la pròrroga de 18 mesos perquè els mòduls de generació d'electricitat que disposen d'una LON (*Limited Operational Notification*) atorgada en virtut de la disposició transitòria primera del Reial decret 647/2020, de 7 de juliol, pel qual es regulen aspectes necessaris per a la implementació

dels codis de xarxa de connexió de determinades instal·lacions elèctriques, obtinguin la FON (*Final Operational Notification*). D'acord amb el que estableix l'apartat quart d'aquesta disposició transitòria, les conseqüències de no obtenir la FON abans d'aquesta data són la cancel·lació de la inscripció definitiva de la instal·lació en el Registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica o, si s'escau, de la inscripció en el Registre d'autoconsum d'energia elèctrica. La situació posada de manifest per promotors i gestors de xarxa mostra que el temps per disposar d'un nombre d'entitats de certificació suficient s'ha allargat més de l'esperat, per la qual cosa algunes instal·lacions que estiguin molt avançades en el procés de certificació no són capaces de concloure'l abans del 2 de febrer de 2024. Tenint en compte això, s'aprova una pròrroga addicional de vuit mesos perquè aquestes instal·lacions puguin aportar la documentació necessària que permeti que s'expedeixi la FON corresponent. Així mateix, s'eximeix d'obtenir la FON les petites instal·lacions de generació d'electricitat (tipus A) que estiguin operant amb una LON en virtut del que preveu la disposició transitòria primera del Reial decret 647/2020, de 7 de juliol. L'exempció anterior comporta la possibilitat d'aquests mòduls de generació d'electricitat de seguir operant i inscrits en els registres administratius respectius. En qualsevol cas, tal com estava previst inicialment, a partir del 2 de febrer de 2024 deixa de ser possible l'emissió de noves LON en virtut de la disposició transitòria primera, del Reial decret 647/2020, de 7 de juliol.

Així mateix, la disposició addicional vint-i-dosena de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, estableix que, quan es procedeixi al tancament d'instal·lacions d'energia tèrmica de carbó o termonuclear, la ministra per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic pot regular procediments per a la concessió de la capacitat d'accés d'evacuació dels nusos de la xarxa afectats pels tancaments esmentats. Posteriorment, aquests nusos es van determinar en la llista de nusos de transició justa, inclosa com a annex en el Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny.

En aquest context i davant un possible tancament de centrals tèrmiques i nuclears, es considera oportú atorgar una flexibilitat més gran que permeti la modificació d'aquesta llista sense que sigui necessari acudir a una norma de rang legal. Amb aquesta finalitat s'estableix una habilitació que faculti el Consell de Ministres per modificar l'annex esmentat.

Igualment, la central tèrmica de La Pereda, al Principat d'Astúries, s'està plantejant el canvi de combustible dels residus miners a altres fonts d'energia més netes. En aquest procés de transformació es considera adequat atorgar al nus de la xarxa de transport La Pereda 220 kV, el nus en què es connecta la central, la condició de nusos de transició justa, ja que s'assimila la seva situació a la del tancament d'altres centrals tèrmiques de carbó.

A més, la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, preveu a l'article 14.4, per a les instal·lacions de producció a partir de fonts d'energia renovables, cogeneració d'alta eficiència i residus amb règim retributiu específic, que almenys anualment s'han d'actualitzar els valors de retribució a l'operació per a les tecnologies els costos d'explotació de les quals depenguin essencialment del preu del combustible.

La previsió esmentada es recull a l'article 20 del Reial decret 413/2014, de 6 de juny, pel qual es regula l'activitat de producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energia renovables, cogeneració i residus, que estableix que almenys anualment s'ha de revisar, d'acord amb la metodologia que s'estableixi reglamentàriament, la retribució a l'operació per a les instal·lacions tipus a les quals sigui aplicable i els costos d'explotació de les quals depenguin essencialment del preu del combustible.

Donant compliment al manament esmentat, l'Ordre IET/1345/2015, de 2 de juliol, per la qual s'estableix la metodologia d'actualització de la retribució a l'operació de les instal·lacions amb règim retributiu específic, va regular la metodologia d'actualització de la retribució a l'operació de les instal·lacions tipus els costos d'explotació de les quals depenguin essencialment del preu del combustible, en funció de les variacions semestrals del cost del combustible i, si s'escau, dels peatges d'accés. L'Ordre esmentada preveu que la revisió s'ha de fer semestralment.

El Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, estableix que s'ha d'aprovar reglamentàriament una nova metodologia per a l'actualització de la retribució a l'operació de les instal·lacions tipus els costos d'explotació de les quals depenguin essencialment del preu del combustible. Aquesta nova metodologia està en elaboració havent estat sotmesa per segona vegada a tràmit d'audiència i informació pública el 23 de novembre de 2023.

D'altra banda, amb l'objectiu de donar certesa a les instal·lacions els costos d'explotació de les quals depenguin essencialment del preu del combustible, l'article 12 del Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre, de mesures de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra d'Ucraïna i de suport a la reconstrucció de l'illa de La Palma i a altres situacions de vulnerabilitat, estableix amb precisió com s'ha de fer l'estimació del preu del combustible a partir de l'1 de gener de 2023, amb la indicació que l'estimació del preu dels combustibles s'ha de portar a terme considerant les variacions semestrals del cost de les primeres matèries i, si s'escau, dels peatges d'accés que preveu l'Ordre IET/1345/2015, de 2 de juliol.

Posteriorment, el Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny, pel qual s'adopten i es prorroguen determinades mesures de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra d'Ucraïna, de suport a la reconstrucció de l'illa de La Palma i a altres situacions de vulnerabilitat; de transposició de directives de la Unió Europea en matèria de modificacions estructurals de societats mercantils i conciliació de la vida familiar i la vida professional dels progenitors i dels cuidadors, i d'execució i compliment del dret de la Unió Europea, estableix que, per al primer i segon semestre de 2023, la retribució a l'operació de les instal·lacions tipus els costos d'explotació de les quals depenen essencialment del preu del combustible s'ha de calcular de manera que, sumada a l'estimació dels ingressos d'explotació, iguali els costos estimats d'explotació, tal com recull l'article 17 del Reial decret 413/2014, de 6 de juny. Per fer-ho, aquest Reial decret llei defineix per al període esmentat els valors de l'estimació del preu de mercat elèctric, l'estimació del preu en el punt virtual de balanç del gas natural, el preu estimat del fuel i el preu estimat del gasoil i del GLP, així com el mètode d'estimació del preu de la biomassa. Tanmateix, el Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny, no indica com s'han d'estimar els preus ni com s'ha d'actualitzar la retribució a l'operació a partir de l'1 de gener de 2024.

Per això, en aquest Reial decret llei s'estableix amb precisió com s'ha de dur a terme l'estimació dels preus que intervenen en l'actualització de la retribució a l'operació a partir de l'1 de gener de 2024 i fins que sigui aplicable la nova metodologia d'actualització de la retribució a l'operació, per a la qual s'introdueixen certes previsions que augmenten la visibilitat per part dels titulars de les instal·lacions sobre l'estimació dels seus costos i milloren l'aplicació de la metodologia que estableix el Reial decret 413/2014, de 6 de juny.

En relació amb el sector dels hidrocarburs, la transformació ràpida del mercat dels hidrocarburs líquids en els últims anys fa imprescindible una revisió urgent dels articles de la Llei 34/1998, de 7 d'octubre, del sector d'hidrocarburs, i la seva normativa de desplegament que afecten aquest sector. S'han detectat pràctiques fraudulentos creixents en el sector dels hidrocarburs líquids per incompliment de les seves obligacions sectorials respecte de la Corporació de Reserves Estratègiques de Productes Petrolífers (CORES), el Sistema d'Informació per a la Certificació dels Biocarburants (SICBIOS) o el Fons nacional d'eficiència energètica (FNEE), així com fiscals (IVA, IE) a causa que, en part, han aparegut models de negoci que no estaven previstos quan es van redactar la Llei 34/1998, de 7 d'octubre, i les seves modificacions i que, per tant, no estan regulats adequadament en la legislació actual. Això ha facilitat enormement el frau per part d'algunes empreses, la qual cosa està perjudicant la resta del sector i, a més, té un impacte directe en el consumidor per tal com afecta el preu final dels carburants.

Després d'una anàlisi de la situació actual del sector al nostre país, es considera necessari revisar diversos articles de la Llei.

D'una banda, l'article 42, que regula l'activitat dels operadors a l'engròs de productes petrolífers. L'incompliment per part d'alguns operadors de les obligacions de biocarburants està atemptant contra la competència en el sector, ja que, només el 2022, set empreses no han sufragat el seu deute amb el mecanisme de foment de biocarburants, el SICBIOS, per un import total de 95 milions d'euros. Passa igualment amb l'incompliment de la quota de CORES o de l'FNEE per part d'alguns operadors, la qual cosa els dona un avantatge competitiu enfront de la resta d'operadors que sí que compleixen les seves obligacions, una cosa que posa de manifest la urgència d'emprendre aquesta revisió normativa.

D'altra banda, l'article 43, que regula l'activitat dels distribuïdors al detall de productes petrolífers. Actualment, aquest article permet que els distribuïdors al detall puguin subministrar a altres distribuïdors. Quan el 2015 es va introduir aquesta mesura, es considerava que podria tenir un impacte favorable tant en la competència del sector com en els preus del consumidor final, ja que comportava una obertura del mercat de subministrament de combustibles tant a operadors com a distribuïdors. Tanmateix, en la pràctica s'ha comprovat que des del 2015 l'efecte ha estat el contrari.

Finalment, l'article 41, que regula el dret d'accés de tercers a les infraestructures logístiques d'hidrocarburs líquids de les quals fan ús tant operadors a l'engròs com distribuïdors al detall. En la redacció actual, l'article 41 fa referència en l'apartat 1 a l'article 40, que estableix que les instal·lacions de transport o emmagatzematge que prestin servei a operadors a l'engròs requereixen una autorització administrativa prèvia. En conseqüència, es podria entendre que l'obligació de prestar accés recau exclusivament sobre les instal·lacions que emmagatzemen o transporten producte d'operadors a l'engròs.

Això era així el 1998, quan es va aprovar la Llei 34/1998, de 7 d'octubre, ja que els operadors a l'engròs eren els únics subjectes que feien ús de les infraestructures logístiques i subministraven a la resta d'empreses des dels dipòsits fiscals. L'estructura del mercat actual és molt diferent i les companyies logístiques han ampliat la seva cartera de clients i donen accés no només a operadors majoristes, sinó també a altres agents de la cadena de subministrament, entre d'altres, als distribuïdors al detall la regulació dels quals també es modifica en aquesta norma.

Per tant, la redacció actual d'aquests tres articles de la Llei l'estan utilitzant, d'una manera o d'una altra, fraudulentament certes empreses per saltar-se les obligacions que actualment són aplicables als subjectes que actuen en el sector, entre les quals, empreses que, sense ser distribuïdores al detall en els termes que defineix l'article 43 de la Llei 34/1998, de 7 d'octubre, tampoc no compleixen els requisits per ser operadors a l'engròs que estableixen l'article 42 i la seva normativa de desplegament, encara que estan duent a terme aquest subministrament sense assumir cap de les seves obligacions sectorials. En concret, es podrien esmentar les obligacions de manteniment d'existències mínimes de seguretat, les del Sistema d'Informació per a la Certificació dels Biocarburants (SICBIOS) o del Fons nacional d'eficiència energètica (FNEE), que sí que han de complir els operadors a l'engròs però que no fan aquests distribuïdors al detall. En la pràctica, això comporta que els distribuïdors al detall poden dur a terme actualment els mateixos subministraments que els operadors a l'engròs però amb un gran avantatge competitiu sobre aquests perquè no han d'assumir cap de les seves obligacions sectorials.

Adicionalment, s'ha observat l'augment continu d'empreses que exerceixen l'activitat d'operador a l'engròs, la qual cosa garanteix que el subministrament de productes petrolífers per a la seva distribució posterior al detall està garantit al nostre país en condicions de lliure competència, ja que actualment hi ha més de cent deu empreses donades d'alta com a operadors a l'engròs. Aquesta situació és molt diferent de la que hi havia el 2015, amb un nombre molt més limitat d'operadors a l'engròs en el mercat.

D'altra banda, els objectius comunitaris d'implantació de fonts d'energies renovables s'han vist incrementats substancialment després de l'aprovació recent de la Directiva

(UE) 2023/2413 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 d'octubre de 2023, per la qual es modifiquen la Directiva (UE) 2018/2001, el Reglament (UE) 2018/1999 i la Directiva 98/70/CE pel que fa a la promoció de l'energia procedent de fonts renovables i es deroga la Directiva (UE) 2015/652 del Consell. Addicionalment a la importància que les tecnologies renovables tenen en la lluita contra el canvi climàtic, la crisi energètica derivada de la invasió d'Ucraïna per part de Rússia ha posat de manifest la seva importància per garantir l'estabilitat i la seguretat del subministrament energètic. A Espanya, totes les tecnologies renovables han de contribuir al compliment del nou nivell d'ambició, i és particularment rellevant el paper que hi han de tenir les tecnologies eòlica i fotovoltaica.

En paral·lel, la indústria europea, que fins ara era la proveïdora principal dels equips i components de les instal·lacions eòliques ubicades en el territori comunitari, va patir en els últims mesos dificultats importants, i s'ha reduït el seu percentatge de participació en la fabricació d'aquests equips a escala mundial. Les conseqüències negatives que tindria la consolidació d'aquesta tendència, a més de l'impacte en l'ocupació i en el teixit empresarial, afectarien l'autonomia i la independència de la Unió Europea.

Aquesta situació ha motivat la resposta immediata de la Comissió Europea, que el 24 d'octubre passat va aprovar el Paquet europeu sobre l'energia eòlica, que inclou un Pla d'acció amb un conjunt de mesures a desplegar de manera urgent en col·laboració amb els estats membres. L'acció número 4, dins del segon pilar «Millora del disseny de les subhastes», preveu que els estats membres incloguin en les subhastes de renovables criteris qualitius objectius, transparents i no discriminatoris. La Comissió Europea exposa que les subhastes que inclouen només criteris econòmics no són capaces de ponderar els alts estàndards mediambientals i socials dels productes europeus ni tampoc tenen en compte la necessitat de disposar d'una cadena de subministrament resilient. Per tant, assenyala la necessitat que els estats membres revisin de manera urgent el disseny de les subhastes per llançar els senyals d'inversió adequats a tota la cadena de subministrament. La incorporació de criteris adequats de prequalificació i baremació, que siguin objectius, transparents i no discriminatoris, que reconguin el valor afegit dels productes i promoguin el desenvolupament industrial, pot afavorir el desenvolupament d'una indústria eòlica innovadora i competitiva. Aquesta mesura també beneficiaria indirectament altres tecnologies, incloent-hi la indústria solar.

L'article 14.7 *bis* de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, estableix que el règim econòmic d'energies renovables s'ha d'atorgar mitjançant procediments de concurrència competitiva, i la variable sobre la qual s'ha d'oferir és el preu de retribució de l'energia esmentada. Per tant, la Llei impedeix la incorporació de criteris de baremació no econòmics. Per poder modificar el disseny de les subhastes de renovables, en línia amb les recomanacions dictades per la Comissió Europea, és urgent introduir una modificació en aquest article per permetre incorporar criteris d'adjudicació no econòmics que tinguin en compte altres aspectes rellevants en el desenvolupament de les energies renovables, com poden ser la seva contribució a la resiliència, a la sostenibilitat mediambiental, a la innovació, a l'impacte socioeconòmic dels projectes o altres factors que fomentin la integració millor d'aquestes fonts d'energia en el sistema elèctric.

V

El títol IV incorpora les mesures de suport per pal·liar la sequera. A causa de la situació de l'any hidrològic 2020/2021 i la reserva hídrica escassa emmagatzemada al mes de març de 2022, el Govern, a través del Reial decret Llei 4/2022, de 15 de març, va adoptar mesures urgents de suport al sector agrari per causa de la sequera. La situació es va repetir l'any hidrològic 2021/2022, que va finalitzar amb una precipitació un 25% inferior al valor de mitjana. En resposta a això es va adoptar el Reial decret Llei 4/2023, d'11 de maig, que estenia i perfeccionava les mesures acordades un any abans.

L'any hidrològic 2022/2023 ha tornat a ser negatiu des del punt de vista del comportament pluviomètric. Va finalitzar amb una precipitació global a Espanya inferior

en un 12,5% al valor mitjà del període de referència 1991-2020. La contenció en les demandes i un mes de setembre molt humit van permetre almenys mantenir un volum emmagatzemat en els embassaments del 35,9% respecte de la seva capacitat màxima, molt lleugerament superior a la xifra d'un any abans, tot i que encara allunyat de les xifres mitjanes dels últims 5 i 10 anys (42,5% i 48,7% respectivament).

Aquest comportament global és, a més, molt diferent en la seva distribució geogràfica, amb algunes conques afectades especialment. La seqüència seca és especialment duradora (els últims 5 anys hidrològics, des del 2018/2019) a la conca del Guadalquivir i en la major part del territori de les seves conques adjacents (Guadiana i conques intracomunitàries andaluses).

De menys durada (els 3 últims anys hidrològics), però amb una intensitat excepcional quant a la desviació negativa dels valors de precipitació, és el cas de les conques internes de Catalunya, i de les zones més properes de la conca de l'Ebre, com la comarca del Segre.

Finalment, comença a requerir atenció la situació d'altres conques bastant vulnerables a l'escassetat, com són les del Xúquer i especialment la del Segura, que havien mantingut un comportament pluviomètric positiu aquests anys previs, però que ja el 2022/2023 van canviar la tendència i van registrar un any sec, que, a més, persisteix de manera molt acusada en els primers mesos del nou any hidrològic 2023/2024, en els quals amb prou feines han rebut precipitacions.

Aquest comportament pluviomètric es veu agreujat per un ascens tèrmic encara més acusat en la seva anomalia respecte als valors de referència. Així, el caràcter dels últims 18 mesos a Espanya, d'acord amb la classificació que estableix l'Agència Estatal de Meteorologia, ha estat el següent: 5 mesos extremament càlids, 8 mesos molt càlids, 2 mesos càlids i 3 mesos normals (cap de caràcter més o menys fred). En sectors com l'agrari, això comporta un impacte molt notable tant des del punt de vista de la disponibilitat de recursos com de les necessitats hídriques dels conreus.

D'altra banda, de conformitat amb les previsions estacionals que publiquen l'Agència Estatal de Meteorologia i l'Observatori Europeu de la Sequera, mantenint un elevat grau d'incertesa, es pot afirmar que les expectatives són més favorables al nord i nord-oest peninsular, però que no hi ha senyals especialment optimistes a les zones de la Península més afectades per la sequera actual. Fins i tot es pot dir que les previsions esmentades són, en tot cas, negatives per al sud-est espanyol.

Així les coses, la situació d'escassetat i de falta de reserves hídriques que està patint bona part d'Espanya evidencia el risc que al llarg de l'any 2024 hi hagi problemes per al subministrament d'aigua, tant per a determinats proveïments a poblacions com per a les explotacions agrícoles. Atesa la situació observada i tenint en compte que les previsions no pronostiquen canvis de tendència clars en els propers mesos, es fa necessari habilitar mesures urgents que ajudin a pal·liar els danys derivats d'aquesta sequera.

Les mesures que conté aquest Reial decret llei, que inicialment es dissenyen per afrontar els problemes actuals i previsibles a les conques hidrogràfiques intercomunitàries del Guadalquivir, del Guadiana, del Segura i de l'Ebre, també es poden fer extensives a altres zones d'Espanya en què concorrin les mateixes circumstàncies o semblants.

Amb aquest Reial decret llei es dona continuïtat i s'adopten les mesures administratives necessàries per corregir o mitigar aquesta situació mitjançant la limitació i restricció dels aprofitaments, de manera equitativa i solidària entre tots els sectors afectats. Són mesures extraordinàries que van més enllà de la capacitat dels instruments de planificació previstos per al cas.

Entre altres elements, en aquests moments de sequera en què la viabilitat de les explotacions agràries es pot veure compromesa per l'increment de costos derivat de la incorporació de recursos no convencionals, singularment aigües dessalinitzades, es fa necessari reduir la càrrega econòmica que han de suportar els usuaris de regadiu, i, per fer-ho, es fixen uns preus específics que poden ser assumibles pels regants en determinades infraestructures que no disposaven d'aquesta garantia. Aquesta mesura és

similar a la ja incorporada en el Reial decret llei 4/2022, de 15 de març, pel qual s'adopten mesures urgents de suport al sector agrari per causa de la sequera.

Per pal·liar els efectes produïts per l'escassetat de recursos hídrics, s'atorga als òrgans rectors de les confederacions hidrogràfiques afectades per aquest Reial decret llei un elenc de facultats temporals extraordinàries. Així, s'autoritza la Comissió Permanent de la Sequera perquè pugui proposar la modificació temporal de les condicions d'utilització del domini públic hidràulic, sigui quin sigui el títol habilitador, de manera que, entre altres mesures, pugui: establir les reduccions de subministrament d'aigua necessàries per a la distribució justa i racional dels recursos disponibles limitant els drets concessionals, modificar els criteris de prioritat per a l'assignació de recursos als diferents usos de l'aigua, suspendre cautelarment l'atorgament de títols que impliquin un increment del consum, imposar la substitució de la totalitat o d'una part dels cabals concessionals per d'altres d'un origen diferent i d'una qualitat adequada per a l'ús al qual estiguin destinats, modificar les condicions fixades en les autoritzacions d'abocament, adaptar el règim d'explotació dels aprofitaments hidroelèctrics perquè puguin ser compatibles amb altres usos, així com constituir, si s'escau, juntes centrals d'usuaris per ordenar i vigilar la gestió dels recursos.

Els procediments vinculats a l'execució de les mesures que preveu aquest títol es declaren d'urgència i, al mateix temps, se simplifiquen els tràmits per a la modificació de les condicions d'utilització del domini públic hidràulic, element central per garantir l'eficàcia d'aquesta regulació excepcional, i s'assegura en tot cas la participació i l'audiència necessàries dels interessats.

Es reforça el règim sancionador pel que fa a les infraccions comeses en relació amb les mesures excepcionals que inclou aquest títol, per dotar els òrgans competents de facultats concordes amb la gravetat de la situació, en benefici de l'interès públic.

És convenient possibilitar la postura activa de l'Administració hidràulica en cas de sequera per facilitar que la mobilització de recursos mitjançant la flexibilització concessional sigui tan concorde com sigui possible amb els objectius de planificació hidrològica, i no es limiti als acords privats entre usuaris.

En aquest sentit, a més de la possibilitat de creació de centres d'intercanvi de drets que –a l'empara del que disposa l'article 71 del text refós de la Llei d'aigües– es reconeix a l'organisme de conca per intervenir en el desplegament dels contractes de cessió de drets d'aigua, la legislació actual preveu una segona possibilitat donada pel dret d'adquisició preferent que l'article 68.3 del text refós esmentat atorga a l'organisme de conca quan després d'establir que aquest pot no autoritzar la cessió de drets d'ús de l'aigua, mitjançant una resolució motivada (per causes taxades), dictada i notificada en el termini d'un mes, hi afegeix que l'organisme de conca «també pot exercir en aquest termini –d'un mes des de la notificació de la sol·licitud d'autorització– un dret d'adquisició preferent de l'aprofitament dels cabals a cedir, i rescatar els cabals de qualsevol ús privatiu».

En aquesta segona possibilitat s'habilita l'opció que l'organisme de conca pugui exercir el dret d'adquisició preferent quan la finalitat perseguida amb això sigui la d'adjudicar posteriorment cabals a altres usos privatis de l'aigua més concordes amb altres objectius de la planificació hidrològica, i millorar significativament la reassignació de volums proposada inicialment.

D'altra banda, el foment de les energies renovables constitueix un dels pilars més importants del procés de transició energètica que ha d'emprendre Espanya per aconseguir la descarbonització –complint els nostres compromisos adquirits davant la Unió Europea i a l'Acord de París– i reduir la dependència energètica.

Així, l'article 3 de la Llei 7/2021, de 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica, preveu que l'any 2030 s'ha d'assolir una penetració d'energies d'origen renovable en el consum d'energia final, almenys, d'un 42%, i un sistema elèctric, almenys, amb un 74% de generació a partir d'energies d'origen renovable.

L'aposta per aquestes energies està produint l'efecte perseguit, quant a la construcció i l'entrada en funcionament de nous parcs eòlics i fotovoltaics,

fonamentalment. Però aquestes energies renovables, atesa la seva variabilitat, no són gestionables i no es compassen adequadament amb la demanda d'electricitat, la qual cosa, juntament amb la seva falta de sincronicitat, podria posar en risc la seguretat del sistema elèctric peninsular.

Per això, tant el PNIEC com l'esmentada Llei 7/2021, de 20 de maig, preveuen l'emmagatzematge d'energia com una de les claus de la transició energètica, la qual cosa ha estat reafirmada en l'Estratègia d'emmagatzematge energètic, aprovada pel Consell de Ministres el 2021.

L'emmagatzematge hidràulic d'energia, sobre la base de centrals hidroelèctriques reversibles de bombament i turbinació entre un dipòsit inferior i un altre de superior, és una tecnologia madura i efectiva capaç d'oferir una resposta adequada per compassar l'oferta i la demanda d'electricitat diàriament, setmanalment i fins i tot estacionalment, i amb vista a garantir l'estabilitat necessària, l'operació eficient i la flexibilitat del sistema elèctric: contribueix a la seva operació flexible i segura mitjançant l'aportació, a demanda de l'operador del sistema, de serveis d'ajust i d'inèrcia mecànica. Aquesta última és necessària per mantenir el sincronisme d'unitats de generació i càrregues, atesa la falta de contribució a la inèrcia per part de les instal·lacions eòliques i fotovoltaïques. A més, s'adapta molt bé a les característiques geogràfiques del nostre país, és capaç de valorar nombrosos embassaments ja existents i permet no solament reduir la nostra dependència energètica, sinó fer-ho a un cost raonable i que permeti disposar d'energia més assequible per als usuaris.

A causa d'això, l'article 7 de l'esmentada Llei 7/2021, de 20 de maig, estableix que les noves concessions d'aigües que s'atorguin han de tenir com a prioritat el suport a la integració de les tecnologies renovables en el sistema elèctric, en particular maximitzant-lo mitjançant la promoció de les centrals hidroelèctriques reversibles, sense comprometre els objectius ambientals de la planificació hidrològica, i de manera compatible amb els drets atorgats a tercers, amb la gestió eficient del recurs, i la seva protecció ambiental.

Les sol·licituds concessionals de centrals hidroelèctriques reversibles s'estan trobant, en nombrosos casos, amb dues barreres que impedeixen arribar a bon terme: la incompatibilitat amb concessions ja existents, i la necessitat de tenir un termini concessional més extens per poder amortitzar i rendibilitzar la inversió, que es requereix.

Això aconsella introduir en la legislació d'aigües, tan aviat com sigui possible i per desbloquejar la tramitació dels expedients concessionals, un nou ús de l'aigua, el d'emmagatzematge hidràulic d'energia, i fer-ho de manera que s'hi concedeixi la prioritat perseguida per la Llei de canvi climàtic i transició energètica, fins i tot en els plans hidrològics ja vigents.

La introducció d'aquest nou ús es fonamenta en el fet que no és en si l'industrial per a la producció d'energia elèctrica, ja previst en la legislació d'aigües, atès que les centrals hidroelèctriques reversibles són consumidores d'energia (la que es requereix per bombar aigua des del dipòsit inferior fins al superior és més gran que la que es genera quan es turбина en sentit invers), per la qual cosa la seva finalitat no és incrementar la producció d'energia, sinó emmagatzemar energia quan l'oferta d'electricitat supera la demanda, per subministrar-la –amb una certa pèrdua de rendiment– quan les altres energies no són capaces d'atendre la demanda.

Els canvis legals han de preveure una adaptació de les concessions atorgades a les centrals hidroelèctriques reversibles existents, perquè *ex lege* es considerin d'ús d'emmagatzematge hidràulic d'energia, i se'n puguin atendre de manera adequada la possible repotenciació. I es preveu una retroactivitat en els procediments concessionals de centrals hidroelèctriques reversibles ja iniciats perquè puguin comparèixer en competència els titulars de concessions d'aprofitaments hidroelèctrics que es puguin veure afectats per aquests.

D'altra banda, en el Pla nacional integrat d'energia i clima 2021-2030 (PNIEC) s'estableix la contribució de l'energia nuclear al *mix* energètic i es preveu un tancament ordenat de les centrals nuclears espanyoles en l'horitzó temporal 2027-2035. El tancament ordenat i esglaonat del parc nuclear ha de ser compatible amb la plena

garantia del subministrament elèctric i ser plenament compatible, així mateix, amb l'objectiu clau del PNIEC d'aconseguir una mitigació d'emissions el 2030 d'almenys el 20% respecte a l'any 1990. El Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, a través de la Secretaria d'Estat d'Energia, és el competent per ordenar aquest procés.

D'acord amb el que preveu el PNIEC, al març de 2019, l'Empresa Nacional de Residus Radioactius, SA, SME (ENRESA), i els propietaris de les centrals nuclears van signar un Protocol d'intencions en què s'estableix un calendari de cessament d'explotació ordenat de les centrals nuclears en funcionament actualment. És necessari complir aquest calendari per poder portar a terme la transició energètica dissenyada, i que sobrepassa els terminis temporals de les concessions d'aigua atorgades als titulars de les centrals nuclears esmentades.

Atès que l'aigua és un recurs complementari clau en processos de refrigeració de les plantes nuclears i amb la finalitat de garantir-ne el subministrament, és necessari acomodar els terminis de vigència de les concessions d'aigua a les autoritzacions d'explotació atorgades a les centrals nuclears d'Ascó I i II i Cofrents, tenint en compte que el termini constitueix un element de la concessió que en cap cas no pot sobrepassar el termini màxim de 75 anys que fixen l'article 59.4 del text refós de la Llei d'aigües, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, i l'article 93 de la Llei 3/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques.

Per això, esdevé necessari tramitar la modificació de l'article 53.3 del text refós de la Llei d'aigües, amb la finalitat de poder renovar aquestes concessions i compassar-les als terminis fixats per a l'autorització d'explotació i l'autorització de desmantellament de les centrals fins a l'emissió de les declaracions de clausura corresponents abans de l'expiració de les concessions esmentades.

VI

En matèria de transports, el títol V incorpora les ajudes al transport de viatgers. En efecte, tenint en compte la situació actual derivada de la persistència del conflicte a Ucraïna, és necessari continuar incentivant el paper del transport públic col·lectiu per afrontar l'escenari actual en què encara hi ha un alt nivell de preus de l'energia respecte a l'escenari anterior a la crisi, que afecta molt especialment la mobilitat quotidiana dels ciutadans, i fomentar el canvi a un mitjà de transport més segur, fiable, còmode, econòmic i sostenible que el vehicle particular.

En aquest sentit, és necessari destacar també el conflicte al Pròxim Orient, que aporta una incertesa més gran a la variació dels preus de l'energia i dels combustibles.

En aquesta línia, aquesta proposta normativa persegueix mantenir la reducció del preu que els usuaris paguen pels abonaments i títols multiviatge en els serveis de transport col·lectiu urbà i interurbà que presten les comunitats autònomes i les entitats locals i, per tant, reduir el cost de la seva mobilitat quotidiana. Per fer-ho, s'estableixen ajudes de l'Estat a les comunitats autònomes i les entitats locals que es comprometin a aplicar descomptes d'almenys el 50% en el preu que paguen els ciutadans pels abonaments i títols multiviatge, exclòs el bitllet d'anada i tornada, durant el període comprès entre l'1 de gener de 2024 i el 31 de desembre de 2024.

L'import de les compensacions que les administracions titulars del servei hagin de fer efectives a les entitats i als operadors de transport per la reducció del 50% del preu dels abonaments i títols multiviatge s'ha de finançar en part mitjançant les ajudes de l'Administració General de l'Estat que recull aquesta proposta, i les administracions autonòmiques i locals competents han d'aportar el finançament necessari per cobrir el total de les compensacions degudes als operadors per l'aplicació dels descomptes. En el cas del descompte del 100% en el preu dels abonaments de transport i títols multiviatge del transport públic col·lectiu terrestre de les illes Canàries i Balears, ha de ser a càrrec de l'Administració General de l'Estat íntegrament.

La implementació de la mesura es configura de la mateixa manera que ja va establir el Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre, de manera que no comporti per al ciutadà cap tipus de gestió i faci possible la seva aplicació amb la màxima rapidesa que les qüestions tècniques per a la seva implementació permetin. D'aquesta manera, el finançament s'articula mitjançant una transferència des de l'Administració General de l'Estat a les comunitats autònomes i les entitats locals que apliquin el descompte mínim exigint, durant el període comprès entre l'1 de gener i el 31 de desembre de 2024, per a la qual cosa s'han autoritzat dos crèdits extraordinaris per un import total de 660 milions d'euros, que s'ha de repartir en funció dels criteris objectius de demanda, d'oferta o de població que s'estableixin mitjançant una ordre ministerial de la persona titular del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible. L'import dels crèdits s'ha determinat sobre la base de l'estimació del cost de la compensació per la reducció d'un 30% en el preu dels abonaments i títols multiviatge en els serveis de transport públic col·lectiu urbà i interurbà que es va portar a terme el 2023 a través del Reial decret llei 20/2022 i del Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny. D'aquesta quantitat, 420 milions d'euros estan previstos per a les comunitats autònomes i 240 milions d'euros per a les entitats locals. Per a l'establiment del descompte del 100% en el preu dels abonaments de transport i títols multiviatge del transport públic col·lectiu terrestre de les illes Canàries i Balears, s'han d'aplicar al pressupost despeses per un valor de 124 milions, dels quals 43 milions d'euros corresponen a les Balears, i 81 milions, a les Canàries.

A més, el Reial decret llei estableix la continuïtat de la mesura dels descomptes per a usuaris recurrents en serveis ferroviaris de Cercanías i Rodalies, Mitjana Distància i Avant, així com per als serveis públics de transport regular de viatgers per carretera de competència de l'Administració General de l'Estat per a tot l'any 2024. Aquestes mesures es van adoptar a través del Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre, de mesures de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra d'Ucraïna i de suport a la reconstrucció de l'illa de La Palma i a altres situacions de vulnerabilitat, i ara es prorroguen fins al 31 de desembre de 2024. En el primer cas (serveis ferroviaris), la seva durada era de l'1 de gener de 2023 al 31 de desembre de 2023, i el finançament de la seva ampliació s'ha de fer amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat per un valor de 600 milions d'euros. En el segon cas (els serveis públics de transport regular de viatgers per carretera de competència de l'Administració General de l'Estat), la durada de la mesura abraçava de l'1 de febrer de 2023 al 31 de desembre de 2023, i s'ha de fer el finançament de l'ampliació igualment mitjançant un crèdit pressupostari per un valor de 80 milions d'euros.

VII

El títol VI està dedicat a les mesures de caràcter social. Començant pel capítol I, relatiu a la Seguretat Social, i, atès que subsisteixen a la zona de Cumbre Vieja les conseqüències socials i econòmiques provocades per l'erupció volcànica, es prorroga l'ajornament del pagament de quotes de la Seguretat Social de treballadors autònoms afectats en la seva activitat per l'erupció volcànica. També es prorroguen, per als que l'anaven percebent, la prestació de cessament d'activitat per als treballadors autònoms que s'han vist obligats a cessar l'activitat com a conseqüència directa de l'erupció volcànica, així com les mesures extraordinàries de Seguretat Social per als treballadors autònoms i l'exempció en el pagament de quotes a la Seguretat Social i conceptes de recaptació conjunta, d'una quantia superior a l'aplicable amb caràcter general, en els expedients de regulació temporal d'ocupació esmentats.

D'altra banda, el sistema de la Seguretat Social ha estat objecte en els últims exercicis d'una sèrie d'àmplies reformes normatives dirigides a garantir l'equitat i la sostenibilitat a mitjà i llarg termini en compliment del Pacte de Toledo de 2020 i del compromís 30 del Pla de recuperació, transformació i resiliència, relatiu a la sostenibilitat del sistema públic de pensions.

La seqüència d'aquestes reformes va començar amb la Llei 21/2021, de 28 de desembre, de garantia del poder adquisitiu de les pensions i d'altres mesures de reforç de la sostenibilitat financera i social del sistema públic de pensions; després la van seguir l'aprovació de la Llei 12/2022, de 30 de juny, de regulació per a l'impuls dels plans de pensions d'ocupació, per la qual es modifica el text refós de la Llei de regulació dels plans i fons de pensions, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2002, de 29 de novembre; el Reial decret llei 13/2022, de 26 de juliol, pel qual s'estableix un nou sistema de cotització per als treballadors per compte propi o autònoms i es millora la protecció per cessament d'activitat, i finalment el Reial decret llei 2/2023, de 16 de març, de mesures urgents per a l'ampliació de drets dels pensionistes, la reducció de la bretxa de gènere i l'establiment d'un nou marc de sostenibilitat del sistema públic de pensions.

Aquesta arquitectura jurídica reforça la sostenibilitat financera i social del sistema de pensions i es basa en una aplicació progressiva i equilibrada de les despeses i dels ingressos en els anys successius per afrontar amb determinació l'efecte demogràfic del *baby boom* i millorar, al mateix temps, la cobertura social de la ciutadania. Les propostes d'aquest Reial decret llei comporten la posada en marxa d'algunes de les modificacions introduïdes recentment en el text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre.

La dissolució del Congrés dels Diputats pel Reial decret 400/2023, de 29 de maig, i la convocatòria d'eleccions generals el 23 de juliol de 2023 han impedit l'aprovació dins el termini de la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2024, de manera que es consideren prorrogats automàticament els pressupostos de l'any anterior fins a l'aprovació dels nous, de conformitat amb el que estableix l'article 134.4 de la Constitució.

En conseqüència, es fa necessària l'aprovació d'aquest Reial decret llei, fonamentalment per regular de manera provisional la revaloració de les pensions fins que s'aprovi la Llei de pressupostos generals de l'Estat per al 2024, però també per establir algunes normes transitòries en matèria de cotització que es consideren necessàries fins que es produeixi l'aprovació de la Llei esmentada, com són la determinació de la cotització corresponent al mecanisme d'equitat intergeneracional, de conformitat amb l'apartat catorze de l'article 122 de la Llei 31/2022, de 23 de desembre; l'increment de les bases mínimes de cotització dels grups de cotització dels règims que els tinguin establerts, lligant-les al salari mínim interprofessional incrementat en un sisè, o la fixació de l'increment del límit màxim de les bases de cotització del sistema aplicant el percentatge que s'estableixi per a la revaloració de pensions i el que estableix la disposició transitòria trenta-vuitena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, amb la qual cosa no solament es reforça la seguretat jurídica dels més de nou milions de pensionistes, que veuen revalorades les seves pensions gràcies a aquest Reial decret llei sense esperar la futura Llei de pressupostos generals de l'Estat, sinó que es garanteix en bona mesura el finançament de la revaloració de les pensions esmentades.

A aquest efecte, s'estableix una revaloració de les pensions contributives del sistema de la Seguretat Social i les del règim especial de classes passives de l'Estat, amb caràcter general, del 3,8 per cent respecte de l'import que tenien fixat per al 2023, equivalent al valor mitjà de les taxes de variació interanual expressades en tant per cent de l'índex de preus de consum dels dotze mesos previs al desembre de l'any esmentat. El mateix increment reben els havers reguladors aplicables per a la determinació inicial de les pensions del règim especial esmentat.

Així mateix, es fixa el límit màxim establert per a la percepció de les pensions públiques el 2024 en 3.175,04 euros mensuals o 44.450,56 euros anuals; tot això, de conformitat amb el que estableixen la Llei 31/2022, de 23 de desembre, als articles 57 i 58 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, així com l'article 27 del text refós de la Llei de classes passives de l'Estat, aprovat pel Reial decret legislatiu 670/1987, de 30 d'abril.

No obstant això, aquest percentatge experimenta respecte d'algunes prestacions un increment més gran, que ve determinat per normes específiques, com és l'import per al 2024 del complement de pensions contributives i de les pensions del règim de classes passives de l'Estat per a la reducció de la bretxa de gènere, que queda fixat per al 2024 en 33,20 euros mensuals gràcies a l'aplicació a la quantia establerta per al 2023 del resultat de sumar al dit percentatge general de revaloració del 3,8 per cent un percentatge addicional del 5 per cent, d'acord amb la disposició transitòria primera del Reial decret llei 2/2023, de 16 de març.

A més, la quantia mínima de les pensions contributives del sistema de la Seguretat Social s'incrementa el 2024 en el 3,8 per cent, de conformitat amb el que preveu l'article 58 esmentat del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, però també en funció del tipus de pensió en consideració al llindar de la pobresa, segons el que estableix la disposició addicional cinquanta-tresena del text legal esmentat, amb els imports que s'especifiquen a l'annex IV. Un tractament idèntic reben les pensions mínimes del règim de classes passives de l'Estat, per aplicació de l'article 27 del text refós de la Llei de classes passives de l'Estat i de la nova disposició addicional vint-i-unena del text legal esmentat, introduïda per la disposició final primera d'aquest Reial decret llei, i se n'especifica l'import a l'annex V.

També s'estén un tractament similar a les pensions de l'extingida assegurança obligatòria de vellesa i invalidesa (SOVI) no concurrents amb altres pensions públiques, així com a les pensions de la SOVI concurrents amb pensions de viduitat d'algun dels règims del sistema de la Seguretat Social, la quantia fixa de les quals determina anualment el legislador i que, per al 2024, té un import anual, respectivament, de 7.399,00 euros i 7.182,00 euros.

Les pensions no contributives del sistema de la Seguretat Social d'invalidesa i jubilació tenen un import anual de 7.250,60 euros, resultat d'aplicar sobre l'import extraordinari establert per a aquestes pensions l'any 2023 per l'article 77 del Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre, que es consolida, el percentatge que correspon d'acord amb l'article 62 i la disposició addicional cinquanta-tresena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

Les prestacions d'orfandat causades per violència contra la dona s'incrementen de conformitat amb el que preveu el seu propi règim jurídic, i les prestacions familiars no contributives a què es refereix el capítol I del títol VI del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, així com el subsidi de mobilitat i compensació per a despeses de transport, es revaloren el 3,8 per cent, igual que les prestacions econòmiques de gran invalidesa del règim especial de la Seguretat Social de les Forces Armades, les reconegudes a l'empara de la Llei 3/2005, de 18 de març, per la qual es reconeix una prestació econòmica als ciutadans d'origen espanyol desplaçats a l'estranger, durant la seva minoria d'edat, com a conseqüència de la Guerra Civil, i que van desenvolupar la major part de la seva vida fora del territori nacional, i els imports mensuals de les ajudes socials reconegudes a favor de les persones contaminades pel virus d'immunodeficiència humana (VIH). També s'hi inclouen les normes de revaloració de les diferents pensions causades amb motiu de la Guerra Civil, les quanties de les quals no poden ser inferiors al que determini la seva pròpia legislació, i una relació de les pensions públiques que no són revalorables.

S'introdueix, així mateix, una nova disposició addicional vint-i-unena en el text refós de la Llei de classes passives de l'Estat, a fi d'estendre al règim especial de classes passives de l'Estat el que disposa per a les pensions mínimes de la resta dels règims del sistema la disposició addicional cinquanta-tresena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, per tal de reduir també la bretxa existent entre la quantia de les pensions mínimes del règim especial esmentat i el llindar de la pobresa calculat per a una llar de dos adults.

Es modifica la disposició transitòria segona del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, a la qual s'afegeix un apartat 4 per estendre a la revaloració de les pensions de l'assegurança obligatòria de vellesa i invalidesa el que preveu la disposició

adicional cinquanta-tresena del mateix text legal per determinar les quanties de les pensions mínimes del sistema de la Seguretat Social, i també es modifica el primer paràgraf de l'apartat 6 de la disposició transitòria quarta del text refós esmentat, a fi d'ampliar fins al 31 de desembre de 2025, per al sector de la indústria manufacturera, el període transitori d'aplicació de la regulació de la modalitat de jubilació parcial amb formalització simultània de contracte de relleu vigent amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, d'actualització, adequació i modernització del sistema de la Seguretat Social.

Igualment, es modifica la Llei 19/2021, de 20 de desembre, per la qual s'estableix l'ingrés mínim vital, a fi d'habilitar la possibilitat que les comunitats autònomes de règim comú puguin assumir la gestió de la prestació no contributiva de l'ingrés mínim vital.

El capítol II inclou les mesures en matèria d'ocupació. En primer lloc, es prorroguen les mesures per fer front a situacions de vulnerabilitat social i econòmica i per a la recuperació econòmica i social de l'illa de La Palma, que preveu l'article 178 de l'esmentat Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny, respecte dels expedients de regulació temporal d'ocupació vinculats a la situació de força major temporal en el supòsit d'empreses i persones treballadores de les illes Canàries afectades per l'erupció volcànica registrada a la zona de Cumbre Vieja.

A més, cal prorrogar les mesures d'acompanyament necessàries per assegurar la protecció social, i evitar acomiadaments i la destrucció de llocs de treball en les dites circumstàncies extraordinàries, temporals i urgents.

Així, aquest Reial decret llei adapta al nou període de suport públic les mesures en l'àmbit laboral de suport a les persones treballadores de l'article 173 del Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny, de manera que:

- a) Les empreses beneficiàries de les ajudes directes no poden justificar acomiadaments objectius basats en l'augment dels costos energètics.
- b) Les empreses que s'acullin a les mesures de reducció de jornada o suspensió de contractes que regula l'article 47 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors per causes relacionades amb la invasió d'Ucraïna i que es beneficiïn de suport públic no poden utilitzar aquestes causes per fer acomiadaments.

D'altra banda, s'hi inclou la pròrroga de la vigència del Reial decret 99/2023, de 14 de febrer, pel qual es fixa el salari mínim interprofessional per al 2023, durant el període necessari per garantir la continuïtat dels treballs de la taula de diàleg social en la recerca, un any més, d'un increment pactat del salari mínim interprofessional.

En aquest sentit, i sense perjudici del que preveu l'article 27.1 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, sobre la consulta prèvia amb les organitzacions sindicals i les associacions empresarials més representatives, s'entén necessari garantir la participació efectiva dels agents socials en la fixació del salari mínim interprofessional, en un context social i econòmic d'una dificultat especial, i donar continuïtat així al camí de creixement d'aquesta variable en compliment dels compromisos assumits en l'àmbit europeu i internacional.

Atès que l'esmentat Reial decret 99/2023, de 14 de febrer, deixa de produir efectes el proper 31 de desembre, és ineludible mantenir-ne transitòriament la vigència a partir del pròxim 1 de gener. Es garanteix d'aquesta manera la seguretat jurídica i es dona continuïtat a la funció del salari mínim interprofessional de servir de terra o garantia salarial mínima per a les persones treballadores.

Aquesta disposició comporta una pròrroga temporal del salari mínim interprofessional vigent, fins que s'aprovi el Reial decret que el fixi per a l'any 2024, en el marc del diàleg social i d'acord amb el que preveu l'article 27 de l'Estatut dels treballadors, segons el qual aquest tipus de salari ha de tenir en compte: l'índex de preus de consum, la productivitat mitjana nacional, l'increment de la participació del treball en la renda nacional i la conjuntura econòmica general.

A més, es modifica el Reial decret llei 1/2023, de 10 de gener, de mesures urgents en matèria d'incentius a la contractació laboral i millora de la protecció social de les persones artistes.

Entre els objectius d'aquesta norma es troba l'impuls prioritari de la contractació indefinida i el manteniment de l'ocupació estable i de qualitat de les persones i els col·lectius considerats vulnerables o de baixa ocupabilitat. Excepcionalment, aquestes mesures poden tenir per objecte la contractació temporal i sempre limitada a incentivar el trànsit de les situacions formatives en pràctiques o mitjançant un contracte laboral en contractes indefinits, així com la contractació temporal vinculada directament a la conciliació de la vida familiar i laboral.

Entre els contractes que poden ser objecte de bonificació, es troben els contractes de durada determinada formalitzats per a la substitució de persones treballadores que gaudeixin de descansos per naixement i cura del menor, exercici corresponsable de la cura del menor o del menor lactant, risc durant l'embaràs o risc durant la lactància natural.

L'últim incís del primer paràgraf de la lletra c) de l'article 11.1 del Reial decret llei 1/2023, de 10 de gener, podria tenir efectes contraris als objectius perseguits per la norma assenyalats anteriorment, ja que impedeix, pel fet d'exigir que en els últims sis mesos la persona treballadora amb la qual se subscriu el contracte de substitució no hagi prestat serveis mitjançant un contracte de durada determinada en la mateixa empresa o entitat, que s'apliqui la bonificació en un contracte vinculat directament a la conciliació de la vida familiar i laboral: i és que aquesta excepció de l'article 11.1 c) dona lloc que, si bé sí que es podria bonificar un contracte de durada determinada de substitució d'una persona treballadora que estigui en situació d'incapacitat temporal per risc durant l'embaràs, una vegada que finalitza aquest contracte temporal no se'n podria bonificar un altre de substitució de la mateixa persona treballadora, per exemple, que estigués gaudint del permís per naixement. Aquesta exclusió podria fomentar la fi d'una relació laboral no desitjada per la norma: la de la persona substituïda. Per això, es procedeix a modificar-lo en conseqüència.

D'altra banda, en relació amb el personal investigador, el Reial decret llei 1/2023, de 10 de gener, va operar dues grans línies de modificació en matèria d'incentius a la seva contractació: una de transversal a les bonificacions a la Seguretat Social pel personal contractat per dur a terme activitats investigadores, i una altra de focalitzada en el contracte predoctoral. La interpretació que s'està efectuant de l'aplicació de les disposicions generals per a tots els incentius a la contractació està portant a exigir que les persones contractades siguin demandants d'ocupació en situació de desocupació, la qual cosa està comportant un retard en l'aplicació d'aquests incentius importants. S'hi introdueix, així, una disposició que suprimeix aquest requisit en els incentius per al personal investigador.

El capítol III, al seu torn, s'ocupa de les mesures en matèria d'habitatge. Es crea una nova línia d'aval per a l'habitatge social, vinculada a l'addenda del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR), que estableix el desplegament d'una nova inversió C2.I7, línia de préstecs ICO per a l'impuls de l'habitatge social, amb una dotació de 4.000 milions d'euros del tram de préstecs del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) de la Unió Europea.

D'aquesta manera, la línia de préstecs per a l'impuls de l'habitatge social es complementa amb una línia d'aval que proporciona cobertura financera parcial per a la realització de projectes dirigits a incrementar el parc d'habitatge de lloguer social o a preu assequible, així com a millorar el parc d'habitatge ja existent destinat a lloguer social o assequible, per un import màxim de fins a 2.000 milions d'euros.

Així mateix, és necessari atendre la realitat social i econòmica de les llars en el context del procés de mitigació de la dinàmica inflacionista i de la prolongació de les conseqüències de la situació internacional, estenent determinades mesures de protecció en situacions de vulnerabilitat en matèria d'habitatge que es van introduir en el Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, pel qual s'adopten mesures urgents complementàries

en l'àmbit social i econòmic per fer front a la COVID-19. Això obeeix en bona part a l'existència d'un escenari marcat per l'extensió temporal de la guerra d'Ucraïna i les seves repercussions en l'economia de les famílies, principalment, a través de les dinàmiques de creixement dels preus del consum que incideixen d'una manera especial en les persones i llars amb menys recursos.

En particular, s'amplia fins al 31 de desembre de 2024 la suspensió dels procediments de desnonament i llançaments en els supòsits i d'acord amb els tràmits ja establerts, així com, en consonància, la possibilitat fins al 31 de gener de 2025 de sol·licitar una compensació per part de l'arrendador o propietari que recull el Reial decret llei 37/2020, de 22 de desembre, de mesures urgents per fer front a les situacions de vulnerabilitat social i econòmica en l'àmbit de l'habitatge i en matèria de transports.

De conformitat amb això, s'estableix també que la referència al 31 de desembre de 2023 que fa la disposició transitòria tercera de la Llei 12/2023, de 24 de maig, pel dret a l'habitatge, s'entén feta al 31 de desembre de 2024.

Finalment, es modifica el Reial decret llei 20/2021, de 5 d'octubre, pel qual s'adopten mesures urgents de suport per a la reparació dels danys ocasionats per les erupcions volcàniques i per a la reconstrucció econòmica i social de l'illa de La Palma, per establir una nova pròrroga del règim de suspensió de les obligacions de pagament d'interessos i principal per a préstecs i crèdits amb garantia hipotecària i sense concedits a afectats pels moviments sísmics i per les erupcions volcàniques esdevinguts a l'illa de La Palma des del dia 19 de setembre de 2021 passat.

VIII

La norma es completa amb una sèrie de disposicions addicionals, transitòries, derogatòria i finals.

Començant per les disposicions addicionals primera i segona, amplien els terminis d'execució de determinades ajudes. Pel que fa a la disposició addicional primera, i l'ampliació del termini d'execució dels projectes finançats en la línia d'ajudes a actuacions integrals de la cadena industrial del vehicle elèctric i connectat dins del Projecte estratègic per a la recuperació i transformació econòmica en el sector del vehicle elèctric i connectat (PERTE VEC), cal assenyalar que el PERTE VEC constitueix el primer de tots els convocats dins del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR), i parteix d'unes premisses molt exigents, tant per l'abast dels projectes com per la modalitat de beneficiaris.

Quant a l'abast dels projectes, l'enfocament era bastant ambiciós. S'exigia que cada sol·licitud reflectís un conjunt d'actuacions individuals i d'altres en cooperació, al llarg de tota la cadena de valor de la producció del vehicle elèctric i emmarcades en blocs concrets (alguns dels quals, obligatoris), que s'havien de desenvolupar de manera harmònica i compassada. En l'execució real d'aquestes actuacions, han aflorat diverses problemàtiques derivades tant de colls d'ampolla de la cadena de valor (essencialment en l'àmbit de les bateries) com de canvis en les especificacions tècniques de productes i processos de manufactura a conseqüència de la posada al dia en l'estat de l'art d'un sector emergent.

Quant a la modalitat de beneficiaris, es va exigir la presentació en agrupacions creades per a la realització d'aquests projectes. Això implica una complexitat més gran en la realització de les inversions. En concret, qualsevol desviació ha de ser coneguda i aprovada pels implicats de manera prèvia a la presentació a l'Administració per a la seva eventual aprovació. Això es tradueix en més temps en la presa de decisions que en processos d'ajuda individual. A més, aquestes desviacions poden implicar canvis en l'estructura de la mateixa agrupació que requeririen modificacions en el seu acord intern i que han de ser conegudes i acceptades també per l'Administració.

Finalment, s'han reportat problemes conjunturals en el subministrament de primeres matèries, especialment en els punts de la cadena de valor que són crítics per al

desenvolupament global, i relacionats específicament amb primeres matèries de bateries i semiconductors.

Tot això ha comportat que el termini actual que permet l'ordre de bases i convocatòria de 2022 sigui molt constret per portar a terme els seus projectes i una demora pot posar en risc l'execució i el compliment de fites i objectius compromesos en la Decisió d'execució del Consell de 13 de juliol de 2021, relativa a l'aprovació de l'avaluació del Pla de recuperació i resiliència d'Espanya.

La disposició addicional segona estableix l'ampliació dels terminis d'execució de determinades ajudes convocades per al sector turístic, en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència. S'ha d'assenyalar que aquestes línies d'ajudes s'incardinen en el component 14 del Pla de recuperació, denominat «Pla de modernització i competitivitat del sector turístic», en la inversió 2, «Programa de digitalització i intel·ligència per a destinacions i sector turístic», que té per objecte implementar actuacions d'impuls de la digitalització de les destinacions turístiques i de les empreses turístiques. Aquesta digitalització és fonamental per a un sector, el turístic, que representa un percentatge important dins del PIB espanyol i que es mostra especialment sensible als canvis globals.

Amb aquestes ajudes es vol impulsar un model turístic que permeti aprofitar tots els avantatges d'un desenvolupament més sostenible, climàticament neutral i digital, alineat amb les prioritats principals establertes per Europa, i de conformitat amb una demanda turística cada dia més exigent i conscient de l'impacte que provoca la seva activitat sobre els territoris en què es duu a terme.

Per això, aquestes ordres de bases han afrontat el repte de la digitalització des de perspectives diferents: la generació i la transferència de coneixement, el suport a les entitats locals o el suport a les empreses.

La varietat d'actuacions a finançar ha significat un repte de gestió i anàlisi dels projectes proposats en cada convocatòria, i els terminis previstos inicialment per a l'execució de les actuacions s'han mostrat insuficients, per la qual cosa, acostant-se el termini màxim que preveuen les ordres de bases, és necessari ampliar-los.

És necessari tenir en compte que algunes d'aquestes ajudes s'han concedit a entitats públiques i organismes de recerca, que per la seva pròpia naturalesa s'han d'adaptar a la normativa pública de despesa, la qual cosa limita la seva capacitat d'actuació si no disposen de finançament suficient.

En altres casos, com, per exemple, en les ajudes d'última milla, s'ha previst la figura de l'agrupació per als beneficiaris, la qual cosa implica una complexitat més gran en la presentació de les propostes i en l'avaluació d'aquestes.

Aquesta ampliació permet, per tant, garantir l'execució de tots els projectes que es poden finançar a través de les diferents convocatòries, i seguir avançant en els reptes que comporta la digitalització del sector turístic, sense perdre cap oportunitat. El suport en la digitalització a tots els actors del sector turístic és fonamental per mantenir el dinamisme del sector i continuar millorant-ne la competitivitat i seguir oferint propostes de valor diferencial.

Finalment, aquestes ampliacions de terminis no afecten el compliment de fites i objectius CID.

La disposició addicional tercera habilita les administracions educatives competents per recalcular les quanties dels mòduls que figuren a l'article 13 i als annexos IV i V de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, per aplicar els increments retributius corresponents al personal docent dels centres concertats, a fi d'equiparar-los amb el professorat públic.

La disposició addicional quarta preserva, durant l'exercici de 2024, en l'àmbit dels deutes de naturalesa pública, no tributaris ni duaners, el procediment excepcional i temporal per a la concessió d'ajornaments i/o fraccionaments amb dispensa de garantia per les delegacions d'Economia i Hisenda. I, això, amb la finalitat de fer front a les conseqüències econòmiques de la guerra a Ucraïna que persisteixen, agreujades pel clima d'inestabilitat internacional derivat del conflicte al Pròxim Orient, tractant de protegir

el teixit productiu i garantir el manteniment de l'ocupació i l'activitat, en línia amb el Reial decret llei 6/2021, de 20 d'abril, i el Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre.

Al seu torn, a la disposició addicional cinquena es preveu la pròrroga per al 2024 dels dos gravàmens temporals que preveu la Llei 38/2022, de 27 de desembre, per a l'establiment de gravàmens temporals energètic i d'entitats de crèdit i establiments financers de crèdit i per la qual es crea l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes. Aquesta mesura s'adopta amb la finalitat que tots dos sectors segueixin contribuint a la justícia fiscal i al sosteniment de l'Estat del benestar.

Adicionalment, es preveu la revisió de la configuració de tots dos gravàmens, configurats inicialment com a prestacions patrimonials de caràcter públic temporal i de naturalesa no tributària, per a la seva integració plena en el sistema tributari, i s'han de convertir en tributs concertats o convinguts, segons que correspongui, prèvia modificació del concert i conveni econòmic en vigor, respectivament, als territoris històrics del País Basc i a la Comunitat Foral de Navarra.

D'altra banda, aquest Reial decret llei preveu l'establiment a la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2024 d'un incentiu que és aplicable als obligats al pagament en el sector energètic per les inversions estratègiques que siguin essencials per a la transició ecològica al nostre país, com ara l'emmagatzematge energètic, nous combustibles renovables (com el biogàs, el biometà o l'hidrogen verd) i les seves possibles infraestructures de xarxa associades, així com inversions associades a la cadena de valor nacional i europea, per contribuir a l'autonomia estratègica, que efectuin des de l'1 de gener de 2024 en relació amb les magnituds a considerar respecte de l'any esmentat.

A més, mentre no es produeixi la revisió de la tributació patrimonial en el context de la reforma del sistema de finançament autonòmic, es prorroga l'aplicació de l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes.

L'adopció d'aquesta mesura es considera imprescindible i urgent perquè la reforma esmentada es porti a terme en les condicions degudes d'harmonització tributària, de manera que, en el punt de partida, les diferències en el gravamen del patrimoni en les diferents comunitats autònomes no difereixin substancialment. En segon lloc, la mesura s'entén necessària per seguir exigint més esforç als qui disposen d'una capacitat econòmica més gran.

La disposició addicional sisena es refereix a l'avaluació de l'obligació de declarar en l'impost sobre la renda de les persones físiques per mitjans electrònics, derivada de la modificació introduïda a aquest efecte per la disposició final segona d'aquest Reial decret llei.

La disposició addicional setena inclou, així mateix, l'habilitació, igual que el 2022 i el 2023, de la dotació extraordinària per incrementar el finançament i pal·liar l'efecte dels saldos globals negatius de les liquidacions de la participació en tributs de l'Estat relatives a l'exercici de 2020.

La disposició addicional vuitena també incorpora una previsió relativa al règim excepcional d'endeutament de les comunitats autònomes el 2024, que preveu una regulació similar a la que s'ha mantingut durant la suspensió de les regles fiscals per permetre la cobertura de les necessitats de finançament de les regions per aquest concepte durant el proper exercici.

La disposició addicional novena es refereix als gestors provisionals de la xarxa troncal d'hidrogen, i s'hi estableix un règim provisional aplicable fins a la designació definitiva dels gestors de xarxes d'hidrogen d'acord amb les condicions que estableix la normativa europea aplicable.

Les disposicions addicionals desena i onzena completen el marc legal de col·laboració entre l'Estat i la Generalitat de Catalunya per poder subscriure els convenis que preveuen les disposicions addicional cent vintena i cent dinovena de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023. La disposició addicional cent vintena de la Llei esmentada, modificada posteriorment per la disposició final cinquena del Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny, va establir l'obligació que l'Estat i la Generalitat de Catalunya subscriuguin un conveni per a l'execució d'actuacions de

millora de la connectivitat de l'AP2 i l'AP7, així com un altre conveni per a l'execució d'un Pla d'actuacions a l'Eix Pirinenc, i així es crea un marc de col·laboració entre les dues administracions, que permeti a la Generalitat portar a terme una sèrie d'actuacions sobre la Xarxa de Carreteres de l'Estat.

Però la redacció feta d'aquesta disposició s'ha mostrat incompleta, ja que solament permet a la comunitat autònoma licitar, contractar, efectuar el seguiment i supervisar tant les obres com les assistències tècniques vinculades a aquestes, i portar a terme les expropiacions necessàries per executar les obres esmentades, però no articula aquesta atribució per al cas dels projectes i els estudis que s'han d'elaborar amb caràcter previ a la licitació de les obres.

Això ha impedit que fins ara es puguin formular aquests convenis, i és urgent que es corregeixi aquesta limitació per així poder complir el manament de la Llei de pressupostos. En aquest mateix context, s'ha vist convenient estendre el mateix model de col·laboració a dues infraestructures més, on la necessitat de col·laboració també és urgent.

Així mateix, es flexibilitza a través d'aquestes dues disposicions addicionals el règim d'avenços en els convenis esmentats amb la finalitat de facilitar-ne el desplegament, sota el principi de lleialtat institucional entre les administracions.

La disposició addicional dotzena estén a entitats locals i universitats públiques l'exempció d'aplicar interessos de demora per a les quanties a reintegrar a conseqüència de sobrants en les subvencions de concessió directa a favor d'entitats del sector públic concedides en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència; ja introduïda pel Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny.

Mitjançant la disposició transitòria primera es regula l'aplicació de les mesures de l'article 4 sobre obligacions en matèria de gestió del risc relacionat amb les tecnologies de la informació i la comunicació dels operadors de sistemes de pagament, d'operadors d'esquemes de pagament, dels operadors d'acords de pagament electrònic, dels proveïdors de pagaments i d'altres proveïdors de serveis tecnològics o tècnics.

La disposició transitòria segona estableix un nou termini per presentar les renunciacions o revocacions del mètode d'estimació objectiva de l'impost sobre la renda de les persones físiques i dels règims especials simplificat i de l'agricultura, ramaderia i pesca de l'impost sobre el valor afegit, ja que els contribuents afectats per aquestes modificacions van haver de prendre les decisions corresponents desconecient els límits excoents que han d'estar en vigor el 2024.

Les disposicions transitòries tercera i quarta es refereixen, respectivament, al règim aplicable a les garanties dels permisos d'accés i de connexió per a instal·lacions de demanda ja atorgades, i a la caducitat d'aquests mateixos permisos ja atorgats.

La disposició transitòria cinquena s'ocupa dels permisos d'accés per a instal·lacions ubicades en territoris no peninsulars la instal·lació de les quals és necessària per garantir la seguretat de subministrament. La situació posada de manifest per l'operador del sistema quant a la situació de la generació en els territoris no peninsulars recomana la necessitat de dur a terme un procediment de concurrència competitiva per a l'atorgament de la resolució favorable de compatibilitat fet a l'empara del que preveu l'article 46 del Reial decret 738/2015, de 31 de juliol, pel qual es regula l'activitat de producció d'energia elèctrica i el procediment de despatx en els sistemes elèctrics dels territoris no peninsulars. Aquests informes assenyalen la necessitat de disposar de potència tèrmica que permeti garantir la seguretat de subministrament. Seria si més no paradoxal que grups que es necessiten per garantir el subministrament no disposessin de permisos d'accés i de connexió; per aquest motiu, als grups que resultin adjudicataris del procediment esmentat només els són aplicables els criteris de comportament estàtic.

La disposició transitòria sisena versa sobre les sol·licituds de permisos d'accés i de connexió per a demanda que estiguin en tramitació en els nusos a què es refereix l'article 20 bis.2 del Reial decret 1183/2020, de 29 de desembre.

A la disposició transitòria setena es regulen els procediments d'atorgament de concessió d'aigües per a l'emmagatzematge hidràulic d'energia iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

Al seu torn, la disposició transitòria vuitena determina la suspensió de la disposició transitòria setzena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, relativa a les bases i el tipus de cotització i l'acció protectora en el sistema especial per a empleats de la llar.

La disposició transitòria novena lliga, d'una banda, l'increment de les bases mínimes de cotització dels grups de cotització dels règims que els tinguin establerts al salari mínim interprofessional incrementat en un sisè i fixa l'increment del límit màxim de les bases de cotització del sistema aplicant-hi el percentatge que s'estableixi per a la revaloració de pensions, i el límit màxim de les bases de cotització s'ha de fixar aplicant-hi el percentatge que estableix la disposició transitòria trenta-vuitena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social. I, de l'altra, estableix la cotització corresponent al mecanisme d'equitat intergeneracional de conformitat amb el que preveu l'apartat catorze de l'article 122 de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023. A més, estableix per al 2024, d'acord amb el que estableix la disposició addicional cinquanta-dosena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, la cotització en el sistema de la Seguretat Social dels alumnes que facin pràctiques formatives o pràctiques acadèmiques externes incloses en programes de formació.

La disposició transitòria desena regula l'aplicació de la disposició addicional cinquanta-dosena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, en matèria de pràctiques formatives.

Finalment, la disposició transitòria onzena preveu l'aplicació de les previsions que recull la disposició final sisena als procediments judicials incoats amb posterioritat a la seva entrada en vigor.

Per la seva banda, la disposició derogatòria única, a més de derogar les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin a aquest Reial decret llei, suprimeix de manera específica la disposició addicional primera del Reial decret llei 31/2021, de 28 de desembre, pel qual es modifica la Llei 19/1994, de 6 de juliol, de modificació del règim econòmic i fiscal de Canàries, i es fixa un nou termini per presentar les renúncies o revocacions a mètodes i règims especials de tributació. La disposició esmentada establia la condicionalitat de les mesures aprovades a l'article únic a l'obtenció de l'autorització de la Comissió Europea del Mapa d'ajudes de finalitat regional per al període 2022-2027, ja que aquesta es va obtenir amb data de 17 de març de 2022.

La Comissió Europea ha autoritzat amb data de 13 de desembre de 2023 la modificació del Mapa d'ajudes regionals d'Espanya per al període 2024-2027, després de la revisió intermèdia al juny de 2023 feta per la Comissió. Entre altres modificacions, conté un increment de deu punts percentuals de les intensitats de les ajudes regionals a la inversió a Canàries segons la mida de les empreses.

Per tant, es considera necessari procedir a la derogació de la disposició addicional primera esmentada.

A més, a la disposició final primera es modifiquen l'apartat 11 de l'article 27, relatiu a les inversions anticipades que es consideren materialització de la reserva per a inversions a Canàries, i els apartats 1 i 2 de l'article 29, relatiu a la vigència de la Zona Especial Canària, de la Llei 19/1994, de 6 de juliol, i s'eliminen de la redacció les referències temporals que contenen i que per la seva pròpia naturalesa era necessari actualitzar de manera recurrent.

Atès que les referències temporals esmentades deriven del Reglament (UE) 651/2014 de la Comissió, de 17 de juny de 2014, pel qual es declaren determinades categories d'ajudes compatibles amb el mercat interior en aplicació dels articles 107 i 108 del Tractat, també conegut per Reglament general d'exempció per categories (RGEC), i hi estan vinculades, s'ha procedit a substituir-les per referències directes a les normes corresponents de la Unió Europea o derivades dels documents de la Comissió

Europea que els donen suport jurídic, amb la finalitat d'eliminar aquesta obligació de revisió periòdica.

En aquest sentit, és necessari destacar la modificació de la referència temporal de l'apartat 1 de l'article 29 de la Llei 19/1994, de 6 de juliol, que expressa per primera vegada en la norma nacional el termini reconegut per la Comissió Europea, en dues ocasions, l'última de les quals a través de la carta de 8 de juny de 2023, sobre el gaudi dels beneficis fiscals del règim de la Zona Especial Canària, d'acord amb l'apartat 4 de l'article 15 i altra normativa aplicable del Reglament (UE) 651/2014 de la Comissió, de 17 de juny de 2014, esmentat.

D'aquesta manera es dota de més seguretat jurídica els operadors econòmics a Canàries que a vegades han vist amb intranquil·litat el compliment dels terminis que assenyalava la Llei desconeixent si s'anava a produir o no l'actualització normativa corresponent.

Adicionalment, s'adequa la seva terminologia al procediment establert actualment per a aquesta classe d'ajudes d'Estat que no requereixen el permís previ de la Comissió Europea.

D'altra banda, la Sentència del Tribunal Suprem número 953/2023, d'11 de juliol (recurs de cassació 6391/2021), en relació amb l'Ordre HAC/277/2019, de 4 de març, per la qual s'aproven els models de declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF) i l'impost sobre el patrimoni de l'exercici de 2018, ha posat de manifest una insuficiència normativa per a l'establiment dels mitjans electrònics com a únic curs per a la presentació de la declaració de l'IRPF.

Per això, a la disposició final segona s'introdueix la modificació corresponent de la Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de modificació parcial de les lleis dels impostos sobre societats, sobre la renda de no residents i sobre el patrimoni, a fi de solucionar la deficiència normativa advertida, partint de la realitat pràctica que es va posant de manifest en les campanyes de la renda dels últims deu anys, període en què gràcies a les diferents vies d'assistència els contribuents han pogut fer la presentació de la seva declaració de l'IRPF a través de mitjans electrònics propis, de tercers o proporcionats per l'Agència.

En aquest sentit, es recull legalment que es pot establir l'obligació de declaració a través de mitjans electrònics sempre que l'Administració tributària asseguri l'atenció personalitzada als contribuents que necessitin assistència per a l'emplenament de la declaració per aquests mitjans. Es tracta d'una norma que afecta la forma de compliment d'una obligació tributària de caràcter formal, com és l'obligació de declaració de l'IRPF a través de mitjans electrònics. Aquesta mesura no altera de cap manera els diferents elements de quantificació o determinació de la quota de l'impost per als contribuents, que segueixen sent els que estableix la normativa vigent actualment.

Així mateix, es fa necessari i urgent que hi hagi aquesta habilitació legal expressa abans que comenci la propera campanya de la renda i s'aprovi l'ordre reguladora del model de declaració de l'IRPF corresponent a l'any 2023.

Mitjançant la disposició final tercera es modifica també la Llei 38/2022, de 27 de desembre. En concret, en relació amb l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes, i responent a una motivació similar a l'assenyalada per a l'IRPF, es preveu legalment l'obligació de declaració de l'impost per mitjans electrònics, que, atesa la naturalesa dels subjectes passius, persones físiques amb patrimonis nets d'un import molt significatiu, haurien de tenir accés i disponibilitat dels mitjans electrònics necessaris per al seu emplenament. Es tracta d'una norma de caràcter formal que no afecta la quantificació de la quota de l'impost.

La disposició final quarta inclou expressament, amb caràcter similar al que s'ha assenyalat amb anterioritat, ateses les condicions especials dels contribuents que poden estar obligats a l'autoliquidació de l'impost sobre el patrimoni, la menció que la via de presentació de la declaració pot ser exclusivament electrònica en l'impost esmentat.

La disposició final cinquena introdueix determinades modificacions de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, sobre propietat horitzontal, per tal d'acomodar el text a les modificacions

que va introduir el Reial decret llei 19/2021, de 5 d'octubre, de mesures urgents per impulsar l'activitat de rehabilitació edificatòria en el context del Pla de recuperació, transformació i resiliència, recollides posteriorment a la Llei 10/2022, de 14 de juny, de mesures urgents per impulsar l'activitat de rehabilitació edificatòria en el context del Pla de recuperació, transformació i resiliència, després de la seva tramitació com a projecte de llei a les Corts Generals.

L'objectiu de les modificacions que s'introdueixen en l'apartat 3 de l'article deu de la Llei 49/1960 és evitar contradiccions amb els nous règims de majories que estableix per a la realització d'obres o actuacions que contribueixin a la millora de l'eficiència energètica l'apartat 2 de l'article disset de la mateixa Llei 49/1960, així com clarificar la subjecció al règim d'autorització administrativa que estableix la legislació estatal per als complexos immobiliaris, com també als règims d'autorització que estableix la legislació d'ordenació territorial i urbanística per a la realització de determinades intervencions en els edificis.

La disposició final sisena modifica la Llei 52/1997, de 27 de novembre, d'assistència jurídica a l'Estat i institucions públiques en dos aspectes clau des del punt de vista organitzatiu, tecnològic i d'eficiència dels recursos públics.

A aquest efecte, es procedeix a la modificació de la regla del fur territorial de l'Estat, la justificació constitucional de la qual permet concentrar en el territori nacional les oficines de l'Advocacia de l'Estat o dels Serveis Jurídics de l'Administració de la Seguretat Social o de les comunitats autònomes, la qual cosa implica uns beneficis clars per a tota la ciutadania, ja que comporta un cost inferior en la gestió dels recursos públics i una millora del rendiment del servei públic. A més, pel fet de garantir una certa especialització dels òrgans judicials de les capitals de província per assumir el coneixement d'assumptes que sovint comporten una certa complexitat permeten assegurar un desenvolupament i uns resultats millors de la funció jurisdiccional.

En línia amb la regulació introduïda en el Reial decret llei 6/2023, de 19 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a l'execució del Pla de recuperació, transformació i resiliència en matèria de servei públic de justícia, funció pública, règim local i mecenatge, i en garantia dels principis d'eficàcia, economia i eficiència en l'assignació i la utilització dels recursos públics, que inspira l'actuació de les administracions públiques, es regula la compareixença per videoconferència dels advocats de l'Estat davant els jutjats o tribunals.

La disposició final setena afegeix un apartat 4 a l'article 18 de la Llei 15/2007, de 3 de juliol, de defensa de la competència, amb l'objectiu d'habilitar la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència per prestar assistència activa a la Comissió Europea en les inspeccions que aquesta dugui a terme directament en el territori nacional, així com dur a terme inspeccions o altres mesures d'investigació sol·licitades per la Comissió Europea de conformitat amb el Reglament de subvencions estrangeres.

L'article 14 del Reglament (UE) 2022/2560 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de desembre de 2022, sobre les subvencions estrangeres que distorsionen el mercat interior, preveu la possibilitat que la Comissió Europea, per determinar si hi ha un subsidi estranger amb un efecte distorsionador sobre el mercat interior, dugui a terme inspeccions en el territori d'un Estat membre i sigui assistida pels funcionaris i altres persones habilitades per l'autoritat competent d'aquest Estat membre; l'article 14 també preveu la possibilitat que sol·liciti a les autoritats nacionals competents dels estats membres la realització d'inspeccions en el seu territori. És necessari, doncs, assegurar l'eficàcia d'aquestes disposicions, complementar el nostre sistema de competència i d'ajudes d'Estat i incorporar-hi els últims instruments desenvolupats a escala europea.

La disposició final vuitena introdueix una nova disposició transitòria a la Llei 20/2011, de 21 de juliol, del Registre Civil, relativa a la implantació de l'Oficina Central i oficines consulars.

La disposició final novena modifica puntualment la Llei 29/2022, de 21 de desembre, per la qual s'adapta l'ordenament nacional al Reglament (UE) 2018/1727 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de novembre de 2018, sobre Eurojust, i es regulen els

conflictes de jurisdicció, les xarxes de cooperació jurídica internacional i el personal dependent del Ministeri de Justícia a l'exterior, en relació amb el règim retributiu dels membres nacionals d'Eurojust.

Les disposicions finals desena, onzena i dotzena recullen, respectivament, la salvaguarda del rang de certes disposicions reglamentàries, els títols competencials de la Constitució espanyola que emparen l'Estat per aprovar les diferents mesures d'aquest Reial decret llei i les habilitacions normatives corresponents.

Finalment, la disposició final tretzena estableix l'entrada en vigor d'aquesta norma.

IX

L'article 86 de la Constitució espanyola permet al Govern dictar decrets llei «en cas d'una necessitat extraordinària i urgent», sempre que no afectin l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats dels ciutadans que regula el títol I de la Constitució, el règim de les comunitats autònomes ni el dret electoral general. Aquesta norma es configura, per tant, com un instrument amb uns contorns ben definits en què el judici polític d'oportunitat i necessitat gaudeix d'un marge ampli, sempre que s'orienti a assolir un resultat concret davant una situació d'urgència ineludible.

El reial decret llei constitueix un instrument lícit constitucionalment, sempre que, tal com reiteradament ha exigít el nostre Tribunal Constitucional (sentències 6/1983, de 4 de febrer, F 5; 11/2002, de 17 de gener, F 4; 137/2003, de 3 de juliol, F 3, i 189/2005, de 7 de juliol, F 3; 68/2007, F 10, i 137/2011, F 7), el fi que justifica la legislació d'urgència sigui subvenir a una situació concreta, dins dels objectius governamentals que, per raons difícils de preveure, requereix una acció normativa immediata en un termini més breu que el requerit per la via ordinària o pel procediment d'urgència per a la tramitació parlamentària de les lleis, sobretot quan la determinació del procediment esmentat no depèn del Govern.

Per tant, ha de quedar acreditada «l'existència d'una connexió necessària entre la situació d'urgència definida i la mesura concreta adoptada per subvenir-hi (STC 29/1982, de 31 de maig, FJ 3; 182/1997, de 20 d'octubre, FJ 3, i 137/2003, de 3 de juliol, FJ 4)».

En relació amb les mesures que estableix el títol I, i, en concret, en el capítol I, els pressupòsits d'urgència i necessitat que van justificar l'aprovació del Reial decret llei 19/2022, de 22 de novembre, es mantenen per a l'aprovació d'aquest Reial decret llei, que modifica i aprofundeix les mesures d'aquell.

Així, el Reial decret llei 19/2022, de 22 de novembre, segons reconeix la seva pròpia exposició de motius, va establir una sèrie de mesures en un escenari d'increment accelerat de les despeses financeres i d'un altre tipus per a les famílies de classe mitjana en risc de vulnerabilitat, en què la rapidesa de resposta, a través de l'adopció de mesures econòmiques i jurídiques, era un requisit imprescindible per assegurar-ne l'efectivitat. Si prenem com a referència l'euríbor, que és el tipus d'interès de més ús en els préstecs hipotecaris a tipus variable, en el moment de l'aprovació del Reial decret llei esmentat, havia pujat més de tres-cents punts bàsics en gairebé deu mesos, i es va acostar al 3% després d'haver romàs sis anys en terreny negatiu. L'ascens esmentat ha continuat en l'últim any, i al novembre de 2023 s'ha situat en el 4,022%, és a dir, 100 punts bàsics més que l'any passat.

Les dues mesures que s'adopten ara tenen com a finalitat facilitar que les famílies abarateixin els seus costos financers, i aprofundeixen el que ja es va aprovar al novembre de 2022. Això s'aconsegueix, d'una banda, ampliant la suspensió de comissions per amortització o reemborsament anticipat durant un any, i, d'una altra banda, estenent la limitació existent a les comissions de reemborsament per a les amortitzacions subrogatòries i de novació per canvis de tipus variable a tipus fix inicial durant, almenys, els tres anys següents. Així, es donen més facilitats a les famílies per amortitzar anticipadament el seu préstec i alleujar la quota hipotecària mantenint el termini o per esmorteir el pagament total d'interessos reduint el termini d'amortització. En

relació amb el canvi de tipus variable a tipus fix inicial durant almenys els tres anys següents, s'alleuja el cost del canvi a aquest tipus en la mateixa mesura que ja preveia la Llei de contractes de crèdit immobiliari, tenint en compte que aquesta solució s'està convertint en una alternativa oferta per les entitats amb una freqüència relativa en un context de tipus d'interès elevats que disminueix l'atractiu a curt termini dels tipus fixos per als deutors.

Els objectius que es pretenen amb l'aprovació immediata d'aquestes mesures no es podrien aconseguir a través de la tramitació d'un projecte de llei pel procediment d'urgència i, per tant, està plenament justificat el recurs al reial decret llei des de la perspectiva de la concurrència del seu pressupòsit habilitador. Això és especialment rellevant per a la suspensió del cobrament de les compensacions i comissions per als préstecs a tipus variable per amortització anticipada o pas a tipus fix, ja que aquesta finalitza el 31 de desembre de 2023.

En relació amb la mesura que estableix el capítol II, és urgent i necessari modificar la legislació financera per reforçar la protecció dels més vulnerables, tenint en compte la importància de l'efectiu -constitueix el mitjà de pagament més utilitzat per al 74% de les transaccions de les persones de més de 65 anys- i les dificultats que experimenten determinats col·lectius per a la retirada d'efectiu en caixers automàtics, sigui per dificultats d'accessibilitat física o per la bretxa digital. En el mateix sentit, es pronuncia l'informe de seguiment sobre l'accessibilitat presencial als serveis bancaris a Espanya de 2023 del Banc d'Espanya, que identifica com a vulnerables en termes d'accés a l'efectiu determinats col·lectius que es caracteritzen pel fet de presentar edats avançades i baixes capacitats digitals. Per a aquests col·lectius, la retirada d'efectiu en finestreta constitueix un servei de pagament bàsic, que és urgent i necessari garantir en un context d'evolució tecnològica accelerada dels serveis bancaris.

Si bé s'ha d'assenyalar, sobre això, l'avenç que va significar el Protocol estratègic per reforçar el compromís social i sostenible de la banca, subscrit per les associacions principals del sector al juliol de 2021 i ampliat al febrer de 2022 per garantir l'atenció dels col·lectius vulnerables, entre els quals, el de les persones de més de 65 anys o les persones amb discapacitat, que inclou mesures com la prestació de serveis en finestreta a aquests col·lectius, incloent-hi la retirada d'efectiu, en un horari ampliat, es posa de manifest que la utilització dels caixers automàtics per la clientela gran o amb necessitats especials ve determinada sovint per les comissions establertes per a l'ús de la finestreta. Així, moltes entitats apliquen comissions més altes que les aplicables en caixer i altres entitats apliquen una franquícia determinada de 3, 4 o 5 operacions gratuïtes mensuals, a partir de la qual les operacions en finestreta es cobren.

El cobrament de comissions per la retirada d'efectiu en finestreta el continuen assenyalant els representants principals dels usuaris bancaris i de persones grans com una de les grans dificultats a què s'enfronten per accedir a aquest servei, essencial per a la seva inclusió financera.

L'objectiu que es pretén amb l'aprovació immediata d'aquestes mesures no es podria aconseguir a través de la tramitació d'un projecte de llei pel procediment d'urgència i, per tant, està plenament justificat el recurs al reial decret llei des de la perspectiva de la concurrència del seu pressupòsit habilitador. En efecte, el manteniment d'aquestes comissions comporta un perjudici significatiu per als qui més dificultats pateixen per accedir a l'efectiu i els qui més el necessiten, atesa la seva senzillesa d'ús enfront d'altres alternatives. S'ha de destacar, així mateix, el caràcter proporcionat de la mesura, ja que es focalitza en la població més vulnerable.

També és urgent l'actuació projectada sobre el sistema de pagaments. En l'actualitat, els operadors de sistemes, esquemes o acords de pagament, els processadors de pagaments i altres proveïdors de serveis tècnics en el sistema de pagaments en sentit ampli no estan obligats directament per cap previsió legal que garanteixi la seva gestió òptima de les noves tecnologies de la informació i de la comunicació. Tampoc no queden subjectes directament a la supervisió, inspecció o sanció de cap autoritat nacional. Les mesures que adopta aquest Reial decret llei corregeixen aquesta situació i garanteixen

que totes les entitats financeres o tecnològiques que intervenen en el sistema de pagaments, en sentit ampli, compleixen normes que els obliguen a una gestió òptima de la utilització de noves tecnologies de la informació i de la comunicació. Si no es prenguessin aquestes mesures amb caràcter urgent, la confiança dels ciutadans en el sistema de pagaments es podria veure compromesa, la qual cosa tindria conseqüències indesitjades per a la nostra economia i la nostra societat.

Respecte a la creació del Fons de coinversió, la necessitat extraordinària i urgent es fonamenta en les dates que estableix l'addenda del Pla de recuperació, transformació i resiliència d'Espanya com a termini límit per al compliment obligat de cadascuna de les fites i els objectius de la mesura corresponent a la implementació del Fons esmentat. El calendari de fites i objectius per a la implementació del Fons es va acordar amb la Comissió Europea i es va incloure en l'addenda de la Council Implementing Decision (CID) del Pla de recuperació, transformació i resiliència d'Espanya, aprovada pel Consell d'Afers Econòmics i Financers de la Unió Europea el 16 d'octubre de 2023.

D'acord amb el calendari de compliment de fites i objectius, la primera fita d'implementació del Fons consisteix en l'entrada en vigor del seu marc normatiu complet no més tard del primer trimestre de 2024. Convé destacar que el marc normatiu esmentat consta d'aquest Reial decret llei, així com d'una norma que en desplegui el contingut i d'una ordre emesa per la persona titular del Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa que estableixi els mecanismes oportuns de remuneració periòdica a la gestora amb càrrec a aquest. En definitiva, l'aprovació d'aquest Reial decret llei constitueix únicament la primera etapa en la conformació del marc normatiu del Fons de coinversió i, en conseqüència, és d'una urgència ineludible que la seva aprovació es produeixi amb l'agilitat suficient per permetre que la tramitació de la normativa complementària es pugui fer dins del termini temporal fixat a aquest efecte.

Convé assenyalar, així mateix, que, d'acord amb el calendari de fites i objectius, el 50% dels recursos del Fons han d'estar compromesos al terme del primer semestre de 2025 i el 100% dels recursos del Fons han d'estar compromesos al terme del primer semestre de 2026. Per complir aquests dos objectius de la CID, s'han de signar acords legals d'execució amb un nombre elevat de beneficiaris finals, per a la qual cosa, al seu torn, és necessari que la gestora del Fons disposi del temps suficient per portar a terme l'anàlisi i la formalització d'un nombre elevat d'operacions financeres en línia amb la dotació econòmica, els objectius estratègics i la naturalesa del Fons. L'aprovació del marc normatiu complet del FOCO és una condició necessària perquè es pugui iniciar la fase d'estudi d'operacions, de manera que cap operació no pot ser formalment analitzada ni formalitzada mentre no s'hagi produït prèviament l'aprovació del marc normatiu del Fons. Així doncs, un eventual retard en l'aprovació del marc normatiu esmentat tindria, per consegüent, un impacte negatiu que dificultaria el compliment dels objectius establerts.

La necessitat extraordinària i urgent també resideix en les conseqüències negatives greus que es derivarien de l'incompliment d'algunes de les fites i els objectius esmentats. En particular, d'acord amb l'annex II (Metodologia de la Comissió per a la determinació de la suspensió de pagaments en virtut del Reglament del Mecanisme de Recuperació i Resiliència) del Comunicat de la Comissió Europea relatiu a la implementació del Mecanisme de Recuperació i Resiliència del 21 de febrer de 2023, la Comissió Europea pot aplicar una deducció significativa (un import unitari calculat segons aquesta metodologia), per cada fita o objectiu incomplert, als pagaments preestablerts per la Comissió Europea al Regne d'Espanya segons l'Acord de finançament signat per totes dues parts en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

Quant al règim d'aportacions al Fons de resiliència autonòmica i a l'instrument financer InvestEU, els terminis atorgats per la Decisió d'execució del Consell per a la implementació dels instruments en justifiquen la necessitat extraordinària i urgent. En particular, aquesta Decisió estableix que Espanya ha de signar un acord d'implementació amb el Grup Banc Europeu d'Inversions abans del final del 2023.

En general, els terminis que concedeix la Decisió d'execució del Consell per signar i completar les inversions exigeixen que els acords amb el Grup Banc Europeu d'Inversions i la Comissió se signin com més aviat millor. La Decisió d'execució del Consell estableix uns terminis definits, des de finals del 2023, per a la signatura dels acords amb el Grup Banc Europeu d'Inversions i la Comissió Europea, la posada en marxa dels instruments, la signatura amb els intermediaris financers i els beneficiaris finals i la completeness dels projectes públics.

En conseqüència, l'autorització de la signatura dels acords no podria esperar una tramitació parlamentària, atès que un retard en la signatura dels acords amb el Grup Banc Europeu d'Inversions i la Comissió Europea es podria traduir en demores i limitacions operatives per al desplegament eficient dels fons provinents dels préstecs del Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

En relació amb les mesures fiscals i en matèria de finançament local, aquest Reial decret llei inclou la pròrroga d'incentius fiscals en diferents figures que, si no s'adoptessin, caducarien a 31 de desembre d'aquest any, amb el perjudici consegüent per als col·lectius de contribuents que se'n van beneficiar, sense que s'hagi produït un canvi significatiu en les condicions en què es van adoptar originàriament que ho justifiqués.

En aquest marc conceptual s'enquadra l'adopció urgent de les mesures que permeten evitar l'increment per als petits autònoms de les seves obligacions formals i de facturació en l'impost sobre la renda de les persones físiques i en l'impost sobre el valor afegit que comportaria la caducitat dels límits aplicables el 2023, la qual cosa implica preveure un nou termini per presentar les renúncies o revocacions del mètode d'estimació objectiva.

Determinats incentius requereixen, al seu torn, una pròrroga, amb la finalitat d'evitar interrupcions en el comportament que pretenen incentivar, com és el cas de les deduccions en l'impost sobre la renda de les persones físiques per millorar l'eficiència energètica d'habitatges, o la llibertat d'amortització en inversions que utilitzin energia procedent de fonts renovables en l'impost sobre societats.

Una menció específica mereix la urgència en l'aprovació de les extensions a tot o una part de l'exercici de 2024 de les rebaxes fiscals que aquests últims anys s'han anat aprovant, per alleujar les càrregues econòmiques de ciutadans i empreses enfront de l'espiral de preus i d'inflació provocada per la guerra a Ucraïna. Si bé és evident que en conjunt dibuixen un escenari de retirada gradual, és innegable que la seva caducitat sobrevinguda a 31 de desembre de 2023 provocaria efectes contraris als que es pretenien amb la seva adopció, i un impacte sobtat sobre els contribuents altament desaconsellable mentre no es produeixi una estabilització plena de la situació econòmica. Així, es preveuen pròrroques de les rebaxes fiscals en alimentació i energia, i les figures afectades són diverses.

Un altre tipus de mesures fiscals són d'adopció urgent, per la necessitat de garantir la seguretat jurídica en la tributació de l'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana, els fets impositius del qual ja es podrien produir des del primer dia del 2024, de manera que es dona compliment a previsions normatives d'actualització anual dels coeficients aplicables. En aquest cas, l'actualització dels imports dels coeficients màxims aplicables per a la determinació de la base imposable de l'impost, que s'ha d'efectuar en cada exercici, d'acord amb el que es recull normativament, està previst que es faci «anualment mitjançant l'aprovació per una norma amb rang legal, i es pot portar a terme l'actualització esmentada mitjançant les lleis de pressupostos generals de l'Estat». L'aprovació esmentada, per tant, s'ha d'efectuar abans de l'1 de gener, ja que, en cas contrari, com que la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2024 no ha de tenir lloc en el calendari ordinari, i atès que els coeficients esmentats tenen una repercussió immediata en la determinació de la base imposable d'aquest impost, provocaria distorsions en la seva gestió tributària fins a la possibilitat d'aprovació de l'actualització esmentada mitjançant una norma de rang legal. La necessitat extraordinària i urgent d'aprovar l'actualització esmentada mitjançant aquest Reial decret

lleï s'inscriu en el judici polític o d'oportunitat que correspon al Govern com a òrgan de direcció política de l'Estat (STC 61/2018, de 7 de juny, FJ 4 i 7; 142/2014, d'11 de setembre, FJ 3), i aquesta decisió, sens dubte, comporta una ordenació de prioritats polítiques d'actuació (STC 14/2020, de 28 de gener, FJ 4).

Pel que fa a les mesures en matèria de finançament local, és necessari incloure en el Reial decret llei els articles que permetin l'actualització de l'àmbit subjectiu d'aplicació dels models de finançament local en funció de la població de dret segons el padró municipal vigent a 1 de gener de 2024. Amb les dades ja públiques de població padró en aquesta data, dos ajuntaments han de passar a partir de l'1 de gener de 2024 del règim de variables al de cessió. Per a aquests municipis, s'ha de determinar com es fixen els lliuraments a compte el 2024 durant els mesos que es prorroguin els pressupostos de 2023.

D'altra banda, és necessari i urgent establir el règim jurídic i la forma de càlcul de la liquidació definitiva de la participació en els tributs de l'Estat corresponent al 2022. A diferència del sistema de finançament autonòmic, la normativa de finançament local requereix l'aprovació anual d'una norma que estableixi el mètode de càlcul de la liquidació definitiva de la participació en tributs de l'Estat, inclosos els criteris de càlcul de l'ITE; en aquest cas, la de 2022 a practicar el 2024.

Finalment, la regulació del finançament local en l'LPGE de 2023 conté diverses referències que impliquen la seva aplicació temporal només aquell any. Tanmateix, la situació de pròrroga pressupostària requereix que aquestes referències s'ampliïn al 2024 per determinar la distribució de les quanties corresponents a lliuraments a compte en situació de pròrroga.

Pel que fa a les mesures en matèria energètica, i començant per l'extensió excepcional de les fites per a l'obtenció de l'autorització administrativa de construcció i de l'autorització administrativa d'explotació, davant el venciment imminent de la fita d'obtenció d'autorització administrativa de construcció per a un contingent elevat de projectes, n'és adequada, urgent i justificada l'adopció, ja que, si passa altrament, s'hauran tancat els contractes de lliurament d'equips amb constructors i instal·ladors.

Quant a les mesures incloses en el capítol II, pel que fa a la nova regulació sobre l'accés i la connexió sobre les xarxes de transport i distribució d'energia elèctrica, inclosos els aspectes de rang reglamentari que s'aborden per mitjà d'aquest Reial decret llei, que afecta tant aspectes vinculats a l'autoconsum com a la nova regulació sobre l'accés per a la demanda, hi ha una urgència per abordar aquests nous desplegaments normatius com més aviat millor, tenint en compte, a més, que l'inici de la tramitació de la modificació d'aspectes puntuals del Pla de desenvolupament de la xarxa de transport d'energia elèctrica 2021-2026 (l'inici de l'audiència pública de la qual es va produir el 14 de desembre de 2023) fa aflorar una nova capacitat d'accés respecte de la qual és imprescindible que la nova regulació plantejada per aquest Reial decret llei estigui plenament vigent, i no és possible l'assumpció dels terminis habituals associats a la tramitació de les normes amb caràcter reglamentari.

D'altra banda, l'article 14.7 *bis* de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, estableix que el règim econòmic d'energies renovables s'ha d'atorgar mitjançant procediments de concurrència competitiva i la variable sobre la qual s'ha d'oferir és el preu de retribució de l'energia esmentada. Per tant, la Llei no estableix la possibilitat d'incorporar criteris de baremació no econòmics. Per poder modificar el disseny de les subhastes de renovables, en línia amb les recomanacions dictades per la Comissió Europea, és urgent introduir una modificació en aquest article per permetre incorporar criteris d'adjudicació no econòmics que tinguin en compte altres aspectes rellevants en el desenvolupament de les energies renovables, com poden ser la seva contribució a la resiliència, a la sostenibilitat mediambiental, a la innovació, a l'impacte socioeconòmic dels projectes o altres factors que fomentin la integració millor d'aquestes fonts d'energia en el sistema elèctric. Així mateix, aquesta modificació de la Llei és urgent perquè és necessària per donar compliment al que disposa l'acció 4 del Pla d'acció del Paquet europeu sobre l'energia edílica, aprovat per la Comissió Europea el 24 d'octubre de 2024.

Quant a la pròrroga de les mesures que recull el capítol III del títol III, ja adoptades amb anterioritat, per contrarestar les conseqüències econòmiques i socials de la guerra d'Ucraïna, tant el seu venciment immediat com la situació ja exposada dels mercats energètics i la incertesa, la volatilitat i els nivells de preus que encara persisteixen en justifiquen la pròrroga.

Pel que fa al capítol IV del títol III, l'article 39 inclou aportacions des del superàvit d'anys anteriors i des dels pressupostos generals de l'Estat per finançar els càrrecs del sistema elèctric de 2024. Atesa la imminència de l'aprovació d'aquests càrrecs, el Reial decret llei és l'única via per a la introducció d'aquestes aportacions i d'aquesta manera poder mantenir els càrrecs en valors similars als de l'any 2022.

Així, aquest Reial decret llei inclou moltes mesures que afecten els càrrecs del sector elèctric a aplicar el 2024. Atès que no ha estat possible completar la tramitació dels càrrecs de 2024 precisament per la incertesa sobre les mesures extraordinàries posades en marxa arran de la crisi energètica que s'anaven a prorrogar i les que no, es prorroguen temporalment els càrrecs, ja que la vigència d'aquests caduca el 31 de desembre de 2023, fins que sigui possible culminar la tramitació dels càrrecs de 2024, la qual cosa només es pot fer per mitjà de la figura del Reial decret llei.

A més, el 2 de febrer de 2024 finalitza la pròrroga de 18 mesos perquè els mòduls de generació d'electricitat (equips generadors) que disposen d'una LON (*Limited Operational Notification*) atorgada en virtut de la disposició transitòria primera del Reial decret 647/2020, de 7 de juliol, puguin obtenir una notificació operacional definitiva (FON). Tant per part de les associacions del sector renovable com per part de l'operador del sistema (REE) s'ha advertit que una capacitat de generació molt important no pot obtenir aquesta notificació en el termini marcat, en molts casos per problemes d'alguns fabricants i instal·ladors per homologar els equips. Per aquesta raó és imprescindible utilitzar la figura del Reial decret llei per evitar els perjudicis sobre aquests productors i sobre la capacitat de generació renovable del sistema elèctric espanyol.

Per la seva banda, la central tèrmica de La Pereda, al Principat d'Astúries, està en via de canviar el seu combustible de residus del carbó a biomassa. En aquest procés es considera necessari donar el mateix tractament a la zona d'influència de la central que a la d'altres nusos de transició justa, per la qual cosa és urgent designar el nus elèctric de La Pereda 220 nus de transició justa.

Així mateix, atès que les modificacions d'aspectes puntuals de la planificació de la xarxa de transport d'energia elèctrica, que es van començar a tramitar el dijous 14 de desembre de 2023, preveuen la creació de noves subestacions elèctriques de transport en l'entorn dels nusos de transició justa, per la qual cosa es considera imprescindible poder designar nusos de transició justa aquests nous nusos, abans de l'obertura per part de Red Eléctrica Española de peticions d'accés sobre aquests, per aquesta raó aquest Reial decret llei estableix que es poden designar nous nusos de transició justa per part del Consell de Ministres. Aquesta habilitació, com ja s'ha indicat, és urgent i s'ha de fer amb força de llei.

Adicionalment, s'ha de mencionar que els valors unitaris de repercussió del bo social sobre els diferents agents del sector elèctric han d'estar aprovats abans del començament de cada exercici. Atès que en aquest Reial decret llei es prorroguen els nivells de descompte existents per als consumidors vulnerables i vulnerables greus, i es prorroga la figura dels consumidors afectats per la crisi energètica, és imprescindible utilitzar la figura del Reial decret llei perquè els valors unitaris que ja inclouen l'efecte d'aquestes pròrrogues incloses en el Reial decret llei entrin en vigor a temps de manera que ja es puguin aplicar als agents des del primer dia de 2024.

Així mateix, tenint en compte la situació exposada anteriorment en relació amb l'actualització de la retribució a l'operació a partir de l'1 de gener de 2024 i fins que hi sigui aplicable la nova metodologia, hi concorre la necessitat extraordinària i urgent d'adoptar mesures per donar certesa i proporcionar seguretat jurídica als titulars de les instal·lacions els costos d'explotació de les quals depenguin essencialment del preu del

combustible, ja que, si no es portessin a terme les precisions que inclou aquest Reial decret llei, aquests es podrien veure induïts a aturar les seves instal·lacions.

En relació amb la justificació de la necessitat urgent i extraordinària vinculada a les modificacions fetes sobre la regulació del sector dels hidrocarburs líquids, es considera d'una necessitat urgent i extraordinària modificar aquests tres articles de la Llei 34/1998, de 7 d'octubre, d'una banda, per limitar l'actuació fraudulenta per part d'empreses distribuïdores que actuen en el mercat sense ser tals, i de l'altra, per actuar de manera primerenca davant casos d'incompliment greu d'obligacions sectorials que afecten la competitivitat dins del sector, i donen lloc a una competència deslleial entre les empreses.

Hi concorre la necessitat extraordinària i urgent d'introduir a l'article 14.7 *bis* de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, les modificacions amb rang legal necessàries per donar compliment al que disposa l'acció 4 del Pla d'acció del Paquet europeu sobre l'energia èolica, aprovat per la Comissió Europea el 24 d'octubre de 2024.

Quant a les mesures de suport per pal·liar la sequera, que preveu el títol IV, el fet que es prevegi un tercer any consecutiu en què es fa necessari adoptar i estendre temporalment mesures extraordinàries de suport als usuaris de l'aigua, fonamentalment al regadiu, és inusual i imprevisible. Tot i que encara hi ha incertesa sobre com ha d'evolucionar l'any hidrològic en bona part del país, algunes zones del sud i del nord-est d'Espanya continuen afectades clarament per la sequera. La situació d'una necessitat extraordinària i urgent està definida clarament per la sequera i la situació consegüent d'escassetat hídrica en què es troben alguns territoris espanyols, com són les conques del Guadalquivir, Guadiana i Segura, així com la comunitat autònoma de Catalunya, tant a la zona de l'Ebre com a les seves conques intracomunitàries, la qual cosa amenaça sistemes de proveïment molt importants. Malgrat les restriccions de la demanda i altres mesures de gestió conjuntural imposades de conformitat amb els plans especials de sequera, aprovats per l'Ordre TEC/1399/2018, de 28 de novembre, no ha estat possible assolir ni mantenir unes reserves hídriques disponibles suficients per afrontar un futur incert, amb les repercussions socioeconòmiques i ambientals que això comporta. En la conjuntura esmentada, atesa la naturalesa de les mesures que s'adopten, l'única manera possible de fer front al problema ha de ser el real decret llei, la vigència immediata del qual possibilita l'atenció correcta de les necessitats detectades.

Pel que fa al títol V, la necessitat extraordinària i urgent, en relació amb les ajudes al transport de viatgers i les mesures associades, deriva de la necessitat de prolongar l'aplicació dels descomptes a partir de l'1 de gener de 2024, sense solució de continuïtat amb les mesures aprovades pel Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre, i pel Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny.

La necessitat extraordinària i urgent també es predica de les mesures que estableix el títol VI. En matèria de Seguretat Social, per contribuir a la recuperació de les empreses i els treballadors afectats en la seva activitat per l'erupció volcànica a la zona de Cumbre Vieja, i atès que persisteixen els efectes laborals i econòmics i les situacions de vulnerabilitat que en van justificar l'adopció, s'han de prorrogar els expedients de regulació temporal d'ocupació vinculats a una situació de força major temporal que es manté, els ajornaments i les exempcions en el pagament de quotes a la Seguretat Social i les prestacions extraordinàries d'autònoms.

D'altra banda, quant a la revaloració de les pensions, la dinàmica del procés electoral ha motivat el retard en la tramitació de la Llei de pressupostos generals de l'Estat de conformitat amb el que preveu l'article 134.3 de la Constitució espanyola, la qual cosa justifica les previsions que conté en aquest respecte aquest Reial decret llei, i es reforça el principi constitucional de seguretat jurídica per als pensionistes.

Igualment, la doctrina del Consell d'Estat en el Dictamen 1119/2016 consolida el real decret llei com a via idònia per a la revaloració de les pensions en situacions de pròrroga pressupostària.

En atenció a la doctrina exposada, emesa en situacions similars en què no es va poder aprovar en el termini establert constitucionalment la Llei de pressupostos generals

de l'Estat corresponent, és evident la idoneïtat del reial decret llei com a instrument per procedir a la revaloració esmentada, la necessitat urgent de la qual és evident per tal com afecta més de nou milions de pensionistes en un context inflacionista que erosiona el poder adquisitiu de les pensions.

Hi concorre la necessitat extraordinària i urgent que exigeix l'article 86 de la Constitució en l'aprovació de la nova disposició addicional vint-i-unena del text refós de la Llei de classes passives de l'Estat mitjançant la disposició final primera, per tal com comporta el compliment de la recomanació 15 del Pacte de Toledo i evita la discriminació que anaven a patir els pensionistes del règim de classes passives de l'Estat, atès que mitjançant el Reial decret llei 2/2023, de 16 de març, es va introduir una nova disposició addicional cinquanta-tresena en el text refós de la Llei general de la Seguretat Social a fi de fixar de manera estructural un indicador objectiu de referència per marcar l'evolució futura de les quanties de les diverses modalitats de pensions contributives amb complement de mínims i així preservar l'objectiu de suficiència i de reducció de la pobresa, però aquesta mesura no es va acompanyar amb una altra d'equivalent per al règim de classes passives de l'Estat, ja que el text refós de la Llei de classes passives de l'Estat no es va modificar en aquest sentit. Per tant, amb aquesta reforma es posa en pràctica la recomanació 15 del Pacte de Toledo també respecte dels pensionistes del règim especial esmentat i s'evita la discriminació que podrien patir si no s'aprovés en relació amb els pensionistes dels règims restants del sistema.

La modificació del text refós de la Llei general de la Seguretat Social està justificada per la necessitat extraordinària i urgent de fer una nova redacció de la disposició transitòria segona, a fi d'aplicar a la revaloració de les pensions de l'assegurança obligatòria de vellesa i invalidesa el que estableix l'addicional cinquanta-tresena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, la qual cosa serveix a l'objectiu de reduir la bretxa entre aquestes pensions, de caràcter residual i quantia reduïda, i el llindar de la pobresa calculat per a una llar de dos adults. Quant a la pròrroga fins al 31 de desembre de 2025 del règim jurídic de la jubilació parcial anterior a la Llei 27/2011, d'1 d'agost, per als treballadors de les indústries del sector manufacturer, feta mitjançant la modificació de la disposició transitòria quarta.6 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, és urgent i extraordinària la necessitat de la pròrroga esmentada, atesa la situació econòmica que va patint aquest sector.

En el cas de la disposició addicional quarta de la Llei 19/2021, de 20 de desembre, la modificació introduïda es fa necessària i urgent, atès el creixement gradual de les prestacions estatals i autonòmiques que exigeixen adoptar aquesta mesura per possibilitar l'aprofundiment en la coordinació entre administracions en relació amb les prestacions de garanties d'ingressos mínims de les comunitats autònomes de règim comú i la prestació d'ingrés mínim vital, amb la finalitat de garantir i reforçar la protecció de les persones més vulnerables de la nostra societat, objectiu urgent i prioritari del nostre estat social.

En el mateix sentit, les mesures en matèria d'ocupació també són urgents i necessàries. En primer lloc, la pròrroga dels expedients de regulació temporal d'ocupació vinculats a la situació de força major temporal en el supòsit d'empreses i persones treballadores de les illes Canàries afectades per l'erupció volcànica registrada a la zona de Cumbre Vieja participa de les mateixes circumstàncies que justifiquen la pròrroga corresponent de les mesures esteses en matèria de Seguretat Social.

Les mesures vinculades amb el gaudi d'ajudes públiques comparteixen l'objectiu de mantenir el suport als treballadors i a col·lectius vulnerables, en les circumstàncies econòmiques actuals, considerant que la pèrdua de vigència de les normes de protecció social, la pròrroga de les quals ara es preveu, abocaria a l'agreujament de la situació de vulnerabilitat, que és necessari evitar.

En la disposició de pròrroga de la quantia del salari mínim interprofessional de 2023, hi concorren, així mateix, raons d'una necessitat extraordinària i urgent, atès que el Reial decret 99/2023, de 14 de febrer, deixa de produir efectes el proper 31 de desembre, la qual cosa fa ineludible mantenir-ne transitòriament la vigència a partir del pròxim 1 de gener.

En el cas del Reial decret llei 1/2023, de 10 de gener, la seva modificació també ha de ser immediata, d'una banda, per corregir els efectes contraris als perseguits per la norma i assegurar el compliment dels objectius que preveu el Reial decret llei esmentat, i, en el supòsit concret, a més, l'exercici efectiu del dret de conciliació de les persones treballadores. D'altra banda, en relació amb els incentius a la contractació de personal investigador, és fonamental evitar que la interpretació consistent a aplicar a tots els incentius les disposicions generals del Reial decret llei 1/2023, de 10 de gener, és a dir, exigir que les persones contractades siguin demandants d'ocupació en situació de desocupació per a tots els incentius, segueixi endarrerint l'aplicació dels incentius a la contractació per al personal investigador, ja que per a aquests últims només s'ha d'exigir que siguin demandants d'ocupació.

Quant a les mesures en matèria d'habitatge, començant per la nova línia d'aval en matèria d'habitatge social, s'ha de recordar que la seva creació està vinculada a l'addenda del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR), que estableix el desplegament d'una nova inversió C2.I7, línia de préstecs ICO per a l'impuls de l'habitatge social, amb una dotació de 4.000 milions d'euros del tram de préstecs del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) de la Unió Europea.

La necessitat extraordinària i urgent de la mesura està fonamentada en el suport imprescindible a través de la nova línia d'aval a la concessió de préstecs per a l'impuls de l'habitatge social, per assegurar la consecució de les fites i els objectius de la inversió C2.I7 esmentada i garantir l'aplicació del volum de recursos econòmics que estableix el Pla dins dels terminis fixats.

Quant a les mesures per a la protecció de persones vulnerables, la seva extensió temporal respon al seu venciment immediat, així com a un context en què la recuperació social i econòmica segueix estant condicionada per la invasió d'Ucraïna.

Finalment, quant a la suspensió de les obligacions de pagament d'interessos i de principal per a préstecs i crèdits amb garantia hipotecària i sense, respecte als afectats per l'erupció a l'illa de La Palma, és imprescindible seguir proporcionant un alleugeriment temporal en la càrrega financera dels seus habitants, amb la finalitat de permetre'ls un marge més gran per fer front a les necessitats urgents derivades de l'erupció.

També hi concorren raons d'una necessitat extraordinària i urgent que justifiquen les disposicions de la part final de la norma.

L'ampliació dels terminis d'execució de les ajudes que preveuen les disposicions addicionals primera i segona és imprescindible per garantir l'execució deguda dels projectes, atès que una demora pot posar en risc el compliment de fites i objectius del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

La urgència de la disposició addicional tercera deriva de la necessitat de procedir a l'abonament, de manera immediata, als afectats, dels increments retributius corresponents, a fi de no generar una situació de discriminació respecte al professorat públic.

És urgent, així mateix, mantenir el procediment excepcional i temporal per a la concessió d'ajornaments i/o fraccionaments amb dispensa de garantia per les delegacions d'Economia i Hisenda que preveu la disposició addicional tercera. En la mesura que, igual que passava en la data en què es va aprovar el Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre, la incertesa lligada a la durada de la guerra i a la persistència de les pressions a l'alça sobre els preus dels aliments, les primeres matèries i els béns intermedis segueix afectant en l'actualitat el conjunt de l'economia europea i mundial i que la finalització imminent de les mesures que conté l'article únic del Reial decret llei 6/2021 el proper 31 de desembre podria agreujar l'impacte econòmic negatiu, hi concorren, per la seva naturalesa i finalitat, les circumstàncies preceptives d'una necessitat extraordinària i urgent.

Quant a la pròrroga dels dos gravàmens temporals que preveu la Llei 38/2022, de 27 de desembre, per a l'establiment de gravàmens temporals energètic i d'entitats de crèdit i establiments financers de crèdit i per la qual es crea l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes, deriva de la seguretat jurídica necessària en la regulació, atès que,

sent imprescindibles, en la situació econòmica actual, els recursos que permeten aportar a les arques públiques, l'obligació de pagament corresponent a aquests neix, segons es preveu actualment, el primer dia de l'any –en aquest cas, el 2024. L'adopció de la modificació normativa compleix els requisits d'una necessitat urgent i extraordinària que exigeix el Reial decret llei, per tal com els gravàmens esmentats es van aprovar temporalment per als anys 2023 i 2024, i se'n produeix el naixement el primer dia de l'any natural respectiu.

També es dona el cas de necessitat en la pròrroga urgent de l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes, pel marc general en què queda emmarcat aquest impost: davant la reforma imminent del sistema de finançament autonòmic, s'han de donar les condicions degudes d'harmonització tributària, que afavoria aquesta figura de la Llei 38/2022, de 27 de desembre. Aquesta mesura també s'adopta per la necessitat de garantir, en un escenari de pròrroga pressupostària, els recursos econòmics que s'hi han pogut obtenir.

La disposició addicional sisena participa de les mateixes circumstàncies que justifiquen la urgència de la modificació que conté la disposició final primera.

Quant a la regulació en la disposició addicional setena d'una dotació extraordinària per compensar l'import dels saldos globals negatius de les liquidacions de la participació en tributs de l'Estat relatives a l'exercici de 2020, és imprescindible per evitar que a partir del gener s'hagués de retenir dels lliuraments a compte de 2024 en pròrroga pressupostària la quantitat corresponent als reintegraments a efectuar el 2024 per un import total anual de 753 milions d'euros.

Pel que fa a la regulació, en la disposició addicional vuitena, del règim excepcional en matèria d'endeutament autonòmic el 2024, la seva adopció és imprescindible per tramitar des de l'inici de 2024, d'una banda, l'adhesió de les comunitats autònomes a la Facilitat financera o FLA en funció del compliment de les regles fiscals el 2019 (últim any de vigència anterior a la suspensió). I, d'altra banda, per tramitar les autoritzacions d'endeutament per finançar el dèficit públic fixat el 2024 per a les comunitats que es financen en el mercat i per a aquelles a les quals seria aplicable el règim d'autoritzacions en virtut del que disposa l'article 20.1 de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera.

La urgència de l'adopció de la disposició addicional novena es justifica per les mateixes raons que emparen les mesures que preveu el capítol II del títol III.

Les mesures que preveuen les disposicions addicionals desena, onzena i dotzena també són inajornables. Començant per les dues primeres, les carències normatives han impedit que fins ara es puguin formular els convenis per a l'execució de determinades infraestructures viàries i ferroviàries a Catalunya, i és urgent que es corregeixi aquesta limitació per així poder complir el manament de la Llei 31/2022, de 23 de desembre. Igualment, és urgent estendre aquest model de col·laboració a altres infraestructures.

Quant a la disposició addicional dotzena, hi concorren les mateixes raons ja expressades en el Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny, que va introduir aquesta previsió per a altres entitats del sector públic. Es tracta d'una mesura que no es pot ajornar, i en què concorre la necessitat extraordinària i urgent d'executar dins el termini els projectes desplegats. En efecte, les col·laboracions ofertes per les entitats locals i universitats públiques són formes especialment extraordinàries pel context únic que ha constituït l'execució d'un pla complex i ampli, així com vinculant, com és el Pla de recuperació, transformació i resiliència. Per tant, és necessari i urgent donar seguretat jurídica a les entitats del sector públic que executen el Pla de recuperació, transformació i resiliència i eliminar les incerteses pressupostàries que s'originen com a conseqüència de la necessitat actual de preveure els interessos de demora que es puguin ocasionar al final dels projectes que prenen com a base estimacions pressupostàries inicials en actuacions que, per motiu de la urgència derivada de l'execució del Pla, en múltiples ocasions es van haver de basar en avantprojectes o estudis previs de projectes, sense poder considerar els pressupostos bases de licitació real dels projectes ni, per descomptat, els pressupostos finals resultat de les baixes que les licitacions comporten.

Pel que fa ja a les disposicions transitòries, la primera d'aquestes complementa el que estableix l'article 4 d'aquest Reial decret llei i s'empara en els mateixos motius.

És igualment urgent, d'altra banda, habilitar, en la disposició transitòria segona, un nou termini per presentar les renúncies o revocacions del mètode d'estimació objectiva de l'impost sobre la renda de les persones físiques i dels règims especials simplificat i de l'agricultura, ramaderia i pesca de l'impost sobre el valor afegit, ja que, com s'ha indicat, els contribuents afectats van haver de prendre les decisions corresponents desconeixent els límits excloents que han d'estar en vigor el 2024.

Les disposicions transitòries tercera, quarta i sisena participen de les mateixes raons d'urgència que el capítol II del títol III, i la disposició transitòria setena, dels motius que justifiquen l'adopció de les mesures del títol IV.

La urgència de la disposició transitòria cinquena es fonamenta en la necessitat de renovar el parc generador dels territoris no peninsulars a l'empara del que estableix el Reial decret 738/2015, de 31 de juliol. Aquesta renovació és crítica per garantir el subministrament en aquests sistemes, i l'obtenció de permisos d'accés en aquests territoris no ha de ser un obstacle per als eventuais oferents al procediment de concurrència competitiva que s'ha de convocar a aquest efecte.

Pel que fa a les mesures de Seguretat Social que preveuen les disposicions transitòries vuitena a desena, també són inajornables. La necessitat de suspendre l'aplicació de la disposició transitòria setena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social és necessària i urgent, atès que hi segueixen concorrent les mateixes raons que van justificar la demora de l'entrada en vigor de la cotització en el sistema especial d'empleats de la llar segons la normativa general.

L'increment de les bases de cotització del sistema de la Seguretat Social i altres qüestions en matèria de cotització, la necessitat extraordinària i urgent, s'explica no solament per la lògica contributiva de l'ajust de les bases de cotització, sinó perquè el gradual increment addicional anual de les bases màximes de cotització, així com del mecanisme d'equitat intergeneracional segons el que estableix el Reial decret llei 2/2023, de 16 de març, tenen l'objectiu de reforçar la capacitat financera del sistema i garantir-ne la sostenibilitat en els propers trenta anys i, per això, se n'estableix l'aplicació per a l'exercici de 2024 i mentre s'aprova la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2024.

Quant a la determinació del mecanisme d'equitat intergeneracional i a l'increment de les bases de cotització, constitueixen el mínim necessari per finançar adequadament les pensions resultants de la reforma feta pel Reial decret llei 2/2023, de 16 de març.

Pel que fa a la determinació de la cotització per la realització de pràctiques formatives o pràctiques acadèmiques externes incloses en programes de formació, regulada també en la disposició transitòria tercera, és urgent la necessitat d'articular el que preveu la disposició addicional cinquanta-dosena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, ja que altrament no seria exigible la cotització a aquest col·lectiu, encara que sí les prestacions establertes en favor seu.

La disposició transitòria onzena completa, com s'ha indicat, la modificació de la Llei 52/1997, de 27 de novembre.

La derogació de la disposició addicional primera del Reial decret llei 31/2021, de 28 de desembre, és imprescindible per acomodar la regulació a la modificació del Mapa d'ajudes regionals d'Espanya per al període 2024-2027, autoritzada per la Comissió Europea amb data de 13 de desembre de 2023, a la qual s'ha fet referència.

La modificació de la Llei 19/1994, de 6 de juliol, que conté la disposició final primera, que elimina de la redacció determinades referències temporals que contenia i que per la seva pròpia naturalesa era necessari actualitzar de manera recurrent, deriva de la urgència de dotar de seguretat jurídica els operadors econòmics a Canàries, enfront dels venciments de les referències que es produirien el proper 31 de desembre de 2023.

Al seu torn, la cobertura normativa de l'establiment dels mitjans electrònics com a única via per a la presentació de la declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques, que preveu la reforma portada a terme per la disposició final segona, revesteix

una urgència especial, tenint en compte la seva necessitat, ja que és necessari que hi hagi aquesta habilitació expressa com més aviat millor per a la preparació de la propera campanya de la renda i l'aprovació del model i les formes de presentació corresponents a la renda de 2023. Aquests mateixos arguments justifiquen les modificacions introduïdes per les disposicions finals tercera i quarta.

Quant a la disposició final cinquena, i la modificació de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, que conté, la necessitat extraordinària i urgent està motivada per l'eliminació imprescindible de barreres en l'àmbit normatiu identificades en el context de la gestió dels programes en matèria de rehabilitació residencial del Pla de recuperació, transformació i resiliència; aquests plans comporten l'aplicació de fins a 3.420 milions d'euros del Mecanisme de Recuperació i Resiliència de la Unió Europea fins a l'any 2026, així com el compliment adequat dels objectius establerts en els terminis fixats.

Les modificacions relatives a l'actuació processal de l'Advocacia de l'Estat, que preveu la reforma de la Llei 52/1997, de 27 de novembre, de la disposició final sisena, s'inspiren en la urgència i el manament d'eficiència que conté el Reial decret llei 6/2023, de 19 de desembre. Després de la celebració d'un nombre important d'actuacions judicials mitjançant la presència telemàtica amb plenes garanties processals, s'ha comprovat que aquests avenços tecnològics han permès un compliment millor dels principis d'eficàcia, economia i eficiència en l'assignació i la utilització dels recursos públics davant el nombre creixent d'assumptes judicials que s'han d'atendre. La incorporació de la compareixença per mitjans telemàtics permet al mateix temps flexibilitzar els supòsits d'aplicació del fur territorial de l'Estat que puguin comportar un cost més gran per al ciutadà, com és l'aplicació d'aquesta especialitat processal en demarcacions insulars.

La disposició final setena, modificativa de la Llei 15/2007, de 3 de juliol, s'ha d'implementar amb caràcter immediat, ja que el Reglament (UE) 2022/2560 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de desembre de 2022, entra en vigor el proper 12 de gener de 2024; de manera que, per garantir-ne l'aplicabilitat en el termini previst i complir amb això la normativa europea, és necessari habilitar expressament i amb caràcter urgent la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència per dur a terme les investigacions sol·licitades per la Comissió Europea de conformitat amb el Reglament esmentat, així com establir les facultats que té per dur-les a terme.

Quant a la nova disposició transitòria de la Llei 20/2011, de 21 de juliol, introduïda per la disposició final vuitena, es fonamenta en les dificultats de desplegament de les oficines consulars, que determinen la necessitat d'implantar l'Oficina Central sense esperar que estigui condicionada pel desplegament d'aquelles, i és imprescindible que el marc jurídic quedi resolt als efectes d'assegurar la seguretat jurídica i el règim legal de l'Oficina esmentada en el moment de la seva implantació.

Finalment, la derogació que la Llei 29/2022, de 21 de desembre, va efectuar de la Llei 16/2015, de 7 de juliol, per la qual es regula l'Estatut del membre nacional d'Espanya a Eurojust, els conflictes de jurisdicció, les xarxes judicials de cooperació internacional i el personal dependent del Ministeri de Justícia a l'exterior, va provocar, com a efecte imprevist, que les retribucions dels magistrats d'enllaç no tinguessin una regulació suficient, i és imprescindible reparar el buit normatiu existent mitjançant la disposició final vuitena d'aquest Reial decret llei.

Els motius que s'acaben d'exposar demostren que, en cap cas, aquest Reial decret llei no constitueix un supòsit d'ús abusiu o arbitrari d'aquest instrument constitucional (STC 61/2018, de 7 de juny, FJ 4; 100/2012, de 8 de maig, FJ 8; 237/2012, de 13 de desembre, FJ 4, i 39/2013, de 14 de febrer, FJ 5). Al contrari, totes les raons exposades justifiquen àmpliament i raonadament l'adopció d'aquesta norma. Amb aquesta finalitat, la Sentència del Tribunal Constitucional de 28 de gener de 2021 (recurs d'inconstitucionalitat núm. 2577-2020) és clara quan afirma que la doctrina constitucional ha establert que «la valoració de la necessitat extraordinària i urgent d'una mesura pot ser independent de la seva imprevisibilitat i, fins i tot, del fet que tingui l'origen en la inactivitat prèvia del mateix Govern sempre que hi concorri efectivament l'excepcionalitat

de la situació» (STC 1/2012, de 13 de gener, FJ 6), ja que «el que aquí ha d'importar no és tant la causa de les circumstàncies que justifiquen la legislació d'urgència com el fet que aquestes circumstàncies hi concorrin efectivament» (STC 11/2002, de 17 de gener, FJ 6, i 68/2007, de 28 de març, FJ 8).

S'ha d'assenyalar, a més, que aquest Reial decret llei no afecta l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats dels ciutadans que regula el títol I de la Constitució espanyola, el règim de les comunitats autònomes ni el dret electoral general.

Singularment, pel que fa a les mesures de caràcter tributari, el Tribunal Constitucional [STC 35/2017, d'1 de març (FJ 5è); 100/2012, de 8 de maig (FJ 9) 111/1983] sosté que la submissió de la matèria tributària al principi de reserva de llei (articles 31.3 i 133.1 i 3 CE) té caràcter relatiu i no absolut, per la qual cosa l'àmbit de regulació del decret llei pot penetrar en la matèria tributària sempre que es donin els requisits constitucionals del pressupòsit habilitador i no afecti les matèries excloses, que implica en definitiva la impossibilitat mitjançant aquest instrument d'alteració del règim general o dels elements essencials dels tributs, si incideixen sensiblement en la determinació de la càrrega tributària o són susceptibles d'afectar així el deure general de contribuir al sosteniment de les despeses públiques d'acord amb la seva riquesa mitjançant un sistema tributari just.

Aquest Reial decret llei preveu modificacions concretes i puntuals que no comporten cap afectació del deure de contribució al sosteniment de les despeses públiques que preveu l'article 31.1 de la Constitució. Així, com indica l'STC 73/2017, de 8 de juny (FJ 2), «El que aquest Tribunal ha d'atendre en interpretar el límit material de l'article 86.1 CE és "l'examen de si hi ha hagut 'afectació' pel decret llei d'un dret, un deure o una llibertat que regula el títol I de la Constitució", la qual cosa exigeix «tenir en compte la configuració constitucional del dret o deure afectat en cada cas i la naturalesa i l'abast de la regulació concreta de què es tracti» (STC 182/1997, FJ 8; 329/2005, FJ 8; 100/2012, FJ 9, i 35/2017, FJ 5, entre d'altres). En aquest sentit, dins del títol I de la Constitució s'insereix l'article 31.1, del qual es deriva el deure de «tots» de contribuir al sosteniment de les despeses públiques; fet que implica que un dels deures l'afectació dels quals està vedada al decret llei és el deure de contribuir al sosteniment de les despeses públiques. El decret llei «no pot alterar ni el règim general ni els elements essencials dels tributs que incideixen en la determinació de la càrrega tributària, de manera que afecti el deure general dels ciutadans de contribuir al sosteniment de les despeses públiques d'acord amb la seva riquesa mitjançant un sistema tributari just»; vulnera l'article 86.1 CE, en conseqüència, «qualsevol intervenció o innovació normativa que, per la seva entitat qualitativa o quantitativa, alteri sensiblement la posició de l'obligat a contribuir segons la seva capacitat econòmica en el conjunt del sistema tributari» (STC 182/1997, FJ 7; 100/2012, FJ 9; 139/2016, FJ 6, i 35/2017, FJ 5, per totes). De conformitat amb el que s'ha indicat, és necessari tenir en compte, en cada cas, «en quin tribut concret incideix el decret llei –amb la constatació de la seva naturalesa, estructura i la funció que compleix dins del conjunt del sistema tributari, així com el grau o la mesura en què intervé el principi de capacitat econòmica–, quins dels seus elements –essencials o no– són alterats per aquesta forma excepcional de producció normativa i, en fi, quina és la naturalesa i l'abast de la regulació concreta de què es tracti» (STC 182/1997, FJ 7; 189/2005, FJ 7, i 83/2014, FJ 5).

X

Aquest Reial decret llei és coherent amb els principis de bona regulació que estableix l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Així, atenent els principis de necessitat i eficàcia, aquests es basen en l'interès general en el qual es fonamenten les mesures, i el reial decret llei és l'instrument més immediat per garantir-ne la consecució. També es respecta el principi de proporcionalitat,

atès que conté la regulació imprescindible per a la consecució dels objectius esmentats prèviament.

Així mateix, la norma és coherent amb l'ordenament jurídic vigent, i s'ajusta, per això, al principi de seguretat jurídica.

Quant al principi de transparència, aquesta norma, si bé està exempta dels tràmits de consulta pública, audiència i informació pública pel fet de tractar-se d'un decret llei, tal com autoritza l'article 26.11 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern, defineix clarament els seus objectius, reflectits tant a la part expositiva com a la memòria que l'acompanya.

Finalment, en relació amb el principi d'eficiència, en aquest Reial decret llei s'ha procurat que la norma generi les mínimes càrregues administratives per als ciutadans.

Per tot això, per la seva finalitat i pel context d'exigència temporal en què es dicta, en aquest Reial decret llei concorren les circumstàncies de necessitat extraordinària i urgent que requereix l'article 86 de la Constitució espanyola.

En virtut d'això, fent ús de l'autorització que conté l'article 86 de la Constitució espanyola, a proposta del ministre de la Presidència, Justícia i Relacions amb les Corts; de les ministres d'Hisenda i Funció Pública, de Treball i Economia Social, d'Educació, Formació Professional i Esports, per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, d'Habitatge i Agenda Urbana, d'Economia, Comerç i Empresa, i d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions; dels ministres de Transports i Mobilitat Sostenible, d'Agricultura, Pesca i Alimentació, i d'Indústria i Turisme, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 27 de desembre de 2023,

DISPOSO:

TÍTOL I

Mesures en matèria econòmica

CAPÍTOL I

Mesures de caràcter urgent relatives al règim de compensacions i comissions de reemborsament anticipat d'operacions hipotecàries a tipus d'interès variable i de conversió a tipus d'interès fix

Article 1. *Modificació del Reial decret llei 19/2022, de 22 de novembre, pel qual s'estableix un Codi de bones pràctiques per alleujar la pujada dels tipus d'interès en préstecs hipotecaris sobre habitatge habitual, es modifica el Reial decret llei 6/2012, de 9 de març, de mesures urgents de protecció de deutors hipotecaris sense recursos, i s'adopten altres mesures estructurals per a la millora del mercat de préstecs hipotecaris.*

Es modifica la disposició addicional primera del Reial decret llei 19/2022, de 22 de novembre, pel qual s'estableix un Codi de bones pràctiques per alleujar la pujada dels tipus d'interès en préstecs hipotecaris sobre habitatge habitual, es modifica el Reial decret llei 6/2012, de 9 de març, de mesures urgents de protecció de deutors hipotecaris sense recursos, i s'adopten altres mesures estructurals per a la millora del mercat de préstecs hipotecaris, que passa a tenir la redacció següent:

«Disposició addicional primera. *Suspensió del règim de cobrament potencial de compensacions i comissions per reemborsament o amortització anticipada que preveu l'article 23 de la Llei 5/2019, de 15 de març, reguladora dels contractes de crèdit immobiliari, i per la conversió de crèdit a tipus variable.*

A partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei i fins al 31 de desembre de 2024, no es meriten compensacions o comissions per reemborsament o

amortització anticipada total i parcial dels préstecs i crèdits hipotecaris a tipus d'interès variable previst per als supòsits de fet que recullen els apartats 5 i 6 de l'article 23 de la Llei 5/2019, de 15 de març, reguladora dels contractes de crèdit immobiliari. No es merita durant aquest període cap tipus de comissions per la conversió de tipus variable a tipus fix o amb un primer període fix, almenys, de 3 anys dels préstecs i crèdits esmentats.»

Article 2. Modificació de la Llei 5/2019, de 15 de març, reguladora dels contractes de crèdit immobiliari.

Es modifica l'apartat 6 de l'article 23 de la Llei 5/2019, de 15 de març, reguladora dels contractes de crèdit immobiliari, que passa a tenir la redacció següent:

«6. En cas de novació del tipus d'interès aplicable o de subrogació d'un tercer en els drets del creditor, sempre que en tots dos casos suposi l'aplicació durant la resta de vigència del contracte d'un tipus d'interès fix o amb un primer període fix, almenys, de 3 anys, en substitució d'un altre de variable, la compensació o comissió per reemborsament o amortització anticipada no pot superar la pèrdua financera que pugui patir el prestador, amb el límit del 0,05 per cent del capital reemborsat anticipadament, durant els 3 primers anys de vigència del contracte de préstec. Si en la novació no es produeix una amortització anticipada de capital, no es pot cobrar cap comissió per aquest concepte.

Transcorreguts els tres primers anys de vigència del contracte de préstec, el prestador no pot exigir cap compensació o comissió en cas de novació del tipus d'interès aplicable o de subrogació de creditor en què es pacti l'aplicació, en endavant i per a la resta de la vida del préstec, d'un tipus d'interès fix o amb un primer període fix, almenys, de 3 anys.»

CAPÍTOL II

Mesures en matèria de serveis i sistemes de pagament

Article 3. Modificació del Reial decret llei 19/2018, de 23 de novembre, de serveis de pagament i altres mesures urgents en matèria financera.

Es modifiquen el títol i l'apartat 1 de l'article 35 del Reial decret llei 19/2018, de 23 de novembre, de serveis de pagament i altres mesures urgents en matèria financera, que passen a tenir la redacció següent:

«Article 35. *Despeses i comissions aplicables.*

1. Les comissions percebudes per serveis de pagament han de ser les que es fixin lliurement entre el proveïdor de serveis de pagament i els seus clients. Només es poden percebre comissions o repercutir despeses per serveis sol·licitats en ferm o acceptats expressament per un client i sempre que responguin a serveis prestats efectivament o a despeses produïdes. Els proveïdors de serveis de pagament no poden establir comissions per a la prestació del servei de retirada d'efectiu en finestra quan es tracti de persones de més de seixanta-cinc anys o amb discapacitat reconeguda igual o superior al 33 per cent.

El proveïdor de serveis de pagament no pot cobrar a l'usuari del servei de pagament pel compliment de les seves obligacions d'informació o per les mesures correctives o preventives que preveu aquest títol, llevat que s'hagi pactat una altra cosa de conformitat amb el que preveuen els articles 30.2, 51.1, 52.5 i l'últim paràgraf de l'article 59.2. En aquests casos, les despeses s'han de recollir en el contracte entre l'usuari i el proveïdor de serveis de pagament i han de ser adequades i concordes amb els costos efectivament suportats pel proveïdor de serveis de pagament.»

Article 4. *Obligacions en matèria de gestió del risc relacionat amb les tecnologies de la informació i la comunicació dels operadors de sistemes de pagament, dels operadors d'esquemes de pagament, dels operadors d'acords de pagament electrònic, dels processadors de pagament i d'altres proveïdors de serveis tecnològics o tècnics, que prestin serveis a Espanya.*

1. Els operadors de sistemes de pagament, els operadors d'esquemes de pagament, els operadors d'acords de pagament electrònic, els processadors de pagaments i altres proveïdors de serveis tecnològics o tècnics que prestin serveis a Espanya han de complir les obligacions que estableix el capítol II del Reglament (UE) 2022/2554 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de desembre de 2022. Les referències del Reglament esmentat a les entitats financeres s'entenen fetes a les entitats a què es refereix aquest apartat.

2. El Banc d'Espanya és l'autoritat competent per a la supervisió i la sanció del compliment de les obligacions que estableix el paràgraf anterior i pot aplicar per a això les disposicions que contenen l'article 50 i el títol IV de la Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats de crèdit.

3. L'incompliment de les normes a què es refereix l'apartat 1 constitueix una infracció als efectes del que preveu l'article 92, lletra f), de la Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit.

4. Aquest article no és aplicable als operadors de sistemes de pagament considerats d'importància sistèmica pel Banc Central Europeu, en virtut del Reglament (UE) 795/2014 del Banc Central Europeu, de 3 de juliol de 2014.

CAPÍTOL III

Creació del Fons de coinversió, FSPJ

Article 5. *Creació del Fons de coinversió, FSPJ.*

De conformitat amb el que preveu l'article 137 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, es crea el Fons de coinversió, FSPJ (d'ara endavant, «FOCO» o «Fons»), fons sense personalitat jurídica, amb una durada indefinida, adscrit al Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa a través de la Secretaria d'Estat de Comerç i regit pel que disposen aquella, aquest Reial decret llei i la resta de les normes de dret administratiu general i especial que hi siguin aplicables.

Article 6. *Objecte.*

1. El Fons té per objecte promoure l'atracció d'inversió estrangera per impulsar inversions en el territori espanyol que contribueixin a l'enfortiment del creixement potencial de l'economia espanyola, incloent-hi la creació d'ocupació, l'impuls de la inversió pública i privada, la modernització del teixit productiu, l'acceleració de la doble transició ecològica i digital i el reforç de la resiliència social i econòmica del país. Per fer-ho, el Fons ha de proporcionar suport financer en règim de coinversió amb diferents tipologies d'inversors, entre els quals es troben, a títol enunciatiu, els següents: i) institucions públiques estrangeres, com ara fons públics de pensions, fons sobirans i subsobirans o institucions multilaterals que inverteixin en mercats de capital privat; ii) inversors institucionals privats estrangers de llarg termini, com ara fons d'inversió, fons de pensions o companyies d'assegurances, i iii) empreses de capital estranger que participin en figures societàries a Espanya per dur a terme projectes d'inversió i activitats productives susceptibles de rebre suport del Fons.

2. Per a cada operació, el finançament proporcionat per l'entitat o les entitats que actuïn com a coinversors sempre ha de ser, en conjunt, igual o superior al del FOCO. El Fons pot fer inversions en empreses elegibles de manera directa i també de manera indirecta, com, per exemple, a través d'aportacions a fons d'inversió, nacionals o

internacionals, que mobilitzin recursos d'inversors estrangers, entre d'altres. En cas que el Fons inverteixi, directament o indirectament, en operacions que incloguin tant inversions a Espanya com en altres països, els recursos mobilitzats pel Fons s'han de determinar en funció del volum d'inversió prevista a Espanya.

3. En tot cas, tant en inversions de manera directa com indirecta, les inversions de capital del FOCO no han de comportar que la participació del capital de propietat pública en un beneficiari final superi el 49% del capital total, o en el cas d'inversió indirecta, la participació màxima del FOCO no ha d'excedir el 49% de cap fons o un altre vehicle d'inversió i no ha de fer que la proporció de capital de propietat pública en un fons o vehicle d'inversió superi el 49% del capital total. Així mateix, les inversions de capital del FOCO han de tenir, per norma general, una vocació de temporalitat, que s'ha de reflectir en la identificació per part de la gestora, en la proposta d'aprovació de cada operació, d'un termini estimat per a la seva desinversió, atenent les previsions del pla de negoci i altres eventuais consideracions que siguin oportunes. La gestora ha d'informar periòdicament el Comitè Interministerial Tècnic d'Inversions que esmenta l'article 8.8 sobre el desenvolupament de les inversions i ha de motivar els casos d'operacions en què concorrin raons que aconsellin que el termini efectiu de desinversió difereixi de l'estimat en el moment de l'aprovació.

4. Les condicions d'elegibilitat de coinversors i d'operacions han de quedar definides en més detall a través d'un acord del Consell de Ministres que desplegui el que disposa aquest Reial decret llei.

5. En tot cas, l'adquisició de les participacions en el capital social d'empreses espanyoles per part de coinversors estrangers s'ha d'ajustar al que disposen l'article 7 *bis* de la Llei 19/2003, de 4 de juliol, sobre règim jurídic dels moviments de capitals i de les transaccions econòmiques amb l'exterior i sobre determinades mesures de prevenció del blanqueig de capitals, i la disposició transitòria única del Reial decret llei 34/2020, de 17 de novembre, de mesures urgents de suport a la solvència empresarial i al sector energètic, i en matèria tributària.

Article 7. *Instruments.*

1. El FOCO ha de funcionar sota criteris de rendibilitat, risc i impacte en el desenvolupament sostenible, per atreure inversió estrangera a entitats elegibles, existents o de nova creació, amb seu social a la Unió Europea i amb centre de treball a Espanya. El Fons ha d'actuar preferentment a través de la presa de participacions minoritàries en el capital social d'empreses o aportacions a fons o vehicles d'inversió, i també es poden utilitzar instruments financers de deute o híbrids de capital en cas que siguin convenients per als objectius del Fons.

2. L'adquisició de les participacions en el capital social amb càrrec al Fons queda exempta de l'obligació de formular oferta pública d'adquisició en els supòsits que preveuen els articles 128 i 129 del Reial decret legislatiu 4/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei del mercat de valors.

Article 8. *Recursos i obligacions del Fons.*

1. El Fons es constitueix amb una dotació inicial de fins a 2.000 milions d'euros. L'import esmentat es pot incrementar a través de dotacions addicionals que, amb caràcter acumulatiu, s'estableixin anualment en els pressupostos generals de l'Estat. Addicionalment, tots els ingressos que s'obtinguin com a resultat de dividends, interessos, plusvàlues i qualssevol altres remuneracions que resultin de les inversions o operacions que s'efectuïn amb càrrec al FOCO o resultin de l'aplicació del Fons s'han de reintegrar en aquest i es poden utilitzar per a les finalitats que preveu aquesta norma. Passa el mateix amb els resultats de les desinversions i dels reemborsaments efectuats, així com amb les remuneracions que eventualment percebin els consellers que tinguin la condició d'empleats públics o empleats de la gestora del Fons que hagin estat nomenats

per participar com a consellers en els òrgans d'administració de les empreses participades amb càrrec al FOCO, i s'han de minorar per les minuscúries i les despeses.

S'exceptuen d'aquestes remuneracions les dietes o indemnitzacions que puguin percebre com a consellers els empleats públics o els empleats de la gestora del Fons exclusivament per la seva assistència i fins al límit que preveu el règim general per a les administracions públiques.

Als efectes del que estableix el paràgraf primer d'aquest apartat, la dotació inicial del Fons s'ha de fer amb càrrec a l'aplicació pressupostària 27.50.43MH.87902.

2. No formen part del patrimoni de l'Administració General de l'Estat les participacions, les accions, els títols i altres instruments que pugui adquirir la gestora del Fons amb càrrec a aquest, i, per tant, no hi és aplicable el que preveu el títol VII de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques.

3. Els drets i les obligacions contrets per la gestora del Fons a què es refereix l'article 9 següent a favor o amb càrrec a aquest, a compte de l'Administració General de l'Estat i que derivin de l'activitat del FOCO tenen la consideració de drets i obligacions de la hisenda pública de naturalesa privada. L'efectivitat dels drets de naturalesa privada de la hisenda pública estatal s'ha de portar a terme amb subjecció a les normes i als procediments de dret privat que hi siguin aplicables, i s'han d'aplicar, si s'escau, per a la cobrança dels crèdits els procediments i les regles de la Llei d'enjudiciament civil, del text refós de la Llei concursal. En el cas de concursos i preconcursos declarats a Espanya, els crèdits que s'insinuïn en els procediments concursals i preconcursals tenen la consideració d'ordinaris llevat que disposin de garanties, cas en què se'ls reconeix el privilegi especial que correspongui en funció de la naturalesa d'aquelles.

4. Per optimitzar la gestió, es poden mantenir comptes de dipòsit o d'inversió en entitats financeres diferents del Banc d'Espanya, amb l'autorització prèvia de la Secretaria General del Tresor i Finançament Internacional, d'acord amb el que estableix l'article 109 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

5. Els creditors que puguin sorgir d'obligacions contretes per la gestora del Fons amb càrrec a aquest i a compte de l'Administració General de l'Estat no poden fer efectius els seus crèdits contra el patrimoni d'aquella ni contra el de l'Administració General de l'Estat, la responsabilitat de la qual es limita a l'import de la seva aportació al Fons. Igualment, amb el patrimoni del Fons únicament s'ha de respondre per les obligacions contretes per la gestora del Fons amb càrrec a aquell i a compte de l'Administració General de l'Estat.

Article 9. *Gestió i funcionament del Fons.*

1. La gestió del Fons queda encomanada a la societat mercantil estatal Companyia Espanyola de Finançament del Desenvolupament, COFIDES, SA, SME. («COFIDES» o «gestora»). El president de la COFIDES té la consideració de comptedant als efectes de la rendició de comptes davant el Tribunal de Comptes.

2. Sense perjudici que la regulació de les competències de la gestora, així com el funcionament i la mobilització de recursos del Fons, s'han de determinar per la normativa de desplegament d'aquest Reial decret llei, competeix com a mínim a la gestora l'anàlisi i l'avaluació de les operacions de finançament o inversió amb càrrec al Fons, així com la seva aprovació, prèvia obtenció d'un dictamen de conclusions i de no objecció del Panel d'Experts Independents i, així mateix, de la no objecció per part del Comitè Interministerial Tècnic d'Inversions, als quals es refereixen els apartats 9 i 8 d'aquest article, respectivament.

3. En totes les operacions i accions relatives al Fons, la gestora ha d'actuar en nom propi i a compte de l'Administració General de l'Estat, i exercir de dipositària dels títols i els contractes representatius de les operacions d'actiu efectuades.

4. En els supòsits de presa de participació en el capital social d'empreses, la gestora ha d'exercir, a compte de l'Administració General de l'Estat, els drets de vot i altres drets polítics que li corresponguin sense necessitat d'autorització prèvia per part del Comitè Interministerial Tècnic d'Inversions. Així mateix, ha de decidir cas per cas

sobre l'oportunitat o no de proposar el seu propi nomenament com a administradora o proposar el nomenament d'altres consellers en els òrgans d'administració de les societats participades, i pot proposar, amb subjecció al que preveu la normativa mercantil vigent en cada moment, el nomenament d'empleats públics, d'empleats de la mateixa gestora o d'altres persones físiques o jurídiques, segons que convingui a la millor defensa dels interessos públics.

La gestora no pot, com a regla general, participar en la gestió operativa o ordinària de les societats en els recursos de les quals participi. S'entén per gestió operativa o ordinària la gerència directa, interna, efectiva i quotidiana dels assumptes de l'empresa. Per tant, per regla general, la gestora no pot ser apoderat, administrador únic, administrador solidari ni conseller delegat de les societats en els recursos de les quals participi el Fons.

Excepcionalment, la gestora, ateses les circumstàncies concretes del cas, pot decidir participar en la gestió operativa o ordinària de les empreses, o ser apoderat, administrador únic, administrador solidari o conseller delegat d'aquestes empreses, sempre que prèviament obtingui la no objecció del Comitè Interministerial Tècnic d'Inversions.

La responsabilitat que, en els casos que preveuen les lleis, pugui correspondre, si s'escau, tant als empleats públics com als empleats de la gestora, quan actuïn com a membres dels consells d'administració de les empreses participades amb càrrec al Fons nomenats a proposta de la gestora o quan ho facin com a representants permanents de la gestora en els casos en què aquesta sigui la consellera, l'ha d'assumir directament l'Administració General de l'Estat, que pot exigir d'ofici al conseller nomenat la responsabilitat en què hagi incorregut pels danys i perjudicis causats en els seus béns o drets quan hi hagi concorregut dol, o culpa o negligència greu, de conformitat amb el que preveuen les lleis administratives en matèria de responsabilitat patrimonial.

El que preveu el paràgraf anterior no és aplicable a la responsabilitat en què eventualment puguin incórrer, en els casos que preveuen les lleis, els esmentats representants permanents o membres dels consells d'administració de les empreses participades amb càrrec al Fons que no tinguin la condició d'empleat públic ni d'empleats de la gestora. La responsabilitat esmentada s'ha de subjectar, si s'escau, a la Llei de societats de capital, quan les societats participades siguin societats espanyoles.

5. Per dur a terme les actuacions que corresponguin a la gestora del Fons en execució d'aquest Reial decret llei, aquesta pot contractar amb càrrec al Fons, i d'acord amb la normativa de contractació que li sigui aplicable en cada moment, tots els serveis externs, entre els quals a títol enunciatiu, serveis de consultoria i comunicació, suport extern en matèria d'identificació i de sostenibilitat de les inversions, assessors financers, jurídics, tècnics o assegurances que siguin necessaris per a l'efectivitat i la posada en marxa, el desenvolupament, l'execució i la liquidació del Fons i de totes les operacions finançades amb càrrec a aquest, i pot contractar els serveis esmentats que siguin d'una necessitat inajornable de manera anàloga a la que preveu l'article 120 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, si hi concorren les circumstàncies que s'hi preveuen. Així mateix, es poden contractar amb càrrec al Fons els serveis dels membres del Panel d'Experts Independents a què es refereix l'apartat 9 d'aquest article.

6. A l'efecte que la gestora pugui portar a terme de manera eficaç i eficient les tasques encomanades en aquest Reial decret llei, i amb la finalitat que se li retribueixin econòmicament les activitats inherents a la gestió del Fons, per mitjà d'una ordre de la persona titular del Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa s'han d'establir els mecanismes oportuns de remuneració periòdica d'aquesta tasca de gestió del Fons amb càrrec a aquest. Aquesta remuneració ha de ser, com a mínim, suficient per cobrir els costos de gestió i els de capital, tant en la fase de preparació prèvia a la posada en marxa del fons com durant la fase d'inversió, seguiment, desinversió i recuperació de les operacions; incentivar l'eficiència en la gestió del Fons i remunerar de manera diferent en funció, entre altres criteris, de les fases de desenvolupament d'una inversió i del seu resultat.

7. La gestora pot disposar dels recursos del Fons, en les quanties i les condicions que estableixen els actes corresponents. Així mateix, la gestora pot carregar al Fons les despeses en què s'hagi incorregut en la contractació de serveis externs, així com la retribució que li correspongui per l'exercici i l'execució de les seves funcions, d'acord amb l'ordre de la persona titular del Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa, de conformitat amb el que disposa el Reial decret llei.

8. Es crea un Comitè Interministerial Tècnic d'Inversions («CITI» o «Comitè»), òrgan col·legiat interministerial, de caràcter consultiu i tècnic, adscrit al Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa i presidit per la persona titular de la Secretaria d'Estat de Comerç, la composició, el funcionament i les competències del qual s'han de regular per un acord del Consell de Ministres. El CITI és l'òrgan de control i seguiment de les operacions que dugui a terme la gestora amb càrrec al Fons. En relació amb l'aprovació de les operacions d'inversió o finançament, la seva intervenció s'ha de limitar a la confirmació de la seva no objecció o a l'exercici d'un dret de veto sobre una eventual decisió d'inversió o finançament adoptada per la gestora amb l'informe favorable previ del Panel d'Experts Independents a què es refereix l'apartat 9 següent.

Les persones que exerceixin les funcions de secretaria i vicesecretaria del CITI són designades pel CITI a proposta de la gestora i participen en les sessions d'aquell amb veu i sense vot. En cas de vacant, absència o malaltia del vicesecretari, aquest és substituït per qui designi el mateix Comitè.

9. La gestora ha de contractar un Panel d'Experts Independents (PEI), la funció bàsica del qual consisteix en l'avaluació de les propostes de finançament o inversió que li remeti la gestora i l'elaboració dels respectius dictàmens independents de conclusions i de no objecció. Només les propostes d'operacions que disposin de la no objecció del PEI es poden remetre al CITI a què es refereix l'apartat 8 d'aquest article.

El PEI ha d'estar compost per un mínim de 3 i un màxim de 9 membres, que són seleccionats per la gestora mitjançant procediments de concurrència en funció de criteris com ara la independència, l'experiència, els mèrits, els coneixements, la reputació, l'honorabilitat i la previsió d'absència de conflicte d'interès. La composició, el funcionament o les competències del PEI, entre altres aspectes, s'han de regular per un acord del Consell de Ministres.

Cada membre del PEI té dret a percebre per l'exercici de les seves funcions una remuneració amb càrrec als recursos del FOCO, que s'ha d'establir en virtut d'un esquema que atengui principalment el nombre de reunions que aquests mantinguin.

Article 10. Règim pressupostari, comptabilitat i control.

1. El Fons forma part del sector públic estatal als efectes de l'article 2.2.f) de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, i està subjecte al règim pressupostari, de comptabilitat i control que s'hi preveu, amb les especialitats que preveuen aquesta norma i l'acord del Consell de Ministres que la desplegui.

2. En l'elaboració dels pressupostos d'explotació i capital s'han de tenir en compte, en tot cas, els criteris d'administració i aplicació del Fons, sense que sigui necessària la formulació d'un programa d'actuació pluriennal diferent del de la gestora.

3. Totes les operacions efectuades amb el càrrec al Fons s'han de registrar en una comptabilitat específica, separada i independent de la de la gestora.

4. Els comptes formulats per la gestora els ha d'aprovar degudament aquesta dins del primer semestre de l'exercici posterior, prèvia auditoria d'aquests.

5. El sistema de seguiment, control i auditoria del Fons i de les inversions subjacents s'ha de subjectar als requisits que fixen el Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, així com la normativa europea i nacional de desplegament.

6. S'aprova el pressupost d'explotació i capital del Fons per a l'exercici de 2024, que s'inclou en l'annex I d'aquesta norma.

Article 11. *Normativa d'ajudes d'Estat.*

Les operacions finançades amb càrrec al Fons han de respectar la normativa d'ajudes d'Estat.

Article 12. *Confidencialitat.*

1. Les dades, els documents i les informacions que estiguin en poder de la gestora, del CITI i del PEI, en virtut de les funcions que els encomana aquest Reial decret llei, tenen caràcter reservat i, amb les excepcions que preveu la normativa vigent, no es poden divulgar a cap persona o autoritat, ni es poden utilitzar amb finalitats diferents d'aquelles per a les quals es van obtenir. També queden obligats a guardar secret i a no utilitzar la informació rebuda amb finalitats diferents d'aquelles per a les quals se'ls subministri els auditors, els assessors externs i altres experts independents que puguin ser designats pel CITI i per la gestora en relació amb el compliment de les funcions que, respectivament, tinguin atribuïdes. Aquest caràcter reservat cessa des del moment en què els interessats facin públics els fets als quals es refereixen les dades, els documents i les informacions.

2. No obstant el que preveu el paràgraf anterior, se n'exceptua el deure de confidencialitat de la gestora i del CITI quan la informació que estigui en poder seu relativa a les operacions d'inversió o finançament aprovades amb càrrec al FOCO sigui requerida per autoritats competents de la Comissió Europea en l'exercici legítim de les seves competències fiscalitzadores o de control de l'ús dels recursos comunitaris assignats al FOCO d'acord amb la normativa que hi sigui aplicable en cada moment o pels òrgans que preveu la Llei 19/2003, de 4 de juliol, per a l'aplicació correcta d'aquesta.

CAPÍTOL IV

Aportacions al Fons de resiliència autonòmica i a l'instrument financer InvestEU

Article 13. *Autorització per signar els acords amb el Grup Banc Europeu d'Inversions i autoritzar les aportacions de fons al Fons de resiliència autonòmica.*

1. S'autoritza l'Administració General de l'Estat a fer aportacions per a la creació i el finançament dels instruments financers que han de formar el Fons de resiliència autonòmica, que ha de gestionar el Grup Banc Europeu d'Inversions per compte i risc d'Espanya en les condicions que s'estableixin en els acords a signar entre Espanya i el Grup Banc Europeu d'Inversions. Aquestes aportacions s'han de fer en diferents fases, acordades amb el BEI, i l'import màxim autoritzat és de fins a 19.500.000.000 d'euros, durant el període de vigència del Fons.

2. S'habilita la ministra d'Economia, Comerç i Empresa per dictar els actes necessaris i per signar els acords amb el Banc Europeu d'Inversions i el Fons Europeu d'Inversions, en els quals s'estableixin els termes en què es facin les aportacions de fons i les condicions de pagament. La vicepresidenta primera del Govern i ministra d'Economia, Comerç i Empresa ha de convenir els acords esmentats amb el Banc Europeu d'Inversions i el Fons Europeu d'Inversions en què s'ha de determinar l'àmbit del mandat i les funcions que comprèn, el règim de governança, la retribució del mandat i els altres drets i obligacions de les parts, en particular els deures fiduciaris del Grup BEI i la seva responsabilitat per dol o culpa greu. Així mateix, pot acordar la submissió a un arbitratge o la remissió a una legislació o uns tribunals estrangers, sempre que s'observi el que disposen l'article 23 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, i altres clàusules que siguin usals en els mercats financers. Per a la signatura de l'Acord d'execució tripartit amb el Banc Europeu d'Inversions i el Fons Europeu d'Inversions i els acords per als diferents instruments no es requereixen autoritzacions addicionals a les atorgades mitjançant aquest Reial decret llei, i no hi és aplicable el que estableix la disposició

adicional quarta de la Llei 25/2014, de 27 de novembre, de tractats i acords internacionals.

3. S'autoritza la Direcció General del Tresor i Política Financera a efectuar els pagaments corresponents a les aportacions de fons mitjançant operacions de tresoreria amb càrrec als conceptes específics que es creïn amb aquesta finalitat. Després d'efectuar els pagaments, la Direcció General del Tresor i Política Financera ha d'aplicar al pressupost de despeses els pagaments efectuats en l'exercici. Els pagaments efectuats el mes de desembre de cada any s'han d'aplicar al pressupost de despeses en el trimestre immediatament següent.

4. Els imports corresponents a les aportacions als diferents instruments s'han d'atendre des de la partida pressupostària del Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa 27.50.93MM.83103.

5. Si s'escau, els imports corresponents als costos, les despeses o les comissions en relació amb aquests instruments que meriti el Grup Banc Europeu d'Inversions s'han d'atendre des de la partida pressupostària 27.03.931M.359.

Article 14. Autorització per signar els acords amb la Comissió Europea i fer aportacions de fons per a la creació d'un compartiment d'Espanya dins de l'instrument InvestEU.

1. S'autoritza l'Administració General de l'Estat a fer una aportació a la Comissió Europea de fins a 500.000.000 d'euros per a la creació d'un compartiment d'Espanya dins de l'instrument InvestEU. Addicionalment, a l'empara del que estableix l'article 114 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, s'autoritza l'Administració General de l'Estat a atorgar una contragarantia addicional a la Comissió Europea de fins a 120.000.000 d'euros per cobrir passius contingents addicionals resultants de les garanties que ha d'atorgar la Comissió Europea al Fons Europeu d'Inversions. Els avals són incondicionals, irrevocables i a primera demanda de la Comissió Europea i amb renúncia al benefici d'excussió que estableix l'article 1830 del Codi civil.

2. S'habilita la persona titular del Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa per dictar els actes necessaris i per signar els acords amb la Comissió Europea, en els quals s'estableixin els termes en què es facin les aportacions de fons i les condicions de pagament. La persona titular del Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa ha de convenir les clàusules que siguin usals en els mercats financers, de conformitat amb el que preveu l'article 116 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, mitjançant la signatura dels acords esmentats amb la Comissió Europea. En particular, pot acordar la submissió a un arbitratge o la remissió a una legislació o uns tribunals estrangers, sempre que s'observi el que disposa l'article 23 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre. Per a la signatura de l'acord per a l'aportació per a la creació d'un compartiment d'Espanya dins de l'instrument InvestEU i l'atorgament d'una contragarantia addicional, no es requereixen autoritzacions addicionals a les atorgades mitjançant aquest Reial decret llei, i no hi és aplicable el que estableix la disposició addicional quarta de la Llei 25/2014, de 27 de novembre, de tractats i acords internacionals.

3. S'autoritza la Direcció General del Tresor i Política Financera per efectuar els pagaments corresponents a les aportacions de fons i, si s'escau, l'execució dels avals atorgats mitjançant operacions de tresoreria amb càrrec als conceptes específics que es creïn amb aquesta finalitat. Després d'efectuar els pagaments, la Direcció General del Tresor i Política Financera ha d'aplicar al pressupost de despeses els pagaments efectuats en l'exercici. Els pagaments efectuats el mes de desembre de cada any s'han d'aplicar al pressupost de despeses en el trimestre immediatament següent.

4. Els imports corresponents a les aportacions als diferents instruments s'han d'atendre des de la partida pressupostària del Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa 27.50.93MM.83103.

5. Si s'escau, els imports corresponents als costos, les despeses o les comissions en relació amb aquests instruments que meriti el Grup Banc Europeu d'Inversions s'han d'atendre des de la partida pressupostària 27.03.931M.359.

6. No és aplicable el règim de cobrança que preveu l'article 116 *bis* de la Llei 47/2003, de 26 de novembre.

TÍTOL II

Mesures fiscals i en matèria de finançament local

CAPÍTOL I

Mesures fiscals

Article 15. *Pròrroga dels límits excloents del mètode d'estimació objectiva en l'impost sobre la renda de les persones físiques.*

Amb efectes des de l'1 de gener de 2024, es modifica la disposició transitòria trenta-dosena de la Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de modificació parcial de les lleis dels impostos sobre societats, sobre la renda de no residents i sobre el patrimoni, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició transitòria trenta-dosena. *Límits per a l'aplicació del mètode d'estimació objectiva en els exercicis de 2016 a 2024.*

Per als exercicis de 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 i 2024, les magnituds de 150.000 i 75.000 euros a què es refereix l'apartat a') de la lletra b) de la norma 3a de l'apartat 1 de l'article 31 d'aquesta Llei queden fixades en 250.000 i 125.000 euros, respectivament.

Així mateix, per als exercicis esmentats, la magnitud de 150.000 euros a què es refereix la lletra c) de la norma 3a de l'apartat 1 de l'article 31 d'aquesta Llei queda fixada en 250.000 euros.»

Article 16. *Deducció en l'impost sobre la renda de les persones físiques per obres de millora d'eficiència energètica en habitatges.*

Amb efectes des de l'1 de gener de 2024, es modifica la disposició addicional cinquantesena de la Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de modificació parcial de les lleis dels impostos sobre societats, sobre la renda de no residents i sobre el patrimoni, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició addicional cinquantesena. *Deducció per obres de millora de l'eficiència energètica d'habitatges.*

1. Els contribuents es poden deduir el 20 per cent de les quantitats satisfetes des de l'entrada en vigor del Reial decret llei 19/2021, de 5 d'octubre, de mesures urgents per impulsar l'activitat de rehabilitació edificatòria en el context del Pla de recuperació, transformació i resiliència, fins al 31 de desembre de 2024 per les obres dutes a terme durant el període esmentat per a la reducció de la demanda de calefacció i refrigeració del seu habitatge habitual o de qualsevol altre de la seva titularitat que tingui arrendat per al seu ús com a habitatge en aquest moment o en expectativa de lloguer, sempre que, en aquest últim cas, l'habitatge es llogui abans del 31 de desembre de 2025.

A aquests efectes, s'entén únicament que s'ha reduït la demanda de calefacció i refrigeració de l'habitatge quan es redueixi almenys un 7 per cent la suma dels indicadors de demanda de calefacció i refrigeració del certificat d'eficiència energètica de l'habitatge expedit pel tècnic competent després de dur a terme les obres, respecte de l'expedit abans de l'inici d'aquestes.

La deducció s'ha de practicar en el període impositiu en què s'expedeixi el certificat d'eficiència energètica emès després de dur a terme les obres. Quan el certificat s'expedeixi en un període impositiu posterior a aquell en què es van abonar quantitats per aquestes obres, la deducció s'ha de practicar en aquest últim, prenent en consideració les quantitats satisfetes des de l'entrada en vigor del Reial decret llei 19/2021, de 5 d'octubre, de mesures urgents per impulsar l'activitat de rehabilitació edificatòria en el context del Pla de recuperació, transformació i resiliència, i fins al 31 de desembre del període impositiu esmentat. En tot cas, el certificat s'ha d'expedir abans de l'1 de gener de 2025.

La base màxima anual d'aquesta deducció és de 5.000 euros anuals.

2. Els contribuents es poden deduir el 40 per cent de les quantitats satisfetes des de l'entrada en vigor del Reial decret llei 19/2021, de 5 d'octubre, de mesures urgents per impulsar l'activitat de rehabilitació edificatòria en el context del Pla de recuperació, transformació i resiliència, fins al 31 de desembre de 2024 per les obres dutes a terme durant el període esmentat per a la millora en el consum d'energia primària no renovable del seu habitatge habitual o de qualsevol altre de la seva titularitat que tingui arrendat per al seu ús com a habitatge en aquest moment o en expectativa de lloguer, sempre que, en aquest últim cas, l'habitatge es llogui abans del 31 de desembre de 2025.

A aquests efectes, únicament s'entén que s'ha millorat el consum d'energia primària no renovable en l'habitatge en què s'hagin dut a terme aquestes obres quan es redueixi almenys un 30 per cent l'indicador de consum d'energia primària no renovable, o bé s'aconsegueixi una millora de la qualificació energètica de l'habitatge per obtenir una classe energètica "A" o "B", en la mateixa escala de qualificació, acreditat mitjançant un certificat d'eficiència energètica expedit pel tècnic competent després de la realització de les obres, respecte de l'expedit abans de l'inici d'aquestes.

La deducció s'ha de practicar en el període impositiu en què s'expedeixi el certificat d'eficiència energètica emès després de dur a terme les obres. Quan el certificat s'expedeixi en un període impositiu posterior a aquell en què es van abonar quantitats per aquestes obres, la deducció s'ha de practicar en aquest últim, prenent en consideració les quantitats satisfetes des de l'entrada en vigor del Reial decret llei 19/2021, de 5 d'octubre, de mesures urgents per impulsar l'activitat de rehabilitació edificatòria en el context del Pla de recuperació, transformació i resiliència, i fins al 31 de desembre del període impositiu esmentat. En tot cas, el certificat s'ha d'expedir abans de l'1 de gener de 2025.

La base màxima anual d'aquesta deducció és de 7.500 euros anuals.

3. Els contribuents propietaris d'habitatges ubicats en edificis d'ús predominant residencial en què s'hagin portat a terme des de l'entrada en vigor del Reial decret llei 19/2021, de 5 d'octubre, de mesures urgents per impulsar l'activitat de rehabilitació edificatòria en el context del Pla de recuperació, transformació i resiliència, fins al 31 de desembre de 2025 obres de rehabilitació energètica, es poden deduir el 60 per cent de les quantitats satisfetes durant el període esmentat per aquestes obres. A aquests efectes, tenen la consideració d'obres de rehabilitació energètica de l'edifici aquelles en què s'obtingui una millora de l'eficiència energètica de l'edifici en què s'ubica l'habitatge, i s'ha d'acreditar amb el certificat d'eficiència energètica de l'edifici expedit pel tècnic competent després de la realització de les obres una reducció del consum d'energia primària no renovable, referida a la certificació energètica, d'un trenta per cent com a mínim, o bé la millora de la qualificació energètica de l'edifici per obtenir una classe energètica "A" o "B", en la mateixa escala de qualificació, respecte de l'expedit abans de l'inici d'aquestes.

S'assimilen als habitatges les places de garatge i els trasters que s'hagin adquirit amb aquests.

No donen dret a practicar aquesta deducció per les obres dutes a terme a la part de l'habitatge que estigui afecta a una activitat econòmica.

La deducció s'ha de practicar en els períodes impositius de 2021, 2022, 2023, 2024 i 2025 en relació amb les quantitats satisfetes en cadascun d'aquests, sempre que s'hagi expedit, abans de la finalització del període impositiu en què s'hagi de practicar la deducció, el certificat d'eficiència energètica. Quan el certificat s'expedeixi en un període impositiu posterior a aquell en què es van abonar quantitats per aquestes obres, la deducció s'ha de practicar en aquest últim, prenent en consideració les quantitats satisfetes des de l'entrada en vigor del Reial decret llei 19/2021, de 5 d'octubre, de mesures urgents per impulsar l'activitat de rehabilitació edificatòria en el context del Pla de recuperació, transformació i resiliència, i fins al 31 de desembre del període impositiu esmentat. En tot cas, aquest certificat s'ha d'expedir abans de l'1 de gener de 2026.

La base màxima anual d'aquesta deducció és de 5.000 euros anuals.

Les quantitats satisfetes no deduïdes pel fet d'excedir la base màxima anual de deducció es poden deduir, amb el mateix límit, en els quatre exercicis següents, sense que en cap cas la base acumulada de la deducció pugui excedir els 15.000 euros.

4. No donen dret a practicar les deduccions que preveuen els apartats 1 i 2 anteriors, quan l'obra es dugui a terme a les parts dels habitatges afectes a una activitat econòmica, places de garatge, trasters, jardins, parcs, piscines i instal·lacions esportives i altres elements anàlegs.

En cap cas, una mateixa obra duta a terme en un habitatge no dona dret a les deduccions que preveuen els apartats 1 i 2 anteriors. Aquestes deduccions tampoc no són aplicables als casos en què la millora acreditada i les quanties satisfetes corresponguin a actuacions dutes a terme al conjunt de l'edifici i escaigui l'aplicació de la deducció que recull l'apartat 3 d'aquesta disposició.

La base de les deduccions que preveuen els apartats 1, 2 i 3 anteriors està constituïda per les quantitats satisfetes, mitjançant una targeta de crèdit o debit, una transferència bancària, un xec nominatiu o l'ingrés en comptes en entitats de crèdit, a les persones o entitats que duguin a terme aquestes obres, així com a les persones o entitats que expedeixin els certificats esmentats; s'hi han de descomptar les quanties que, si s'escau, s'hagin subvencionat a través d'un programa d'ajudes públiques o hagin de ser subvencionades en virtut d'una resolució definitiva de la concessió d'aquestes ajudes. En cap cas, les quantitats satisfetes mitjançant lliuraments de diners de curs legal no donen dret a practicar la deducció.

A aquests efectes, es consideren quantitats satisfetes per les obres dutes a terme les necessàries per executar-les, incloent-hi els honoraris professionals, els costos de redacció de projectes tècnics, la direcció d'obres, el cost d'execució d'obres o instal·lacions, la inversió en equips i materials i altres despeses necessàries per al seu desenvolupament, així com l'emissió dels certificats d'eficiència energètica corresponents. En tot cas, no es consideren en les quantitats esmentades els costos relatius a la instal·lació o substitució d'equips que utilitzin combustibles d'origen fòssil.

Atès que es tracta d'obres portades a terme per una comunitat de propietaris, la quantia susceptible de formar la base de la deducció de cada contribuent a què es refereix l'apartat 3 anterior la determina el resultat d'aplicar a les quantitats satisfetes per la comunitat de propietaris, a què es refereix el paràgraf anterior, el coeficient de participació que hi tingui.

5. Els certificats d'eficiència energètica que preveuen els apartats anteriors s'han d'haver expedit i registrat d'acord amb el que disposa el Reial decret 390/2021, d'1 de juny, pel qual s'aprova el procediment bàsic per a la certificació de l'eficiència energètica dels edificis.

A l'efecte d'acreditar el compliment dels requisits exigits per a la pràctica d'aquestes deduccions, són vàlids els certificats expedits abans de l'inici de les

obres sempre que no hagi transcorregut un termini de dos anys entre la data de la seva expedició i la de l'inici d'aquestes.

6. L'import d'aquestes deduccions s'ha de restar de la quota íntegra estatal després de les deduccions que preveuen els apartats 1, 2, 3, 4 i 5 de l'article 68 d'aquesta Llei.»

Article 17. *Base liquidable de l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes.*

Amb efectes des de l'entrada en vigor de la Llei 38/2022, de 27 de desembre, per a l'establiment de gravàmens temporals energètic i d'entitats de crèdit i establiments financers de crèdit i per la qual es crea l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes, i es modifiquen determinades normes tributàries, l'apartat nou de l'article 3 de la Llei esmentada queda redactat de la manera següent:

«Nou. Base liquidable.

La base imposable es redueix, en concepte de mínim exempt, en 700.000 euros.»

Article 18. *Llibertat d'amortització en inversions que utilitzin energia procedent de fonts renovables.*

Es modifica l'apartat 1 de la disposició addicional dissetena de la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'impost sobre societats, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició addicional dissetena. *Llibertat d'amortització en inversions que utilitzin energia procedent de fonts renovables.*

1. Les inversions en instal·lacions destinades a l'autoconsum d'energia elèctrica que utilitzin energia procedent de fonts renovables d'acord amb el que defineix el Reial decret 244/2019, de 5 d'abril, pel qual es regulen les condicions administratives, tècniques i econòmiques de l'autoconsum d'energia elèctrica, així com les instal·lacions per a l'ús tèrmic de consum propi que utilitzin energia procedent de fonts renovables, que substitueixin instal·lacions que utilitzin energia procedent de fonts no renovables fòssils i que siguin posades a disposició del contribuent a partir de l'entrada en vigor del Reial decret llei 18/2022, de 18 d'octubre, pel qual s'aproven mesures de reforç de la protecció dels consumidors d'energia i de contribució a la reducció del consum de gas natural en aplicació del "Pla + seguretat per a la teva energia (+SE)", així com mesures en matèria de retribucions del personal al servei del sector públic i de protecció de les persones treballadores agràries eventuais afectades per la sequera, i entrin en funcionament el 2023 i el 2024, poden ser amortitzades lliurement en els períodes impositius:

i) Que s'iniciïn o concloguin el 2023, quan l'entrada en funcionament dels elements a què es refereix aquest apartat es produeixi el 2023.

ii) Que s'iniciïn o concloguin el 2024, quan l'entrada en funcionament dels elements a què es refereix aquest apartat es produeixi el 2024.

El que estableix aquest apartat té la condició que, durant els 24 mesos següents a la data d'inici del període impositiu en què els elements adquirits entrin en funcionament, la plantilla mitjana total de l'entitat es mantingui respecte de la plantilla mitjana dels dotze mesos anteriors.

Els edificis no es poden acollir a la llibertat d'amortització que regula aquesta disposició.

La quantia màxima de la inversió que es pot beneficiar del règim de llibertat d'amortització és de 500.000 euros.

Per calcular la plantilla mitjana total de l'entitat, s'han de considerar les persones ocupades, en els termes que disposi la legislació laboral, tenint en compte la jornada contractada en relació amb la jornada completa.

2. Als efectes d'aquesta disposició, es considera energia renovable la procedent de fonts renovables no fòssils, és a dir, energia eòlica, energia solar (solar tèrmica i solar fotovoltaica) i energia geotèrmica, energia ambient, energia mareomotriu, energia undimotriu i altres tipus d'energia oceànica, energia hidràulica i energia procedent de biomassa, gasos d'abocador, gasos de plantes de depuració i biogàs, tal com es defineixen a la Directiva (UE) 2018/2001 del Parlament Europeu i del Consell, d'11 de desembre de 2018, relativa al foment de l'ús d'energia procedent de fonts renovables.

En el cas de les instal·lacions de producció d'energia elèctrica, només es considera energia renovable la que procedeixi d'instal·lacions de la categoria b) de l'article 2.1 del Reial decret 413/2014, de 6 de juny, pel qual es regula l'activitat de producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energia renovables, cogeneració i residus.

3. En el cas de les instal·lacions que utilitzin bombes de calor accionades elèctricament, només es considera energia renovable el seu ús per a la calor a partir d'un rendiment de factor estacional (SCOPnet) de 2,5 d'acord amb la Decisió 2013/114/UE de la Comissió, d'1 de març de 2013, per la qual s'estableixen les directrius per al càlcul pels estats membres de l'energia renovable procedent de les bombes de calor de diferents tecnologies, de conformitat amb el que disposa l'article 5 de la Directiva 2009/28/CE del Parlament Europeu i del Consell.

En cas que aquestes bombes s'usin per al fred, només es considera que produeixen energia renovable quan el sistema de refrigeració funcioni per damunt del requisit d'eficiència mínim expressat com a factor de rendiment estacional primari i aquest sigui almenys 1,4 (SPF_{plow}), de conformitat amb el que disposa el Reglament delegat (UE) 2022/759 de la Comissió, de 14 de desembre de 2021, pel qual es modifica l'annex VII de la Directiva (UE) 2018/2001 del Parlament Europeu i del Consell respecte a una metodologia per calcular la quantitat d'energies renovables utilitzada per a la refrigeració i els sistemes urbans de refrigeració.

4. En el cas dels sistemes de generació d'energia renovable tèrmica (calor i fred) per a la climatització o la generació d'aigua calenta sanitària, únicament s'entén que s'ha millorat el consum d'energia primària no renovable quan es redueixi almenys un 30 per cent l'indicador de consum d'energia primària no renovable, o bé s'aconsegueixi una millora de la qualificació energètica de les instal·lacions per obtenir una classe energètica "A" o "B", en la mateixa escala de qualificació.

5. No es poden acollir a la llibertat d'amortització a què es refereix aquesta disposició les instal·lacions que tinguin caràcter obligatori en virtut de la normativa del Codi tècnic de l'edificació, aprovat pel Reial decret 314/2006, de 17 de març, llevat que la instal·lació tingui una potència nominal superior a la mínima exigida, cas en què pot ser objecte de la llibertat d'amortització la part del cost de la instal·lació proporcional a la potència instal·lada per damunt d'aquest mínim exigít.

6. Per a l'aplicació de la llibertat d'amortització que regula aquesta disposició, els contribuents han d'estar en possessió, segons que correspongui, de la documentació següent que acrediti que la inversió utilitza energia procedent de fonts renovables:

a) En el cas de la generació d'energia elèctrica, l'autorització d'explotació i, en el cas de les instal·lacions amb excedents, l'acreditació de la inscripció en el Registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica (RAIPREE) o, en el cas de les instal·lacions de menys de 100 kW, el certificat d'instal·lacions elèctriques (CIE) d'acord amb el Reglament electrotècnic de baixa tensió, de conformitat amb el que estableix el Reial decret 244/2019, de 5 d'abril, pel qual es

regulen les condicions administratives, tècniques i econòmiques de l'autoconsum d'energia elèctrica.

b) En el cas dels sistemes de producció de gasos renovables (biogàs, biometà, hidrogen renovable), l'acreditació d'inscripció en el Registre d'instal·lacions de producció de gas procedent de fonts renovables que regula l'article 19 del Reial decret 376/2022, de 17 de maig, pel qual es regulen els criteris de sostenibilitat i de reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle dels biocarburants, biolíquids i combustibles de biomassa, així com el sistema de garanties d'origen dels gasos renovables.

c) En el cas dels sistemes de generació d'energia renovable tèrmica (calor i fred) industrial o de procés, l'acreditació de la inscripció en registre o l'informe de l'òrgan competent a la comunitat autònoma.

d) En el cas dels sistemes de generació d'energia renovable tèrmica (calor i fred) per a la climatització o la generació d'aigua calenta sanitària, el certificat d'eficiència energètica expedit pel tècnic competent després de la realització de les inversions, que indiqui la incorporació d'aquests sistemes respecte del certificat expedit abans de l'inici d'aquestes.

7. En el supòsit que s'incompleixi l'obligació de manteniment de la plantilla en els termes que estableix l'apartat 1 d'aquesta disposició, s'ha de procedir a ingressar la quota íntegra que hagi correspost a la quantitat deduïda en excés més els interessos de demora corresponents. L'ingrés de la quota íntegra i dels interessos de demora s'ha d'efectuar conjuntament amb l'autoliquidació corresponent al període impositiu en què s'hagi incomplert l'obligació.

8. Les entitats a les quals, d'acord amb el que estableix l'article 101 d'aquesta Llei, els siguin aplicables els incentius fiscals per a les empreses de dimensió reduïda que preveu el capítol XI del títol VII d'aquesta Llei poden optar entre aplicar el règim de llibertat d'amortització que preveu l'article 102 d'aquesta Llei o aplicar el règim de llibertat d'amortització que regula aquesta disposició.»

Article 19. Límits per a l'aplicació del règim simplificat i del règim especial de l'agricultura, ramaderia i pesca en l'exercici de 2024.

Amb efectes des de l'1 de gener de 2024, es modifica la disposició transitòria tretzena de la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició transitòria tretzena. *Límits per a l'aplicació del règim simplificat i del règim especial de l'agricultura, la ramaderia i la pesca en els exercicis de 2016 a 2024.*

Per als exercicis de 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 i 2024, la magnitud de 150.000 euros a què es refereixen el primer guió del número 2n i el número 3r de l'apartat dos de l'article 122, i el número 6è de l'apartat dos de l'article 124 d'aquesta Llei, queda fixada en 250.000 euros.»

Article 20. Tipus impositiu de l'impost sobre el valor afegit aplicable temporalment a determinats lliuraments, importacions i adquisicions intracomunitaris d'aliments.

Es modifica l'article 72 del Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre, de mesures de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra d'Ucraïna i de

suport a la reconstrucció de l'illa de La Palma i a altres situacions de vulnerabilitat, que queda redactat de la manera següent:

«Article 72. *Tipus impositiu aplicable temporalment de l'impost sobre el valor afegit a determinats lliuraments, importacions i adquisicions intracomunitaris d'aliments, així com als efectes del recàrrec d'equivalència.*

Amb efectes des de l'1 de gener de 2023 i vigència fins al 30 de juny de 2024:

1. S'aplica el tipus del 5 per cent de l'impost sobre el valor afegit als lliuraments, les importacions i les adquisicions intracomunitaris dels productes següents:

- a) Els olis d'oliva i de llavors.
- b) Les pastes alimentàries.

El tipus del recàrrec d'equivalència aplicable a aquestes operacions és del 0,62 per cent.

2. S'aplica el tipus del 0 per cent de l'impost sobre el valor afegit als lliuraments, les importacions i les adquisicions intracomunitaris dels productes següents:

- a) El pa comú, així com la massa de pa comú congelada i el pa comú congelat destinats exclusivament a l'elaboració del pa comú.
- b) Les farines panificables.
- c) Els següents tipus de llet produïda per qualsevol espècie animal: natural, certificada, pasteuritzada, concentrada, desnatada, esterilitzada, UHT, evaporada i en pols.
- d) Els formatges.
- e) Els ous.
- f) Les fruites, les verdures, les hortalisses, els llegums, els tubercles i els cereals que tinguin la condició de productes naturals d'acord amb el Codi alimentari i les disposicions dictades per al seu desplegament.

El tipus del recàrrec d'equivalència aplicable a aquestes operacions és del 0 per cent.

3. La reducció del tipus impositiu ha de beneficiar íntegrament el consumidor, sense que, per tant, l'import de la reducció es pugui dedicar totalment o parcialment a incrementar el marge de benefici empresarial amb l'augment consegüent dels preus en la cadena de producció, distribució o consum dels productes, sense perjudici dels compromisos addicionals que assumeixin i publicitin els sectors afectats, per responsabilitat social.

L'efectivitat d'aquesta mesura s'ha de verificar mitjançant un sistema de seguiment de l'evolució dels preus, independentment de les actuacions que correspongui dur a terme a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en l'àmbit de les seves competències.»

Article 21. *Tipus impositiu de l'impost sobre el valor afegit aplicable temporalment a determinats lliuraments, importacions i adquisicions intracomunitaris de productes energètics.*

1. Amb efectes des de l'1 de gener de 2024 i vigència fins al 31 de desembre de 2024, s'aplica el tipus del 10 per cent de l'impost sobre el valor afegit als lliuraments, les importacions i les adquisicions intracomunitaris d'energia elèctrica efectuats a favor de:

– Titulars de contractes de subministrament d'electricitat la potència contractada dels quals (terme fix de potència) sigui inferior o igual a 10 kW, independentment del nivell de tensió del subministrament i la modalitat de contractació, quan el preu mitjà aritmètic del

mercat diari corresponent a l'últim mes natural anterior al de l'últim dia del període de facturació hagi superat els 45 euros/MWh.

– Titulars de contractes de subministrament d'electricitat que siguin perceptors del bo social d'electricitat i tinguin reconeguda la condició de vulnerable greu o vulnerable greu en risc d'exclusió social, de conformitat amb el que estableix el Reial decret 897/2017, de 6 d'octubre, pel qual es regula la figura del consumidor vulnerable, el bo social i altres mesures de protecció per als consumidors domèstics d'energia elèctrica.

2. Amb efectes des de l'1 de gener de 2024 i vigència fins al 31 de març de 2024, s'aplica el tipus del 10 per cent de l'impost sobre el valor afegit als lliuraments, les importacions i les adquisicions intracomunitaris de gas natural.

3. Amb efectes des de l'1 de gener de 2024 i vigència fins al 30 de juny de 2024, s'aplica el tipus del 10 per cent de l'impost sobre el valor afegit als lliuraments, les importacions i les adquisicions intracomunitaris de briquetes i pèl·lets procedents de la biomassa i a la fusta per a llenya.

Article 22. *Tipus impositiu de l'impost especial sobre l'electricitat.*

1. Des de l'1 de gener de 2024 fins al 31 de març de 2024, l'impost especial sobre l'electricitat s'exigeix al tipus impositiu del 2,5 per cent, i, des de l'1 d'abril de 2024 fins al 30 de juny de 2024, al tipus impositiu del 3,8 per cent.

Les quotes resultants de l'aplicació dels tipus impositius esmentats no poden ser inferiors a les quanties següents:

a) 0,5 euros per megawatt-hora (MWh), quan l'electricitat subministrada o consumida s'utilitzi en usos industrials, en embarcacions atracades en port que no tinguin la condició d'embarcacions privades d'esbarjo o en el transport per ferrocarril;

b) 1 euro per megawatt-hora (MWh), quan l'electricitat subministrada o consumida es destini a altres usos.

Quan s'incompleixi la condició que preveuen les lletres anteriors, les quanties que indiquen aquestes tenen la consideració de tipus impositius i s'apliquen sobre el subministrament o consum total del període expressat en megawatt-hora (MWh).

A aquests efectes, es consideren usos industrials:

a) Els efectuats en alta tensió o en plantes i instal·lacions industrials.

b) Els efectuats en baixa tensió amb destinació a regs agrícoles.

L'impost mínim que recullen les lletres a) i b) anteriors no és aplicable per als supòsits que preveuen les lletres a), b), c) i d) de l'apartat 1 de l'article 98 de la Llei 38/1992, de 28 de desembre, d'impostos especials.

Article 23. *Determinació de la base imposable i de l'import dels pagaments fraccionats de l'impost sobre el valor de la producció de l'energia elèctrica durant l'exercici de 2024.*

1. Per a l'exercici de 2024, la base imposable de l'impost sobre el valor de la producció d'energia elèctrica està constituïda per l'import total que correspongui percebre al contribuent per la producció i la incorporació al sistema elèctric d'energia elèctrica, mesurada en barres de central, per cada instal·lació, en el període impositiu minorada en la meitat de les retribucions corresponents a l'electricitat incorporada al sistema durant el primer trimestre natural, i minorada en una quarta part de les retribucions corresponents a l'electricitat incorporada al sistema durant el segon trimestre natural.

El pagament fraccionat del primer trimestre es calcula en funció de la meitat del valor de la producció d'energia elèctrica, mesurada en barres de central, i incorporada al sistema elèctric, des de l'inici del període impositiu fins a la finalització dels tres primers

mesos de l'any, i s'hi aplica el tipus impositiu que preveu l'article 8 de la Llei 15/2012, de 27 de desembre, de mesures fiscals per a la sostenibilitat energètica.

El pagament fraccionat del segon trimestre es calcula en funció del valor de la producció d'energia elèctrica, mesurada en barres de central, i incorporada al sistema elèctric des de l'inici del període impositiu fins a la finalització dels sis primers mesos de l'any, minorat en la meitat de l'import de les retribucions corresponents a l'electricitat incorporada al sistema durant el primer trimestre natural i en la quarta part de l'import de les retribucions corresponents a l'electricitat incorporada al sistema durant el segon trimestre natural, i s'hi aplica el tipus impositiu que preveu l'article 8 de la Llei 15/2012, de 27 de desembre, de mesures fiscals per a la sostenibilitat energètica, i se'n dedueix l'import dels pagaments fraccionats efectuats prèviament a compte de l'exercici de 2024.

Els pagaments fraccionats del tercer i quart trimestres es calculen en funció del valor de la producció d'energia elèctrica, mesurada en barres de central, i incorporada al sistema elèctric des de l'inici del període impositiu fins a la finalització, respectivament, dels nou o dotze mesos de l'any, minorat en la meitat de l'import de les retribucions corresponents a l'electricitat incorporada al sistema durant el primer trimestre natural i en la quarta part de l'import de les retribucions corresponents a l'electricitat incorporada al sistema durant el segon trimestre natural, i s'hi aplica el tipus impositiu que preveu l'article 8 de la Llei 15/2012, de 27 de desembre, de mesures fiscals per a la sostenibilitat energètica, i se'n dedueix l'import dels pagaments fraccionats efectuats prèviament a compte de l'exercici de 2024.

2. Amb la finalitat de garantir l'equilibri del sistema, es compensa el sistema elèctric per l'import equivalent a la reducció de recaptació a conseqüència de la mesura que preveu l'apartat 1 anterior, amb el límit màxim de la quantitat necessària per assolir l'equilibri entre els ingressos i les despeses associades als càrrecs del sistema elèctric.

Article 24. *Impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana.*

Amb efectes des del dia 1 de gener de 2024, els imports màxims dels coeficients a aplicar sobre el valor del terreny en el moment de la meritació, segons el període de generació de l'increment de valor, a què es refereix l'apartat 4 de l'article 107 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, són els següents:

Període de generació	Coefficient
Inferior a 1 any.	0,15
1 any.	0,15
2 anys.	0,14
3 anys.	0,14
4 anys.	0,16
5 anys.	0,18
6 anys.	0,19
7 anys.	0,20
8 anys.	0,19
9 anys.	0,15
10 anys.	0,12
11 anys.	0,10
12 anys.	0,09
13 anys.	0,09

Període de generació	Coefficient
14 anys.	0,09
15 anys.	0,09
16 anys.	0,10
17 anys.	0,13
18 anys.	0,17
19 anys.	0,23
Igual o superior a 20 anys.	0,40

CAPÍTOL II

Participació de les entitats locals en els tributs de l'Estat i compensacions

Article 25. *Revisió quadriennal de l'àmbit subjectiu d'aplicació dels models de finançament.*

1. En virtut del que disposa l'article 126 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, escau revisar a 1 de gener de 2024 el conjunt de municipis que s'han d'incloure en cadascun dels models de participació de les entitats locals en els tributs de l'Estat, per a la qual cosa s'ha de tenir en compte el que disposa l'article 85 de la Llei 11/2020, de 30 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2021, i les referències temporals s'han d'entendre fetes a l'any 2024, en lloc de 2020.

2. Els lliuraments a compte de tots els components de finançament dels models de participació en tributs de l'Estat corresponents als municipis afectats per la revisió es determinen d'acord amb les regles següents fins a l'entrada en vigor de la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2024:

a) Per a cadascun dels municipis que, a causa de la revisió, s'incloguin en el model de cessió de rendiments recaptatoris d'impostos estatals, els lliuraments a compte de la participació en el Fons complementari de finançament corresponent a l'any 2024 es calculen deduint l'import que es calculi dels lliuraments a compte de la cessió esmentada, determinat d'acord amb els articles 93 a 96 de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, de l'import total dels lliuraments a compte que va percebre cada un el 2023:

$$ECFC_{2024m} = ECT_{2023m} - ECIRPF_{2023m} - ECIVA_{2023m} - \Sigma ECIIEE(h)_{2023m}$$

On:

$ECFC_{2024m}$: lliuraments a compte del municipi m en el Fons complementari de finançament l'any 2024, sense incloure-hi les compensacions derivades de la reforma de l'impost sobre activitats econòmiques.

ECT_{2023m} : import total dels lliuraments a compte de la participació en tributs de l'Estat que han correspost el 2023 al municipi m, sense incloure-hi les compensacions esmentades abans.

$ECIRPF_{2023m}$, $ECIVA_{2023m}$ i $ECIIEE(h)_{2023m}$: imports dels lliuraments a compte pels rendiments recaptatoris que s'haurien cedit el 2023, i que s'apliquen el 2024, al municipi m en relació amb els impostos sobre la renda de les persones físiques, sobre el valor afegit i amb el conjunt d'impostos especials sobre alcohol i begudes alcohòliques, sobre les labors del tabac i sobre hidrocarburs, i els imports esmentats es determinen d'acord amb els preceptes esmentats abans de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de

pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, amb l'actualització de les referències temporals d'acord amb el que disposa l'article 27 d'aquest Reial decret llei.

b) Per a cadascun dels municipis que deixen d'estar inclosos en el model de cessió de rendiments recaptatoris d'impostos estatals, a causa de la revisió de l'àmbit subjectiu, l'import dels lliuraments a compte el 2024 ha de coincidir amb el que els ha correspost per aquest concepte el 2023 pel Fons complementari de finançament i per la cessió de rendiments recaptatoris d'impostos estatals.

c) Als municipis a què es refereix aquest precepte els correspon el 2024 el mateix import dels lliuraments a compte de les compensacions derivades de la reforma de l'impost sobre activitats econòmiques percebudes el 2023.

Article 26. Liquidació definitiva de la participació en tributs de l'Estat corresponent a l'any 2022.

1. Una vegada coneguda la variació dels ingressos tributaris de l'Estat de l'any 2022 respecte de 2004, i les altres dades necessàries, es procedeix al càlcul de la liquidació definitiva de la participació en tributs de l'Estat, corresponent a l'exercici de 2022, en els termes dels articles 111 a 124 i 135 a 146 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, tenint, a més, en compte les normes que recullen els articles 77 a 80, 82 i 83, 85 a 88, 90 i 92 de la Llei 22/2021, de 28 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2022.

L'índex d'evolució dels ingressos tributaris de l'Estat es determina d'acord amb els criteris que estableix la disposició addicional setanta-novena de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, i es considera l'any 2022 en lloc de l'any 2021.

2. Els reintegraments dels saldos deutors que es puguin derivar de la liquidació a què es refereix l'apartat anterior es regeixen pel que disposa l'article 92 de la Llei 31/2022, de 23 de desembre. Els saldos deutors corresponents a la cessió de rendiments recaptatoris en impostos estatals, que puguin resultar després d'aplicar la compensació amb càrrec al concepte de participació en tributs de l'Estat que recull l'apartat tres d'aquell precepte, els han de reemborsar les entitats locals mitjançant una compensació en els lliuraments a compte que corresponguin a la cessió de rendiments recaptatoris de l'impost sobre el valor afegit, l'impost sobre la renda de les persones físiques i dels impostos especials, per aquest ordre, i sense les limitacions de percentatges i terminis que estableix l'apartat dos de l'article esmentat 92.

Article 27. Actualització de les referències relatives a la participació de les entitats locals en els tributs de l'Estat corresponent a l'any 2024 i a determinades compensacions a favor d'entitats locals.

1. Per al càlcul dels lliuraments a compte de la participació en els tributs de l'Estat de l'any 2024, s'apliquen les regles que contenen les seccions 2a a 6a, del capítol I, «Entitats locals», del títol VII, «Dels ens territorials», de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, i s'actualitzen en els termes següents:

a) Quant als lliuraments a compte de la cessió de rendiments recaptatoris dels impostos estatals, que regulen les seccions 2a i 4a, s'utilitzen les últimes dades disponibles i, si s'escau, la població de dret segons el padró de la població municipal vigent a 1 de gener de 2024 i aprovat oficialment pel Govern.

b) Quant als lliuraments a compte dels components de finançament que regulen les seccions 3a i 5a, s'hi apliquen els criteris que recull l'article 100 de la Llei 31/2022, i s'entenen fetes al 2024 les referències que contingui a l'any 2023.

El que disposa aquest apartat s'aplica als lliuraments que efectuï l'Administració General de l'Estat a favor de les entitats locals corresponents als lliuraments a compte del 2024 dels mesos posteriors al de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

2. Als efectes de la informació a subministrar per les corporacions locals relativa a l'esforç fiscal que estableix l'article 116 de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, les certificacions corresponents s'han de referir a l'any 2022 i s'han de subministrar als òrgans competents abans del 30 de juny de 2024, en la forma en què aquests determinin.

3. La referència a l'any 2023 que s'inclou a l'article 114 de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, s'ha de considerar feta al 2024.

TÍTOL III

Mesures en matèria energètica

CAPÍTOL I

Mesures per a la incorporació ordenada de les instal·lacions de producció d'origen renovable en el sistema elèctric

Article 28. Extensió excepcional de les fites administratives que estableix l'article 1 del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, per a les instal·lacions que hagin obtingut permisos d'accés i de connexió.

1. Amb caràcter excepcional, per a totes les instal·lacions de generació que hagin obtingut permisos d'accés i de connexió amb posterioritat al 31 de desembre de 2017 i amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei es modifica el termini d'acreditació de compliment de la fita que recull l'article 1.1.b) 4t del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, pel qual s'aproven mesures en matèria d'energia i en altres àmbits per a la reactivació econòmica, i es fixa el termini màxim per a l'obtenció de l'autorització administrativa de construcció en 49 mesos.

Aquest termini es computa:

a) Des del 25 de juny de 2020, per a les instal·lacions de generació d'energia elèctrica que van obtenir permisos d'accés amb anterioritat a la data esmentada i amb posterioritat al 31 de desembre de 2017.

b) Des de la data d'obtenció dels permisos, per als titulars de permisos d'accés que l'hagin obtingut des del 25 de juny de 2020 i abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

2. Amb caràcter excepcional, els titulars de permisos d'accés i de connexió d'instal·lacions de generació que hagin obtingut permisos d'accés i de connexió amb posterioritat al 31 de desembre de 2017 i amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, una vegada que disposin de la pertinent autorització administrativa de construcció, poden sol·licitar l'extensió del termini per complir la fita que recull l'article 1.1.b) 5è del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, d'obtenció de l'autorització d'explotació definitiva, sense que en cap cas el termini total per disposar de l'autorització administrativa d'explotació superi els 8 anys.

Aquest termini màxim de 8 anys es computa:

a) Des del 25 de juny de 2020, per a les instal·lacions de generació d'energia elèctrica que van obtenir permisos d'accés amb anterioritat a la data esmentada i amb posterioritat al 31 de desembre de 2017.

b) Des de la data d'obtenció dels permisos, per als titulars de permisos d'accés que l'hagin obtingut des del 25 de juny de 2020 i abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

La sol·licitud s'ha de fer en un termini no superior a 3 mesos, computats a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei o des de l'obtenció de l'autorització administrativa de construcció, si aquesta és posterior. Aquesta sol·licitud s'ha d'adreçar a l'òrgan competent per atorgar l'autorització administrativa de construcció, i ha de contenir almenys:

- i. El semestre de l'any natural en què la instal·lació ha d'obtenir l'autorització administrativa d'explotació.
- ii. El compromís d'acceptació expressa de la impossibilitat d'obtenció de l'autorització administrativa d'explotació provisional o definitiva, ni de la inscripció prèvia o definitiva en el Registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica amb anterioritat a l'inici del semestre que indica l'apartat anterior.

L'òrgan competent ha de resoldre la sol·licitud en un termini no superior a sis mesos des de la presentació. La resolució ha de contenir expressament la data màxima en què la instal·lació ha de disposar de l'autorització d'explotació, la qual ha d'estar en tot cas dins del termini màxim dels 8 anys assenyalats. La resolució esmentada s'ha de notificar tant a l'interessat com al gestor de la xarxa. La no resolució té efectes desestimadors d'acord amb el que preveu la disposició addicional tercera de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric.

Una vegada atorgada l'extensió de termini, no és possible l'atorgament de l'autorització administrativa d'explotació provisional o definitiva, ni la inscripció prèvia o definitiva en el Registre administratiu d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica per part de l'òrgan competent amb anterioritat a l'inici del semestre compromès en la sol·licitud i que s'ha d'indicar en la mateixa resolució d'extensió de termini.

3. Així mateix, en relació amb el compliment de la fita que recull l'article 1.1.b) 5è del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, en els casos en què els gestors de les xarxes de transport i distribució no hagin obtingut autorització d'explotació definitiva per a les posicions de la subestació de transport o distribució a la qual es connecten les instal·lacions de generació, es considera complerta la fita per part dels promotors d'aquestes instal·lacions de generació amb l'acreditació davant el gestor de la xarxa a la qual es connecta, dins el termini establert i en la forma pertinent, d'haver obtingut l'autorització d'explotació provisional per a proves, sempre que aquesta consideri tant el parc generador com les infraestructures d'evacuació almenys fins als últims 100 metres fins a la subestació de transport o distribució en què es troba el punt de connexió.

Article 29. Extensió de les fites administratives que estableix l'article 1 del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, per a les instal·lacions de bombament i de l'eòlica marina.

Es modifica l'últim paràgraf de l'article 1.1 del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, que queda redactat de la manera següent:

«En permisos d'accés atorgats per a projectes d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica de tecnologia hidràulica de bombament i les de tecnologia eòlica marina, els terminis que estableix aquest apartat es poden estendre a sol·licitud del titular sense que en cap cas el termini total de vigència dels permisos sense disposar de l'autorització administrativa d'explotació definitiva superi els 9 anys.»

CAPÍTOL II

Regulació de l'accés i la connexió a les xarxes de transport i distribució d'energia elèctrica per a la promoció de l'autoconsum, l'electrificació de la demanda i la descarbonització d'indústria

Article 30. Alliberament de capacitat per a autoconsum en els nusos reservats per a concurs.

1. En els nusos en què la persona titular de la Secretaria d'Estat d'Energia hagi resolt o resolgui la celebració d'un concurs de capacitat de conformitat amb el que preveu l'article 20.5 del Reial decret 1183/2020, de 29 de desembre, d'accés i de connexió a les xarxes de

transport i distribució d'energia elèctrica, s'ha d'alliberar el 10 per cent del total de la capacitat disponible en cadascun d'aquests nusos que estigui reservada per a un concurs en el moment de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei o que es reservi per a un concurs en el futur, segons que sigui aplicable en cada cas. Aquesta capacitat pot ser atorgada pel criteri general d'ordenació a què es refereix l'article 7 del Reial decret 1183/2020, de 29 de desembre, a noves instal·lacions de generació d'electricitat que utilitzin fonts d'energia primària renovable sempre que aquestes compleixin les condicions següents:

- a) Estar associades a una modalitat d'autoconsum.
- b) Que el quocient entre la potència contractada en el període P1 i la potència de generació instal·lada sigui almenys 0,5.

El que preveu aquest apartat no s'aplica als nusos en què ja s'hagi alliberat capacitat en aplicació del que preveu l'article 8.1 del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, pel qual s'adopten mesures urgents en el marc del Pla nacional de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra a Ucraïna.

2. La capacitat alliberada a què es refereix l'apartat anterior es pot atorgar tant a instal·lacions que accedeixin directament a la xarxa de transport com a les que hi accedeixin a través de la xarxa de distribució quan aquestes requereixin un informe d'acceptabilitat per part del gestor de la xarxa de transport.

3. Les condicions que regulen els dos apartats anteriors deixen de ser aplicables transcorreguts dos anys des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei. A partir d'aquest moment, la capacitat que no s'hagi atorgat sota les condicions esmentades passa a tornar a estar reservada per als concursos d'accés si aquests no s'han celebrat en el nus esmentat. En cas que s'hagi celebrat un concurs d'accés en el nus esmentat, aquesta capacitat no atorgada està disponible per a l'atorgament d'accés pel criteri general sense més restriccions que les inherents al procediment d'atorgament general o, si s'escau, simplificat.

El que preveu aquest apartat s'aplica tant en els nusos en què s'alliberi capacitat en aplicació d'aquest Reial decret llei com en aquells en què ja s'hagi alliberat capacitat en aplicació del que preveu l'article 8.1 del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març.

4. La no acreditació, dins el termini establert i en la forma pertinent, davant el gestor de la xarxa del compliment dels requisits d'estar en una modalitat d'autoconsum i de potència contractada que recull l'apartat 1 d'aquest article i, si s'escau, dels requisits que preveu l'esmentat article 8.1 del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, comporta la caducitat automàtica dels permisos d'accés i de connexió de la planta de generació.

Article 31. Regulació dels permisos d'accés i de connexió a les xarxes de transport i distribució d'energia elèctrica per a l'impuls ordenat de la demanda d'electricitat.

Es modifica el Reial decret 1183/2020, de 29 de desembre, d'accés i de connexió a les xarxes de transport i distribució d'energia elèctrica, en els termes següents:

U. S'afegeix un nou apartat 9 a l'article 6, que queda redactat de la manera següent:

«9. En el cas de sol·licituds d'accés de demanda per fer autoconsum amb connexió en posicions de generació de la xarxa de transport que disposin prèviament de permisos d'accés de generació, el permís d'accés de demanda no es pot atorgar per una capacitat superior al 50% de la capacitat d'accés de la instal·lació de generació. Aquest percentatge es pot modificar per mitjà d'una resolució de la Secretaria d'Estat d'Energia una vegada la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència aprovi la circular que estableixi els criteris per a l'avaluació de la capacitat d'accés per a instal·lacions de demanda i, si s'escau, les especificacions tècniques de detall que siguin necessàries per al seu desplegament.»

Dos. Es modifica la redacció dels apartats a) i b) de l'article 18.2, que passen a tenir la redacció següent:

«a) En el cas de nusos del grup 1, no és necessari el compliment de cap condició addicional.

b) En el cas de nusos dels grups 2 i 3, que hi concorri alguna de les circumstàncies següents:

1r) que el nombre de sol·licituds d'accés durant els quatre anys anteriors a l'alliberament o aflorament de capacitat hagi estat superior a tres vegades el llindar de capacitat d'accés alliberada a què es refereix l'apartat tercer d'aquest article;

2n) que el nombre de sol·licituds d'accés durant els quatre anys anteriors a l'alliberament o aflorament de capacitat en nusos de la xarxa de transport connectats elèctricament al nus en què s'allibera la capacitat hagi estat superior a cinc vegades el llindar de capacitat d'accés alliberada a què es refereix l'apartat tercer d'aquest article;

3r) que s'hagin celebrat altres concursos en aquest nus en què la capacitat de les sol·licituds presentades hagi estat superior al triple de la capacitat d'accés convocada en concurs per a aquest nus;

4t) que el nombre de sol·licituds d'accés presentades en concursos de capacitat en nusos de la xarxa de transport connectats elèctricament al nus en què s'allibera la capacitat hagi estat superior triple de la capacitat d'accés convocada en els concursos d'aquests nusos.»

Tres. S'introdueix un segon paràgraf en l'apartat 4t) de l'article 19.1.d) 4t b), amb la redacció següent:

«Així mateix, a aquests efectes, s'ha d'atorgar una puntuació addicional als projectes que disposin d'una declaració d'impacte ambiental favorable i no disposin de permisos d'accés i de connexió.»

Quatre. S'afegeixen els nous articles 20 *bis*, 20 *ter* i 20 *quater*, que queden redactats de la manera següent:

«Article 20 *bis*. *Celebració de concursos de capacitat d'accés de demanda en determinats nusos de la xarxa de transport.*

1. De conformitat amb el que preveu l'apartat 10 de l'article 33 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, mitjançant una resolució de la persona titular de la Secretaria d'Estat d'Energia s'han de convocar concursos de capacitat d'accés de demanda en un nus concret de la xarxa de transport per a instal·lacions de demanda d'energia elèctrica quan hi concorrin les circumstàncies que descriu l'article 20 *quater*.1.c.

L'òrgan competent per resoldre és la Secretaria d'Estat d'Energia previ informe a la Comissió Delegada del Govern per a Afers Econòmics, i aquesta ha de resoldre sobre les sol·licituds d'adjudicació de capacitat d'accés en un termini màxim de 6 mesos des de la convocatòria del concurs.

2. Els concursos a què es refereix aquest article es poden fer en tots els nusos de la xarxa de transport amb una tensió superior o igual a 220 kV.»

«Article 20 *ter*. *Criteris aplicables als concursos de demanda.*

1. Els concursos de demanda que es facin en virtut del que preveu aquest capítol han de tenir les característiques següents:

- a) El bé a atorgar és la capacitat d'accés per a consum, expressada en MW.
- b) S'han de referir a la totalitat de la capacitat d'accés disponible del nus.

2. Els criteris, les condicions per participar-hi -incloses les garanties addicionals exigibles- i el detall del procediment que s'apliquin als concursos de demanda s'han de regular mitjançant una ordre de la persona titular del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, previ acord de la Comissió Delegada del Govern per a Afers Econòmics, i aquesta regulació ha de contenir, almenys, criteris temporals referents a la data d'inici del consum de la instal·lació de demanda, compromisos de flexibilització del consum i gestió de la demanda, millora de l'eficiència energètica, impacte socioeconòmic, ambiental i territorial, encadenaments productius, solvència tècnica i econòmica del projecte i dels promotors, criteris relatius al volum d'inversió i criteris relacionats amb les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle evitades pel projecte per al qual se sol·licita la capacitat d'accés de demanda.

3. L'incompliment dels criteris utilitzats en el concurs d'accés de demanda per part del consumidor al qual s'adjudiqui la capacitat d'accés pot comportar la pèrdua dels permisos d'accés atorgats.»

«Article 20 *quater*. *Procediment per a l'activació de concursos de demanda*.

1. Quan el gestor de la xarxa de transport rebi una sol·licitud d'accés de demanda en un dels nusos que assenyalava l'article 20 *bis*.2, aquest ha de publicar en el seu web durant un període d'un mes que s'ha rebut una sol·licitud d'accés en el nus esmentat per una capacitat determinada, i en poden resultar les situacions següents:

a) Si en el termini assenyalat no es reben noves sol·licituds, escau atorgar la capacitat d'accés a la sol·licitud original per aplicació del criteri general que estableix l'article 7 si això és possible d'acord amb els criteris que hi siguin aplicables.

b) De la mateixa manera, si en el termini establert rep noves sol·licituds d'accés de demanda i totes es poden atendre simultàniament d'acord amb els criteris que hi siguin aplicables, s'ha de procedir a atorgar els permisos d'accés per aplicació del criteri general que recull l'article 7.

c) Si, per contra, en el termini establert sorgeixen noves sol·licituds d'accés de demanda per un volum total de capacitat d'accés que faci impossible satisfer-les totes, el gestor de la xarxa de transport ha de posar aquesta situació en coneixement de la Secretaria d'Estat d'Energia, i el gestor de la xarxa ha de procedir a suspendre els procediments d'accés de demanda en el nus a les sol·licituds a les quals sigui aplicable el criteri general que recull l'article 7. El gestor de la xarxa ha de procedir a notificar als afectats la suspensió del procediment d'accés i de connexió, com a conseqüència del que preveu aquest apartat.

2. Els titulars d'instal·lacions de demanda que vegin suspesa la tramitació de la seva sol·licitud d'accés i de connexió a conseqüència del que preveu aquest article poden desistir de la seva sol·licitud, i s'entén que, als efectes de les garanties aportades, el desistiment es produeix per causes alienes al titular esmentat, i l'òrgan competent ha de procedir a la devolució d'aquestes garanties.

3. El primer dia hàbil de cada mes, el gestor de la xarxa de transport ha de remetre a la Secretaria d'Estat d'Energia un informe en què es detallen els nusos que compleixin els criteris que estableix l'article 20 *bis*.2 i en què s'hagin donat les condicions que assenyalava l'apartat 20 *quater*.1.c) que impedeixen que les sol·licituds de capacitat de demanda es puguin atendre simultàniament.

4. El gestor de la xarxa de transport ha de remetre a la Secretaria d'Estat d'Energia tota la informació que aquesta sol·liciti per a la celebració dels concursos, en particular la relativa a la capacitat total reservada a cadascun dels nusos.

5. La capacitat reservada que s'acumuli amb destinació a un futur concurs s'ha de mantenir fins a l'aprovació de la resolució de convocatòria d'aquest.

6. La Secretaria d'Estat d'Energia ha de dictar una resolució de convocatòria del concurs, d'acord amb el que regulen els articles 20 *bis* i 20 *ter*, en els nusos per als quals

l'operador del sistema hagi informat que es compleixen els criteris per a la celebració d'un concurs d'accés de la demanda, de conformitat amb el que preveu aquest article.

7. Una vegada resolt el concurs, les instal·lacions que resultin adjudicatàries dels concursos que s'organitzin en virtut d'aquest capítol han de sol·licitar la concessió dels permisos d'accés i de connexió corresponents, de conformitat amb el que preveu aquest Reial decret, si bé no és aplicable a aquest cas el criteri de prelación temporal que recull l'apartat 1 de l'article 7.

8. La no acceptació per part de l'adjudicatari de les condicions tècniques i econòmiques que es derivin del procediment d'accés i de connexió té els efectes que recull l'article 14. Així mateix, en cas d'incompliment de les característiques tècniques de la instal·lació que s'hagin declarat en el concurs i que hagin servit per obtenir-hi puntuació, el gestor de la xarxa pertinent ha d'inadmetre la sol·licitud d'atorgament dels permisos d'accés i de connexió.

Això s'entén sense perjudici de les conseqüències que es derivin de l'incompliment de les condicions vinculades al concurs.»

Cinc. S'hi afegeix un nou article 23 bis, que queda redactat de la manera següent:

«Article 23 bis. *Garanties econòmiques necessàries per a la tramitació dels procediments d'accés i de connexió d'instal·lacions de demanda.*

1. Des del 28 de desembre de 2023, per a les instal·lacions de demanda d'electricitat, el sol·licitant, abans de fer la sol·licitud d'accés i de connexió a la xarxa de transport, o si s'escau a la xarxa de distribució, ha de presentar, davant l'òrgan competent en energia de les comunitats autònomes on s'ubiqui la instal·lació de consum, un resguard acreditatiu d'haver dipositat una garantia econòmica per una quantia equivalent a 40 €/kW sol·licitat. En el cas de les instal·lacions d'emmagatzematge, la garantia a presentar amb anterioritat a la sol·licitud d'accés per a la demanda d'electricitat és de 20 euros/kW sol·licitat.

En el cas d'instal·lacions de demanda que s'ubiquin en un territori que excedeixi una comunitat autònoma, la garantia s'ha de dipositar davant la Caixa General de Dipòsits.

Una vegada emès el permís d'accés, si aquest s'ha atorgat per una capacitat inferior a la sol·licitada, el titular del permís pot modificar la quantia de la garantia dipositada per ajustar-la a la capacitat atorgada.

2. Queden exemptes de la presentació de la garantia a què es refereix l'apartat anterior les instal·lacions de demanda el punt de connexió de les quals sigui de tensió inferior a 36 kV.

3. La presentació del resguard acreditatiu al qual es refereix l'apartat primer és un requisit imprescindible per a la iniciació dels procediments d'accés i de connexió per part del gestor de la xarxa de transport o, si s'escau, del gestor de la xarxa de distribució. Per fer-ho, l'òrgan competent ha de trametre al sol·licitant la confirmació que aquesta ha presentat adequadament la garantia.

Als efectes anteriors, la presentació davant l'òrgan competent del resguard acreditatiu d'haver constituït la garantia s'ha de fer acompanyar amb una sol·licitud expressa perquè l'òrgan esmentat es pronunciï sobre si la garantia està constituïda adequadament, amb la finalitat de poder presentar aquesta confirmació davant el gestor de xarxa pertinent i que aquest pugui admetre la sol·licitud. La sol·licitud ha d'incloure la xarxa de transport o distribució a la qual es preveu sol·licitar l'accés i la connexió. Si la sol·licitud o el resguard de dipòsit de la garantia amb què s'acompanya no són concordes amb la normativa, l'òrgan competent ha de requerir a l'interessat que l'esmeni. A aquests efectes, es considera com a data de presentació de la sol·licitud aquella en què s'hagi dut a terme l'esmena.

El termini perquè l'òrgan competent es pronunciï sobre la constitució adequada de la garantia és de tres mesos a comptar de la data de presentació de la sol·licitud o, si

s'escau, de la data en què aquesta s'hagi esmenat. D'acord amb la disposició addicional tercera de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, una vegada superat el termini anterior sense que l'òrgan competent s'hagi pronunciat respecte de la sol·licitud, el pronunciament de l'òrgan esmentat s'entén fet en el sentit negatiu.

4. La finalitat de la garantia que es constitueixi de conformitat amb el que disposa aquest article és el subministrament d'un consum concret.

En el resguard de la garantia s'ha d'indicar expressament la referència a aquest article, així com, almenys, les dades de la instal·lació següents: el nom i la ubicació del consum, el codi CNAE del consum i la capacitat sol·licitada d'aquest per identificar-lo.

La modificació de les garanties presentades, en qualsevol moment anterior al contracte d'accés, si aquesta modificació comporta que la instal·lació no es pugui considerar la mateixa als efectes d'accés i de connexió, implica la pèrdua automàtica dels permisos d'accés i/o connexió concedits o sol·licitats. Es considera que la instal·lació de demanda no és la mateixa si el seu centre geomètric es desplaça una distància superior a 10 km.

5. La garantia econòmica s'ha de cancel·lar quan el peticionari formalitzi el contracte d'accés per una potència contractada en el període P1 d'almenys un 50% de la capacitat d'accés concedida. La cancel·lació s'ha de fer en el termini màxim de tres mesos des de la sol·licitud del peticionari aportant el contracte d'accés corresponent.

6. La caducitat dels permisos d'accés i de connexió de conformitat amb el que estableix l'article 26 d'aquest Reial decret comporta l'execució immediata per l'òrgan competent de les garanties econòmiques presentades per a la tramitació de la sol·licitud d'accés a la xarxa de transport o de distribució, segons que sigui aplicable en cada cas.

No obstant això, l'òrgan competent pot exceptuar l'execució de la garantia dipositada si la caducitat dels permisos d'accés i de connexió ve motivada perquè un informe o una resolució d'una administració pública impedeix la construcció de les instal·lacions de demanda, i si ho sol·licita així el titular dels permisos.»

Sis. S'afegeix un nou apartat 5 a l'article 26, que queda redactat de la manera següent:

«5. De conformitat amb el que estableix l'article 33.8 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, es produeix la caducitat automàtica dels permisos d'accés i, si s'escau, d'accés i de connexió per al subministrament d'instal·lacions de demanda el punt de connexió de les quals estigui en una tensió igual o superior a 36 kV en els casos en què els titulars dels permisos esmentats no hagin formalitzat en el termini de 5 anys un contracte d'accés per una potència contractada en el període P1 d'almenys un 50% de la capacitat d'accés concedida en el permís d'accés. Aquest contracte s'ha de mantenir com a mínim per un termini de 3 anys per aquesta potència o una altra de superior, i en cas contrari es produeix la caducitat automàtica del permís d'accés i de connexió. El termini de 5 anys es computa des de l'atorgament del permís d'accés».

CAPÍTOL III

Extensió de mesures per contrarestar les conseqüències econòmiques i socials de la guerra d'Ucraïna

Article 32. Pròrroga del mecanisme de suport per garantir la competitivitat de la indústria electrointensiva.

1. L'aplicació del mecanisme de suport per garantir la competitivitat de la indústria electrointensiva que conté l'article 1 del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, es prorroga fins al 30 de juny de 2024.

2. A fi de compensar en el sistema elèctric la reducció d'ingressos a conseqüència de la mesura que preveu l'apartat anterior, a la Llei de pressupostos generals de l'Estat que s'aprovi després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei s'ha de dotar amb un crèdit la secció pressupostària del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic per la reducció d'ingressos per al sistema elèctric atribuïble a aquestes mesures en l'exercici de 2024.

Article 33. Pròrroga de la flexibilització temporal dels contractes de subministrament d'energia elèctrica.

1. L'aplicació de l'esquema de flexibilització temporal dels contractes de subministrament d'energia elèctrica que conté l'article 7 del Reial decret llei 18/2022, de 18 d'octubre, pel qual s'aproven mesures de reforç de la protecció dels consumidors d'energia i de contribució a la reducció del consum de gas natural en aplicació del "Pla + seguretat per a la teva energia (+SE)", així com mesures en matèria de retribucions del personal al servei del sector públic i de protecció de les persones treballadores agràries eventuais afectades per la sequera, es prorroga fins al 30 de juny de 2024.

2. A fi de compensar en el sistema elèctric la reducció d'ingressos a conseqüència de la mesura que preveu l'apartat anterior, a la Llei de pressupostos generals de l'Estat que s'aprovi després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei s'ha de dotar amb un crèdit la secció pressupostària del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, per la reducció d'ingressos per al sistema elèctric atribuïble a aquesta mesura en l'exercici de 2024.

Article 34. Pròrroga de la flexibilització temporal dels contractes de subministrament de gas natural.

Es modifica la disposició addicional tercera del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, pel qual s'adopten mesures urgents en el marc del Pla nacional de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra a Ucraïna, que passa a tenir la redacció següent:

«1. Les mesures que estableix la disposició addicional cinquena del Reial decret llei 29/2021, de 21 de desembre, pel qual s'adopten mesures urgents en l'àmbit energètic per al foment de la mobilitat elèctrica, l'autoconsum i el desplegament d'energies renovables, són aplicables fins al 30 de juny de 2024, independentment de l'evolució dels preus del gas natural en el mercat MIBGAS.

2. Es poden acollir a aquestes mesures tots els consumidors que a l'entrada en vigor de la disposició cinquena esmentada complien els requisits exigits per acollir-s'hi, així com els punts de subministrament de gas natural de titularitat d'autònoms que acreditin aquesta condició mitjançant l'alta en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms o assimilable.

3. A aquests efectes, el nombre màxim de modificacions permeses de cabal i peatges que esmenten els apartats 1.a) i 1.b) de la disposició addicional cinquena esmentada del Reial decret llei 29/2021, de 21 de desembre, a fer són:

a) Des de l'entrada en vigor d'aquesta disposició fins al 30 de juny de 2022 és de 3 i d'1 respectivament.

b) Des de l'1 de juliol de 2022 fins al 31 de desembre de 2022, tots dos dies inclosos, el nombre màxim de modificacions permeses de cabal i peatges és de 3 i 1 respectivament.

c) Des de l'1 de gener de 2023 fins al 31 de desembre de 2023, tots dos dies inclosos, el nombre màxim de modificacions permeses de cabal i peatges és de 5 i 2 respectivament.

d) Des de l'1 de gener de 2024 fins al 30 de juny de 2024, tots dos dies inclosos, el nombre màxim de modificacions permeses de cabal i peatges és de 3 i 1 respectivament.

4. Així mateix, els consumidors que hagin suspès el seu subministrament, de conformitat amb l'apartat 1.c) de la disposició addicional cinquena esmentada, poden prorrogar-lo fins al 30 de juny de 2024 o sol·licitar una nova suspensió de subministrament en cas que ja l'hagin restablert.

5. Per finançar els costos derivats d'aquesta mesura, a la Llei de pressupostos generals de l'Estat que s'aprovi després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei s'ha de dotar amb un crèdit la secció pressupostària del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic per l'import equivalent a la reducció d'ingressos per al sistema gasista atribuïble a aquesta mesura en l'exercici de 2024.»

Article 35. Extensió temporal dels descomptes del bo social d'electricitat, de garantia de subministrament d'aigua i energia a consumidors vulnerables i de l'aplicació temporal del bo social d'electricitat a les llars treballadores amb ingressos baixos afectades particularment per la crisi energètica.

1. L'aplicació dels percentatges de descompte del bo social d'electricitat que preveu l'apartat 1 de l'article 1 del Reial decret llei 23/2021, de 26 d'octubre, de mesures urgents en matèria d'energia per a la protecció dels consumidors i la introducció de transparència en els mercats majorista i detallista d'electricitat i gas natural, en la redacció que en fa el Reial decret llei 18/2022, de 18 d'octubre, es prorroga fins al 30 de juny de 2024.

2. Així mateix, l'aplicació temporal del bo social d'electricitat a les llars treballadores amb ingressos baixos afectades particularment per la crisi energètica, que estableix l'article 10 del Reial decret llei 18/2022, de 18 d'octubre, es prorroga fins al 30 de juny de 2024.

3. La garantia de subministrament d'aigua i energia a consumidors finals que estableix l'article 4 del Reial decret llei 8/2021, de 4 de maig, pel qual s'adopten mesures urgents en l'ordre sanitari, social i jurisdiccional, a aplicar després de la finalització de la vigència de l'estat d'alarma declarat pel Reial decret 926/2020, de 25 d'octubre, pel qual es declara l'estat d'alarma per contenir la propagació d'infeccions causades pel SARS-CoV-2, es prorroga fins al 30 de juny de 2024.

Article 36. Ampliació de l'abast temporal de la limitació del preu màxim de venda dels gasos líquats del petroli envasats.

Es modifica l'article 19 del Reial decret llei 11/2022, de 25 de juny, pel qual s'adopten i es prorroguen determinades mesures per respondre a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra a Ucraïna, per fer front a situacions de vulnerabilitat social i econòmica i per a la recuperació econòmica i social de l'illa de La Palma, d'acord amb el contingut literal següent:

«1. En les revisions corresponents del preu màxim de venda, abans d'impostos, dels gasos líquats del petroli que s'aprovin al gener de 2024 i al març de 2024, el preu màxim de venda, abans d'impostos, dels gasos líquats del petroli envasats que resulti de l'aplicació del sistema que estableix l'Ordre IET/389/2015, de 5 de març, per la qual s'actualitza el sistema de determinació automàtica de preus màxims de venda, abans d'impostos, dels gasos líquats del petroli envasats i es modifica el sistema de determinació automàtica de les tarifes de venda, abans d'impostos, dels gasos líquats del petroli per canalització, no pot superar el preu màxim abans d'impostos, que estableix la Resolució de 12 de maig de 2022, de la Direcció General de Política Energètica i Mines, per la qual es publiquen els nous preus màxims de venda, abans d'impostos, dels gasos líquats del petroli envasats, en envasos de càrrega igual o superior a 8 kg, i inferior a 20 kg, exclosos els envasos de mescla per a usos dels gasos líquats del petroli com a carburant.

2. La diferència entre el preu màxim de venda teòric calculat de conformitat amb la metodologia de l'Ordre IET/389/2015, de 5 de març, i el preu màxim de

venta, abans d'impostos, que resulti de l'aplicació de l'apartat anterior s'ha de recuperar en revisions del preu màxim posteriors. Aquesta diferència, en cada actualització, s'ha d'incloure en el terme de desajust unitari del bimestre b-1 ("D b-1") que preveu l'article 3.4 de l'esmentada Ordre IET/389/2015, de 5 de març.»

Article 37. Pròrroga de la limitació de la variació del valor del cost de la primera matèria en la tarifa d'últim recurs de gas natural.

Es modifica la disposició addicional sisena del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, pel qual s'adopten mesures urgents en el marc del Pla nacional de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra a Ucraïna, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició addicional sisena. *Pròrroga de la disposició addicional setena del Reial decret llei 17/2021, de 14 de setembre, de mesures urgents per mitigar l'impacte de l'escalada de preus del gas natural en els mercats detallistes de gas i electricitat.*

Es prorroga en les revisions del preu de la tarifa d'últim recurs de gas natural des de l'1 d'abril de 2022 fins a l'1 d'abril de 2024, tots dos inclosos, l'aplicació de la disposició addicional setena del Reial decret llei 17/2021, de 14 de setembre, i s'estableix en un 15 per cent l'increment màxim del cost de la primera matèria, terme Cn.

A fi de calcular el deute acumulat per les comercialitzadores d'últim recurs per la diferència entre el terme Cn que resulta de l'aplicació de l'article 8 de l'Ordre ITC/1660/2009, de 22 de juny, per la qual s'estableix la metodologia de càlcul de la tarifa d'últim recurs de gas natural, i l'aplicat realment en la tarifa d'últim recurs, les CUR han de remetre a la Direcció de Política Energètica i Mines, abans del dia 1 de desembre de 2022, les següents dades mensuals de facturació de les tarifes d'últim recurs des de l'entrada en vigor de l'actualització de les tarifes d'últim recurs corresponent a l'1 d'octubre de 2021, fins al 30 de setembre de 2022: el nombre de clients, el volum de gas facturat en unitats d'energia, així com la facturació per terme fix i variable de conformitat amb la tarifa aplicada i la que hauria resultat de la fórmula de l'article 8 de l'Ordre ITC/1660/2009, de 22 de juny, amb la distinció entre les lectures de comptadors reals i les estimades.»

Article 38. Pròrroga de la tarifa d'últim recurs de gas natural aplicable temporalment a les comunitats de propietaris de llars.

1. Es prorroga fins al 30 de juny de 2024 l'aplicació de l'article 2 del Reial decret llei 18/2022, de 18 d'octubre, així com mesures en matèria de retribucions del personal al servei del sector públic i de protecció de les persones treballadores agràries eventuales afectades per la sequera, per als consumidors que entre el 30 de setembre de 2023 i el 31 de desembre de 2023 hagin estat acollits en algun moment a la tarifa temporal de comunitats de propietaris de llars.

2. Queden excloses de la pròrroga anterior els consumidors que a 1 d'octubre de 2023 no hagin instal·lat els repartidors de costos o comptadors individuals de calefacció i que tampoc no hagin enviat la declaració responsable inclosa en la disposició addicional tercera de l'Ordre TED/1072/2023, de 26 de setembre, per la qual s'estableixen els càrrecs del sistema gasista i la retribució i els cànon dels emmagatzematges subterranis bàsics per a l'any de gas 2024.

3. Els consumidors que, de conformitat amb els paràgrafs anteriors, s'acullin a aquesta pròrroga poden rescindir, abans del 15 de gener de 2024, sense penalització els contractes de subministrament que hagin signat amb comercialitzadores lliures.

4. Els comercialitzadors afectats per les rescissions de contracte esmentades poden reduir sense cost els cabals diaris contractats d'entrada a la xarxa de transport, de

regasificació i d'emmagatzematge de gas natural líquat, per un cabal diari màxim igual a la suma dels consums anuals dels consumidors esmentats dividida entre el producte de 365 dies per un factor de càrrega de 0,42. Aquesta reducció de cabal sense cost s'ha d'aplicar sobre els productes de capacitat contractats, ordenats per durada més gran a més petita, per a cadascun dels serveis esmentats.

5. A fi de fer un estudi de l'impacte real dels comptadors individuals i repartidors de costos de calefacció en la consecució dels objectius de descarbonització, les empreses distribuïdores de gas natural que alimentin consumidors que s'hagin acollit a aquesta tarifa temporal han d'enviar anualment a la Direcció General de Política Energètica i Mines del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic la informació disponible de consum de les comunitats des de l'1 de gener de 2017, abans de l'1 de març de cada any. La informació esmentada ha d'incloure la identificació de cada comunitat, incloent-hi el CUPS, la data en què es van acollir a la tarifa temporal i la data en què van retornar al mercat lliure. Aquesta informació s'ha de remetre en format CSV.

6. Els consumidors acollits a aquesta pròrroga i que a 1 d'octubre de 2023 no hagin instal·lat els comptadors individuals o repartidors de cost de calefacció han de procedir a instal·lar-los abans de l'1 d'octubre de 2024, de conformitat amb la disposició addicional tercera de l'Ordre TED/1072/2023, de 26 de setembre, per la qual s'estableixen els càrrecs del sistema gasista i la retribució i els cànon dels emmagatzematges subterranis bàsics per a l'any de gas 2024, i, en cas contrari, s'ha de procedir a la refacturació de tot el consum acollit a la tarifa, d'acord amb el que disposa l'article 2 del Reial decret llei 18/2022, de 18 d'octubre.

7. Per finançar el dèficit generat el 2024 per aquesta mesura i per la pròrroga de la limitació de la variació del valor del cost de la primera matèria en la tarifa d'últim recurs de gas natural que estableix l'article anterior, a la Llei de pressupostos generals de l'Estat que s'aprovi després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei s'ha de dotar amb un crèdit la secció pressupostària del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic per l'import equivalent a 300 milions d'euros, que han d'anar destinats a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, per a la compensació a les CUR en els termes que regula l'article 2 del Reial decret llei 18/2022, de 18 d'octubre.

CAPÍTOL IV

Altres mesures energètiques

Article 39. Aportació extraordinària al sector elèctric per finançar els costos associats als càrrecs del sistema elèctric.

1. De manera extraordinària, i d'acord amb l'apartat 2.e) de l'article 13 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, s'ha de destinar a l'exercici de 2024 una quantia, provinent de l'última liquidació provisional mensual a compte de la de tancament de l'exercici de 2023, equivalent al superàvit d'ingressos del sistema elèctric pel que fa a càrrecs corresponent al tancament de l'exercici de 2022, deduït l'import traslladat a l'exercici de 2023 de conformitat amb el que estableix l'article 14.1 del Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre.

L'aportació a què es fa referència en aquest apartat s'ha de portar a terme en la primera liquidació provisional que l'organisme encarregat de les liquidacions efectui corresponent a l'exercici de 2024.

2. A fi d'assegurar la sostenibilitat econòmica i financera del sistema elèctric en l'exercici de 2024, a la Llei de pressupostos generals de l'Estat que s'aprovi després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei s'ha de dotar amb un crèdit la secció pressupostària del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, que ha d'anar destinat a finançar els costos suportats pels càrrecs del sistema elèctric.

3. Igualment, i amb el mateix fi, de manera extraordinària es pot destinar als càrrecs de l'exercici de 2024 un percentatge del superàvit de l'exercici de 2023 pel que fa a càrrecs que, si s'escau, es produeixi després de la liquidació de tancament de l'exercici

esmentat, a fi de mantenir els càrrecs a pagar pels consumidors el 2024 en els mateixos nivells que els càrrecs pagats pels consumidors el 2023. La quantitat exacta s'ha de determinar mitjançant una ordre ministerial amb l'acord previ de la Comissió Delegada del Govern per a Afers Econòmics.

Article 40. Pròrroga dels càrrecs del sistema elèctric i dels pagaments per capacitat.

1. Fins que s'aprovin els càrrecs corresponents a l'exercici de 2024, de conformitat amb el que preveu l'article 7 del Reial decret 148/2021, de 9 de març, pel qual s'estableix la metodologia de càlcul dels càrrecs del sistema elèctric, són aplicables els que preveuen els apartats primer i segon de l'Ordre TED/1312/2022, de 23 de desembre, per la qual s'estableixen els preus dels càrrecs del sistema elèctric aplicables a partir de l'1 de gener de 2023 i s'estableixen diversos costos regulats del sistema elèctric per a l'exercici de 2023.

2. Així mateix, els pagaments per capacitat d'aplicació el 2024 són els corresponents a l'apartat tercer de l'Ordre TED/1312/2022, de 23 de desembre, fins que s'actualitzin de conformitat amb el que estableix la disposició final sisena del Reial decret 148/2021, de 9 de març.

Article 41. Notificacions operacionals limitades de mòduls de generació d'electricitat.

1. S'amplia en vuit mesos el termini per expedir notificacions operacionals limitades a què es refereix l'article 2 de l'Ordre TED/724/2022, de 27 de juliol, per la qual s'amplia el termini durant el qual els gestors de les xarxes de transport i distribució d'energia elèctrica poden expedir notificacions operacionals limitades d'acord amb el que preveu la disposició transitòria primera del Reial decret 647/2020, de 7 de juliol, pel qual es regulen aspectes necessaris per a la implementació dels codis de xarxa de connexió de determinades instal·lacions elèctriques i per la qual es modifica l'annex IV del Reial decret esmentat. D'acord amb això, aquest termini finalitza el dia 2 d'octubre de 2024.

No obstant això, a partir del 2 de febrer de 2024 no es poden emetre noves notificacions operacionals limitades en virtut del que preveu l'esmentada disposició transitòria primera del Reial decret 647/2020, de 7 de juliol.

2. Els mòduls de generació d'electricitat de tipus A que estiguin inscrits en els registres administratius corresponents en virtut d'una notificació operacional limitada que s'hagi emès d'acord amb el que preveu la disposició transitòria primera del Reial decret 647/2020, de 7 de juliol, estan exempts de l'obligació d'obtenir la notificació operacional definitiva.

3. En els casos a què es refereix l'apartat anterior no són aplicables els apartats quart i cinquè de la disposició transitòria primera del Reial decret 647/2020, de 7 de juliol.

Article 42. Habilitació al Consell de Ministres per a la modificació de la llista de nusos de transició justa.

Mitjançant un acord del Consell de Ministres es pot modificar la llista de nusos de transició justa que inclou l'annex del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny, sempre que es tracti de nusos de la xarxa de transport o distribució on evacuïn centrals tèrmiques o nuclears que o bé hagin tancat o el tancament de les quals s'hagi de produir en un curt termini de temps. Així mateix, també poden formar part de la llista de nusos esmentada els altres que es troben a la mateixa zona d'influència elèctrica que els nusos assenyalats abans als efectes de l'atorgament de permisos d'accés.

Article 43. Inclusió de La Pereda 220 com a nus de transició justa.

S'afegeix el nus de la xarxa de transport d'energia elèctrica La Pereda 220 kV a la llista de nusos de transició justa que inclou l'annex del Reial decret llei 23/2020, de 23 de juny.

Article 44. *Previsions relatives a l'actualització de la retribució a l'operació per a les instal·lacions tipus els costos d'explotació de les quals depenguin essencialment del preu del combustible a partir de l'1 de gener de 2024.*

1. L'actualització de la retribució a l'operació per al primer semestre de l'any 2024 de les instal·lacions tipus de cogeneració i tractament de residus s'ha de calcular de manera que, sumada a l'estimació dels ingressos d'explotació, iguali els costos estimats d'explotació, segons el que estableix l'article 17 del Reial decret 413/2014, de 6 de juny. Aquests valors són aplicables des de l'1 de gener fins al 30 de juny de 2024.

2. L'actualització de la retribució a l'operació que preveu l'apartat 1 s'ha de fer utilitzant les hipòtesis de càlcul i els valors de paràmetres que estableix l'Ordre TED/741/2023, de 30 de juny, per la qual s'actualitzen els paràmetres retributius de les instal·lacions tipus aplicables a determinades instal·lacions de producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energia renovables, cogeneració i residus, als efectes de la seva aplicació al semiperíode regulador que té l'inici l'1 de gener de 2023, i supletòriament en les ordres d'actualització anteriors, a excepció dels següents:

a) L'estimació del preu de mercat elèctric per al primer semestre de 2024 és de 104,98 euros/MWh, obtinguda com la mitjana aritmètica dels preus de tancament («settlement price») dels futurs anuals amb liquidació l'any 2024 publicats pel mercat organitzat de futurs d'electricitat, OMIP, des de l'1 de gener fins al 30 de setembre de l'any 2023, tots dos inclusivament.

b) El preu estimat del gas natural en el punt virtual de balanç per al primer semestre de 2024 és de 51,30 euros/MWh PCS, obtingut com la mitjana aritmètica dels preus últims diaris («last price») dels productes anuals amb lliurament l'any 2024 publicats pel MIBGAS des de l'1 de gener fins al 30 de setembre de l'any 2023, tots dos inclusivament, excepte en els casos en què no s'ha publicat el preu últim diari, en els quals s'ha pres com a referència l'«EOD Price». El preu estimat del gas natural es calcula afegint al preu en el punt virtual de balanç el cost dels peatges, els càrrecs, les taxes i les quotes aplicats en els punts de sortida de la xarxa local que siguin aplicables.

c) El preu estimat del fuel per al primer semestre de l'any 2024 és de 525,95 euros/t, obtingut com la semisuma de les mitjanes de les cotitzacions de fuel 1 per cent en els mercats CIF MED i CIF NWE negociats des del dia 1 de juny fins al dia 30 de setembre de 2023, tots dos inclusivament, publicades diàriament en el Platts European Marketscan, aplicant a les cotitzacions esmentades les mitjanes diàries de tipus de canvi USD/EUR publicades pel Banc Central Europeu (BCE) i incorporant a aquest resultat un cost de 40 euros/t en concepte de costos logístics.

d) El preu estimat del gasoil i del GLP per al primer semestre de l'any 2024 és de 807,64 euros/t, obtingut com la semisuma de les mitjanes de les cotitzacions de gasoil 0,1 per cent en els mercats CIF MED i CIF NWE negociats des del dia 1 de juny fins al dia 30 de setembre de 2023, tots dos inclusivament, publicades diàriament en el Platts European Marketscan, aplicant a les cotitzacions esmentades les mitjanes diàries de tipus de canvi USD/EUR publicades pel Banc Central Europeu (BCE) i incorporant a aquest resultat un cost de 40 euros/t en concepte de costos logístics.

e) L'estimació del preu de drets d'emissió de CO₂ per al primer semestre de 2024 és de 90,72 euros/t CO₂, obtinguda com la mitjana aritmètica de les cotitzacions dels contractes de futurs de cada trimestre de l'any 2024 de drets d'emissió de CO₂ negociats des de l'1 de gener fins al 30 de setembre de 2023, publicades per l'«Intercontinental Exchange Endex European Union Allowance».

f) El valor de referència o «benchmark» als efectes del càlcul del cost dels drets d'emissió de CO₂ de les instal·lacions tipus és de 47,3 tCO₂/TJ de calor, que es correspon amb el publicat en el Reglament d'execució (UE) 2021/447 de la Comissió, de 12 de març de 2021.

3. L'actualització de la retribució a l'operació per a l'any 2024 de les instal·lacions tipus de biomassa s'ha de calcular de manera que, sumada a l'estimació dels ingressos

d'exploració, iguali els costos estimats d'exploració, segons el que estableix l'article 17 del Reial decret 413/2014, de 6 de juny. Aquests valors són aplicables des de l'1 de gener de 2024 fins a la data que estableixi l'ordre ministerial que aprovi la nova metodologia d'actualització de la retribució a l'operació i, en tot cas, fins al 31 de desembre de 2024 com a màxim.

4. L'actualització de la retribució a l'operació que preveu l'apartat 3 s'ha de fer utilitzant les hipòtesis de càlcul i valors de paràmetres que estableixen l'Ordre TED/741/2023, de 30 de juny, i supletòriament les ordres d'actualització anteriors.

5. La metodologia d'actualització de la retribució a l'operació que preveu l'article 5 del Reial decret llei 6/2022, de 29 de març, pot definir sistemes d'ajust *a posteriori* per compensar les desviacions en les estimacions d'ingressos i costos i excloure de l'aplicació de l'ajust per desviacions en el preu del mercat que regula l'article 22 del Reial decret 413/2024, de 6 de juny, les instal·lacions tipus que es determinin. En els casos en què l'actualització de les estimacions de costos i ingressos que recull la metodologia comporti una afecció als valors de la retribució a la inversió, aquests valors es poden actualitzar juntament amb la retribució a l'operació.

L'ordre ministerial que estableixi la nova metodologia d'actualització de la retribució a l'operació pot definir períodes de revisió inferiors a un any, així com preveure que els paràmetres retributius esmentats s'aprovin per mitjà d'una resolució.

6. Les instal·lacions que hagin sol·licitat la renúncia temporal al règim retributiu específic per a la seva aplicació a partir de l'1 de gener de 2024, segons el que preveu l'article 34 del Reial decret 413/2014, de 6 de juny, poden sol·licitar l'anul·lació de la renúncia esmentada. L'anul·lació de la renúncia temporal té efectes des de l'1 de gener de 2024 o des d'una data posterior quan s'indiqui així en la sol·licitud, considerant mesos complets.

Les sol·licituds s'han de remetre a l'organisme competent per efectuar les liquidacions abans que finalitzi el termini de 20 dies hàbils a comptar de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

7. Per al càlcul del valor d'ajust per desviacions en el preu del mercat de l'any 2024, que preveu l'article 22 del Reial decret 413/2014, de 6 de juny, el valor mitjà ponderat del cistell de preus dels mercats elèctrics per a l'any 2024 és el valor mínim entre el valor esmentat, segons la definició de l'article 22 del Reial decret 413/2014, de 6 de juny, i el preu mitjà anual del mercat diari i intradiari l'any 2024.

Article 45. Valors unitaris aplicables per al finançament del bo social i del cost de subministrament dels consumidors a què fan referència els paràgrafs j) i k) de l'article 52.4 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, corresponents a l'any 2024.

1. D'acord amb el que disposen l'article 45 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, i els articles 14 *bis* i 15 del Reial decret 897/2017, de 6 d'octubre, pel qual es regula la figura del consumidor vulnerable, el bo social i altres mesures de protecció per als consumidors domèstics d'energia elèctrica, els valors unitaris a aplicar per al finançament del bo social i del cost de subministrament dels consumidors a què fan referència els paràgrafs j) i k) de l'article 52.4 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, corresponents a l'any 2024, són els següents:

- a) El valor unitari corresponent als subjectes obligats que duguin a terme l'activitat de producció és de 0,238676 euros/MWh produït.
- b) El valor unitari corresponent als subjectes obligats titulars d'actius de transport és de 0,001356 euros/€ retribuït.
- c) El valor unitari corresponent als subjectes obligats que duen a terme l'activitat de distribució és de 0,310777 euros/CUPS.
- d) El valor unitari corresponent als subjectes obligats que duen a terme l'activitat de comercialització és de 2,299047 euros/CUPS.

e) El valor unitari corresponent als consumidors directes en el mercat és de 0,219448 euros/MWh consumit.

2. D'acord amb el que estableix la disposició transitòria tercera del Reial decret 446/2023, de 13 de juny, pel qual es modifica el Reial decret 216/2014, de 28 de març, pel qual s'estableix la metodologia de càlcul dels preus voluntaris per al petit consumidor d'energia elèctrica i el seu règim jurídic de contractació, per a la indexació dels preus voluntaris per al petit consumidor d'energia elèctrica a senyals a termini i la reducció de la seva volatilitat, es fixa el valor del factor d'ajust per quantitats pendents en 5,394483, aplicable a partir de l'1 de gener de 2024.

Article 46. Revisió dels paràmetres retributius aplicables a les instal·lacions de producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energia renovables, cogeneració i residus.

1. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, com a organisme encarregat de les liquidacions, ha de portar a terme la liquidació necessària per a l'adaptació de la retribució procedent del règim retributiu específic, amb la detracció de les quantitats no abonades per les instal·lacions com a conseqüència de la suspensió de l'impost sobre el valor de la producció de l'energia elèctrica, segons el que estableix l'article 23.

2. L'adaptació esmentada ha de tenir lloc en la primera liquidació en què es disposi dels ajustos corresponents després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

Article 47. Modificació de la Llei 34/1998, de 7 d'octubre, del sector d'hidrocarburs.

Es modifiquen els preceptes següents de la Llei 34/1998, de 7 d'octubre, del sector d'hidrocarburs:

U. Els apartats 1 i 3, així com el títol de l'article 41, queden redactats amb el contingut literal següent:

«Article 41. Accés de tercers a les instal·lacions fixes de transport i emmagatzemament.

1. Els titulars d'instal·lacions fixes d'emmagatzemament i transport de productes petrolífers han de permetre l'accés de tercers mitjançant un procediment negociat, en condicions tècniques i econòmiques no discriminatòries, transparents i objectives, aplicant uns preus que han de fer públics. El Govern pot establir peatges i condicions d'accés per a territoris insulars i per a les zones del territori nacional on no hi hagi infraestructures alternatives de transport i emmagatzemament o aquestes es considerin insuficients.

Els titulars d'instal·lacions fixes d'emmagatzemament i transport de productes petrolífers han de complir les obligacions següents:

a) Comunicar a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència les peticions d'accés a les seves instal·lacions, els contractes que subscriguin, la relació de preus per la utilització d'aquestes instal·lacions, així com les modificacions que s'hi produeixin en un termini màxim d'un mes. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de publicar aquesta informació.

b) Presentar a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència la metodologia de tarifes aplicada incloent-hi els diferents tipus de descomptes aplicables, el sistema d'accés de tercers a les seves instal·lacions i el Pla anual d'inversions, que s'ha de publicar en la forma que determini mitjançant una circular la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència pot fer recomanacions a la metodologia de tarifes esmentada. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència

ha d'emetre un informe anual al Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic amb les seves observacions i recomanacions sobre aquestes metodologies, així com el grau de compliment de les seves recomanacions d'exercicis anteriors.

c) Publicar de manera actualitzada la capacitat disponible de les seves instal·lacions, la capacitat contractada i la seva durada en el temps, la capacitat realment utilitzada, les congestions físiques i contractuals registrades, així com les ampliacions, les millores i els canvis previstos i el seu calendari d'entrada en funcionament. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha de supervisar la freqüència amb què es produeixen congestions contractuals que facin que els usuaris no puguin accedir a aquestes instal·lacions malgrat la disponibilitat física de capacitat.

d) En la seva gestió, han d'evitar qualsevol conflicte d'interès entre accionistes i usuaris dels serveis i observar especialment l'obligació d'igualtat de tracte a tots els usuaris dels serveis de l'activitat, independentment del seu caràcter o no d'accionistes de la societat.

La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència ha d'establir mitjançant una circular el procediment de comunicació dels conflictes que es puguin suscitar en la negociació dels contractes i en les sol·licituds d'accés a les instal·lacions de transport o emmagatzemament. Així mateix, ha de resoldre, en el termini màxim de tres mesos, els conflictes que li siguin plantejats respecte a les sol·licituds i als contractes relatius a l'accés de tercers a aquestes instal·lacions de transport o emmagatzemament de productes petrolífers que han de permetre l'accés de tercers.

2. Quan el sol·licitant d'accés tingui l'obligació de mantenir existències mínimes de seguretat, d'acord amb l'article 50 d'aquesta Llei, pot sol·licitar la prestació del servei d'emmagatzemament per a les existències esmentades, que li ha de ser concedit d'acord amb la utilització operativa contractada. Si no hi ha capacitat disponible per a tots els demandants del servei, s'ha d'assignar l'existent amb un criteri de proporcionalitat.

3. Tenen dret d'accés a les instal·lacions fixes de transport i emmagatzemament els operadors a l'engròs, els distribuïdors al detall i els consumidors de productes petrolífers, així com altres empreses de productes petrolífers que es determinin per reglament.»

Dos. L'apartat 3 de l'article 42 queda redactat amb el contingut literal següent:

«3. En cas que un operador a l'engròs de productes petrolífers incompleixi algun dels requisits exigits per a l'exercici de la seva activitat, o alguna de les seves obligacions sectorials classificades com a infracció molt greu d'acord amb el que disposa l'article 109 d'aquesta Llei, la persona titular del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic pot, amb la tramitació prèvia d'un procediment que garanteixi l'audiència de l'interessat, declarar l'extinció de l'habilitació per actuar com a operador a l'engròs de productes petrolífers.

En el marc del procediment esmentat i en atenció a les circumstàncies que concorrin en cada cas, es poden adoptar les mesures provisionals que siguin necessàries per assegurar l'eficàcia de la resolució, inclosa la inhabilitació temporal de la capacitat per actuar com a operador a l'engròs de productes petrolífers.»

Tres. L'apartat 1 de l'article 43 es redacta amb el contingut literal següent:

«1. Són distribuïdors al detall de productes petrolífers les persones físiques o jurídiques que duguin a terme, almenys, una de les activitats següents:

a) El subministrament de combustibles i carburants a vehicles en instal·lacions habilitades aquest efecte.

b) El subministrament a instal·lacions fixes per al consum en la mateixa instal·lació.

c) El subministrament de querosè amb destinació a l'aviació.

- d) El subministrament de combustibles a embarcacions.
- e) Qualsevol altre subministrament que tingui per finalitat el consum d'aquests productes.

En cap cas, no es permet el subministrament entre distribuïdors al detall, ni el subministrament de distribuïdors al detall a operadors a l'engròs.»

Quatre. L'article 109.1.be) queda redactat amb el contingut literal següent:

«be) L'incompliment de les limitacions i obligacions que imposen els articles 43.1 i 43 bis.1.»

Article 48. *Modificació de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric.*

Es modifiquen els preceptes següents de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, en els termes següents:

U. Se'n modifica el segon paràgraf de l'article 14.7 bis, que queda redactat en els termes següents:

«El marc retributiu esmentat s'ha d'atorgar mitjançant procediments de concurrència competitiva en què el producte a subhastar és l'energia elèctrica, la potència instal·lada o una combinació de totes dues i la variable sobre la qual s'ha d'oferir és el preu de retribució de l'energia esmentada. Així mateix, sempre que se'n garanteixi l'adequació als objectius perseguits, es poden incloure en els procediments de concurrència competitiva altres criteris d'adjudicació no econòmics fins a un màxim del 30 per cent de la ponderació, els quals poden ser relatius, entre d'altres, a la contribució a la resiliència, a la sostenibilitat mediambiental, a la innovació, a l'impacte socioeconòmic del projecte o a altres aspectes que millorin la integració de les fonts d'energia renovables en el sistema elèctric.»

Dos. S'introdueixen dos nous paràgrafs a l'article 33.8, que queden redactats de la manera següent:

«En el cas de permisos d'accés i de connexió per a la connexió d'instal·lacions de demanda, la caducitat es produeix al cap de cinc anys des de l'obtenció si els titulars dels permisos d'accés no han formalitzat per a aquest subministrament i en relació amb els permisos esmentats un contracte d'accés en aquest termini per una potència determinada proporcional a la capacitat d'accés atorgada. Aquesta caducitat automàtica també es produeix si el contracte no es manté per la potència assenyalada durant un període determinat. La quantia mínima de potència a contractar i el termini mínim en què s'ha de mantenir el contracte esmentat l'ha d'establir reglamentàriament el Govern. Així mateix, el Govern pot establir reglamentàriament exempcions a la caducitat automàtica en funció del nivell de tensió i de la potència dels permisos d'accés de demanda.

La caducitat dels permisos d'accés i de connexió per la raó a què es refereix el paràgraf anterior només es produeix respecte de la part de la capacitat atorgada per a la qual no s'hagi formalitzat un contracte d'accés o per aquella per la qual no s'hagi mantingut la durada mínima requerida.»

TÍTOL IV

Mesures de suport per pal·liar la sequera

Article 49. *Objecte.*

Aquest títol té per objecte pal·liar els danys greus i imprevisibles derivats de la sequera i l'escassetat hídrica associada mitjançant l'establiment de mesures de gestió i

de suport per als proveïments i regadius situats en els àmbits territorials que preveu l'article 50, fins al 31 de desembre de 2024, així com la identificació de determinades actuacions necessàries per afrontar amb immediatesa els problemes derivats de la situació excepcional.

Article 50. Àmbit temporal i territorial d'aplicació de les mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera.

1. Les mesures urgents per pal·liar els efectes produïts per la sequera, que preveu aquest títol, tenen vigència fins al 31 de desembre de 2024, excepte les incloses en l'article 61, que tenen vigència indefinida.

2. L'àmbit territorial d'aplicació d'aquestes mesures comprèn les demarcacions hidrogràfiques del Guadiana, del Guadalquivir, del Segura i de l'Ebre.

Per ordre de la persona titular del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, es poden delimitar altres àmbits territorials afectats per circumstàncies similars amb vista a l'aplicació de les mesures que preveu aquest títol.

3. S'hi inclou, així mateix, l'àmbit territorial de la demarcació hidrogràfica del Xúquer, als efectes del desplaçament de les actuacions prioritàries que inclou l'annex III.

Article 51. Exempció del cànon de regulació i de la tarifa d'utilització de l'aigua que recull l'article 114 del text refós de la Llei d'aigües als usuaris que han patit reduccions en les dotacions per efecte de la sequera.

1. Per al període impositiu de 2024, en l'àmbit territorial que estableix l'article 50.2, es concedeixen als titulars de drets a l'ús d'aigua per a reg beneficiaris directes de les obres hidràuliques que hagin tingut una reducció en els subministraments respecte al que estableixen els títols jurídics que emparin el seu dret a l'ús de l'aigua les exempcions següents sobre el cànon de regulació i la tarifa d'utilització de l'aigua que estableix l'article 114.1 i 2 del text refós de la Llei d'aigües:

a) El 50% de reducció de la quota per a les explotacions agràries en què s'hagi produït una reducció de la dotació superior al 40% i inferior al 60%.

b) El 100% de reducció de la quota per a les explotacions agràries en què s'hagi produït una reducció de la dotació igual o superior al 60%.

2. En el cas dels beneficiaris indirectes de les obres hidràuliques de la conca del Guadalquivir, es concedeix als titulars de drets a l'ús de l'aigua una reducció del 50% de la quota corresponent a l'exercici de 2024 del cànon de regulació i de la tarifa d'utilització de l'aigua que estableix l'article 114.1 i 2 del text refós de la Llei d'aigües.

3. En el cas dels usuaris de regadiu de la conca del Segura que utilitzen la infraestructura de l'aqüeducte Tajo-Segura, les exempcions següents sobre les corresponents tarifes de conducció de les aigües que preveu la Llei 52/1980, de 16 d'octubre, de regulació del règim econòmic de l'explotació de l'aqüeducte Tajo-Segura, durant el temps que persisteixi la declaració de sequera extraordinària:

a) Les aportacions corresponents al cost de les obres i les despeses fixes de funcionament de la tarifa de conducció de les aigües, incloses en els apartats a) i b) de l'article 7.1 de la Llei 52/1980, de 16 d'octubre.

b) Les aportacions corresponents al cost de les obres i les despeses fixes de funcionament de la tarifa de conducció de les aigües pròpies de la conca per la infraestructura del posttransvasament (conca del Segura), que preveu l'article 10 de la Llei 52/1980, de 16 d'octubre.

Aquest benefici és incompatible amb el que preveu l'apartat 1, relatiu al cànon de regulació i a la tarifa d'utilització de l'aigua que regula l'article 114 del text refós de la Llei d'aigües.

2. Els subjectes passius de les exaccions que assenyalen els apartats anteriors que hagin satisfet totalment o parcialment les quotes corresponents tenen dret a la devolució de les quantitats ingressades que corresponguin.

3. Les disminucions d'ingressos que es produeixin com a conseqüència de les exempcions que preveu aquest article s'han de finançar amb càrrec als romanents de tresoreria que hi pugui haver en data de 31 de desembre de 2023 i que no s'hagin aplicat en els pressupostos de les confederacions hidrogràfiques afectades.

Article 52. Actuacions d'execució immediata i actuacions prioritàries a les conques afectades per la sequera.

De conformitat amb el que disposa l'article 58 del text refós de la Llei d'aigües, les actuacions vinculades amb la lluita contra la sequera que s'enumeren a l'annex II, «actuacions d'execució immediata», i a l'annex III, «actuacions prioritàries», porten implícita la declaració d'utilitat pública als efectes de l'ocupació temporal i l'expropiació forçosa de béns i drets, així com la necessitat urgent de l'ocupació, que estableix l'article 52 de la Llei de 16 de desembre de 1954, sobre expropiació forçosa.

Article 53. Mesures administratives excepcionals.

En l'àmbit territorial que defineix l'article 50.2 es modifiquen temporalment les condicions d'utilització del domini públic hidràulic, sigui quin sigui el títol habilitador que hagi donat dret a aquesta utilització, i en particular les relatives a:

a) Reduir o suspendre les dotacions en el subministrament d'aigua que siguin necessàries per racionalitzar la gestió i l'aprofitament dels recursos hídrics.

b) Modificar els criteris de prioritat per a l'assignació de recursos als diferents usos de l'aigua, respectant en tot cas la supremacia de l'ús que consigna l'article 60.3.1r del text refós de la Llei d'aigües.

c) Imposar la substitució de la totalitat o d'una part dels cabals concessionals per d'altres d'un origen diferent i d'una qualitat adequada per a l'ús al qual aquests cabals estan destinats, per racionalitzar l'aprofitament del recurs i donar compliment al règim de cabals ecològics que estableix el pla hidrològic.

d) Modificar les condicions fixades en les autoritzacions d'abocament, per protegir la salut pública, l'estat dels recursos, el medi ambient hídric i el dels sistemes terrestres associats.

e) Adaptar el règim d'explotació dels aprofitaments hidroelèctrics a les necessitats amb la finalitat de compatibilitzar-los amb altres usos.

Article 54. De la Comissió Permanent de la Sequera de les demarcacions hidrogràfiques del Guadalquivir, del Guadiana, del Segura i de l'Ebre.

1. Es mantenen la vigència i les atribucions de la Comissió Permanent de la Sequera de la demarcació hidrogràfica del Guadalquivir en els termes que regula l'article 24 del Reial decret llei 4/2023, d'11 de maig.

2. En el cas de cadascuna de les demarcacions hidrogràfiques del Guadiana, del Segura i de l'Ebre, la Comissió Permanent de la Sequera respectiva està integrada pels membres següents:

- a) El president de l'organisme de conca, que presideix la Comissió.
- b) Els vocals següents:

1r El comissari d'Aigües, el director tècnic, el secretari general i el cap de l'Oficina de Planificació Hidrològica. Aquest últim fa les funcions de secretari de la Comissió.

2n Un representant de la Direcció General de l'Aigua, i dos més d'entre els representants de la resta dels ministeris participants en la Junta de Govern.

3r Un representant de cadascuna de les comunitats autònomes següents:

En el cas de la demarcació hidrogràfica del Segura: Andalusia, Castella-la Manxa, la Regió de Múrcia i la Comunitat Valenciana.

En el cas de la demarcació hidrogràfica del Guadiana: Andalusia, Castella-la Manxa i Extremadura.

En el cas de la demarcació hidrogràfica de l'Ebre: Cantàbria, la Comunitat Autònoma del País Basc, Castella i Lleó, La Rioja, la Comunitat Foral de Navarra, Castella-la Manxa, Aragó, la Comunitat Valenciana i Catalunya.

4t Representants dels usuaris: un màxim total de sis, dels quals un, almenys, és representant dels usuaris de proveïment, un, també almenys, representant dels usos energètics i, en tot cas, dos representants dels usuaris de regadiu, elegits entre els qui representen aquests sectors en la Junta de Govern.

També formen part de la Comissió els vocals següents, amb veu i sense vot:

1r Un representant de les administracions locals el territori de les quals coincideixi totalment o parcialment amb el de la demarcació hidrogràfica, elegit per ells mateixos entre els qui tenen aquesta representació en la Junta de Govern.

2n Un representant de les organitzacions sindicals, un altre de les organitzacions empresarials i un altre de les organitzacions que actuen en defensa dels interessos ambientals, elegits entre els qui representen aquests sectors en el Consell de l'Aigua de la Demarcació.

3. Corresponen a la Comissió Permanent de la Sequera l'estudi i la valoració de les mesures administratives excepcionals a proposar a la Presidència de la Confederació Hidrogràfica corresponent, que regula l'article 53.

4. La Comissió Permanent de la Sequera es regeix de manera supletòria per les normes previstes per als òrgans col·legiats a la secció 3a del capítol II del títol preliminar de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic. Així mateix, el seu funcionament s'ha d'atendre amb els mitjans personals, tècnics i pressupostaris assignats a l'organisme públic en el qual s'integra, sense que en cap cas impliqui un increment de la despesa pública.

Article 55. Posada en servei i execució de sondejors i obres de captació a les conques del Guadiana, del Guadalquivir i del Segura.

1. Les presidències de les confederacions hidrogràfiques del Guadiana, del Guadalquivir i del Segura queden facultades en els seus àmbits territorials corresponents per autoritzar l'execució i la posada en marxa, per compte propi o d'altri, de qualsevol sondeig, pou o obra de captació, disposi d'una instal·lació elevadora o no, que permeti l'aportació provisional de nous recursos. Aquesta facultat inclou la posada en servei de pous existents o l'execució d'altres de nous, en la mesura en què siguin imprescindibles per obtenir els cabals que puguin satisfer les demandes més urgents, així com la imposició temporal de servituds d'aqüeducte destinades a fer efectiu l'aprofitament corresponent. Per fer-ho, n'hi ha prou amb una resolució motivada, amb l'audiència prèvia dels titulars dels predis servents.

La seva explotació no ha de comportar una minva en la qualitat actual de les aigües subterrànies ni en les circulants pels cursos que les faci inadequades per als usos als quals es destinen.

Aquests pous s'han de deixar d'utilitzar quan desapareguin les condicions d'escassetat. En cap cas no generen nous drets a favor dels qui hagin obtingut l'autorització esmentada de l'organisme de conca.

Les extraccions des d'aquests sondejors i obres de captació s'han d'efectuar de manera que no comprometin els fins ni l'assoliment dels objectius mediambientals fixats en el pla hidrològic corresponent de la demarcació, incloent-hi la possible justificació del deteriorament temporal de les masses d'aigua de conformitat amb el que estableix l'article 38 del Reglament de la planificació hidrològica.

2. De conformitat amb el que disposa l'article 114.2 del text refós de la Llei d'aigües, els qui es beneficiïn d'obres hidràuliques específiques de captació d'aigües subterrànies i transport fins als llocs d'aplicació, finançades totalment o parcialment a càrrec de l'Estat, han d'abonar en els termes de l'article C la «tarifa d'utilització de l'aigua» que correspongui, destinada a compensar els costos d'inversió suportats per l'Administració i a atendre les despeses d'explotació i conservació d'aquestes obres.

3. De conformitat amb el que disposa l'article 58 del text refós de la Llei d'aigües, l'ocupació temporal, així com l'expropiació de béns i drets amb l'objecte de garantir el proveïment de les poblacions, tenen la consideració d'utilitat pública.

4. Les expropiacions que siguin necessàries s'han de portar a terme mitjançant el procediment d'urgència que estableix l'article 52 de la Llei de 16 de desembre de 1954, sobre expropiació forçosa, amb l'autorització prèvia de l'aprofitament per la Confederació Hidrogràfica que correspongui, a petició de l'Administració local, la diputació provincial, la comunitat autònoma o l'entitat competent en el proveïment que correspongui.

5. Queda eximida del procediment d'avaluació ambiental simplificat l'arrencada conjuntural de pous de sequera construïts prèviament sempre que, en el seu moment, els seus projectes ja s'haguessin sotmès a una avaluació d'impacte ambiental i hagin quedat perfectament ateses les determinacions ambientals que es van establir en la declaració d'impacte corresponent.

Article 56. *Contractes de cessió de drets d'usos d'aigua.*

1. En l'àmbit territorial que defineix l'article 50.2, el Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, a l'empara del que disposa l'article 67.2 del text refós de la Llei d'aigües, pot autoritzar, amb caràcter temporal i excepcional, cessions de drets d'ús d'aigua que no respectin l'ordre de preferència que defineix el pla hidrològic de la demarcació o l'article 60.3 de la Llei esmentada, respectant en tot cas la supremacia de l'ús consignat en el paràgraf 1r, sempre que es mantingui el règim de cabals ecològics i es garanteixi el proveïment de la població.

2. En l'àmbit territorial que defineix l'article 50.2, els titulars de drets a l'ús de l'aigua adscrits a les zones regables d'iniciativa pública les dotacions brutes màximes de les quals constin en els plans hidrològics de conca poden subscriure, amb l'informe previ del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, els contractes de cessió als quals es refereix l'article 67.1 del text refós de la Llei d'aigües, sense perjudici de les formalitats que exigeix l'article 68.2.

3. Els títols jurídics de drets a l'ús de l'aigua a què es refereix el paràgraf anterior es consideren inclosos en l'àmbit de l'article 189.3.a) del Reglament del domini públic hidràulic, aprovat pel Reial decret 849/1986, d'11 d'abril, als efectes de la inscripció en el Registre d'aigües.

4. Els títols jurídics en virtut dels quals cada part hagi adquirit el dret a l'ús de l'aigua objecte del contracte han d'estar inscrits degudament en el Registre d'aigües. En cas que no ho estiguin, s'ha d'instar la seva inscripció prèviament o simultàniament a la sol·licitud d'autorització del contracte davant l'òrgan competent. L'òrgan competent per a la inscripció ha de qualificar el títol presentat pel sol·licitant. En cas que el títol aportat estigui inclòs en els supòsits a què es refereix l'apartat 2 d'aquest article, s'ha d'estendre una inscripció provisional, només a l'efecte de l'autorització, si s'escau, del contracte de cessió. La inscripció definitiva s'ha de tramitar de conformitat amb el que preveu el Reglament del domini públic hidràulic.

Article 57. *Caràcter no indemnitzable de les mesures adoptades.*

Les mesures que estableix aquest títol, incloses les limitacions en l'ús del domini públic hidràulic, no donen dret a cap indemnització.

Article 58. *Tramitació dels procediments afectats per l'aplicació de les mesures excepcionals.*

1. La tramitació dels procediments afectats per l'aplicació de les mesures excepcionals que preveu aquest títol té caràcter d'urgència, de conformitat amb el que preveu l'article 33 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

2. L'organisme de conca, quan ho consideri necessari, ha de modificar les condicions d'utilització del domini públic hidràulic reconegudes als titulars de drets, amb subjecció al procediment següent:

a) El procediment l'ha d'iniciar d'ofici l'òrgan competent, i l'acord d'inici s'ha de notificar als interessats.

b) L'informe i l'elaboració de la proposta de modificació els ha de fer la Comissaria d'Aigües i ha de rebre l'informe de l'Oficina de Planificació Hidrològica.

c) El termini per efectuar l'audiència dels interessats es redueix a cinc dies.

d) L'aprovació de la proposta de resolució correspon al president de l'organisme i ha de ser motivada en tot cas.

e) La Presidència de la Confederació Hidrogràfica ha d'adoptar les mesures necessàries per fer efectiva la resolució de modificació de les condicions d'utilització del domini públic hidràulic.

3. La resolució adoptada, que s'ha de dictar en els termes de l'article 88 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, ha de determinar la modificació de les condicions d'utilització del domini públic hidràulic mentre es mantingui vigent aquest Reial decret llei o no sigui revocada expressament. Aquesta revocació s'ha d'efectuar quan s'apreciï que les circumstàncies que van motivar la resolució han desaparegut.

Article 59. *Règim sancionador.*

1. L'incompliment pels usuaris de les condicions d'utilització del domini públic hidràulic, sigui quin sigui el títol habilitador, modificades temporalment en virtut del que disposa aquest títol, constitueix una infracció tipificada a l'article 116.3.c) del text refós de la Llei d'aigües, i la sanció que hi correspongui s'ha de valorar en atenció a la seva repercussió especial en l'ordre i l'aprofitament del domini públic hidràulic.

2. La derivació d'aigua dels seus cursos i l'aflorament d'aigües subterrànies sense la concessió o l'autorització corresponent quan sigui necessària constitueixen una infracció administrativa de l'article 116.3.b) del text refós de la Llei d'aigües, i la sanció que correspongui s'ha de valorar en atenció a la seva repercussió especial en l'ordre i l'aprofitament del domini públic hidràulic.

3. L'incompliment de la resta de les mesures adoptades per l'organisme de conca corresponent, per tal de garantir la finalitat d'aquest títol, constitueix una infracció tipificada a l'article 116.3.g) del text refós de la Llei d'aigües, i la sanció que correspongui s'ha de valorar en atenció a la seva repercussió especial en l'ordre i l'aprofitament del domini públic hidràulic.

Article 60. *Noves actuacions en relació amb el cost de l'aigua dessalinitzada procedent de les instal·lacions (IDAM) de titularitat de l'Administració General de l'Estat.*

El Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic estableix, per a l'any 2024, els imports següents per metre cúbic d'aigua, IVA exclòs, que han de satisfer els

usuaris de regadiu de la demarcació hidrogràfica del Segura de les infraestructures següents:

Infraestructura	Tarifa de reg (euros/m ³)	Lloc d'aplicació
IDAM Alacant I i II.	0,362	A peu de planta.
IDAM San Pedro I i II.	0,362	A peu de planta.

Article 61. *Modificació del text refós de la Llei d'aigües.*

Es modifica el text refós de la Llei d'aigües, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, d'acord amb el següent:

U. L'apartat 3 de l'article 53 queda amb la redacció següent:

«3. Quan la destinació que es doni a les aigües concedides sigui el reg o el proveïment de població, el titular de la concessió en pot obtenir una de nova amb el mateix ús i destinació per a les aigües, i ha de formular la sol·licitud en el tràmit d'audiència prèvia en l'expedient de declaració d'extinció o durant els últims cinc anys de la vigència d'aquella.

També s'admet la novació de les concessions d'aigües atorgades a centrals nuclears per tal que aquestes concessions cobreixin el període de validesa de les autoritzacions d'explotació i de les autoritzacions de desmantellament de les centrals fins a l'emissió de les declaracions de clausura corresponents, sense superar el termini màxim que fixa l'article 59.4.

En cas que es produeixi la sol·licitud, l'oficina de planificació hidrològica de l'organisme de conca ha d'evacuar un informe sobre la seva compatibilitat amb la planificació hidrològica. Una vegada acreditada la seva compatibilitat, s'ha de continuar la tramitació de l'expedient excloent-ne el tràmit de projectes en competència.»

Dos. L'article 60 queda amb la redacció següent:

«Article 60. *Ordre de preferència d'usos.*

1. En les concessions s'ha d'observar, als efectes del seu atorgament, l'ordre de preferència que estableixi el pla hidrològic de la demarcació hidrogràfica corresponent, tenint en compte les exigències per protegir i conservar el recurs i el seu entorn.

A falta d'aquest ordre de preferència, regeix amb caràcter general el següent:

1r Abastament de població, incloent en la dotació la necessària per a indústries de poc consum d'aigua situades en els nuclis de població i connectades a la xarxa municipal.

2n Regadius i usos agraris.

3r Emmagatzematge hidràulic d'energia.

4t Usos industrials per produir energia elèctrica.

5è Altres usos industrials no inclosos en els apartats anteriors.

6è Aqüicultura.

7è Usos recreatius.

8è Navegació i transport aquàtic.

9è Altres aprofitaments.

L'ordre de prioritats que es pugui establir específicament en els plans hidrològics de la demarcació hidrogràfica ha de respectar en tot cas la supremacia

de l'ús consignat a l'apartat 1r de l'enumeració precedent, i la prioritat de l'ús d'emmagatzematge hidràulic d'energia davant la resta d'usos industrials.

3. Qualsevol concessió està subjecta a expropiació forçosa, de conformitat amb el que disposa la legislació general sobre la matèria, a favor d'un altre aprofitament que la precedeixi segons l'ordre de preferència que estableix el pla hidrològic de la demarcació hidrogràfica.

4. Dins de cada classe, en cas d'incompatibilitat d'usos, es prefereixen els que satisfacin de millor manera l'interès general, els que hagin estat considerats d'utilitat pública o d'interès social, els que permetin assolir en major mesura els objectius de la planificació hidrològica i els objectius de la planificació en matèria de transició energètica i canvi climàtic, els que introdueixin millores tècniques que redundin en un consum d'aigua menor, o en el manteniment o la millora de l'estat de les masses d'aigua.»

Tres. Se'n modifica l'apartat 3 de l'article 68, que queda redactat de la manera següent:

«3. L'organisme de conca pot no autoritzar la cessió de drets d'ús de l'aigua, mitjançant una resolució motivada, dictada i notificada en el termini assenyalat, si aquesta afecta negativament el règim d'explotació dels recursos a la conca, els drets de tercers, els cabals mediambientals, l'estat o la conservació dels ecosistemes aquàtics o si incompleix alguns dels requisits que assenjala aquesta secció, sense que això doni lloc a dret a cap indemnització per part dels afectats. També pot exercir en aquest termini un dret d'adquisició preferent de l'aprofitament dels cabals a cedir, i rescatar els cabals de qualsevol ús privatiu o alternativament adquirir els drets esmentats per destinar-los a altres usos privatis que es considerin més adequats de conformitat amb els criteris que estableix la planificació hidrològica.»

Quatre. S'hi introdueix una nova disposició addicional divuitena, amb la redacció següent:

«Disposició addicional divuitena. *Centrals hidroelèctriques reversibles amb concessió a l'entrada en vigor del Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre, pel qual s'adopten mesures per afrontar les conseqüències econòmiques i socials derivades dels conflictes a Ucraïna i al Pròxim Orient, així com per pal·liar els efectes de la sequera.*

Les concessions de centrals hidràuliques reversibles atorgades prèviament a l'entrada en vigor del Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre, pel qual s'adopten mesures per afrontar les conseqüències econòmiques i socials derivades dels conflictes a Ucraïna i al Pròxim Orient, així com per pal·liar els efectes de la sequera, es consideren, quant al seu ús, instal·lacions d'emmagatzematge hidràulic d'energia. La inscripció del Registre d'aigües l'ha de modificar d'ofici l'organisme de conca.

Per als casos en què es pretengui una repotenciació d'alguna d'aquestes centrals hidroelèctriques reversibles ja existents, els titulars de les concessions poden obtenir, per una sola vegada, una nova concessió amb el mateix ús i destinació, i han de formular la sol·licitud amb anterioritat als últims 15 anys de vigència de la concessió actual. La nova concessió només es pot atorgar per un termini suficient per amortitzar la inversió realitzada, i no pot superar, en cap cas, els 50 anys. En cas que es produeixi la sol·licitud, s'ha de tramitar l'expedient corresponent excloent-ne el tràmit de projectes en competència.»

Cinquè. S'hi introdueix una nova disposició transitòria onzena, amb la redacció següent:

«Disposició transitòria onzena. *Modificació de l'ordre de prioritat d'usos establert pels plans hidrològics de la demarcació del tercer cicle de planificació hidrològica.*

L'ús d'emmagatzematge hidràulic d'energia té prioritat sobre l'ús industrial per a la producció d'energia elèctrica en l'ordre de prioritat d'usos que hagi disposat específicament el pla hidrològic de la demarcació del tercer cicle de planificació hidrològica.»

Article 62. *Sobre les mesures que estableixen els plans especials de sequera de les diferents administracions públiques competents.*

Les mesures que estableixen els plans especials de sequera preses per les administracions públiques competents, incloses les limitacions en l'ús del domini públic hidràulic, no donen dret a indemnització.

Article 63. *Sobre l'autorització per a la perforació de nous pous i la realització de sondejos en situació de sequera.*

1. En les masses d'aigua subterrània que es trobin en les situacions de risc, declarades de conformitat amb els plans especials de sequera, només es poden dur a terme perforacions de nous pous i sondejos amb l'obtenció prèvia d'una autorització de l'organisme de conca competent.

2. L'organisme de conca competent només pot atorgar aquesta autorització si la perforació o el sondeig es dirigeix a obtenir recursos per al proveïment de poblacions o si hi concorren altres causes d'interès públic que ho justifiquin.

TÍTOL V

Mesures en matèria de transports

Article 64. *Ajudes directes al transport de viatgers.*

1. S'estableix un sistema d'ajudes directes des de l'1 de gener de 2024 fins al 31 de desembre de 2024 per a la concessió de suport financer a les comunitats autònomes i entitats locals que prestin servei de transport col·lectiu urbà o interurbà, així com als ens locals supramunicipals que agrupin diversos municipis, creats per normes de rang legal i que prestin servei de transport públic col·lectiu, que compleixin les condicions a què fa referència l'article 65.

2. Per a aquest sistema d'ajudes directes, no és aplicable la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, ni és aplicable cap altre requisit establert en altres lleis per a l'obtenció de subvencions, més enllà del que estableix aquest capítol.

Article 65. *Beneficiaris.*

1. Els beneficiaris del sistema d'ajudes són les comunitats autònomes i les entitats locals que prestin servei de transport col·lectiu urbà o interurbà, així com els ens locals supramunicipals que agrupin diversos municipis, creats per normes de rang legal i que prestin servei de transport públic col·lectiu, que hagin implantat des de l'1 de gener de 2024, amb vigència fins al 31 de desembre de 2024, una reducció del preu dels abonaments i títols multiviatge, exclòs el bitllet d'anada i tornada, dels serveis de transport terrestre de la seva competència, en un percentatge mínim d'un 50% sobre el preu habitual. En cas que la seva implantació efectiva sigui posterior a l'1 de gener i no sobrepassi l'1 de febrer de 2024, han d'habilitar un procediment per a la devolució o compensació de les quantitats que corresponguin per la compra d'abonaments i títols

multiviatge que no s'hagin pogut beneficiar de la reducció o, si no és possible, se'ls ha de descomptar la part proporcional de l'ajuda a percebre pels dies que no hagi estat implantat el descompte.

2. Les comunitats autònomes i les entitats locals han de finançar, amb càrrec als seus propis pressupostos, el descompte d'almenys el 20% en el preu dels abonaments i títols multiviatge, exclòs el bitllet d'anada i tornada.

Per al finançament d'aquesta partida pressupostària, en cap cas no es pot utilitzar la quantitat resultant d'aplicar el que disposa l'apartat següent d'aquest article, que s'ha d'utilitzar íntegrament a reduir de manera addicional, des de l'1 de gener de 2024, el preu dels títols multimodals integrats en què participin serveis de Cercanías de Renfe durant el mateix període.

3. Els consorcis de transport o altres entitats públiques que gestionin el transport metropolità que hagin adquirit el compromís que preveu l'apartat 8 de l'article 73, en virtut del qual l'Administració General de l'Estat assumeix la liquidació de la compensació a favor de Renfe Viatgers per al 2024, han d'aplicar, en tot cas, la quantitat esmentada de manera addicional a la que pugui resultar de les obligacions derivades per la condició de beneficiari de la comunitat autònoma i/o l'entitat local corresponent a les ajudes directes que recull l'article 64 d'aquest Reial decret llei per a la reducció del preu dels abonaments de transport i títol multiviatge que preveu l'apartat 1.

4. Tot això, amb les limitacions que s'estableixin per mitjà d'una ordre ministerial de la persona titular del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible.

Article 66. *Crèdits extraordinaris.*

1. A fi de finançar les ajudes que preveuen els articles anteriors, s'aprova la concessió de dos crèdits extraordinaris en el pressupost vigent a 1 de gener de 2024 de la secció 17 «Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible», servei 39 «Direcció General de Transport Terrestre», en el programa 441M «Subvencions i suport al transport terrestre». El primer crèdit extraordinari s'ha de recollir en el concepte 450 «Ajudes directes a comunitats autònomes per a la reducció del preu del bitllet de transport a usuaris habituals» amb un import de 420 milions d'euros. El segon crèdit extraordinari s'ha de recollir en el concepte 464 «Ajudes directes a entitats locals per a la reducció del preu del bitllet de transport a usuaris habituals» amb un import de 240 milions d'euros.

Els crèdits extraordinaris que es concedeixen s'han de finançar de conformitat amb l'article 59 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

2. Els imports que, amb càrrec a les aplicacions pressupostàries anteriors, corresponguin a cadascun dels beneficiaris, s'han d'assignar d'acord amb criteris objectius de demanda, d'oferta o de població que es determinin per mitjà d'una ordre ministerial de la persona titular del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible que s'ha de publicar a la seu electrònica del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible.

3. En cas que sigui necessari elevar la quantia aprovada en qualsevol de les dues aplicacions pressupostàries per incrementar el finançament requerit en vista de les sol·licituds presentades, i al mateix temps hi hagi un saldo sobrant en l'altra aplicació, es poden reajustar les quanties de les aplicacions pressupostàries entre si mitjançant la transferència de crèdit corresponent, i a aquests efectes no els són aplicables les limitacions que recull l'article 52 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre.

4. Als crèdits pressupostaris aprovats per aquest Reial decret llei no els són aplicables les restriccions previstes per a les transferències de crèdit a l'article 52 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, quan tinguin per objecte la seva adaptació a l'estructura orgànica i competencial vigent el 2024.

Article 67. *Gestió de les ajudes.*

1. Els possibles beneficiaris als quals fa referència l'article 65 han de presentar abans del 31 de gener de 2024 una sol·licitud a la seu electrònica del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible, emplenant el formulari electrònic que a aquest efecte es

posi a la seva disposició i en el qual, necessàriament, ha de figurar el compte bancari en què vulguin que se'ls efectui l'abonament. La sol·licitud ha d'incloure, en tot cas, el compromís d'implantació d'una reducció del preu dels abonaments i títols multiviatge, almenys, del 50% en els termes de l'article 65, i de finançar amb càrrec als seus propis pressupostos la quantia que resulti necessària per compensar les entitats i els operadors de transport per l'aplicació del descompte i els costos a què es refereix l'article 69. Així mateix, els beneficiaris de les ajudes han de complir els requisits i els terminis que s'estableixin per mitjà d'una ordre ministerial de la persona titular del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible.

2. Les ajudes s'han d'atorgar mitjançant una resolució del titular de la Direcció General de Transport per Carretera. La resolució posa fi a la via administrativa.

La competència per aprovar les despeses i autoritzar els compromisos, els reconeixements d'obligacions i les propostes de pagament que escaiguin, així com expedir i autoritzar els documents comptables derivats de les operacions esmentades, correspon a la persona titular de la Direcció General de Transport per Carretera.

L'ordenació i la instrucció del procediment les ha de dur a terme l'òrgan instructor competent de la Direcció General esmentada.

3. El mitjà de publicació de tots els actes administratius del procediment, que té en tot cas els efectes d'una notificació, és la seu electrònica del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible.

4. L'òrgan instructor, en vista de l'expedient, ha de formular la proposta de resolució provisional que ha de contenir la relació provisional de beneficiaris i la quantia a percebre per cadascun d'ells. La proposta s'ha de publicar a la seu electrònica, i s'ha de concedir un tràmit d'audiència per un termini màxim de deu dies hàbils, a comptar de l'endemà de la publicació, per a la recepció d'al·legacions.

5. S'ha de formular una proposta de resolució definitiva per a les comunitats autònomes beneficiàries i una altra per a les entitats locals, que han de contenir la relació definitiva de beneficiaris i la quantia a percebre per cadascun d'ells. L'expedient de concessió de les ajudes ha de contenir un informe de l'òrgan instructor en què consti que de la informació que estigui en poder seu se'n desprèn que tots els beneficiaris inclosos en la relació compleixen tots els requisits necessaris per accedir a les ajudes.

Una vegada aprovada la resolució definitiva, les ajudes s'han d'abonar mitjançant una transferència bancària. La resolució s'ha de notificar als beneficiaris publicant-la a la seu electrònica.

Article 68. *Cofinançament per les entitats locals i les comunitats autònomes.*

Les comunitats autònomes i les entitats locals competents han de finançar, amb càrrec als seus pressupostos propis, la quantia que resulti necessària, una vegada aplicada l'ajuda estatal, per cobrir el cost dels descomptes en els percentatges i pels períodes que estableix l'article 67, més els costos a què es refereix l'article 69.

Article 69. *Afectació dels recursos.*

Els imports que percebin les comunitats autònomes i les entitats locals amb càrrec als crèdits pressupostaris que s'autoritzen s'han de destinar exclusivament a finançar la prestació del servei de transport públic urbà o interurbà i, en tot cas, a compensar en el mínim termini de temps possible, una vegada hagin rebut les ajudes, les entitats i els operadors de transport que facin els descomptes efectius per la minva d'ingressos que ha comportat la implantació de la mesura.

Aquesta compensació ha de cobrir almenys els ingressos mínims obtinguts durant els dotze mesos d'aplicació del descompte, els costos d'implementació de la mesura i els costos financers en què puguin haver incorregut, pel procediment que acordi cada administració.

Article 70. *Compatibilitat de les mesures de suport.*

1. Aquestes mesures de suport són compatibles i acumulables amb qualsevol altra subvenció o ajuda que es pugui estar concedint als usuaris del transport amb la finalitat de reduir el preu final d'abonament dels bitllets multiviatge expedits pels prestadors del servei.

2. En particular, són compatibles amb les ajudes i subvencions a les entitats locals per serveis de transport col·lectiu urbà interior que es puguin regular a les lleis de pressupostos generals de l'Estat i amb les subvencions nominatives destinades al finançament del transport públic regular de viatgers que s'hi puguin establir.

3. No obstant això, aquestes ajudes són incompatibles amb les altres que, en reconeixement del fet insular, s'atorguin en virtut de l'article 74 d'aquest Reial decret llei a les comunitats autònomes de les Illes Balears i Canàries per a la implantació d'un descompte del 100% en el preu dels abonaments de transport i títols multiviatge del transport públic col·lectiu terrestre de les illes.

Article 71. *Reducció del preu dels títols multiviatge per part dels concessionaris de serveis públics de transport regular de viatgers per carretera de competència de l'Administració General de l'Estat.*

1. Des de l'1 de gener de 2024 i fins al 31 de desembre de 2024, els usuaris recurrents per a un trajecte amb origen-destinació determinat d'un servei públic de transport per carretera de competència de l'Administració General de l'Estat tenen dret a una bonificació del 100% del preu del bitllet en els termes que estableixen els apartats següents.

2. Es consideren usuaris recurrents els qui facin, almenys, 16 viatges el quadrimestre.

3. Per ser beneficiaris de les condicions que estableix l'apartat 1, els usuaris s'han de registrar al lloc que habiliti cada empresa concessionària del servei que atén l'origen-destinació concret, amb la finalitat d'obtenir un codi únic personalitzat (en format QR i/o alfanumèric).

4. Les empreses concessionàries, sense perjudici de la situació administrativa de la concessió, han de facilitar l'exercici d'aquest dret a través del Sistema d'Informació de Registre de Dades d'Explotació (SIRDE).

5. Mitjançant una resolució del secretari d'Estat de Transports i Mobilitat Sostenible, s'han d'establir les condicions de comercialització, utilització, vigència i caducitat dels títols de viatge, la limitació en el nombre de títols amb descompte, o altres limitacions o condicions que es considerin necessàries, així com les obligacions a complir pels concessionaris i les necessàries per establir l'operativa necessària per vincular l'aplicació de la gratuïtat i els descomptes a unes condicions de recurrència mínima en els viatges.

El mitjà de publicació de tots els actes administratius del procediment, que té en tot cas els efectes d'una notificació, és la seu electrònica del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible.

La condició de l'empresa com a concessionària de transport regular de viatgers per carretera s'ha d'acreditar mitjançant un certificat emès per l'òrgan competent de la Direcció General de Transport per Carretera que expressi la circumstància esmentada.

6. Les ajudes que preveu aquest article s'han de finançar amb càrrec al pressupost en vigor el 2024 de la secció 17 «Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible», servei 39 «Direcció General de Transport Terrestre», programa 441M «Subvencions i suport al transport terrestre» i concepte 477 «Ajudes per a la reducció del preu de títols multiviatge en les concessions de transport regular de viatgers per carretera competència de l'AGE» o una aplicació equivalent.

7. Els concessionaris de transport regular de viatgers per carretera de competència de l'Administració General de l'Estat han d'enviar a la Direcció General de Transport per Carretera la informació que aquesta li requereixi i amb la desagregació adequada, per poder valorar l'efecte que hagi tingut la implantació dels descomptes en el nombre d'usuaris.

Article 72. Liquidació als concessionaris de serveis públics de transport regular de viatgers per carretera de competència de l'Administració General de l'Estat.

1. En el primer trimestre de 2024, la Direcció General de Transport per Carretera ha d'abonar, en concepte d'avançament a compte, a cadascun dels concessionaris de serveis públics de transport regular de viatgers per carretera de competència de l'Administració General de l'Estat, sense perjudici de la situació administrativa en què es trobi la concessió, la quantitat resultant d'aplicar el 15% al total dels ingressos per la venda de títols corresponents a l'exercici de 2019, tal com va quedar acreditat en la presentació dels comptes de conformitat amb el que estableix l'Ordre PRE/907/2014, de 29 de maig, per la qual s'implanta un model de comptabilitat analítica a les empreses contractistes que presten els serveis de transport regular de viatgers d'ús general corresponents a l'exercici esmentat.

Aquests pagaments anticipats es poden efectuar sense necessitat de garanties, i els concessionaris queden exonerats de la necessitat de constituir-les.

No tenen dret a la bestreta esmentada les empreses que no hagin presentat els últims comptes a què estiguin obligades.

2. La Direcció General de Transport per Carretera ha de practicar a cada concessionari, sense perjudici de la situació administrativa de la concessió, una vegada finalitzat cada quadrimestre natural de 2024, una liquidació sobre els títols de transport utilitzats en els termes que recull la Resolució de la Secretaria d'Estat de Transports i Mobilitat Sostenible, sempre que els serveis es continuïn prestant en les mateixes condicions que exigeix el contracte.

3. En relació amb els contractes de serveis públics de transport de viatgers per carretera que s'hagin subscrit l'any 2020 o següents, s'hi aplica el que disposen els apartats 1 i 2, si bé l'avançament a compte s'ha de calcular aplicant el percentatge del 15% al valor anual estimat del contracte reflectit en el plec de bases de la licitació.

4. La quantia de la liquidació és l'import total corresponent als bitllets aollits a les condicions de la bonificació i validats en el SIRDE en el període a liquidar. De la quantitat anterior se n'ha de restar l'import de les fiances rescatades que es puguin establir per l'incompliment de les condicions d'aplicació del bo de conformitat amb el que estableixi la Resolució de la Secretaria d'Estat de Transports i Mobilitat Sostenible.

Article 73. Reducció del preu d'abonaments i títols multiviatge per part de Renfe Viatgers, SME, SA.

1. Renfe Viatgers, SME, SA, ha de crear un títol multiviatge per als serveis de cadascun dels nuclis de Cercanías i Rodalies de la xarxa ferroviària d'ample convencional i de la xarxa d'ample mètric, amb vigència per a cada quadrimestre natural de 2024. Ha de ser gratuït per als usuaris recurrents, sense perjudici de les condicions que s'han d'establir mitjançant una resolució de la persona titular de la Secretaria d'Estat de Transports i Mobilitat Sostenible, tal com indica l'apartat 7 d'aquest article.

2. Renfe Viatgers, SME, SA, ha de crear un títol multiviatge per a cada origen-destinació dels serveis ferroviaris de Mitjana Distància que es prestin tant per la xarxa d'ample convencional com per la d'ample mètric declarats obligació de servei públic per les administracions competents, incloent-hi el servei Avant entre Ourense i A Coruña que es presta sobre la xarxa d'ample convencional, el servei Avant entre Madrid i Salamanca i el servei de Mitjana Distància entre Alacant i Múrcia prestat sobre la xarxa d'altres prestacions, amb vigència per a cada quadrimestre natural de 2024. Ha de ser gratuït per als usuaris recurrents, sense perjudici de les condicions que s'han d'establir mitjançant una resolució de la persona titular de la Secretaria d'Estat de Transports i Mobilitat Sostenible, tal com indica l'apartat 7 d'aquest article.

3. Tots els títols multiviatge dels serveis ferroviaris d'Avant, declarats obligació de servei públic, excepte els serveis entre Ourense i A Coruña i Madrid-Salamanca, així com els serveis de Mitjana Distància en la relació Múrcia-Alacant prestats sobre la xarxa d'altres prestacions, que es regulen pel que recull l'apartat 2 d'aquest article, es poden

beneficiar de l'aplicació d'un descompte del 50%, per al període comprès entre l'1 de gener de 2024 i el 31 de desembre de 2024, amb les condicions que s'han d'establir mitjançant una resolució de la Secretaria d'Estat de Transports i Mobilitat Sostenible, tal com indica l'apartat 7 d'aquest article. Queden exclosos de l'aplicació d'aquest apartat els títols d'anada i tornada.

4. Les mesures que estableixen els apartats anteriors són aplicables directament a tots els serveis de competència de l'Administració General de l'Estat, inclosos en el contracte entre Renfe Viatgers, SME, SA, i l'Administració General de l'Estat per a la prestació dels serveis de Cercanías, Mitjana Distància convencional i d'alta velocitat, i ample mètric.

5. En relació amb els serveis que Renfe Viatgers, SME, SA, presta a Catalunya i que són de competència autonòmica, entre l'1 de gener i el 31 de desembre de 2024, la Generalitat de Catalunya ha d'acceptar expressament l'aplicació de les condicions anteriors perquè puguin ser efectives, mitjançant un escrit remès abans que transcorrin 20 dies hàbils des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, per part del titular de la conselleria amb competències en matèria de transport, a la Direcció General de Transport per Carretera del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible.

6. En relació amb els serveis regulars, no turístics, que Renfe Viatgers, SME, SA, presta sobre la Xarxa Ferroviària d'Interès General en virtut de convenis o contractes amb les administracions autonòmiques, s'hi apliquen les condicions anteriors durant el mes de gener de 2024. Per aplicar-les des de l'1 de febrer de 2024 fins al 31 de desembre de 2024, aquestes administracions han d'acceptar expressament l'aplicació de les condicions anteriors, mitjançant un escrit remès abans que transcorrin 20 dies hàbils des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, per part del titular de la conselleria amb competències en matèria de transport, a la Direcció General de Transport per Carretera del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible.

7. Les limitacions i les condicions respecte a l'aplicació de la gratuïtat i els descomptes que estableixen els apartats anteriors, entre d'altres, les condicions de venda i d'utilització, de vigència i caducitat dels títols de viatge, la limitació en el nombre de títols amb descompte, o altres condicions que es considerin necessàries, així com per establir l'operativa necessària per vincular l'aplicació de la gratuïtat i els descomptes a unes condicions de recurrència mínima en el viatge, s'han d'establir mitjançant una resolució de la secretària d'Estat de Transports i Mobilitat Sostenible.

Aquesta resolució té efecte mitjançant la seva publicació a la seu electrònica del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible.

8. En el cas dels acords, els convenis o altres fórmules jurídiques existents entre Renfe Viatgers, SME, SA, i els consorcis de transport o altres entitats públiques que gestionin el transport metropolità, la liquidació de la compensació a favor de Renfe Viatgers, SME, SA, que escaigui en compliment d'aquests per a l'any 2024 la pot assumir l'Administració General de l'Estat sempre que els consorcis i les entitats públiques esmentats es comprometin expressament a utilitzar la quantitat íntegra que estimin que els correspondria abonar a Renfe per l'any 2024 a reduir, des d'almenys l'1 de febrer de 2024, el preu dels títols multimodals integrats en què participin serveis de Cercanías de Renfe durant el mateix període.

En tot cas, aquesta reducció ha de ser addicional a la que pugui resultar de les obligacions derivades per la condició de beneficiari de la comunitat autònoma i/o l'entitat local corresponent de les ajudes directes que recullen els articles 64 a 70 d'aquest Reial decret llei per a la reducció del preu dels abonaments de transport i títols multiviatge.

A aquests efectes, una persona amb capacitat de representació per part de cada consorci de transport o entitat pública que gestioni el transport metropolità ha de presentar a la seu electrònica del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible, abans del 31 de gener de 2024, una declaració responsable en què assumeixi el compromís que indiquen els paràgrafs anteriors, segons el model que s'ha de posar a disposició en la seu electrònica esmentada.

En cas que es presenti la declaració responsable esmentada, els consorcis de transports o altres entitats públiques que gestionin el transport metropolità queden exonerats de l'abonament a Renfe Viatgers, SME, SA, de les liquidacions que haurien correspost durant l'any 2024. La compensació per la pèrdua d'ingressos de Renfe Viatgers, SME, SA, per aquesta exoneració està inclosa en l'import que estableix l'apartat 10 d'aquest article. La liquidació de la compensació a favor de Renfe Viatgers, SME, SA, per part del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible es produeix sense perjudici que l'import d'aquesta no coincideixi amb la quantitat que el consorci o l'entitat pública que gestioni el transport metropolità hagi destinat a la reducció del preu dels títols integrats de transport en què participen les Cercanías segons el que estableix aquest apartat.

9. Les bonificacions que estableix aquest article s'han de finançar amb càrrec al pressupost en vigor el 2024 de la secció 17 «Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible», servei 39 «Direcció General de Transport Terrestre», programa 441M «Subvencions i suport al transport terrestre» i concepte 445 «Ajudes per a la reducció del preu d'abonaments i títols multiviatge per part de Renfe Viatgers, SME, SA» per un import de 600 milions d'euros o una aplicació equivalent.

10. Renfe Viatgers, SME, SA, ha de rebre l'any 2024 600 milions d'euros, com a compensació per la reducció d'ingressos i els costos d'implementació i comunicació que les mesures d'aquest article li generin. Aquesta quantitat no és revisable ni està subjecta a liquidació. Renfe Viatgers, SME, SA, ha d'assignar als serveis prestats a les comunitats autònomes l'import dels ingressos que s'hagin deixat de percebre com a conseqüència de les mesures d'aquest article, i la resta s'ha d'assignar al contracte per a la prestació de serveis de Renfe Viatgers, SME, SA, a l'Administració General de l'Estat. Per fer l'assignació de la pèrdua d'ingressos dels serveis prestats a les comunitats autònomes, s'han de prendre com a referència els ingressos del període entre l'1 de gener i el 31 de desembre de 2019.

L'excés o el defecte d'aquesta consignació sobre el cost real de les mesures que recull aquest article ha de formar part de la liquidació provisional que presenti Renfe Viatgers, SME, SA, per l'execució dels serveis prestats el 2024 del contracte signat entre aquesta societat i l'Administració General de l'Estat. Així mateix, l'excés o el defecte que pugui correspondre als serveis de competència d'altres autoritats autonòmiques s'ha d'incorporar en les liquidacions de l'annualitat de 2024 pels serveis prestats per Renfe Viatgers, SME, SA.

11. No és aplicable al que estableix aquest article la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions. Les subvencions i ajudes que preveu aquest article no tenen la consideració, als efectes de l'impost sobre el valor afegit, de subvencions vinculades al preu de conformitat amb el que estableix l'article 78.Dos.3r de la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit, i, per tant, no integren la base imposable d'operacions gravades a l'impost esmentat.

12. Renfe Viatgers, SME, SA, ha d'enviar a la Direcció General de Transport per Carretera la informació que aquesta li requereixi i amb la desagregació adequada, per poder valorar l'efecte que hagi tingut la implantació dels descomptes en el nombre d'usuaris del transport públic.

Article 74. Establiment d'un descompte del 100% en el preu dels abonaments de transport i títols multiviatge del transport públic col·lectiu terrestre de les illes Canàries i Balears.

1. En reconeixement del fet insular, d'acord amb el que estableix l'article 8 de la Llei 19/1994, de 6 de juliol, de modificació del règim econòmic i fiscal de Canàries, la Comunitat Autònoma de Canàries és beneficiària d'una ajuda per un import de 81 milions d'euros, per a l'establiment d'un descompte del 100% en el preu dels abonaments i títols multiviatge del transport públic col·lectiu terrestre de les illes Canàries.

2. En reconeixement del fet insular, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears és beneficiària d'una ajuda per un import de 43 milions d'euros, per a l'establiment d'un

descompte del 100% en el preu dels abonaments i títols multiviatge del transport públic col·lectiu terrestre de les illes Balears.

3. Per a la concessió de cada ajuda, en el termini de 30 dies des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, la comunitat autònoma beneficiària ha de presentar a la seu electrònica del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible un certificat signat pel conseller amb competències en transport, que acrediti que des de l'1 de gener de 2024 i fins a la data de signatura del certificat s'ha implantat un descompte del 100% en el preu dels abonaments de transport i títols multiviatge del transport públic col·lectiu terrestre de les illes i que hi ha el compromís de mantenir la mesura fins al 31 de desembre de 2024. La presentació d'aquest document ha d'anar acompanyada de la resta de documentació requerida a les comunitats autònomes que estableixi una ordre ministerial del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible.

4. La concessió d'aquestes ajudes s'ha d'atorgar mitjançant una resolució del titular de la Direcció General de Transport per Carretera. La resolució posa fi a la via administrativa.

La competència per aprovar les despeses i autoritzar els compromisos, els reconeixements d'obligacions i les propostes de pagament que escaiguin, així com expedir i autoritzar els documents comptables derivats de les operacions esmentades, correspon a la persona titular de la Direcció General de Transport per Carretera.

L'ordenació i la instrucció del procediment les ha de dur a terme l'òrgan instructor competent de la Direcció General esmentada.

En cas que durant la instrucció del procediment sigui necessari requerir una esmena o una informació addicional als interessats, els terminis que estableixen els articles 43.2, 68.1, 73.2 i 77.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, es redueixen a la meitat.

5. Amb la concessió d'aquesta ajuda, la comunitat autònoma beneficiària ha de procedir a compensar proporcionalment les administracions gestores o empreses gestores dels serveis de transport terrestre col·lectiu corresponents.

6. Les quanties de les subvencions a concedir als beneficiaris i els crèdits amb càrrec als quals s'han de finançar són els següents:

a) Comunitat Autònoma de Canàries, 81.000.000,00 euros, amb càrrec a l'aplicació pressupostària 17.39.441M.452.01 «A la Comunitat Autònoma de Canàries per a l'establiment d'un descompte del 100% als usuaris recurrents en el preu dels abonaments de transport i títols multiviatge del transport públic col·lectiu terrestre de les illes Canàries» o equivalent.

b) Comunitat Autònoma de les Illes Balears, 43.000.000,00 euros, amb càrrec a l'aplicació pressupostària 17.39.441M.452.02 «A la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'establiment d'un descompte del 100% als usuaris recurrents en el preu dels abonaments de transport i títols multiviatge del transport públic col·lectiu terrestre de les illes Balears» o equivalent.

TÍTOL VI

Mesures de caràcter social

CAPÍTOL I

Mesures en matèria de Seguretat Social

Secció 1a. Pròrroga de mesures per a la reconstrucció econòmica de l'illa de La Palma

Article 75. Pròrroga de l'ajornament del pagament de quotes de la Seguretat Social.

Els ajornaments en el pagament de les quotes a què es refereix l'article 10 del Reial decret llei 20/2021, de 5 d'octubre, pel qual s'adopten mesures urgents de suport per a la

reparació dels danys ocasionats per les erupcions volcàniques i per a la reconstrucció econòmica de l'illa de La Palma, prorrogats per la disposició addicional cinquena del Reial decret llei 2/2022, de 22 de febrer; per l'article 27 del Reial decret llei 11/2022, de 25 juny; per l'article 82 del Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre, o per l'article 175 del Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny, es poden sol·licitar novament en relació amb el pagament de les quotes de la Seguretat Social i per conceptes de recaptació conjunta, la meritació dels quals tingui lloc entre els mesos de gener i març de 2024, en el cas d'empreses, i entre els mesos de febrer i abril de 2024, en el cas de treballadors autònoms. A aquests ajornaments hi són aplicables les condicions, el termini de presentació respecte a cadascuna de les mensualitats l'ajornament de les quals se sol·licita i el règim jurídic que estableix l'esmentat article 10 del Reial decret llei 20/2021, de 5 d'octubre.

En cas que un deutor presenti una sol·licitud d'ajornament per les tres mensualitats a què fa referència el paràgraf anterior o per alguna d'aquestes, a l'empara d'aquesta disposició, complementàriament a un ajornament concedit a l'empara de l'article 10 del Reial decret llei 20/2021, de 5 d'octubre; de la disposició addicional cinquena del Reial decret llei 2/2022, de 22 de febrer; de l'article 27 del Reial decret llei 11/2022, de 25 juny, o de l'article 82 del Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre, o de l'article 175 del Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny, les noves quotes de l'ajornament s'han d'incorporar, mitjançant una única resolució dictada al final d'aquest nou període, a l'ajornament en vigor, i és aplicable un termini d'amortització de quatre mesos per cada nova mensualitat d'ajornament sol·licitada.

Article 76. Prestació de cessament d'activitat per als treballadors autònoms que s'han vist obligats a cessar l'activitat com a conseqüència directa de l'erupció volcànica registrada a la zona de Cumbre Vieja, de La Palma.

1. Des de l'1 de gener de 2024, els treballadors autònoms que anaven percebent el 31 de desembre de 2023 les prestacions per cessament d'activitat com a conseqüència directa de l'erupció volcànica registrada a la zona de Cumbre Vieja, de La Palma, que preveu l'apartat u de l'article 176 del Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny, pel qual s'adopten i es prorroguen determinades mesures de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra d'Ucraïna, de suport a la reconstrucció de l'illa de La Palma i a altres situacions de vulnerabilitat; de transposició de directives de la Unió Europea en matèria de modificacions estructurals de societats mercantils i conciliació de la vida familiar i la vida professional dels progenitors i dels cuidadors, i d'execució i compliment del dret de la Unió Europea, les han de seguir percebent, sense que es computin, als efectes de consumir els períodes màxims de percepció establerts, els sis mesos de prestació de cessament d'activitat que preveu aquest apartat. Es considera complet, als efectes de poder accedir a aquestes prestacions per cessament d'activitat, el requisit de cotització, que preveu l'article 338 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre.

2. Aquestes prestacions per cessament d'activitat es poden començar a meritjar amb efectes des de l'1 de gener de 2024 i tenen una durada màxima de sis mesos, sempre que la sol·licitud es presenti dins dels primers vint-i-un dies naturals següents a l'entrada en vigor d'aquesta norma. En cas contrari, els efectes queden fixats el primer dia del mes següent al de la presentació de la sol·licitud. La durada d'aquestes prestacions no pot excedir el 30 de juny de 2024.

Article 77. Pròrroga de les exempcions en la cotització aplicables en les unitats poblacionals de Puerto de Naos i La Bombilla, que regula l'article 177 del Reial decret llei 5/2023, de 28 de juny.

En els expedients de regulació temporal d'ocupació vinculats a la situació de força major temporal en el supòsit d'empreses i persones treballadores de les illes Canàries, afectades per l'erupció volcànica registrada a l'illa de La Palma, a la zona de Cumbre Vieja, prorrogats fins al 30 de juny de 2024, les empreses es poden acollir, sempre que hi

concorrin les condicions i els requisits que inclou la disposició addicional quaranta-quatre del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, a una exempció del 100 per cent en la cotització a la Seguretat Social sobre l'aportació empresarial per contingències comunes i per conceptes de recaptació conjunta, la meritació dels quals es produeixi als mesos de gener a juny de 2024, respecte de les persones treballadores l'activitat laboral de les quals s'anava exercint, fins a l'inici de la situació de força major temporal, a les unitats poblacionals de Puerto de Naos i La Bombilla.

Per a l'aplicació del percentatge indicat anteriorment, l'autoritat laboral que hagi autoritzat l'expedient de regulació temporal d'ocupació ha de comunicar fefaentment a la Tresoreria General de la Seguretat Social la identificació de les empreses i les persones treballadores a què es refereix el paràgraf anterior.

Secció 2a. Mesures sobre pensions i altres prestacions públiques

Article 78. Normes sobre determinació i revaloració de pensions i altres prestacions públiques.

1. Fins que s'aprovi la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2024, el contingut del títol IV i de les disposicions addicionals concordants de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, així com de les seves disposicions de desplegament, manté la vigència el 2024 amb les modificacions i excepcions que s'estableixen a continuació:

Les pensions abonades pel sistema de la Seguretat Social, en la modalitat contributiva, així com les pensions ordinàries i extraordinàries del règim especial de classes passives de l'Estat, es revaloren el 2024 amb caràcter general el 3,8 per cent respecte de l'import que tenien a 31 de desembre de 2023, equivalent al valor mitjà de les taxes de variació interanual expressades en tant per cent de l'índex de preus de consum dels dotze mesos previs al desembre de 2023, expressat amb un decimal, de conformitat amb el que preveuen els articles 58 i 27, respectivament, del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, i del text refós de la Llei de classes passives de l'Estat, aprovat pel Reial decret legislatiu 670/1987, de 30 d'abril, en els termes i amb les excepcions i especialitats que s'indiquen en aquest Reial decret llei i respectant els imports de garantia de les pensions reconegudes a l'empara de la legislació especial de guerra que figuren a l'apartat 12.

També s'incrementen segons el que disposa el paràgraf anterior els havers reguladors aplicables per a la determinació inicial de les pensions del règim especial de classes passives de l'Estat i de les pensions especials de guerra.

El límit màxim establert per a la percepció de les pensions públiques del sistema de la Seguretat Social i classes passives el 2024 és de 3.175,04 euros mensuals o 44.450,56 euros anuals.

2. El complement de pensions contributives del sistema i de les pensions de classes passives per a la reducció de la bretxa de gènere té per al 2024 un import de 33,20 euros mensuals, obtingut de l'aplicació a l'import establert per al 2023 del resultat de sumar al percentatge de revaloració establert per a les pensions contributives en l'apartat primer el percentatge addicional del 5 per cent en aplicació del que estableix la disposició transitòria primera del Reial decret llei 2/2023, de 16 de març, de mesures urgents per a l'ampliació de drets dels pensionistes, la reducció de la bretxa de gènere i l'establiment d'un nou marc de sostenibilitat del sistema públic de pensions.

3. La quantia mínima de les pensions contributives del sistema de la Seguretat Social i classes passives s'incrementa l'any 2024 en funció del tipus de pensió de conformitat amb el que preveuen l'article 58 i la disposició addicional cinquanta-tresena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, amb els imports que s'especifiquen en l'annex IV i el que disposen l'article 27 i la disposició addicional vint-i-

unena del text refós de la Llei de classes passives de l'Estat, amb els imports que figuren a l'annex V, respectivament.

4. D'acord amb el que estableixen l'apartat 1 i l'apartat 4 de la disposició transitòria segona del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, les pensions de l'extingida assegurança obligatòria de vellesa i invalidesa (SOVI) no concurrents amb altres pensions públiques tenen un import anual de 7.399,00 euros el 2024.

Les pensions de la SOVI concurrents amb pensions de viduitat d'algun dels règims del sistema de la Seguretat Social tenen el 2024 un import anual de 7.182,00 euros, sense perjudici de l'aplicació del límit que estableix la disposició transitòria segona del text refós de la Llei general de la Seguretat Social. En cas que se superi aquest límit, l'import es minora en la quantia necessària per no superar-lo.

5. Les pensions no contributives del sistema de la Seguretat Social d'invalidesa i jubilació tenen un import anual de 7.250,60 euros, resultat d'aplicar sobre l'import extraordinari establert per a aquestes pensions l'any 2023 per l'article 77 del Reial decret llei 20/2022, de 27 de desembre, de mesures de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra d'Ucraïna i de suport a la reconstrucció de l'illa de La Palma i a altres situacions de vulnerabilitat, el percentatge que correspon d'acord amb l'article 62 i la disposició addicional cinquanta-tresena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

Aquesta revaloració de les pensions no contributives repercuteix en la quantia de l'ingrés mínim vital en els termes que preveu l'article 13.2 de la Llei 19/2021, de 20 de desembre, per la qual s'estableix l'ingrés mínim vital.

6. Amb efectes des de l'1 de gener de 2024, la quantia anual de les prestacions familiars de la Seguretat Social, en la modalitat no contributiva, per fill a càrrec amb 18 anys o més, i un grau de discapacitat superior al 65% es fixa en 5.647,20 euros. Si la discapacitat és superior o igual al 75%, la quantia anual és de 8.469,60 euros.

Els límits d'ingressos anuals l'any 2024 per a les persones beneficiàries que, de conformitat amb la disposició transitòria sisena de la Llei 19/2021, de 20 de desembre, per la qual s'estableix l'ingrés mínim vital, mantinguin o recuperin el dret a l'assignació econòmica per cada fill menor de divuit anys o menor a càrrec sense discapacitat o amb una discapacitat inferior al 33 per cent, queden fixats en 14.544,00 euros anuals i, si es tracta de famílies nombroses, en 21.888,00 euros anuals, i s'incrementa en 3.546,00 euros anuals per cada fill a càrrec a partir del quart, aquest inclòs. La quantia de l'assignació econòmica és de 588,00 euros/any.

No obstant això, la quantia de l'assignació econòmica és en el còmput anual de 637,92 euros en els casos en què els ingressos familiars siguin inferiors als imports que assenyala la taula següent:

2024

Integrants de la llar		Interval d'ingressos	Assignació íntegra anual
Persones ≥ 14 anys (M)	Persones < 14 anys (N)		
1	1	5.530 o menys.	637,92 × H
1	2	6.805 o menys.	637,92 × H
1	3	8.080 o menys.	637,92 × H
2	1	7.655 o menys.	637,92 × H
2	2	8.930 o menys.	637,92 × H
2	3	10.206 o menys.	637,92 × H
3	1	9.782 o menys.	637,92 × H
3	2	11.057 o menys.	637,92 × H

Integrants de la llar		Interval d'ingressos	Assignació íntegra anual
Persones ≥ 14 anys (M)	Persones < 14 anys (N)		
3	3	12.331 o menys.	$637,92 \times H$
M	N	$4.253 + [(4.253 \times 0,5 \times (M-1)) + (4.253 \times 0,3 \times N)]$ o menys.	$637,92 \times H$

H = fills o filles a càrrec de la persona beneficiària menors de 18.

N = nombre de menors de 14 anys a la llar.

M = nombre de persones de 14 anys o més a la llar.

7. El subsidi de mobilitat i compensació per a despeses de transport es revalora el 2024 en un percentatge del 3,8 per cent i assoleix un import anual de 974,40 euros.

8. Les prestacions d'orfanat causades per violència contra la dona, previstes en el tercer paràgraf de l'article 224.1 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, experimenten el 2024 un increment igual al que s'aprovi per al salari mínim interprofessional per a l'any esmentat.

9. La revaloració de les pensions reconegudes en virtut de normes internacionals de les quals sigui a càrrec de la Seguretat Social espanyola només un tant per cent de la seva quantia teòrica s'ha de portar a terme aplicant el tant per cent esmentat a l'increment que hauria correspost si fos a càrrec de la Seguretat Social espanyola el cent per cent de la pensió esmentada, segons el que disposa l'article 58.5 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

10. El límit d'ingressos per al reconeixement de complements econòmics per a mínims experimenta un increment del 3,8 per cent sobre el límit vigent el 2023.

11. L'import de les prestacions econòmiques de gran invalidesa del règim especial de la Seguretat Social de les Forces Armades, de les reconegudes a l'empara de la Llei 3/2005, de 18 de març, per la qual es reconeix una prestació econòmica als ciutadans d'origen espanyol desplaçats a l'estranger, durant la seva minoria d'edat, com a conseqüència de la Guerra Civil, i que van desenvolupar la major part de la seva vida fora del territori nacional, així com els imports mensuals de les ajudes socials reconegudes a favor de les persones contaminades pel virus d'immunodeficiència humana (VIH), que estableixen els paràgrafs b), c) i d) de l'article 2.1 del Reial decret llei 9/1993, de 28 de maig, pel qual es concedeixen ajudes als afectats pel virus d'immunodeficiència humana (VIH) com a conseqüència d'actuacions dutes a terme en el sistema sanitari públic, experimenten el 2024 un increment del 3,8 per cent sobre la quantia que tinguin establerta el 2023.

12. Per a l'any 2024 s'apliquen els complements econòmics que regula l'apartat 3 d'aquesta norma a les pensions d'orfanat reconegudes a l'empara del títol II de la Llei 37/1984, de 22 d'octubre, de reconeixement de drets i serveis prestats als que durant la Guerra Civil van formar part de les Forces Armades, Forces d'Ordre Públic i Cos de Carrabiners de la República, així com a les reconegudes a favor de les persones òrfenes no incapacitades de més de 21 anys, causades per personal no funcionari a l'empara de la Llei 5/1979, de 18 de setembre, sobre reconeixement de pensions, assistència medicofarmacèutica i assistència social a favor de les vídues, els fills i altres familiars dels espanyols morts com a conseqüència o en ocasió de la Guerra Civil passada, i de la Llei 35/1980, de 26 de juny, sobre pensions als mutilats excombatents de la zona republicana, i a aquelles altres causades pel personal de les mines d'Almadén.

Les pensions a favor de familiars concedides a l'empara de la Llei 5/1979, de 18 de setembre, i de la Llei 35/1980, de 26 de juny, a excepció de les pensions d'orfanat a què es refereix el paràgraf anterior, així com de la Llei 6/1982, de 29 de març, de pensions als mutilats civils de guerra, i les pensions de viduitat del títol II de la Llei 37/1984, de 22 d'octubre, sigui quina sigui la seva data inicial d'abonament, no poden ser inferiors l'any

2024 a l'import establert, per a l'exercici econòmic esmentat, per a la quantia mínima establerta en el sistema de la Seguretat Social per a les pensions de viduitat de titulars de més de seixanta-cinc anys.

Així mateix, l'import de les pensions reconegudes a favor del mateix causant a l'empara del títol II de la Llei 37/1984, de 22 d'octubre, no poden ser inferiors el 2024 a la quantia mínima de les pensions de jubilació, amb cònjuge a càrrec, per a titulars de més de 65 anys en el sistema de la Seguretat Social.

13. Per al càlcul de les pensions de jubilació o retir i de viduitat del règim de classes passives de l'Estat que es causin durant el 2024 a l'empara de la legislació vigent a 31 de desembre de 1984, la quantia inicial que correspongui s'ha de corregir mitjançant l'aplicació del percentatge de l'1 i el 2 per cent, segons que correspongui, en aplicació del que estableixen la disposició addicional cinquena de la Llei 61/2003, de 30 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2004; la disposició addicional sisena de la Llei 30/2005, de 29 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2006, i la disposició addicional desena de les lleis 42/2006, de 28 de desembre, i 51/2007, de 26 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per als anys 2007 i 2008, respectivament. A aquest efecte, s'ha de computar la millora per fill o filla a càrrec que pugui correspondre en les pensions de viduitat per aplicació de les lleis 19/1974, de 27 de juny, i 74/1980, de 29 de desembre.

14. Les pensions extraordinàries del sistema de la Seguretat Social i del règim de classes passives de l'Estat originades per actes de terrorisme s'han d'adaptar als imports que corresponguin de conformitat amb la seva legislació pròpia, i no estan subjectes, en cap cas i de conformitat amb el que preveu l'article 40.U.a), paràgraf segon, de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, als límits previstos amb caràcter general. Així mateix, no s'han de computar tampoc els imports d'aquestes pensions, a l'efecte de l'aplicació dels límits esmentats en els supòsits de concurrència, en una mateixa persona titular, d'altres pensions públiques.

15. Les pensions abonades amb càrrec als règims o sistemes de previsió que enumera l'article 42 de la Llei 37/1988, de 28 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per al 1989, no indicades en els apartats anteriors, experimenten l'any 2024 l'increment que, si s'escau, sigui procedent, segons la seva normativa reguladora, sobre les quanties que haurien percebut a 31 de desembre de 2023.

16. Queden exceptuades de l'increment que estableix l'apartat 1 les pensions públiques següents:

a) Les pensions abonades amb càrrec a qualsevol dels règims o sistemes de previsió que enumera l'article 42 de la Llei 37/1988, de 28 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per al 1989, l'import íntegre mensual de les quals sumat, si s'escau, a l'import íntegre mensual de les altres pensions públiques percebudes pel seu titular, excedeixi el límit mensual de percepció de les pensions públiques que estableix l'apartat 1.

El que disposa el paràgraf anterior no és aplicable a les pensions extraordinàries del règim de classes passives de l'Estat i del sistema de la Seguretat Social originades per actes terroristes, ni a les pensions reconegudes a l'empara del Reial decret llei 6/2006, de 23 de juny, sobre pensions excepcionals derivades d'atemptats terroristes, ni a les pensions reconegudes en virtut de la disposició addicional quaranta-tresena de la Llei 62/2003, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

b) Les pensions de classes passives reconegudes a favor dels caminaires de l'Estat causades amb anterioritat a l'1 de gener de 1985, a excepció d'aquelles el titular de les quals només percebia aquesta pensió com a tal caminaire.

c) Les pensions de les mutualitats integrades en el Fons especial de la Mutualitat General de Funcionaris Civils de l'Estat que, a 31 de desembre de 2023, ja hagin assolit les quanties corresponents al 31 de desembre de 1973.

Les pensions de les mutualitats, els monts de pietat o les entitats de previsió social que esmenta l'article 40. Dos de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023.

e) Les pensions de l'extingida assegurança obligatòria de vellesa i invalidesa quan entrin en concurrència amb altres pensions públiques, excepte quan concorrin amb pensions de viduitat d'algun dels règims del sistema de la Seguretat Social, o amb alguna d'aquestes pensions i, a més, amb qualsevol altra pensió pública de viduitat. A aquests efectes, no es consideren pensions concurrents la prestació econòmica reconeguda a l'empara de la Llei 3/2005, de 18 de març, els ciutadans d'origen espanyol desplaçats a l'estranger, durant la seva minoria d'edat, com a conseqüència de la Guerra Civil, ni la pensió percebuda pels mutilats útils o incapacitats de primer grau a causa de la passada Guerra Civil espanyola, sigui quina sigui la legislació reguladora, ni el subsidi per ajuda de tercera persona que preveu el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, ni les pensions extraordinàries derivades d'actes de terrorisme.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, quan la suma de totes les pensions concurrents, una vegada revalorades, i les de l'assegurança obligatòria de vellesa i invalidesa esmentada sigui inferior a la quantia fixada el 2024 per a la pensió d'aquesta assegurança no concurrent, calculades les unes i les altres en còmput anual, la pensió de l'assegurança obligatòria de vellesa i invalidesa s'ha de revalorar en un import igual a la diferència resultant. Aquesta diferència no té caràcter consolidable, i és absorbible amb qualsevol increment que puguin experimentar les percepcions de l'interessat, sigui en concepte de revaloracions o per reconeixement de noves prestacions de caràcter periòdic.

17. D'acord amb el que estableix la disposició addicional sisena, apartat u, del text refós de la Llei sobre Seguretat Social dels funcionaris civils de l'Estat, les pensions de les mutualitats integrades en el Fons especial de la Mutualitat General de Funcionaris Civils de l'Estat, quan hagin estat causades amb posterioritat al 31 de desembre de 2017, experimenten l'1 de gener de l'any 2024 una reducció, respecte dels imports percebuts a 31 de desembre de 2023, del 20 per cent de la diferència entre la quantia corresponent al 31 de desembre de 1978, o al 31 de desembre de 1977 si es tracta de la Mutualitat de Funcionaris de l'Organització Sindical, i la que correspondria al 31 de desembre de 1973.

18. Als efectes del que disposa aquest article, les quanties de les pensions i prestacions públiques i els límits d'ingressos aplicables el 2024 són les que figuren en els annexos.

Article 79. Modificació del text refós de la Llei de classes passives de l'Estat, aprovat pel Reial decret legislatiu 670/1987, de 30 d'abril.

S'introdueix una nova disposició addicional vint-i-unena en el text refós de la Llei de classes passives de l'Estat, aprovat pel Reial decret legislatiu 670/1987, de 30 d'abril, que queda redactada en els termes següents:

«Disposició addicional vint-i-unena. *Pensions mínimes i indicadors de suficiència en compliment de la recomanació 15 del Pacte de Toledo.*

A les pensions del règim de classes passives de l'Estat hi és aplicable el que preveu la disposició addicional cinquanta-tresena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre.»

Article 80. Modificació del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre.

El text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, queda modificat de la manera següent:

U. S'afegeix una lletra c) a l'apartat 1 i un nou apartat 11 a la disposició addicional cinquanta-dosena, amb la redacció següent:

«c) Les dutes a terme per alumnes d'ensenyaments artístics superiors, ensenyaments artístics professionals i ensenyaments esportius del sistema educatiu».

«11. No estan compreses en l'àmbit d'aplicació d'aquesta disposició addicional les persones que durant la realització de les pràctiques a què es refereix l'apartat 1 figurin en alta en qualsevol dels règims del sistema de la Seguretat Social per l'exercici d'una altra activitat, en situació assimilada a la d'alta amb obligació de cotitzar, o durant la qual el període tingui la consideració de cotitzat als efectes de prestacions, o tinguin la condició de pensionistes de jubilació o d'incapacitat permanent de la Seguretat Social, tant en la modalitat contributiva com no contributiva.

La situació assimilada que regula aquesta disposició addicional no afecta el dret a la percepció de les prestacions del sistema de la Seguretat Social. Així mateix, la inclusió esmentada no dona lloc a la modificació del títol pel qual es tingui dret a la prestació per assistència sanitària llevat de l'assistència sanitària derivada de contingències professionals.»

Dos. S'afegeix un apartat 4 a la disposició transitòria segona, amb la redacció següent:

«4. El que estableix la disposició addicional cinquanta-tresena, apartat 4, s'aplica a la revaloració de les pensions de l'assegurança obligatòria de vellesa i invalidesa en els supòsits en què escaigui la revaloració esmentada.»

Tres. Se'n modifica el primer paràgraf de l'apartat 6 de la disposició transitòria quarta, que queda redactat en els termes següents:

«6. Se segueix aplicant la regulació per a la modalitat de jubilació parcial amb formalització simultània de contracte de relleu, vigent amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, d'actualització, adequació i modernització del sistema de la Seguretat Social, a pensions causades abans de l'1 de gener de 2025, sempre que s'acrediti el compliment dels requisits següents.»

Article 81. *Modificació de la Llei 19/2021, de 20 de desembre, per la qual s'estableix l'ingrés mínim vital.*

La Llei 19/2021, de 20 de desembre, per la qual s'estableix l'ingrés mínim vital, queda modificada de la manera següent:

U. Se'n modifica la disposició addicional quarta, que queda redactada en els termes següents:

«Disposició addicional quarta. *Gestió de la prestació de l'ingrés mínim vital per les comunitats autònomes de règim comú.*

Les comunitats autònomes de règim comú poden assumir, en el seu àmbit territorial, la gestió de la prestació no contributiva de l'ingrés mínim vital que correspon a l'Institut Nacional de la Seguretat Social, que inclogui la iniciació, la tramitació, la resolució i el control per part de la comunitat autònoma, mitjançant la formalització del conveni corresponent amb l'Administració de l'Estat, que ha de respectar el caràcter unitari del règim econòmic de la Seguretat Social i el principi de solidaritat. En el conveni esmentat, que pot tenir una durada determinada o un caràcter indefinit, s'han d'establir els procediments, terminis i compromisos necessaris per a una gestió ordenada d'aquesta prestació».

Dos. S'afegeix un apartat 9 a la disposició addicional novena, amb la redacció següent:

«9. El que estableix aquesta disposició addicional, llevat dels paràgrafs segon, tercer i quart de l'apartat 3, és aplicable en el supòsit que preveu la disposició addicional quarta d'aquesta Llei sobre la gestió de la prestació de l'ingrés mínim vital per les comunitats autònomes de règim comú.»

CAPÍTOL II

Mesures en matèria d'ocupació

Article 82. Pròrroga dels expedients de regulació temporal d'ocupació vinculats a la situació de força major temporal en el supòsit d'empreses i persones treballadores de les illes Canàries afectades per l'erupció volcànica registrada a la zona de Cumbre Vieja.

Són aplicables fins al 30 de juny de 2024 els expedients de regulació temporal d'ocupació a què es refereix la disposició addicional quarta del Reial decret llei 2/2022, de 22 de febrer, pel qual s'adopten mesures urgents per a la protecció dels treballadors autònoms, per a la transició cap als mecanismes estructurals de defensa de l'ocupació i per a la recuperació econòmica i social de l'illa de La Palma i es prorroguen determinades mesures per fer front a situacions de vulnerabilitat social i econòmica, d'acord amb el règim jurídic que estableixen l'article 47.5 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors i la disposició addicional quaranta-quatre del text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

Article 83. Pròrroga de mesures laborals vinculades amb el gaudi d'ajudes públiques.

A les empreses beneficiàries de les ajudes directes que preveu aquest Reial decret llei, l'augment dels costos energètics no pot constituir una causa objectiva d'acomiadament fins al 30 de juny de 2024. L'incompliment d'aquesta obligació comporta el reintegrament de l'ajuda rebuda. Així mateix, les empreses que s'acullin a les mesures de reducció de jornada o suspensió de contractes que regula l'article 47 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors per causes relacionades amb la invasió d'Ucraïna i que es beneficiïn de suport públic no poden utilitzar aquestes causes per fer acomiadaments.

Article 84. Pròrroga de la vigència del Reial decret 99/2023, de 14 de febrer, pel qual es fixa el salari mínim interprofessional per al 2023.

Fins que s'aprovi el reial decret pel qual es fixa el salari mínim interprofessional per a l'any 2024 en el marc del diàleg social, en els termes que s'hi estableixin, i d'acord amb el que preveu l'article 27 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, es prorroga la vigència del Reial decret 99/2023, de 14 de febrer, pel qual es fixa el salari mínim interprofessional per al 2023.

Article 85. Modificació del Reial decret llei 1/2023, de 10 de gener, de mesures urgents en matèria d'incentius a la contractació laboral i millora de la protecció social de les persones artistes.

El Reial decret llei 1/2023, de 10 de gener, de mesures urgents en matèria d'incentius a la contractació laboral i millora de la protecció social de les persones artistes, queda modificat de la manera següent:

U. Se'n modifica la lletra c) de l'article 11.1, que queda redactada de la manera següent:

«c) Contractacions efectuades amb persones treballadores que en els dotze mesos anteriors a la data d'alta de la persona treballadora en el règim corresponent de la Seguretat Social hagin prestat serveis en la mateixa empresa o entitat mitjançant un contracte per temps indefinit, o en els últims sis mesos mitjançant un contracte de durada determinada o un contracte formatiu, sigui quina sigui la seva modalitat i la durada de la seva jornada.

El que estableix el paràgraf anterior no s'aplica en els supòsits de transformació de contractes que estiguin incentivats d'acord amb aquesta norma. Tampoc no s'aplica als contractes de durada determinada que es formalitzin amb persones desocupades per a la substitució de persones treballadores en els

supòsits que preveu l'article 17, així com als contractes successius efectuats sense solució de continuïtat quan la persona substituïda i substituïda coincideixin amb les del primer o anterior contracte de substitució.»

Dos. L'article 27 queda redactat de la manera següent:

«Article 27. Bonificació per la contractació de personal investigador sota la modalitat de contracte predoctoral.

La contractació de personal investigador sota la modalitat de contracte predoctoral que estableix l'article 21 de la Llei 14/2011, d'1 de juny, de la ciència, la tecnologia i la innovació, dona dret, durant la vigència del contracte, incloses les pròrrogues, a una bonificació en la cotització, en els termes que estableix l'article 10, de 115 euros/mes.

Als efectes del que preveu l'article 4.1.a), no es requereix la inscripció en els serveis públics d'ocupació com a demandant d'ocupació.»

Tres. S'afegeix un apartat 3 a la disposició addicional setena, amb la redacció següent:

«3. No obstant això, no es requereix la inscripció en els serveis d'ocupació com a demandant d'ocupació, en virtut del que disposa l'article 4.1.a).»

CAPÍTOL III

Mesures en matèria d'habitatge

Secció 1a. Avals per a habitatge social o a preu assequible

Article 86. *Aprovació d'una línia d'aval per a la cobertura parcial a compte de l'Estat del finançament, amb fons provinents de l'addenda del Mecanisme de Recuperació, Transformació i Resiliència, per incrementar el parc d'habitatge de lloguer social o a un preu assequible, així com per millorar el parc d'habitatge ja existent destinat a lloguer social o assequible.*

1. A fi de proporcionar cobertura financera parcial per a la realització de projectes dirigits a incrementar el parc d'habitatge de lloguer social o a preu assequible, així com a millorar el parc d'habitatge ja existent destinat a lloguer social o assequible, a través de la construcció d'edificis eficients energèticament o la rehabilitació edificatòria amb criteris d'eficiència energètica, s'autoritza el Ministeri d'Habitatge i Agenda Urbana perquè, mitjançant un conveni amb l'Institut de Crèdit Oficial, per un termini de fins a trenta-cinc anys, es desplegui una línia d'aval de fins a 2.000 milions d'euros que ofereixin cobertura parcial de l'Estat, per al finançament a promotors públics i privats en forma de préstec dins de la Facilitat ICO MRR per a la promoció d'habitatge social.

2. Els imports corresponents a l'execució dels avals atorgats pel Ministeri d'Habitatge i Agenda Urbana al finançament concedit a promotors públics i privats en virtut del que estableix aquest article s'han d'atendre des de la partida pressupostària del Ministeri d'Habitatge i Agenda Urbana que s'estableixi en el conveni de la línia d'aval al qual es refereix l'apartat anterior. Aquest crèdit té el caràcter d'ampliable, de conformitat amb el que preveu l'article 54 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, i hi és aplicable el que disposa l'article 59 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, pel que fa als avals atorgats en virtut d'aquest article.

3. La verificació del compliment dels requisits dels beneficiaris de la línia d'aval s'ha de fer en els termes que s'estableixin en el conveni de la línia d'aval que esmenten els apartats anteriors.

4. Els termes i les condicions aplicables als préstecs que puguin ser objecte de l'aval en virtut del que disposa aquest article són els que s'estableixin en el conveni a formalitzar entre el Ministeri d'Habitatge i Agenda Urbana, com a entitat decisora, i

l'Institut de Crèdit Oficial, com a entitat executora, per a la instrumentació de la «Facilitat ICO MRR per a la promoció d'habitatge social» amb fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència de la Unió Europea.

5. Els avals que es concedeixin en virtut del que estableix aquest article han de ser objecte de publicació en la base de dades nacional de subvencions (BDNS), en els termes que preveu el Reial decret 130/2019, de 8 març, que regula la base de dades nacional de subvencions i la publicitat de les subvencions i altres ajudes públiques.

6. En cas d'execució dels avals atorgats, s'ha de seguir per al conjunt del principal de l'operació garantida el mateix règim jurídic de recuperació i cobrança que correspongui a la part del principal del crèdit no garantida pel Ministeri d'Habitatge i Agenda Urbana, d'acord amb la normativa i les pràctiques de les entitats financeres, i no hi són aplicables els procediments i les prerrogatives de cobrança que preveu la Llei 47/2003, de 26 de novembre, per als crèdits públics.

El deutor i, si s'escau, el fiador tercer, respon íntegrament pel conjunt del deute derivat del finançament avalat de conformitat amb les obligacions assumides tant per la part avalada per l'Estat com per la part no avalada, i l'entitat financera és responsable de portar a terme totes les actuacions negociadores, extrajudicials o judicials que siguin necessàries per a la recuperació integral del deute.

7. Independentment de l'execució de l'aval, correspon a les entitats financeres la formulació de reclamacions extrajudicials, l'exercici d'accions judicials o l'execució de garanties, per compte i en nom del Ministeri d'Habitatge i Agenda Urbana per a la recuperació de la totalitat dels imports impagats de les operacions financeres objecte de l'aval.

8. Els crèdits derivats dels avals concedits de conformitat amb aquesta norma tenen la consideració de crèdit financer, als efectes que preveu el Reial decret legislatiu 1/2020, de 5 de maig, pel qual s'aprova el text refós de la Llei concursal. Sense perjudici d'això, en la mesura en què siguin compatibles amb el que s'hi preveu, també hi són aplicables les especialitats que preveu la disposició addicional 8a de la Llei 16/2022, de 5 de setembre, de reforma del text refós de la Llei concursal, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2020, de 5 de maig, per a la transposició de la Directiva (UE) 2019/1023 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de juny de 2019, sobre marcs de reestructuració preventiva, exoneració de deutes i inhabilitacions, i sobre mesures per augmentar l'eficiència dels procediments de reestructuració, insolvència i exoneració de deutes, i per la qual es modifica la Directiva (UE) 2017/1132 del Parlament Europeu i del Consell, sobre determinats aspectes del dret de societats (Directiva sobre reestructuració i insolvència).

9. Aquests crèdits tenen el rang que, de conformitat amb el que preveu la normativa concursal, correspongui per les seves característiques als crèdits financers, i en tot cas han de tenir almenys el mateix rang en ordre de prelació als drets corresponents a la part del principal no avalat.

Secció 2a. Mesures per a la protecció de persones vulnerables

Article 87. Modificació del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, pel qual s'adopten mesures urgents complementàries en l'àmbit social i econòmic per fer front a la COVID-19.

Es modifica el Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, pel qual s'adopten mesures urgents complementàries en l'àmbit social i econòmic per fer front a la COVID-19, en els termes següents:

U. L'article 1 queda redactat de la manera següent:

«Article 1. Suspensió del procediment de desnonament i dels llançaments per a llars vulnerables sense cap alternativa residencial.

1. Des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei i fins al 31 de desembre de 2024, en tots els judicis verbals que versin sobre reclamacions de renda o

quantitats degudes per l'arrendatari, o l'expiració del termini de durada de contractes subscrits de conformitat amb la Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans, que pretenguin recuperar la possessió de la finca, s'hagi suspès o no prèviament el procés en els termes que estableix l'apartat 5 de l'article 441 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, la persona arrendatària pot instar, de conformitat amb el que preveu aquest article, un incident de suspensió extraordinària del desnonament o llançament davant el jutjat pel fet de trobar-se en una situació de vulnerabilitat econòmica que li impossibiliti trobar una alternativa residencial per a ella i per a les persones amb les quals convisqui.

Així mateix, si no hi ha assenyalada data per al llançament, perquè no ha transcorregut el termini de deu dies a què es refereix l'article 440.3 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, o perquè no s'ha celebrat la vista, se suspèn el termini esmentat o la celebració de la vista.

Aquestes mesures de suspensió que s'estableixen amb caràcter extraordinari i temporal, en tot cas, deixen de tenir efecte el 31 de desembre de 2024.

2. Perquè operi la suspensió a què es refereix l'apartat anterior, la persona arrendatària ha d'acreditar que es troba en alguna de les situacions de vulnerabilitat econòmica que descriuen les lletres a) i b) de l'article 5.1 d'aquest Reial decret llei, mitjançant la presentació dels documents que preveu l'article 6.1. El lletrat de l'Administració de justícia ha de donar trasllat de l'acreditació esmentada al demandant, el qual, en el termini màxim de deu dies, pot acreditar davant el jutjat, pels mateixos mitjans, que es troba igualment en la situació de vulnerabilitat econòmica descrita a la lletra a) de l'article 5.1 o en risc de situar-s'hi, en cas que s'adopti la mesura de suspensió del llançament.

3. Una vegada presentats els escrits anteriors, el lletrat de l'Administració de justícia ha de traslladar immediatament als serveis socials competents tota la documentació i ha de sol·licitar a aquests serveis un informe, que s'ha d'emetre en el termini màxim de deu dies, en el qual es valori la situació de vulnerabilitat de l'arrendatari i, si s'escau, de l'arrendador, i s'identifiquin les mesures que hi ha d'aplicar l'Administració competent.

4. El jutge, en vista de la documentació presentada i de l'informe de serveis socials, ha de dictar una interlocutòria en què acordi la suspensió del llançament si es considera acreditada la situació de vulnerabilitat econòmica i, si s'escau, que no ha de prevaler la vulnerabilitat de l'arrendador. Si l'arrendatari no acredita la vulnerabilitat o bé ha de prevaler la situació de vulnerabilitat de l'arrendador, ha d'acordar la continuació del procediment. En tot cas, la interlocutòria que fixi la suspensió ha d'assenyalar expressament que el 31 de desembre de 2024 es reprèn automàticament el còmput dels dies a què es refereix l'article 440.3 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, o s'ha d'assenyalar data per a la celebració de la vista i, si s'escau, del llançament, segons l'estat en què es trobi el procés.

Acreditada la vulnerabilitat, abans de la finalització del termini màxim de suspensió, les administracions públiques competents han d'adoptar les mesures que indiqui l'informe de serveis socials o d'altres que considerin adequades per satisfer la necessitat residencial de la persona en situació de vulnerabilitat i que en garanteixin l'accés a un habitatge digne. Una vegada aplicades les mesures esmentades, l'Administració competent ho ha de comunicar immediatament al tribunal, i el lletrat de l'Administració de justícia ha de dictar en el termini màxim de tres dies un decret en què ordeni l'aixecament de la suspensió del procediment.

5. Als efectes que preveu l'article 150.4 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, s'entén que s'hi dona el consentiment de la persona arrendatària per la mera presentació de la sol·licitud de suspensió.

S'entén igualment que s'hi dona el consentiment de l'arrendador per fer la comunicació que preveu aquest article per la mera presentació de l'escrit en què al·legui la seva situació de vulnerabilitat econòmica.»

Dos. L'article 1 bis queda redactat de la manera següent:

«Article 1 bis. Suspensió fins al 31 de desembre de 2024 del procediment de desnonament i dels llançaments per a persones econòmicament vulnerables sense alternativa residencial en els supòsits dels apartats 2n, 4t i 7è de l'article 250.1 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, i en aquells altres en què el desnonament derivi d'un procediment penal.

1. Des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei i fins al 31 de desembre de 2024, en tots els judicis verbals en què se substancïïn les demandes a què es refereixen els apartats 2n, 4t i 7è de l'article 250.1 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, i en els altres processos penals en què se substancïï el llançament de l'habitatge habitual de les persones que l'estiguin habitant sense cap títol habilitador per fer-ho, el jutge té la facultat de suspendre el llançament fins al 31 de desembre de 2024.

Aquestes mesures de suspensió que s'estableixen amb caràcter extraordinari i temporal deixen de tenir efecte en tot cas el 31 de desembre de 2024.

2. Per poder suspendre el llançament d'acord amb l'apartat anterior, és necessari que es tracti d'habitatges que pertanyin a persones jurídiques o a persones físiques titulars de més de deu habitatges i que les persones que els habiten sense títol estiguin en situació de vulnerabilitat econòmica perquè es troben en alguna de les situacions que descriu la lletra a) de l'article 5.1.

El jutge ha de prendre la decisió prèvia valoració ponderada i proporcional del cas concret, tenint en compte, entre d'altres que siguin procedents, les circumstàncies següents:

a) Les circumstàncies relatives a si l'entrada o la permanència a l'immoble està motivada per una situació d'extrema necessitat. A l'efecte d'analitzar l'estat de necessitat, s'ha de valorar adequadament l'informe dels serveis socials emès de conformitat amb l'apartat següent.

b) Les circumstàncies relatives a la cooperació dels habitants de l'habitatge amb les autoritats competents en la recerca de solucions per a una alternativa residencial que garanteixi el seu dret a un habitatge digne.

3. Perquè operi la suspensió a què es refereix l'apartat anterior, qui habiti l'habitatge sense títol ha de ser una persona dependent, de conformitat amb el que disposa l'apartat dos de l'article 2 de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, víctima de violència sobre la dona o tenir a càrrec seu, convivint en el mateix habitatge, alguna persona dependent o menor d'edat.

En tot cas, la persona o les persones que ocupen l'habitatge sense títol han d'acreditar, a més, que es troben en alguna de les situacions de vulnerabilitat econòmica que descriu la lletra a) de l'article 5.1 d'aquest Reial decret llei mitjançant la presentació dels documents que preveu l'article 6.1. El lletrat de l'Administració de justícia ha de traslladar l'acreditació esmentada al demandant o denunciante.

4. El lletrat de l'Administració de justícia ha de traslladar immediatament als serveis socials competents tota la documentació i ha de sol·licitar a aquests serveis un informe, que s'ha d'emetre en el termini màxim de quinze dies, en el qual es valori la situació de vulnerabilitat de la persona o les persones que hagin fixat el seu habitatge a l'immoble, i s'identifiquin les mesures que hi ha d'aplicar l'Administració competent.

5. Acreditada la situació de vulnerabilitat de la persona que habiti a l'habitatge i ponderades pel jutge totes les altres circumstàncies concurrents, aquest ha de dictar una interlocutòria en què acordi, si s'escau, la suspensió pel temps que resti fins al 31 de desembre de 2024. Si el sol·licitant no acredita la vulnerabilitat o no es troba entre les persones amb dret a instar la suspensió de

conformitat amb el que assenyala l'apartat 2, o hi concorre alguna de les circumstàncies que preveu l'apartat 6, el jutge ha de disposar mitjançant una interlocutòria la continuació del procediment.

Durant el termini màxim de suspensió fixat, les administracions públiques competents han d'adoptar, en cas que quedi constatada la vulnerabilitat econòmica, les mesures que indiqui l'informe de serveis socials o d'altres que considerin adequades per satisfer la necessitat residencial de la persona en situació de vulnerabilitat i que en garanteixin l'accés a un habitatge digne. Una vegada adoptades les mesures esmentades, l'Administració competent ho ha de comunicar immediatament al tribunal competent, i el jutge ha de dictar en el termini màxim de tres dies una interlocutòria en què ordeni l'aixecament de la suspensió del procediment i el llançament corresponent.

6. Als efectes que preveu l'article 150.4 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, s'entén que s'hi dona el consentiment de la persona demandada per la mera presentació de la seva sol·licitud de suspensió.

7. En cap cas no és procedent la suspensió a què es refereix aquest article si l'entrada o la permanència a l'habitatge ha tingut lloc en els supòsits següents:

a) Quan s'hagi produït en un immoble de propietat d'una persona física, si en aquest immoble hi té el domicili habitual o la segona residència degudament acreditada, sense perjudici del nombre d'habitatges dels quals sigui propietària.

b) Quan s'hagi produït en un immoble de propietat d'una persona física o jurídica que el tingui cedit per qualsevol títol vàlid en dret a una persona física que hi tingui el domicili habitual o la segona residència degudament acreditada.

c) Quan l'entrada o la permanència en l'immoble s'hagi produït havent-hi intimidació o violència sobre les persones.

d) Quan hi hagi indicis racionals que l'habitatge s'utilitza per dur a terme activitats il·lícites.

e) Quan l'entrada o la permanència s'hagi produït en immobles de titularitat pública o privada destinats a habitatge social i l'Administració o l'entitat que gestioni aquest habitatge ja l'hagi assignat a un sol·licitant.

f) Quan l'entrada a l'habitatge s'hagi produït amb posterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.»

Article 88. Aplicació de la disposició transitòria tercera de la Llei 12/2023, de 24 de maig, pel dret a l'habitatge.

La referència al 31 de desembre de 2023 efectuada en la disposició transitòria tercera de la Llei 12/2023, de 24 de maig, pel dret a l'habitatge, s'entén feta al 31 de desembre de 2024.

Article 89. Modificació del Reial decret llei 37/2020, de 22 de desembre, de mesures urgents per fer front a les situacions de vulnerabilitat social i econòmica en l'àmbit de l'habitatge i en matèria de transports.

Es modifica el Reial decret llei 37/2020, de 22 de desembre, de mesures urgents per fer front a les situacions de vulnerabilitat social i econòmica en l'àmbit de l'habitatge i en matèria de transports, en els termes següents:

U. L'apartat 2 de la disposició addicional segona queda redactat de la manera següent:

«2. La compensació consisteix en el valor mitjà que correspondria a un lloguer d'habitatge en l'entorn en què estigui l'immoble, determinat a partir dels índexs de referència del preu del lloguer d'habitatge o altres referències objectives representatives del mercat d'arrendament, més les despeses corrents de l'habitatge que acreditati haver assumit l'arrendador, pel període que hi hagi entre que s'acordi la suspensió i el moment en què aquesta s'aixequi pel tribunal o fins al 31 de desembre

de 2024. No obstant això, si el valor esmentat és superior a la renda que percebia l'arrendador, la compensació consisteix en la renda deixada de percebre durant el mateix període assenyalat anteriorment més les despeses corrents.»

Dos. L'apartat 3 de la disposició addicional segona queda redactat de la manera següent:

«3. La sol·licitud de compensació es pot presentar fins al 31 de gener de 2025, i l'arrendador ha de formular una exposició raonada i justificada de la compensació que consideri procedent sobre la base dels criteris indicats anteriorment.»

Tres. L'apartat 5 de la disposició addicional segona queda redactat de la manera següent:

«5. Si s'acredita la concurrència de perjudici econòmic en els termes que estableix l'apartat anterior, la compensació consisteix en el valor mitjà que correspondria a un lloguer d'habitatge en l'entorn en què estigui l'immoble, determinat a partir dels índexs de referència del preu del lloguer d'habitatge o altres referències objectives representatives del mercat d'arrendament, més les despeses corrents de l'habitatge que acrediti haver assumit el seu propietari, pel període que hi hagi entre que s'acordi la suspensió i el moment en què aquesta s'aixequi per una interlocutòria o fins al 31 de desembre de 2024.»

Quatre. L'apartat 6 de la disposició addicional segona queda redactat de la manera següent:

«6. La sol·licitud de compensació es pot presentar fins al 31 de gener de 2025, i el titular de l'habitatge ha de formular una exposició raonada i justificada de la compensació que consideri procedent sobre la base dels criteris indicats anteriorment.»

Article 90. Modificació del Reial decret 401/2021, de 8 de juny, pel qual s'aproven les mesures necessàries perquè les comunitats autònomes puguin utilitzar els recursos del Pla estatal d'habitatge 2018-2021, a fi de fer front a les compensacions que escaiguin, i pel qual s'estableix el procediment per al reconeixement de la compensació als propietaris i arrendadors a què es refereixen els articles 1 i 1 bis del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, pel qual s'adopten mesures urgents complementàries en l'àmbit social i econòmic per fer front a la COVID-19.

Amb salvaguarda del seu rang reglamentari, es modifica l'article 3 del Reial decret 401/2021, de 8 de juny, pel qual s'aproven les mesures necessàries perquè les comunitats autònomes puguin utilitzar els recursos del Pla estatal d'habitatge 2018-2021, a fi de fer front a les compensacions que escaiguin, i pel qual s'estableix el procediment per al reconeixement de la compensació als propietaris i arrendadors a què es refereixen els articles 1 i 1 bis del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, pel qual s'adopten mesures urgents complementàries en l'àmbit social i econòmic per fer front a la COVID-19, en els termes següents:

«Article 3. *Procediment per a la presentació, tramitació i resolució de sol·licituds formulades pels arrendadors o propietaris dels habitatges afectats.*

1. El procediment per a l'obtenció de compensacions s'ha d'iniciar a instància de part, mitjançant la sol·licitud corresponent, que es pot presentar fins al 31 de gener de 2025.

2. L'arrendador o el propietari han de dirigir la sol·licitud a l'òrgan competent en matèria d'habitatge de la comunitat autònoma o de les ciutats de Ceuta i Melilla, que ha d'anar acompanyada d'una exposició raonada i justificada de la compensació pel període que hi hagi entre que s'acordi la suspensió extraordinària

de l'article 1 del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, o bé la suspensió del llançament de l'article 1 *bis* del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, i el moment en què el tribunal l'aixequi o perquè s'arribi al límit temporal del 31 de desembre de 2024, i que consideri procedent sobre la base dels criteris següents:

a) El valor mitjà que correspondria a un lloguer d'habitatge en l'entorn en què estigui l'immoble, determinat a partir dels índexs de referència del preu del lloguer d'habitatge o altres referències objectives representatives del mercat d'arrendament. Si aquest valor és superior a la renda que percebia l'arrendador, la compensació consisteix en la renda deixada de percebre.

b) Les despeses corrents de l'habitatge que acrediti haver assumit l'arrendador o propietari, pel període que hi hagi entre que s'acordi la suspensió i el moment en què el tribunal l'aixequi o perquè s'arribi al límit temporal del 31 de desembre de 2024.

c) En el cas de la suspensió del llançament de l'article 1 *bis* del Reial decret llei esmentat, el propietari ha d'acreditar el perjudici econòmic que li ha ocasionat el fet que l'habitatge fos ofert en venda o arrendament abans de l'entrada a l'immoble.

3. Les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla han de tramitar les compensacions a arrendadors o propietaris que preveu el Reial decret llei 37/2020, de 22 de desembre, de conformitat amb el que estableixen el present Reial decret i la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

La sol·licitud, així com la resta de tràmits del procediment, s'han de dur a terme per mitjans electrònics quan el sol·licitant es trobi entre els subjectes que recull l'article 14.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre. Les persones físiques poden presentar la seva sol·licitud en qualsevol dels llocs de l'article 16.4 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, i dur a terme la resta de tràmits del procediment per mitjans no electrònics o bé exercir el seu dret a relacionar-se electrònicament amb les administracions públiques.

4. El termini màxim per resoldre i notificar la resolució a l'interessat és de tres mesos, si bé excepcionalment l'òrgan competent pot establir de manera motivada ampliar el termini a tres mesos més, circumstància que s'ha de notificar expressament a l'interessat. Vençut el termini màxim sense que s'hagi notificat cap resolució expressa, l'interessat la pot entendre estimada per silenci administratiu.

5. Les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla poden desenvolupar o completar aquest procediment per tal de facilitar-ne la gestió i la percepció de les compensacions per l'arrendador o el propietari.»

Secció 3a. Altres mesures

Article 91. Modificació del Reial decret llei 20/2021, de 5 d'octubre, pel qual s'adopten mesures urgents de suport per a la reparació dels danys ocasionats per les erupcions volcàniques i per a la reconstrucció econòmica i social de l'illa de La Palma.

S'introdueix una nova disposició addicional setena en el Reial decret llei 20/2021, de 5 d'octubre, pel qual s'adopten mesures urgents de suport per a la reparació dels danys

ocasionats per les erupcions volcàniques i per a la reconstrucció econòmica i social de l'illa de La Palma, amb la redacció següent:

«Disposició adicional setena. Obertura d'un nou termini de sol·licitud de les mesures de suspensió d'obligacions de pagament d'interessos i principal per a préstecs i crèdits amb garantia hipotecària i sense concedits a afectats pels moviments sísmics i les erupcions volcàniques esdevinguts a l'illa de La Palma des del dia 19 de setembre de 2021 passat.

Els deutors que hagin sol·licitat la suspensió de les seves obligacions o la pròrroga d'aquesta en virtut del que estableix la disposició adicional quarta del Reial decret llei 20/2021, de 5 d'octubre, pel qual s'adopten mesures urgents de suport per a la reparació dels danys ocasionats per les erupcions volcàniques i per a la reconstrucció econòmica i social de l'illa de La Palma, poden sol·licitar, fins al 30 de gener de 2024, una suspensió adicional de sis mesos de les seves obligacions de pagament derivades dels contractes de préstec o crèdit amb garantia hipotecària o sense. En tota la resta, hi són aplicables els articles 15 a 24 d'aquest Reial decret llei.»

Disposició adicional primera. Ampliació de terminis d'execució de projectes de la línia d'ajudes a actuacions integrals de la cadena industrial del vehicle elèctric i connectat dins del Projecte estratègic per a la recuperació i transformació econòmica en el sector del vehicle elèctric i connectat (PERTE VEC), en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

En les ajudes concedides en el marc de l'Ordre ICT/1466/2021, de 23 de desembre, per la qual s'estableixen les bases reguladores per a la concessió d'ajudes a actuacions integrals de la cadena industrial del vehicle elèctric i connectat dins del Projecte estratègic per a la recuperació i transformació econòmica en el sector del vehicle elèctric i connectat (PERTE VEC), en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència i convocades per l'Ordre ICT/209/2022, de 17 de març, per la qual s'efectua la convocatòria corresponent a l'any 2022, i es modifica l'Ordre ICT/1466/2021, de 23 de desembre, per la qual s'estableixen les bases reguladores per a la concessió d'ajudes a actuacions integrals de la cadena industrial del vehicle elèctric i connectat dins del Projecte estratègic per a la recuperació i transformació econòmica en el sector del vehicle elèctric i connectat (PERTE VEC), en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència, es poden modificar les resolucions de concessió de subvencions per ampliar els terminis d'execució de l'activitat subvencionada i, si s'escau, de justificació i comprovació de l'execució esmentada.

L'ampliació dels terminis esmentats només pot escaure amb una sol·licitud prèvia del beneficiari de les ajudes en què justifiqui degudament la impossibilitat de dur a terme l'activitat subvencionada durant el termini d'execució atorgat en la resolució per la qual es va concedir l'ajuda, així com, si s'escau, la insuficiència del termini que resti després de la finalització de l'activitat subvencionada per a la seva justificació o comprovació. L'acreditació d'aquesta impossibilitat s'ha de sostenir en una de les causes següents:

- a) Que les modificacions obeeixin a causes sobrevingudes que no es van poder preveure en el moment de la sol·licitud, i que no eren previsibles amb anterioritat, amb l'aplicació de tota la diligència requerida d'acord amb una bona pràctica professional en l'elaboració del projecte o en la redacció de les especificacions tècniques.
- b) Que es justifiqui la conveniència d'incorporar a l'activitat avenços tècnics que la millorin notòriament, sempre que la seva disponibilitat en el mercat, d'acord amb l'estat de la tècnica, s'hagi conegut amb posterioritat a la concessió de l'ajuda.
- c) Força major que va fer impossible l'execució de l'actuació o el projecte en els termes definits inicialment.

La sol·licitud d'ampliació de termini s'ha d'efectuar seguint les instruccions de la Guia de procediment que està disponible al portal d'ajudes del Ministeri d'Indústria i Turisme.

En vista de la sol·licitud, l'òrgan concedent ha de comprovar la necessitat de l'ampliació dels terminis esmentats, que no afecti els objectius perseguits amb l'ajuda, els seus aspectes fonamentals, la determinació del beneficiari, ni danyis drets de tercers, que no afecti el compliment del principi de «no causar un perjudici significatiu», i que no comprometi el compliment adequat de les fites i els objectius inclosos en la Decisió d'execució del Consell de 13 de juliol de 2021, relativa a l'aprovació de l'avaluació del Pla de recuperació i resiliència d'Espanya.

Comprovat això, l'òrgan concedent ha de resoldre en un termini màxim de 3 mesos, concedint o denegant l'ampliació de terminis sol·licitada i establint la que, si s'escau, sigui procedent.

En cap cas, els terminis d'execució i justificació o comprovació esmentats no es poden ampliar, de conformitat amb aquest precepte, en més de trenta mesos.

Disposició addicional segona. *Ampliació de terminis d'execució de determinades ajudes convocades per al sector turístic, en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència.*

1. Queden ampliats els terminis d'execució i de justificació i comprovació de les actuacions finançables, així com, si s'escau, els que preveuen les resolucions de concessió de les ajudes ja atorgades, corresponents a les ordres que es detallen a continuació:

a) Ordre ICT/1521/2021, de 30 de desembre, per la qual s'aproven les bases reguladores per al programa d'ajudes a organismes de recerca i de difusió de coneixements per a projectes d'R+D per donar resposta als reptes de les destinacions turístiques, i s'aprova la convocatòria corresponent a l'exercici de 2021, en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

b) Ordre ICT/1528/2021, de 30 de desembre, per la qual s'aproven les bases reguladores de la concessió d'ajudes per a la transformació digital i la modernització de les entitats locals que formen part del camí de Sant Jaume, integrades en la Xarxa de Destinacions Turístiques Intel·ligents per al seu impuls i consolidació, cap a un model basat en la sostenibilitat mediambiental, socioeconòmica i territorial, i es procedeix a la convocatòria corresponent a l'exercici de 2021, en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

c) Ordre ICT/1527/2021, de 30 de desembre, per la qual s'aproven les bases reguladores per al Programa d'ajudes per a la transformació digital i la modernització de les entitats locals que formen part de la Xarxa de Destinacions Turístiques Intel·ligents, i es procedeix a la seva convocatòria corresponent a l'exercici de 2021, en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

d) Ordre ICT/1519/2021, de 30 de desembre, per la qual s'aproven les bases reguladores d'ajudes per a projectes de digitalització d'«última milla» en empreses del sector turístic i es procedeix a la seva convocatòria corresponent a l'any 2021, en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

Els terminis d'execució esmentats queden ampliats fins al 30 de setembre de 2024. Els de justificació i comprovació queden ampliats fins a tres mesos després del venciment del termini anterior. En tots dos casos, els terminis queden modificats automàticament en la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

2. Als efectes que preveu l'apartat anterior, els terminis que recullen els articles que s'enumeren a continuació es consideren modificats automàticament en els termes indicats a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei:

- a) 40 i 41 de l'Ordre ICT/1521/2021, de 30 de desembre;
- b) 37 de l'Ordre ICT/1528/2021, de 30 de desembre;
- c) 39 i 40 de l'Ordre ICT/1527/2021, de 30 de desembre;
- d) 46 de l'Ordre ICT/1519/2021, de 30 de desembre.

Disposició addicional tercera. *De la gestió de pressupostos docents a què es refereix la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023.*

Les administracions públiques amb competències plenes en matèria educativa han de recalcular les quanties que figuren a l'article 13 i als annexos IV i V de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, i les han d'incrementar amb la part de la quota del mecanisme d'equitat intergeneracional corresponent a l'ocupador, quan així sigui procedent. Per fer-ho, s'hi ha d'aplicar el que preveuen l'article 127 bis i la disposició transitòria quaranta-tresena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, que s'han afegit pel Reial decret llei 2/2023, de 16 de març, de mesures urgents per a l'ampliació de drets dels pensionistes, la reducció de la bretxa de gènere i l'establiment d'un nou marc de sostenibilitat del sistema públic de pensions. Les noves quanties calculades així tenen efectes des de l'1 de gener de 2023.

Aquestes quanties s'han d'incrementar igualment en els mateixos termes en què es concretin les previsions que conté l'apartat dos, 2, de l'article 19 de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023.

Disposició addicional quarta. *Concessió per les delegacions d'Economia i Hisenda d'ajornaments i/o fraccionaments, amb dispensa de garantia, del pagament de deutes de naturalesa pública, no tributaris ni duaners, derivats del reintegrament i/o reemborsament d'ajudes o de préstecs concedits per l'Administració General de l'Estat.*

1. Els obligats al pagament de deutes de naturalesa pública, no tributaris ni duaners, derivats del reintegrament i/o reemborsament d'ajudes o de préstecs concedits per l'Administració General de l'Estat, la gestió recaptatòria dels quals correspongui a les delegacions d'Economia i Hisenda, en poden sol·licitar l'ajornament i/o el fraccionament, en els termes que recullen els apartats següents, durant l'exercici de 2024, sempre que les conseqüències econòmiques que persisteixen de la guerra a Ucraïna hagin provocat una reducció en el volum de les seves vendes, increments significatius en els seus costos de producció o interrupcions en el subministrament en la cadena de valor.

Les sol·licituds es poden referir tant a deutes que es trobin en període voluntari de pagament com a deutes que hagin estat ajornats i/o fraccionats prèviament per les delegacions d'Economia i Hisenda, sempre que no es trobin en període executiu de pagament. En el supòsit de reconsideracions d'ajornaments i/o fraccionaments previs, l'admissió a tràmit de la sol·licitud suspèn automàticament el procediment de gestió recaptatòria dels deutes afectats amb efectes des de la presentació de la sol·licitud fins que se'n dicti la resolució corresponent, i, en cas que el pagament estigui domiciliat en una entitat bancària, la domiciliació en queda anul·lada automàticament per als terminis que encara no s'hagin enviat al cobrament.

2. Els obligats al pagament que s'acullin al que disposa aquest Reial decret llei han d'efectuar la sol·licitud d'ajornament i/o fraccionament en període voluntari davant la Delegació d'Economia i Hisenda competent, d'acord amb el que disposa l'article 45 del Reglament general de recaptació, aprovat pel Reial decret 939/2005, de 29 de juliol, i en el termini que estableix l'article 46.1.a) d'aquest.

3. La sol·licitud d'ajornament i/o fraccionament ha de contenir les dades i s'ha d'acompanyar amb els documents necessaris que preveuen els apartats 2, 3.b) i c) i 5 de l'article 46 del Reglament general de recaptació.

Adicionalment, la sol·licitud s'ha d'acompanyar amb els documents que s'enumeren a continuació:

a) Una memòria justificativa en què es motivi adequadament la dificultat d'atendre els deutes d'acord amb el venciment o el calendari de pagaments vigent, com a conseqüència de la guerra a Ucraïna. S'ha de justificar de manera detallada que les dificultats esmentades tenen l'origen en els efectes econòmics provocats per la invasió

d'Ucraïna per part de Rússia, amb una explicació qualitativa i quantitativa en termes de com s'ha produït l'afectació.

b) Una certificació sobre els deutes tributaris i amb la Seguretat Social que té el sol·licitant, expedida pels òrgans competents a sol·licitud de l'interessat, així com una declaració responsable del sol·licitant sobre els deutes per reintegraments i/o reemborsaments d'ajudes o préstecs amb les administracions públiques, diferents de les que formen part de la sol·licitud d'ajornament i/o fraccionament.

c) Un pla de viabilitat o de negoci, aprovat pel màxim òrgan d'administració, que contingui les mesures que es preveuen adoptar per superar les dificultats economicofinanceres que li impedeixen, de manera transitòria, efectuar el pagament en el termini o en el calendari establerts, així com l'evolució del negoci prevista per poder afrontar l'ajornament i una justificació de les dades que s'hi inclouen.

El pla ha de tenir un àmbit temporal que, com a mínim, compregui el període al qual s'estén el calendari de pagaments sol·licitat en l'ajornament i/o el fraccionament.

Ha d'incloure uns estats financers previsionals (balanç de situació, compte de pèrdues i guanys i estat de fluxos d'efectiu que detalli les disponibilitats líquides que es preveuen generar i quines d'aquestes es preveuen destinar a la devolució dels deutes ajornats i/o fraccionats).

Quan la sol·licitud es refereixi a deutes que superin els 150.000 euros o, de manera acumulada amb sol·licituds anteriors formulades a l'empara d'aquest Reial decret llei i/o del Reial decret llei 6/2021, de 20 d'abril, superin els 250.000 euros, el pla de viabilitat o de negoci s'ha d'acompanyar amb un informe d'auditor inscrit en el Registre oficial d'auditors de comptes. Aquest informe ha d'expressar una opinió tècnica en què es manifesti, de manera clara i precisa, si les hipòtesis i previsions que utilitza el sol·licitant en l'elaboració del pla són raonables atenent els criteris econòmics i si les xifres que s'hi contenen tenen un suport en la informació comptable proporcionada.

Tant el pla de viabilitat o de negoci com l'informe d'auditor tenen una validesa d'un any des de la seva emissió.

Aquests documents poden contribuir a justificar el compliment dels requisits que exigeixen els apartats 3.c) i 5.d) de l'article 46 del Reglament general de recaptació.

d) Per als deutes que ja comptin amb una garantia total o parcial, s'ha d'aportar documentació signada pel garant que acrediti que l'operació ajornada i/o fraccionada segueix estant garantida en els mateixos termes que el deute original. En cas que les garanties estiguin dipositades davant la Caixa General de Dipòsits, s'ha de procedir a la substitució de les garanties, estendre la cobertura de l'aval a les operacions ajornades i/o fraccionades i presentar com a documentació acreditativa de la substitució els resguards emesos per la Caixa General de Dipòsits.

4. La Delegació d'Economia i Hisenda competent, després de verificar els documents i requisits que estableix aquest article, pot dictar una resolució en què acordi l'ajornament i/o el fraccionament amb dispensa de garantia, que s'ha de fer en els termes següents:

a) El deute ajornat i/o fraccionat d'acord amb aquest procediment merita a favor de la hisenda pública els interessos de demora, calculats tal com estableix l'article 53 del Reglament general de recaptació.

b) Amb una sol·licitud prèvia de l'obligat al pagament, es pot concedir un període d'ajornament per al pagament del deute de fins a dos anys de durada des de la data de venciment que correspongui, i un fraccionament posterior del deute de fins a dos anys.

5. En el que no preveu aquest Reial decret llei, hi són aplicables amb caràcter supletori les normes reguladores dels ajornaments i fraccionaments del pagament dels deutes de dret públic que recull el Reglament general de recaptació, a excepció del que disposa l'article 50.

6. El que estableixen els apartats anteriors es pot aplicar a sol·licituds d'ajornament i/o fraccionament de deutes que es corresponguin amb procediments ja iniciats i en què

encara no hagi recaigut una resolució en la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, sempre que es compleixin els requisits que s'estableixen en els apartats anteriors d'aquest article, amb l'aportació de la documentació addicional necessària.

7. No es poden acollir al que disposa aquest Reial decret llei els deutes que hagin estat o siguin ajornats i/o fraccionats de conformitat amb el procediment que regula l'Ordre PCM/519/2020, de 9 de juny, per la qual es concreten determinats aspectes del procediment per a l'ajornament i el fraccionament del pagament amb dispensa de garantia a petites i mitjanes empreses d'alta intensitat inversora en R+D+I, per a les quotes de préstecs de determinades convocatòries dels subprogrames Recerca Aplicada Col·laborativa, INNPACTO i Reptes-Col·laboració.

Disposició addicional cinquena. Pròrroga dels gravàmens temporals energètic i d'entitats de crèdit i establiments financers de crèdit i de l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes.

1. Es prorroga fins al 2024 l'aplicació dels gravàmens aprovats per la Llei 38/2022, de 27 de desembre, per a l'establiment de gravàmens temporals energètic i d'entitats de crèdit i establiments financers de crèdit i per la qual es crea l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes, i es modifiquen determinades normes tributàries, sense perjudici de l'establiment a la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2024 d'un incentiu que és aplicable en el sector energètic per a les inversions estratègiques efectuades des de l'1 de gener de 2024 i de la revisió de la configuració de tots dos gravàmens per integrar-los en el sistema tributari en el mateix exercici fiscal de 2024 i s'han de concertar o acordar mitjançant un conveni, respectivament, amb la Comunitat Autònoma del País Basc i la Comunitat Foral de Navarra.

2. Es prorroga l'aplicació de l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes aprovat per la Llei 38/2022, de 27 de desembre, mentre no es produeixi la revisió de la tributació patrimonial en el context de la reforma del sistema de finançament autonòmic.

Disposició addicional sisena. Avaluació de l'obligació de declarar en l'impost sobre la renda de les persones físiques per mitjans electrònics.

Finalitzada la primera campanya de presentació de la declaració des de l'entrada en vigor de la nova redacció de l'apartat 5 de l'article 96 de la Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de modificació parcial de les lleis dels impostos sobre societats, sobre la renda de no residents i sobre el patrimoni, feta per la disposició final segona d'aquest Reial decret llei, l'Agència Estatal d'Administració Tributària ha de fer la valoració de la suficiència de les mesures d'assistència en l'emplenament de la declaració de l'impost. Aquesta valoració es pot portar a terme mitjançant enquestes o informes dels membres del Fòrum d'Associacions i Col·legis Professionals Tributaris, així com de les plataformes i associacions de determinats col·lectius de contribuents que hagin estat assistits especialment en la campanya. Els resultats s'han de traslladar al Consell per a la Defensa del Contribuent perquè presenti un informe de conclusions i propostes en què es valorin els resultats assolits, les incidències produïdes, les queixes i recomanacions rebudes i es proposin les accions a dur a terme en la campanya de declaració següent abans de la publicació de l'ordre per la qual s'aprovin els models de declaració de l'exercici següent i se'n determinin la forma i els terminis de presentació.

Disposició addicional setena. Dotació extraordinària per incrementar el finançament a les entitats locals, amb motiu dels saldos globals negatius de les liquidacions de la participació en tributs de l'Estat relatives a l'exercici de 2020.

Es reconeix una dotació extraordinària per al 2024 destinada a les entitats locals pels saldos globals negatius de les liquidacions de la participació en tributs de l'Estat relatives a l'exercici de 2020 per l'import que quedi pendent de reintegrar a 1 de gener de 2024. A aquests efectes, hi és aplicable la disposició addicional vuitanta-dosena de la Llei

31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, i es consideren fetes al 2024 les referències que aquella fa al 2023.

Disposició addicional vuitena. *Actualització de les referències relatives al règim excepcional en matèria d'endeutament autonòmic el 2024 i a l'aplicació del reintegrament de les liquidacions negatives del sistema de finançament de les comunitats autònomes i ciutats amb estatut d'autonomia corresponents al 2008 i al 2009.*

U. Les referències a l'any 2023 que conté la disposició addicional setanta-cinquena de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, s'han de considerar efectuades al 2024, excepte la inclosa en l'apartat quatre.

Dos. El règim excepcional d'aplicació del reintegrament de les liquidacions negatives del sistema de finançament de les comunitats autònomes i ciutats amb estatut d'autonomia corresponents al 2008 i al 2009 que preveu la disposició addicional setanta-sisena de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, és aplicable el 2024. Les referències anuals que conté la disposició esmentada relatives als anys 2023 i 2022 s'han de considerar fetes al 2024 i al 2023, respectivament.

Disposició addicional novena. *Gestors provisionals de la xarxa troncal d'hidrogen.*

1. De manera provisional, els gestors de la xarxa de transport de gas natural, de conformitat amb el que disposa l'article 63 *bis* de la Llei 34/1998, de 7 d'octubre, del sector d'hidrocarburs, poden:

a) Remetre a la Direcció General de Política Energètica i Mines, en un termini de quatre mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, una proposta de desenvolupament de la infraestructura troncal d'hidrogen, no vinculant, amb un horitzó de deu anys.

b) Actuar com a representants en la Xarxa Europea de Gestors de Xarxes d'Hidrogen (European Network of Network Operators for Hydrogen).

2. Provisionalment, per un acord del Consell de Ministres i mitjançant persones jurídiques separades horitzontalment, poden exercir les funcions de desenvolupament de la xarxa troncal d'hidrogen en l'àmbit dels projectes d'interès comú europeu.

3. Aquest règim provisional és aplicable fins a la designació definitiva dels gestors de xarxes d'hidrogen d'acord amb les condicions que estableix la normativa europea aplicable.

Disposició addicional desena. *Mesures per agilitar la licitació i l'execució de determinades infraestructures viàries a Catalunya.*

1. Aquesta disposició addicional s'aplica a les infraestructures viàries següents:

a) Les que esmenta la disposició addicional cent vintena de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023.

b) Les obres per a la implantació del carril bus d'entrada a Barcelona a l'autopista B-23 i les obres de millora dels elements funcionals existents a la B-23 entre Barcelona i Sant Feliu de Llobregat.

c) Les actuacions per donar continuïtat al corredor de la B-40 ja construït a Terrassa i que configurin la ronda Nord dels sistemes urbans de Terrassa, Sabadell i Castellar del Vallès.

2. En els convenis que subscriuguin l'Estat i la Generalitat de Catalunya per executar les infraestructures a què es refereix l'apartat anterior es pot acordar que la Generalitat de Catalunya dugui a terme aquestes actuacions:

a) Licitat, contractar, efectuar el seguiment i supervisar tant les obres com les assistències tècniques vinculades a aquestes. Així mateix, pot licitar i contractar els

estudis i projectes que siguin necessaris per a l'execució posterior de les obres esmentades. En tot cas, l'aprovació dels estudis i els projectes correspon a l'Estat.

b) Portar a terme les expropiacions necessàries per executar les obres esmentades.

3. En els convenis que se subscriguin a l'empara d'aquesta disposició, es pot efectuar el desemborsament anticipat de les aportacions a la Generalitat de Catalunya, fins als límits determinats per les normes aplicables, sense que sigui necessari prestar la garantia que seria exigible legalment.

Disposició addicional onzena. Mesures per agilitar la licitació i l'execució de determinades infraestructures ferroviàries a Catalunya.

En el conveni que se subscrigui a l'empara de la disposició addicional cent dinovena de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, es pot efectuar el desemborsament anticipat de les aportacions a la Generalitat de Catalunya, fins als límits determinats per les normes aplicables, sense que sigui necessari prestar la garantia que seria exigible legalment.

Disposició addicional dotzena. Reintegrament de subvencions a favor d'entitats locals i universitats públiques concedides en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

1. Les subvencions concedides en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència a favor d'entitats locals, ens locals supramunicipals que agrupin diversos municipis o agrupacions d'entitats locals queden excloses de l'aplicació dels interessos de demora que preveu la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, a les quanties a reintegrar com a conseqüència que el cost de les actuacions finançades hagi estat inferior a l'import subvencionat, sempre que no hi concorrin altres causes de reintegrament. Aquesta disposició és aplicable a totes les subvencions concedides en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència el reintegrament de les quals no s'hagi produït a l'entrada en vigor, independentment de la seva data de concessió.

2. Així mateix, les subvencions concedides en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència a favor d'universitats públiques queden excloses de l'aplicació dels interessos de demora que preveu la Llei 38/2003, de 17 de novembre, a les quanties a reintegrar en els casos en què es detecti, després de la justificació de la subvenció, que s'ha produït un excés en l'avançament abonat sobre la base del que estableixen les bases reguladores de la subvenció i/o en la convocatòria corresponent, sempre que s'hagin portat a terme les actuacions objecte de l'ajuda i no hi concorrin altres causes de reintegrament. Aquesta disposició és aplicable a totes les subvencions concedides en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència el reintegrament de les quals no s'hagi produït a l'entrada en vigor, independentment de la seva data de concessió.

Disposició transitòria primera. Aplicació de les mesures de l'article 4 sobre obligacions en matèria de gestió del risc relacionat amb les tecnologies de la informació i la comunicació dels operadors de sistemes de pagament, dels operadors d'esquemes de pagament, dels operadors d'acords de pagament electrònic, dels proveïdors de pagaments i d'altres proveïdors de serveis tecnològics o tècnics.

Fins al 17 de gener de 2025, les entitats han d'establir i implementar els mitjans necessaris per complir les obligacions que preveu l'article 4, apartat 1. Fins al 18 de gener de 2025 no és aplicable el que disposa l'article 4, apartat 3.

Disposició transitòria segona. *Terminis de renúncies i revocacions al mètode d'estimació objectiva de l'impost sobre la renda de les persones físiques i als règims especials simplificat i de l'agricultura, ramaderia i pesca de l'impost sobre el valor afegit, per a l'any 2024.*

1. El termini de renúncies a què es refereixen els articles 33.1.a) del Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques, aprovat pel Reial decret 439/2007, de 30 de març, i l'article 33.2, paràgraf segon, del Reglament de l'impost sobre el valor afegit, aprovat pel Reial decret 1624/1992, de 29 de desembre, així com la revocació d'aquestes, que han de tenir efectes per a l'any 2024, és des de l'endemà de la data de publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat» del present Reial decret llei fins al 31 de gener de 2024.

2. Les renúncies i revocacions presentades, per a l'any 2024, als règims especials simplificat i de l'agricultura, ramaderia i pesca de l'impost sobre el valor afegit o al mètode d'estimació objectiva de l'impost sobre la renda de les persones físiques, durant el mes de desembre de 2023, amb anterioritat a l'inici del termini que preveu l'apartat 1 anterior, s'entenen presentades en període hàbil.

No obstant això, els subjectes passius afectats pel que disposa el paràgraf anterior poden modificar la seva opció en el termini que preveu l'apartat 1 anterior.

Disposició transitòria tercera. *Presentació de garanties dels permisos d'accés i de connexió per a instal·lacions de demanda ja atorgades.*

1. Als permisos d'accés i de connexió per a instal·lacions de demanda atorgats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei el punt de connexió de les quals estigui en una tensió igual o superior a 36 kV i que encara no hagin formalitzat un contracte d'accés per una potència contractada en el període P1 d'almenys el 50% de la capacitat d'accés atorgada, hi és aplicable el que preveu l'article 23 bis del Reial decret 1183/2020, de 29 de desembre.

Els titulars d'aquests permisos disposen d'un període de sis mesos per a la presentació de les garanties davant l'òrgan competent, i d'un període de sis mesos addicional per a l'enviament, al gestor de la xarxa on hagi estat atorgat el permís d'accés i de connexió, del resguard acreditatiu d'haver dipositat correctament la garantia emesa per l'administració competent d'acord amb el que assenyala l'article 23 bis esmentat.

Els terminis assenyalats es computen des del dia de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

2. La no presentació davant el gestor de la xarxa del resguard acreditatiu que assenyala l'apartat anterior en els terminis que s'hi estableixen comporta la caducitat automàtica dels permisos d'accés o, si s'escau, dels permisos d'accés i de connexió.

Disposició transitòria quarta. *Caducitat dels permisos d'accés i de connexió per a instal·lacions de demanda ja atorgats.*

Als permisos d'accés i de connexió atorgats a instal·lacions de demanda amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei hi és aplicable el que preveu l'article 26.5 del Reial decret 1183/2020, de 29 de desembre, amb la particularitat que el termini de 5 anys assenyalat es computa des del dia d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

Disposició transitòria cinquena. *Atorgament de permisos d'accés per a instal·lacions ubicades en territoris no peninsulars la instal·lació de les quals és necessària per garantir la seguretat de subministrament.*

A les instal·lacions que resultin adjudicatàries en un procediment de concurrència competitiva per a l'atorgament de la resolució favorable de compatibilitat dut a terme a l'empara del que preveu l'article 46 del Reial decret 738/2015, de 31 de juliol, pel qual es regula l'activitat de producció d'energia elèctrica i el procediment de despatx en els sistemes elèctrics dels territoris no peninsulars i que no disposin de permisos d'accés i de connexió, només hi són aplicables els criteris de comportament estàtic a què es

refereix la Circular 1/2021, de 20 de gener, de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, per la qual s'estableixen la metodologia i les condicions de l'accés i de la connexió a les xarxes de transport i distribució de les instal·lacions de producció d'energia elèctrica, i la seva normativa de desplegament.

Disposició transitòria sisena. *Declaració de nusos susceptibles de concurs de demanda.*

1. Als efectes que preveu l'apartat primer de l'article 20 *quater*.1 del Reial decret 1183/2020, de 29 de desembre, les sol·licituds de permisos d'accés i de connexió per a demanda que estiguin en tramitació en els nusos a què es refereix l'article 20 *bis*.2 s'han de tractar com a sol·licituds que s'hagin presentat després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, i, per tant, s'inicia el procediment que preveu l'article esmentat.

2. Fins a l'aprovació de l'ordre de la persona titular del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic que preveu l'article 20 *ter* del Reial decret 1183/2020, de 29 de desembre, mitjançant una resolució de la Secretaria d'Estat d'Energia, amb l'informe previ a la Comissió Delegada del Govern per a Afers Econòmics, es poden resoldre els concursos de demanda que preveu el Reial decret assenyalat aplicant-hi el que regulen els articles 20 *bis*, 20 *ter* i 20 *quater*, excepte pel que fa a la necessitat d'aprovació d'una ordre ministerial de criteris que recull l'article 20 *ter* i atenent els criteris de data d'inici del consum, volum d'inversió i emissions de gasos amb efecte d'hivernacle evitades. Aquestes resolucions s'han de publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Disposició transitòria setena. *Procediments d'atorgament de concessió d'aigües per a l'emmagatzematge hidràulic d'energia iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.*

En els procediments d'atorgament de concessió d'aigües per a centrals hidroelèctriques reversibles incoats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei i en què es puguin veure afectats aprofitaments hidroelèctrics amb concessions en vigor, l'organisme de conca ha d'ordenar i notificar a tots els interessats la retroacció del procediment concessional al moment anterior al tràmit de competència de projectes, a fi que el seu titular hi pugui participar.

Disposició transitòria vuitena. *Suspensió de la disposició transitòria setzena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovada pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre.*

Se suspèn el que estableix l'apartat 1.a) 4t de la disposició transitòria setzena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovada pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre.

Disposició transitòria novena. *Bases mínimes, màximes i límit màxim de cotització dels règims del sistema de la Seguretat Social, aplicació del mecanisme d'equitat intergeneracional i determinació de la cotització per la realització de pràctiques formatives o pràctiques acadèmiques externes.*

U. Per a l'exercici de 2024, i fins a l'aprovació de la Llei de pressupostos generals de l'Estat corresponent, les bases mínimes de cotització, dels grups de cotització dels règims que les tinguin establertes, s'incrementen de manera automàtica en el mateix percentatge que ho faci el salari mínim interprofessional incrementat en un sisè, i les bases màximes de cada categoria professional i el límit màxim de les bases de cotització s'han de fixar aplicant-hi el percentatge previst per a la revaloració de pensions, al qual s'ha de sumar el que estableix la disposició transitòria trenta-vuitena del Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

Dos. Per a l'exercici de 2024 i fins a l'aprovació de la Llei de pressupostos generals de l'Estat, d'acord amb la disposició transitòria quaranta-tresena del text refós de la Llei

general de la Seguretat Social, la cotització corresponent al mecanisme d'equitat intergeneracional, que recull l'apartat catorze de l'article 122 de la Llei 31/2022, de 23 de desembre, és de 0,70 punts percentuals.

Quan aquest tipus de cotització hagi de ser objecte de distribució entre l'empresa i el treballador, el 0,58 per cent és a càrrec de l'empresa i el 0,12 per cent a càrrec del treballador.

Tres. Fins que s'aprovi la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2024, la cotització per la realització de pràctiques formatives o pràctiques acadèmiques externes incloses en programes de formació s'ha d'ajustar, en l'exercici esmentat, a les regles següents:

a) En el cas de pràctiques formatives remunerades, s'hi han d'aplicar les quotes úniques mensuals per contingències comunes i professionals corresponents als contractes de formació en alternança, de conformitat amb l'apartat 6.a) de la disposició addicional cinquanta-dosena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

Les quotes esmentades s'han d'aplicar també respecte a les pràctiques dutes a terme a l'empara del Reial decret 1493/2011, de 24 d'octubre, pel qual es regulen els termes i les condicions d'inclusió en el règim general de la Seguretat Social de les persones que participin en programes de formació, en desplegament del que preveu la disposició addicional tercera de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, sobre actualització, adequació i modernització del sistema de la Seguretat Social, i del Reial decret 1543/2011, de 31 d'octubre, pel qual es regulen les pràctiques no laborals en empreses.

b) En el cas de pràctiques formatives no remunerades, de conformitat amb l'apartat 7.a) de la disposició addicional cinquanta-dosena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, la cotització consisteix en una quota empresarial, per cada dia de pràctiques, de 2,54 euros per contingències comunes exclosa la prestació d'incapacitat temporal i de 0,31 euros per contingències professionals, sense que es pugui superar la quota màxima mensual per contingències comunes de 57,87 euros i per contingències professionals de 7,03 euros.

De la quota diària per contingències professionals de 0,31 euros, 0,16 euros corresponen a la contingència d'incapacitat temporal, i 0,15 euros, a les contingències d'incapacitat permanent i mort i supervivència.

c) En tots dos casos, a les quotes per contingències comunes hi és aplicable la reducció del 95 per cent que estableix l'apartat 5.b) de la disposició addicional cinquanta-dosena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, i resulta una quota empresarial, per cada dia de pràctiques, de 0,13 euros per contingències comunes exclosa la prestació per incapacitat temporal, sense que es pugui superar la quota màxima mensual de 2,89 per contingències comunes.

Disposició transitòria desena. Norma per a l'aplicació de la disposició addicional cinquanta-dosena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre.

1. A les pràctiques formatives a què es refereix la disposició addicional cinquanta-dosena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, iniciades i no concloses abans del dia 1 de gener de 2024, hi és aplicable el règim jurídic que preveu aquesta disposició addicional únicament des de la data esmentada.

2. S'estableix un termini excepcional, que finalitza el dia 31 de març de 2024, per comunicar a la Tresoreria General de la Seguretat Social les altes i les baixes en la Seguretat Social corresponents a l'inici o la finalització de les pràctiques formatives no remunerades a què es refereix la disposició addicional cinquanta-dosena esmentada que tinguin lloc en el període comprès entre l'1 de gener i el 20 de març de 2024.

Disposició transitòria onzena. *Règim transitori aplicable als procediments judicials.*

Les previsions que recull la disposició final sisena són aplicables exclusivament als procediments judicials incoats amb posterioritat a la seva entrada en vigor.

Disposició derogatòria única. *Normes derogades.*

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin a aquest Reial decret llei, i, en especial, la disposició addicional primera del Reial decret llei 31/2021, de 28 de desembre, pel qual es modifica la Llei 19/1994, de 6 de juliol, de modificació del règim econòmic i fiscal de Canàries, i es fixa un nou termini per presentar les renúncies o revocacions a mètodes i règims especials de tributació.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei 19/1994, de 6 de juliol, de modificació del règim econòmic i fiscal de Canàries.*

Amb efectes a partir de l'1 de gener de 2024, s'introdueixen les modificacions següents a la Llei 19/1994, de 6 de juliol, de modificació del règim econòmic i fiscal de Canàries:

U. Se'n modifica l'apartat 11 de l'article 27, que queda redactat de la manera següent:

«11. Els contribuents a què es refereix aquest article poden portar a terme inversions anticipades, que es consideren una materialització de la reserva per a inversions que es doti amb càrrec a beneficis obtinguts en el període impositiu en què s'efectua la inversió o en els tres posteriors, sempre que es compleixin la resta dels requisits que s'hi exigeixen.

Aquestes dotacions s'han de realitzar amb càrrec a beneficis obtinguts dins del període de vigència del Reglament (UE) 651/2014 de la Comissió, de 17 de juny de 2014, pel qual es declaren determinades categories d'ajudes compatibles amb el mercat interior en aplicació dels articles 107 i 108 del Tractat, o de la norma que el substitueixi.

La materialització i el seu sistema de finançament s'han de comunicar conjuntament amb la declaració de l'impost sobre societats, l'impost sobre la renda de no residents o l'impost sobre la renda de les persones físiques del període impositiu en què s'efectuïn les inversions anticipades.»

Dos. Se'n modifica l'article 29, que queda redactat de la manera següent:

«Article 29. *Vigència de la Zona Especial Canària.*

1. Els incentius fiscals que preveu per a les entitats de la ZEC el títol V d'aquesta Llei es poden gaudir durant els sis anys immediats posteriors a la finalització de la vigència del Reglament (UE) 651/2014 de la Comissió, de 17 de juny de 2014, pel qual es declaren determinades categories d'ajudes compatibles amb el mercat interior en aplicació dels articles 107 i 108 del Tractat, o de la norma que el substitueixi, i es poden prorrogar, si així ho disposa la normativa en matèria d'ajudes d'Estat aplicable a Canàries, prèvia comunicació de la Comissió Europea.

2. L'autorització de la inscripció en el Registre oficial d'entitats de la Zona Especial Canària té com a límit la data que estableix l'article 59 de l'esmentat Reglament (UE) 651/2014 de la Comissió, de 17 de juny de 2014, per a la finalització de la seva vigència o la de la norma que el substitueixi.

3. El manteniment de la Zona Especial Canària està condicionat en tot cas al resultat de les revisions periòdiques que hagi de fer la Comissió Europea.»

Disposició final segona. *Modificació de la Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de modificació parcial de les lleis dels impostos sobre societats, sobre la renda de no residents i sobre el patrimoni.*

La Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de modificació parcial de les lleis dels impostos sobre societats, sobre la renda de no residents i sobre el patrimoni, queda modificada de la manera següent:

Es modifiquen els apartats 5 i 6 de l'article 96, que queden redactats de la manera següent:

«5. Els models de declaració els ha d'aprovar la persona titular del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, que estableix la forma i els terminis de presentació.

A aquests efectes, es pot establir l'obligació de presentació per mitjans electrònics sempre que l'Administració tributària asseguri l'atenció personalitzada als contribuents que necessitin assistència per al compliment de l'obligació.

6. La persona titular del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública pot aprovar la utilització de modalitats simplificades o especials de declaració.

La declaració s'ha d'efectuar en la forma i els terminis que estableixi la persona titular del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública.

Els contribuents han d'emplenar la totalitat de les dades que els afectin contingudes en les declaracions i hi han d'adjuntar els documents i els justificants que s'estableixin.»

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 38/2022, de 27 de desembre, per a l'establiment de gravàmens temporals energètic i d'entitats de crèdit i establiments financers de crèdit i per la qual es crea l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes, i es modifiquen determinades normes tributàries.*

Es modifica l'apartat vint de l'article 3 de la Llei 38/2022, de 27 de desembre, per a l'establiment de gravàmens temporals energètic i d'entitats de crèdit i establiments financers de crèdit i per la qual es crea l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes, i es modifiquen determinades normes tributàries, que queda redactat de la manera següent:

«Vint. Presentació de la declaració. La declaració s'ha d'efectuar en la forma, els terminis i els models que estableixi la persona titular del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública. La presentació de la declaració s'ha d'efectuar per mitjans telemàtics.

Els subjectes passius han d'emplenar la totalitat de les dades que els afectin contingudes en les declaracions i hi han d'adjuntar els documents i justificants que estableixi la persona titular del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública.»

Disposició final quarta. *Modificació de la Llei 19/1991, de 6 de juny, de l'impost sobre el patrimoni.*

Es modifica l'article 38 de la Llei 19/1991, de 6 de juny, de l'impost sobre el patrimoni, que queda redactat de la manera següent:

«Article 38. *Presentació de la declaració.*

La persona titular del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública pot aprovar la utilització de modalitats simplificades o especials de declaració.

La declaració s'ha d'efectuar en la forma, els terminis i els models que estableixi la persona titular del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública.

A aquests efectes, es pot establir l'obligació de presentació per mitjans electrònics.

Els subjectes passius han d'emplenar la totalitat de les dades que els afectin contingudes en les declaracions i hi han d'adjuntar els documents i justificants que estableixi la persona titular del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública.»

Disposició final cinquena. *Modificació de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, sobre propietat horitzontal.*

Es modifica la Llei 49/1960, de 21 de juliol, sobre propietat horitzontal, en els termes següents:

U. L'apartat 3 de l'article deu queda redactat de la manera següent:

«3. Estan subjectes al règim d'autorització administrativa que correspongui:

a) La constitució i la modificació del complex immobiliari a què es refereix l'article 26.6 del text refós de la Llei del sòl i rehabilitació urbana, aprovat pel Reial decret legislatiu 7/2015, de 30 d'octubre, en els seus mateixos termes.

b) Quan s'hagi sol·licitat així, i d'acord amb el règim que estableix la legislació d'ordenació territorial i urbanística, prèvia aprovació per la majoria de propietaris que en cada cas escaigui d'acord amb aquesta Llei, la divisió material dels pisos o locals i els seus annexos, per formar-ne d'altres de més reduïts i independents, l'augment de la seva superfície per agregació d'altres d'adjacents del mateix edifici o la seva disminució per segregació d'alguna part, la construcció de noves plantes i qualsevol altra alteració de l'estructura o la fàbrica de l'edifici, incloent-hi el tancament de les terrasses i la modificació de l'envolupant per millorar l'eficiència energètica, o de les coses comunes.

En aquests supòsits, hi ha de constar el consentiment dels titulars afectats i correspon a la Junta de Propietaris, de comú acord amb aquells, i segons la majoria dels propietaris que en cada cas escaigui d'acord amb aquesta Llei, la determinació de la indemnització per danys i perjudicis que correspongui. La fixació de les noves quotes de participació, així com la determinació de la naturalesa de les obres que s'hagin de fer, en cas de discrepància sobre aquestes, requereixen l'adopció de l'acord oportú de la Junta de Propietaris, per una majoria idèntica. Sobre això, els interessats també poden sol·licitar arbitratge o dictamen tècnic en els termes que estableix la Llei.»

Dos. L'apartat 2 de l'article disset queda redactat de la manera següent:

«2. Sense perjudici del que estableix l'article 10.1.b), la realització d'obres o l'establiment de nous serveis comuns que tinguin per finalitat la supressió de barreres arquitectòniques que dificultin l'accés o la mobilitat de persones amb discapacitat i, en tot cas, l'establiment dels serveis d'ascensor, fins i tot quan impliquin la modificació del títol constitutiu, o dels estatuts, requereix el vot favorable de la majoria dels propietaris, que, al seu torn, representin la majoria de les quotes de participació.

Quan s'adoptin vàlidament acords per a la realització d'obres d'accessibilitat, la comunitat queda obligada al pagament de les despeses, encara que el seu import repercutit anualment excedeixi dotze mensualitats ordinàries de despeses comunes.

La realització d'obres o actuacions que contribueixin a la millora de l'eficiència energètica acreditables a través del certificat d'eficiència energètica de l'edifici o la implantació de fonts d'energia renovable d'ús comú, incloent-hi, si s'escau, la modificació de l'envolupant de l'edifici, així com la sol·licitud d'ajudes i subvencions, préstecs o qualsevol tipus de finançament per part de la comunitat de propietaris a entitats públiques o privades per a la realització d'aquestes obres o actuacions, requereix el vot favorable de la majoria simple dels propietaris, que,

al seu torn, representin la majoria simple de les quotes de participació, sempre que el seu import repercutit anualment, una vegada descomptades les subvencions o ajudes públiques i aplicat, si s'escau, el finançament, no superi la quantia de dotze mensualitats ordinàries de despeses comunes. El propietari dissident no té el dret reconegut a l'apartat 4 d'aquest article i el cost d'aquestes obres, o les quantitats necessàries per sufragar els préstecs o el finançament concedit per a aquesta finalitat, tenen la consideració de despeses generals als efectes de l'aplicació de les regles que estableix la lletra e) de l'article novè.1 d'aquesta Llei.»

Tres. L'apartat 4 de l'article disset queda redactat de la manera següent:

«4. Cap propietari no pot exigir noves instal·lacions, serveis o millores no requerits per a l'adequada conservació, habitabilitat, seguretat i accessibilitat de l'immoble, segons la seva naturalesa i característiques.

No obstant això, quan pel vot favorable de les tres cinquenes parts del total dels propietaris que, al seu torn, representin les tres cinquenes parts de les quotes de participació, s'adoptin acords vàlidament, per dur a terme innovacions, noves instal·lacions, serveis o millores no requerits per a l'adequada conservació, habitabilitat, seguretat i accessibilitat de l'immoble, no exigibles i la quota d'instal·lació dels quals excedeixi l'import de tres mensualitats ordinàries de despeses comunes, el dissident no hi resulta obligat, ni se'n modifica la quota, fins i tot en cas que no se'l pugui privar de la millora o l'avantatge. Si el dissident vol, en qualsevol moment, participar en els avantatges de la innovació, ha d'abonar la seva quota en les despeses de realització i manteniment, actualitzades degudament mitjançant l'aplicació de l'interès legal corresponent.

Sense perjudici del que disposen els apartats anteriors, estan subjectes al vot favorable de les tres cinquenes parts del total dels propietaris que, al seu torn, representin les tres cinquenes parts de les quotes de participació, la divisió material dels pisos o locals i els seus annexos, per formar-ne d'altres de més reduïts i independents; l'augment de la seva superfície per agregació d'altres d'adjacents del mateix edifici o la seva disminució per segregació d'alguna part; la construcció de noves plantes i qualsevol altra alteració de l'estructura o la fàbrica de l'edifici, incloent-hi el tancament de les terrasses o la modificació de les coses comunes.

No es poden dur a terme innovacions que facin inservible alguna part de l'edifici per a l'ús i el gaudi d'un propietari, si no en consta el consentiment exprés.»

Disposició final sisena. *Modificació de la Llei 52/1997, de 27 de novembre, d'assistència jurídica a l'Estat i institucions públiques.*

La Llei 52/1997, de 27 de novembre, d'assistència jurídica a l'Estat i institucions públiques, queda modificada de la manera següent:

U. Se'n modifica l'article 15, que queda redactat de la manera següent:

«Article 15. *Fur territorial de l'Estat.*

1. Per al coneixement i la resolució dels processos civils en què siguin part l'Estat, els organismes públics, els òrgans constitucionals o qualsevol entitat del sector públic institucional la representació i defensa de la qual estigui atribuïda normativament o convencionalment als advocats de l'Estat, en tot cas són competents els jutjats i els tribunals que tinguin la seu a les capitals de província, a Ceuta o a Melilla. Aquesta norma s'aplica amb preferència a qualsevol altra norma sobre competència territorial que pugui concórrer en el procediment.

2. A les circumscripcions del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears i el Tribunal Superior de Justícia de Canàries, el fur territorial de l'Estat que preveu

l'apartat anterior s'aplica amb la mateixa preferència a l'illa on radiqui la seu de la capital de província.

3. En els jutjats que radiquin a les illes restants es pot optar pel fur que preveu l'apartat anterior o el que resulti d'aplicar les normes sobre competència territorial que preveu la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, a elecció del demandant. Quan s'opti per aquest últim, és d'aplicació obligatòria el que preveu l'article 16 d'aquesta Llei.

3. El que disposa aquest article no és aplicable als processos universals.»

Dos. S'hi afegeix l'article 16, amb la redacció següent:

«Article 16. *Compareixença per videoconferència.*

1. En els processos davant l'ordre jurisdiccional civil, penal, contenciós administratiu, laboral o militar en què sigui part l'Estat, els organismes públics, els òrgans constitucionals o qualsevol entitat del sector públic institucional la representació i defensa de la qual estigui atribuïda normativament o convencionalment als advocats de l'Estat, aquests poden intervenir en les actuacions per mitjà d'una videoconferència o un altre sistema similar que permeti la comunicació bidireccional i simultània de la imatge i el so i la interacció visual, auditiva i verbal entre dues persones o grups de persones distants geogràficament.

En l'ordre jurisdiccional penal, quan es disposi la presència física de l'investigat o acusat, també és necessària la presència física de l'advocat de l'Estat encarregat de la seva representació i defensa. Quan es permeti la declaració telemàtica de l'investigat o acusat, l'advocat de l'Estat encarregat de la seva representació i defensa ha de comparèixer juntament amb aquell o a la seu de l'òrgan judicial.

La compareixença per videoconferència per part de l'Advocacia de l'Estat s'ha de comunicar a l'òrgan judicial amb almenys deu dies hàbils d'antelació. Aquest termini no s'ha de respectar quan l'assenyalament de l'actuació s'hagi notificat amb una antelació inferior a la indicada.

2. En els processos en què l'advocat de l'Estat intervingui per mitjans electrònics, les altres parts processals poden comparèixer de la mateixa manera en els termes exposats en l'apartat anterior, si ho sol·liciten així.»

Tres. Se'n modifica la disposició addicional tercera, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició addicional tercera. *Entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social.*

Els articles 5 a 9 i 11 a 16 d'aquesta Llei són aplicables a l'àmbit de les entitats gestores i els serveis comuns de la Seguretat Social en la mesura en què, atesa la naturalesa d'aquestes i el que disposen les lleis vigents, aquells preceptes els siguin aplicables, si bé les referències que contenen aquells als advocats de l'Estat i a l'Advocacia General de l'Estat, al Servei Jurídic de l'Estat o a la Direcció del Servei Jurídic de l'Estat s'entenen efectuades, respectivament, als lletrats de l'Administració de la Seguretat Social, al Servei Jurídic de l'Administració de la Seguretat Social, a la Direcció del Servei Jurídic de l'Administració de la Seguretat Social o a la Secretaria d'Estat de la Seguretat Social.»

Quatre. Se'n modifica la disposició addicional quarta, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició addicional quarta. *Aplicació a les comunitats autònomes.*

1. Els articles 11, 12, 13.1, 14, 15 i 16 es dicten a l'empara de la competència reservada a l'Estat a l'article 149.1.6a de la Constitució, en matèria de legislació processal.

2. Les regles que contenen els articles esmentats són aplicables a les comunitats autònomes i entitats públiques que en depenen.

3. Quant al que disposa l'article 15, quan siguin part en el procediment les comunitats autònomes i entitats de dret públic dependents d'aquestes, també són competents els jutjats i els tribunals que tinguin la seu a la capital de la comunitat autònoma en cas que aquesta no sigui capital de província.»

Disposició final setena. *Modificació de la Llei 15/2007, de 3 de juliol, de defensa de la competència.*

S'introdueix un apartat 4 a l'article 18 de la Llei 15/2007, de 3 de juliol, de defensa de la competència, en els termes següents:

«4. La Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, en el marc de les inspeccions dins de la Unió a les quals es refereix l'article 14 del Reglament (UE) 2022/2560 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de desembre de 2022, sobre les subvencions estrangeres que distorsionen el mercat interior (Reglament de subvencions estrangeres), pot:

a) De conformitat amb l'apartat 5 de l'article 14 del Reglament de subvencions estrangeres, prestar assistència activa als funcionaris i altres acompanyants habilitats per la Comissió Europea per dur a terme inspeccions, en l'exercici de les facultats a què es refereix l'apartat 2 de l'article 14 del Reglament esmentat.

b) Portar a terme en el territori nacional les inspeccions o altres mesures d'investigació que estableix aquesta Llei sol·licitades per la Comissió Europea, de conformitat amb el que preveu l'apartat 7 de l'article 14 del Reglament de subvencions estrangeres.

Per fer-ho, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència pot fer ús de les facultats dels articles 39, 39 *bis* i 40 d'aquesta Llei, i és aplicable el règim d'infraccions i sancions relatiu als preceptes esmentats.

La informació obtinguda en les investigacions a què es refereix aquest apartat es pot utilitzar per a l'aplicació del que preveu aquesta Llei.

La informació obtinguda a l'empara del que preveu aquesta Llei es pot intercanviar amb la Comissió Europea per a l'aplicació d'aquest apartat.»

Disposició final vuitena. *Modificació de la Llei 20/2011, de 21 de juliol, del Registre Civil.*

S'introdueix una nova disposició transitòria desena *bis* a la Llei 20/2011, de 21 de juliol, del Registre Civil, amb la redacció següent:

«Disposició transitòria desena *bis*. *Implantació de l'Oficina Central i oficines consulars.*

Dictada la resolució de posada en marxa de l'Oficina Central, a l'empara de la disposició transitòria quarta, i fins a la implantació efectiva total de les oficines consulars, l'extensió i la pràctica d'assentaments que s'hagin d'efectuar de conformitat amb la Llei de 8 de juny de 1957 respecte als duplicats de les inscripcions consulars, les referències a jutges o magistrats encarregats del

Registre Civil Central s'entenen fetes als lletrats de l'Administració de justícia que exerceixin les seves funcions com a encarregats del Registre Civil Central, de conformitat amb el que preveu aquesta Llei.»

Disposició final novena. *Modificació de la Llei 29/2022, de 21 de desembre, per la qual s'adapta l'ordenament nacional al Reglament (UE) 2018/1727 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de novembre de 2018, sobre Eurojust, i es regulen els conflictes de jurisdicció, les xarxes de cooperació jurídica internacional i el personal dependent del Ministeri de Justícia a l'exterior.*

La disposició addicional primera de la Llei 29/2022, de 21 de desembre, per la qual s'adapta l'ordenament nacional al Reglament (UE) 2018/1727 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de novembre de 2018, sobre Eurojust, i es regulen els conflictes de jurisdicció, les xarxes de cooperació jurídica internacional i el personal dependent del Ministeri de Justícia a l'exterior, queda redactada en els termes següents:

«Disposició addicional primera. *Règim retributiu.*

El membre nacional d'Eurojust, el seu adjunt o adjunts i el seu assistent o assistents, quan tinguin assignat un lloc de destinació a la seu d'Eurojust a l'exterior, així com les magistratures d'enllaç del Ministeri de la Presidència, Justícia i Relacions amb les Corts a l'exterior, mantenen el règim retributiu dels seus cossos d'origen, i, a aquest efecte, el Consell de Ministres ha de fixar les quanties de les retribucions complementàries i de la indemnització corresponent per destinació a l'estranger, d'acord amb les previsions que contenen les normes aprovades pel Govern sobre retribucions dels funcionaris destinats a l'estranger.

No escau aquesta última indemnització quan el lloc de treball habitual de l'adjunt o adjunts o de l'assistent o assistents es trobi a Madrid.»

Disposició final desena. *Salvaguarda del rang de certes disposicions reglamentàries.*

Les determinacions incloses en normes reglamentàries que són objecte de modificació per part d'aquest Reial decret llei poden ser modificades per normes del rang reglamentari corresponent a la norma en què figuren.

Disposició final onzena. *Habilitació normativa.*

1. S'habilita el Govern per aprovar totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament, l'aplicació i l'execució del que estableix aquest Reial decret llei, i, en particular, per modificar reglamentàriament el que estableix l'article 31.

2. Es faculta la persona titular del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions per adoptar les disposicions normatives oportunes que possibilitin de manera extraordinària la subscripció d'un conveni especial, a sol·licitud dels interessats, que permeti ampliar, fins a un màxim de 5 anys, el còmput com a cotitzat dels períodes de formació a què es refereix la disposició addicional primera del Reial decret 1493/2011, de 24 d'octubre, pel qual es regulen els termes i les condicions d'inclusió en el règim general de la Seguretat Social de les persones que participin en programes de formació, en desplegament del que preveu la disposició addicional tercera de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, sobre actualització, adequació i modernització del sistema de la Seguretat Social.

A aquests efectes, també s'entenen inclosos en la situació objecte de regulació els períodes prestats per aquells que, sent graduats universitaris i a través dels estudis oficials de doctorat corresponents, abans del 4 de febrer de 2006, data d'entrada en vigor del Reial decret 63/2006, de 27 de gener, pel qual s'aprova l'Estatut del personal investigador en formació, hagin participat en programes de formació de naturalesa investigadora, tant a Espanya com a l'estranger. També es faculta la persona titular del Ministeri d'Inclusió, Seguretat i Migracions per adoptar les disposicions normatives

oportunes per a l'aplicació i el desplegament de les mesures en matèria de cotització que conté la disposició transitòria novena d'aquest Reial decret llei.

Disposició final dotzena. *Títols competencials.*

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara del que disposen les regles 7a, 8a, 11a, 13a, 14a, 15a, 17a, 18a, 21a, 22a, 23a i 25a de l'article 149.1 de la Constitució espanyola, que atribueixen a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació laboral, sense perjudici de la seva execució pels òrgans de les comunitats autònomes; legislació civil; bases de l'ordenació del crèdit, banca i assegurances; bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, d'hisenda general; el foment i la coordinació general de la recerca científica i tècnica; la legislació bàsica i el règim econòmic de la Seguretat Social, sense perjudici de l'execució dels seus serveis per les comunitats autònomes, les bases del règim jurídic de les administracions públiques i la legislació bàsica sobre contractes i concessions administratives; ferrocarrils i transports terrestres que transcorrin pel territori de més d'una comunitat autònoma i el règim general de comunicacions; la legislació, l'ordenació i la concessió de recursos i aprofitaments hidràulics quan les aigües discorrin per més d'una comunitat autònoma; la legislació bàsica sobre protecció del medi ambient, sense perjudici de les facultats de les comunitats autònomes d'establir normes addicionals de protecció, i les bases del règim miner i energètic, respectivament.

Disposició final tretzena. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat», excepte els articles 31 i 48 i les disposicions transitòries tercera a sisena, que entren en vigor el mateix dia de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat»; les disposicions que contenen la secció 1a i 2a del capítol I del títol VI i les disposicions transitòries vuitena a desena, que entren en vigor l'1 de gener de 2024, i l'apartat tres de l'article 47, que modifica l'article 43.1 de la Llei 34/1998, de 7 d'octubre, que entra en vigor al cap de tres mesos des de la publicació d'aquest Reial decret llei en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 27 de desembre de 2023.

FELIPE R.

El president del Govern,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN

ANNEX I

Fons de inversió, FSPJ

Núm. de comptes	Balanç. Actiu	Pressupost de 2024 Milers d'euros
	A) Actiu no corrent.	180.006
	I. Inversions immobiliàries.	
	II. Inversions financeres a llarg termini en entitats del grup, multigrup i associades.	
2400, (2930)	1. Inversions financeres en patrimoni d'entitats de dret públic.	
2401, 2402, 2403, (248), (2931)	2. Inversions financeres en patrimoni de societats mercantils.	
241, 242, 245, (294), (295)	3. Crèdits i valors representatius de deute.	
246, 247	4. Altres inversions.	
	III. Inversions financeres a llarg termini.	180.006
250, (259), (296)	1. Inversions financeres en patrimoni.	180.006
251, 252, 256, 257, (297), (298)	2. Crèdits i valors representatius de deute.	
253	3. Derivats financers.	
258, 26	4. Altres inversions financeres.	
	IV. Deutors i altres comptes a cobrar a llarg termini.	0
	B) Actiu corrent.	1.811.898
	I. Deutors i altres comptes a cobrar.	1.800.000
460, (4900)	1. Deutors per activitat principal.	0
469, (4901), 555, 558	2. Altres comptes a cobrar.	1.800.000
47	3. Administracions públiques.	
	II. Inversions financeres a curt termini en entitats del grup, multigrup i associades.	
530, (539) (593)	1. Inversions financeres en patrimoni de societats mercantils.	
531, 532, 535, (594), (595)	2. Crèdits i valors representatius de deute.	
536, 537, 538	3. Altres inversions.	
	III. Inversions financeres a curt termini.	0
540, (549), (596)	1. Inversions financeres en patrimoni.	
541, 542, 546, 547, (597), (598)	2. Crèdits i valors representatius de deute.	0
545, 548, 565, 566	3. Altres inversions financeres.	
480, 567	IV. Ajustos per periodificació.	
	V. Efectiu i altres actius líquids equivalents.	11.898
577	1. Altres actius líquids equivalents.	
570, 571	2. Tresoreria.	11.898
	TOTAL ACTIU (A+B).	1.991.904

Núm. de comptes	Balanç. Patrimoni net i passiu	Pressupost de 2024 Milers d'euros
	A) Patrimoni net.	1.990.440
100	I. Patrimoni aportat.	2.000.000
	II. Patrimoni generat.	-9.560
120	1. Resultats d'exercicis anteriors.	0
129	2. Resultats d'exercici.	-9.560
-557	3. Distribució de resultats a compte.	
	III. Ajustos per canvi de valor.	
133	1. Actius financers disponibles per a la venda.	
134	2. Operacions de cobertura.	
131, 132	IV. Altres increments patrimonials pendents d'imputació a resultats.	
	B) Passiu no corrent.	
14	I. Provisions a llarg termini.	
14	II. Deutes a llarg termini.	
171, 172, 178, 18	1. Deutes a llarg termini.	
176	2. Derivats financers.	
16	III. Deutes amb entitats del grup, multigrup i associades a llarg termini.	
	IV. Creditors i altres comptes a pagar a llarg termini.	
	C) Passiu corrent.	1.463
58	I. Provisions a curt termini.	
	II. Deutes a curt termini.	
521, 522, 528, 560, 561	1. Deutes a curt termini.	
526	2. Derivats financers.	
51	III. Deutes amb entitats del grup, multigrup i associades a curt termini.	
	IV. Creditors i altres comptes a pagar.	1.463
420	1. Creditors per operacions derivades de l'activitat.	1.463
429, 554	2. Altres comptes a pagar.	0
47	3. Administracions públiques.	0
485, 568	V. Ajustos per periodificació.	
	TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU (A+B+C).	1.991.904

Pressupost d'explotació. Compte del resultat econòmic patrimonial	Pressupost de 2024 Milers d'euros
1. Transferències i subvencions rebudes.	
2. Altres ingressos de gestió ordinària.	0
3. Excés de provisions.	
A) TOTAL D'INGRESSOS DE GESTIÓ ORDINÀRIA (1+2+3).	0
4. Transferències i subvencions concedides.	
5. Altres despeses de gestió ordinària.	-9.560

Pressupost d'explotació. Compte del resultat econòmic patrimonial	Pressupost de 2024 Milers d'euros
a) Subministraments i altres serveis exteriors.	-9.560
b) Altres.	
B) TOTAL DE DESPESES DE GESTIÓ ORDINÀRIA (4+5).	-9.560
I Resultat (estalvi o desestalvi) de la gestió ordinària (A+B).	-9.560
6. Altres partides no ordinàries.	
II Resultat de les operacions no financeres (I+6).	-9.560
7. Ingressos financers.	
8. Despeses financeres.	
9. Variació del valor raonable en actius i passius financers.	
10. Diferències de canvi.	
11. Deteriorament de valor, baixes i alienacions d'actius i passius financers.	
12. Subvencions per al finançament d'operacions financeres.	
III Resultat de les operacions financeres (7+8+9+10+11+12).	0
IV Resultat (estalvi o desestalvi) net de l'exercici (II+III).	-9.560

Pressupost de capital. Estat de fluxos d'efectiu.	Pressupost de 2024 Milers d'euros
I. FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS DE GESTIÓ.	
A) Cobraments:	0
1. Transferències i subvencions rebudes.	
2. Interessos i dividendes cobrats.	0
3. Altres cobraments.	
B) Pagaments.	8.096
4. Transferències i subvencions concedides.	
5. Altres despeses de gestió.	8.096
6. Interessos pagats.	
7. Altres pagaments.	
Fluxos nets d'efectiu per activitats de gestió (+A-B).	-8.096
II. FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ.	
C) Cobraments:	0
1. Venda d'inversions reals.	
2. Venda d'actius i reemborsament de crèdits concedits.	0
D) Pagaments:	180.006
3. Compra d'inversions reals.	
4. Compra d'actius i concessió de crèdits.	180.006
Fluxos nets d'efectiu per activitats d'inversió (+C-D).	-180.006
III. FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT.	
E) Augments en el patrimoni:	200.000

Pressupost de capital. Estat de fluxos d'efectiu.	Pressupost de 2024 Milers d'euros
1. Aportacions de l'entitat en la qual s'integra el Fons.	200.000
F) Pagaments a l'entitat en la qual s'integra el Fons.	
2. Devolució d'aportacions i repartiment de resultats a l'entitat en la qual s'integra el Fons.	
G) Cobraments per emissió de passius financers:	
3. Préstecs rebuts.	
4. Altres deutes.	
H) Pagaments per reemborsament de passius financers:	
5. Préstecs rebuts.	
6. Altres deutes.	
Fluxos nets d'efectiu per activitats de finançament (+E-F+G-H).	200.000
IV. FLUXOS D'EFFECTIU PENDENTS DE CLASSIFICACIÓ.	
I) Cobraments pendents d'aplicació.	
J) Pagaments pendents d'aplicació.	
Fluxos nets d'efectiu pendents de classificació (+I-J).	
V. EFECTE DE LES VARIACIONS DELS TIPUS DE CANVI.	
VI. INCREMENT/DISMINUCIÓ NETA DE L'EFFECTIU I ACTIUS LÍQUIDS EQUIVALENTS A L'EFFECTIU (I+II+III+IV+V).	11.898
Efectiu i actius líquids equivalents a l'efectiu a l'inici de l'exercici.	0
Efectiu i actius líquids equivalents a l'efectiu al final de l'exercici.	11.898

ANNEX II

Actuacions d'execució immediata a les conques afectades per la sequera

Demarcació hidrogràfica del Guadiana:

Denominació	Mesura del pla hidrològic relacionada amb l'actuació	Pressupost indicatiu - Euros
Millora dels proveïments dependents de l'embassament de La Cabezuela.	No prevista.	3.000.000
Total.		3.000.000

Demarcació hidrogràfica del Guadalquivir:

Denominació	Mesura del pla hidrològic relacionada amb l'actuació	Pressupost indicatiu – Euros
Millora del tractament de potabilització de l'aigua en els sistemes de proveïment de Sevilla i d'altres per l'empitjorament de la qualitat dels recursos emmagatzemats a causa de les baixes reserves per la sequera: – Adequació i posada en marxa de la preozonització a l'ETAP d'El Carambolo (EMASESA). – Instal·lació de la preozonització a l'ETAP de Chimeneas (Consorci d'Aigües del Huesna). – Millora del tractament dels efluents a l'ETAP de Salteras (ALJARAFESA). – Instal·lació de tractament d'ozonització a l'ETAP del Consorci d'Aigües del Pla Écija.	No prevista.	11.100.000 (3.700.000) (2.600.000) (2.000.000) (2.800.000)
Neteja d'urgència de l'àrea de captació d'aigua de la zona regable de Genil-Cabra. TM de Puente Genil (Còrdova).	No prevista.	1.000.000
Subministrament de bombes d'emergència i implantació de tractament d'ozonització per a proveïment del sistema Quiebrajano (Jaén).	No prevista.	1.650.000
Monitoratge de la qualitat de l'aigua embassada, control de la població de peixos i eliminació preventiva en 33 embassaments destinats al proveïment de la població.	No prevista.	750.000
Adequació d'òrgans de desguàs de fons per a l'aprofitament de les reserves d'aigua a les preses d'Hornachuelos i La Bolera, i dels desguassos reguladors a la presa de Puente Nuevo.	No prevista.	1.200.000
Reorganització de la bateria de sondejos per al proveïment d'aigua a Matalascañas per reduir la pressió sobre les llacunes de l'àmbit de Doñana. TM d'Almonte (Huelva).	ES050_3_Guadalquivir5483.	2.500.000
Adequació dels òrgans de desguàs de preses per modular el règim de cabals mediambientals a les preses de titularitat estatal del Guadalquivir.	ES050_3_Guadalquivir5415.	5.400.000
Total.		23.600.000

Demarcació hidrogràfica del Segura:

Denominació	Mesura del pla hidrològic relacionada amb l'actuació	Pressupost indicatiu – Euros
Condicionament i millora de les preses de derivació dels canals del posttransvasament i els seus elements de mesura, i de nova sensorització dels punts de presa i abocament al canal del Camp de Cartagena entre els PK 24+000 i 64+000 (Múrcia, Alacant i Almeria).	No prevista.	2.700.000
Projecte de reforç, estabilització i reducció de les pèrdues del canal de Crevillent.	No prevista.	2.800.000
Substitució de la làmina d'EPDM de la bassa de Fuente Álamo per formigó.	No prevista.	2.073.456
Reducció de les fuites de la presa de lliurament de la presa de La Pedrera al canal del Camp de Cartagena.	ES070_3_1844.	1.094.324
Obres de reparació i condicionament del túnel de Los Briones al canal de Crevillent del posttransvasament Tajo-Segura. TM de Fortuna (Múrcia).	ES070_3_1930.	651.706
Projecte per garantir el subministrament del volum d'aigua embassat per sota del nivell de la presa d'explotació en situació de sequera prolongada mitjançant l'adequació del desguàs de fons de la presa d'El Cenajo. TM d'Hellín (Albacete) i Moratalla (Múrcia).	ES070_3_1878.	7.300.000
Total.		16.619.486

ANNEX III

Actuacions prioritàries a les conques afectades per la sequera

Demarcació hidrogràfica del Guadiana:

Denominació	Mesura del pla hidrològic relacionada amb l'actuació
Projecte de millora dels proveïments a l'entorn de l'embassament d'Alange.	No prevista.
Projecte de proveïment al Consorci de Los Molinos.	No prevista.

Demarcació hidrogràfica del Guadalquivir:

Denominació	Mesura del pla hidrològic relacionada amb l'actuació
Infraestructures pròpies de transport i regulació per a la transferència de recursos de 19,99 hm ³ /any des de la demarcació hidrogràfica dels rius Tinto, Odiel i Piedras a la demarcació hidrogràfica del Guadalquivir.	ES050_3_Guadalquivir5496

Demarcació hidrogràfica del Segura:

Denominació	Mesura del pla hidrològic relacionada amb l'actuació
Reutilització d'aigua des de les estacions depuradores d'aigües residuals de Torrevella i Oriola Costa.	ES070_1_1056 (parcialment)

Demarcació hidrogràfica del Xúquer:

Denominació	Mesura del pla hidrològic relacionada amb l'actuació
Reutilització d'aigües des de les estacions depuradores d'aigües residuals del mont Orgègia i del Racó de Lleó.	ES080_12_08M0524 ES080_3_08M1872

ANNEX IV

Sistema de la Seguretat Social

Quadre de quanties mínimes de les pensions de la modalitat contributiva per a l'any 2024

Classe de pensió	Titulars		
	Amb cònjuge a càrrec – Euros/any	Sense cònjuge: unitat econòmica unipersonal – Euros/any	Amb cònjuge no a càrrec – Euros/any
<i>Jubilació</i>			
titular amb seixanta-cinc anys.	14.466,20	11.552,80	10.966,20
Titular de menys de seixanta-cinc anys.	14.466,20	10.808,00	10.215,80
Titular amb seixanta-cinc anys procedent de gran invalidesa.	21.698,60	17.329,20	16.448,60
<i>Incapacitat permanent</i>			

Classe de pensió	Titulars		
	Amb cònjuge a càrrec – Euros/any	Sense cònjuge: unitat econòmica unipersonal – Euros/any	Amb cònjuge no a càrrec – Euros/any
Gran invalidesa.	21.698,60	17.329,20	16.448,60
Absoluta.	14.466,20	11.552,80	10.966,20
Total: titular amb seixanta-cinc anys.	14.466,20	11.552,80	10.966,20
Total: Titular amb una edat entre seixanta i seixanta-quatre anys.	14.466,20	10.808,00	10.215,80
Total: derivada d'una malaltia comuna amb menys de seixanta anys.	8.516,20	8.516,20	8.443,40
Parcial del règim d'accidents de treball: titular amb seixanta-cinc anys.	14.466,20	11.552,80	10.966,20
<i>Viduitat</i>			
Titular amb càrregues familiars.		14.466,20	
Titular amb seixanta-cinc anys o amb discapacitat en grau igual o superior al 65 per 100.		11.552,80	
Titular amb una edat entre seixanta i seixanta-quatre anys.		10.808,00	
Titular amb menys de seixanta anys.		8.752,80	

Classe de pensió	Euros/any
<i>Orfandat</i>	
Per beneficiari.	3.533,60
Per beneficiari menor de 18 anys amb discapacitat en grau igual o superior al 65 per 100.	6.946,80
En l'orfandat absoluta, el mínim s'incrementa en 8.752,8 euros/any distribuïts, si s'escau, entre els beneficiaris.	
<i>Prestació d'orfandat</i>	
Un beneficiari.	10.584,00
Diversos beneficiaris: a repartir entre el nombre de beneficiaris.	17.841,60
<i>En favor de familiars</i>	
Per beneficiari.	3.533,60
<i>Si no hi ha vidu ni orfe pensionistes</i>	
Un sol beneficiari amb seixanta-cinc anys.	8.534,40
Un sol beneficiari de menys de seixanta-cinc anys.	8.043,00
Diversos beneficiaris: el mínim assignat a cadascun d'ells s'incrementa en l'import que resulti de prorratejar 5.219,20 euros/any entre el nombre de beneficiaris.	

Altres quanties any 2024

Límit d'ingressos per al reconeixement de quanties mínimes de pensió:

- Sense cònjuge a càrrec, 8.942,00 euros/any.
- Amb cònjuge a càrrec, 10.430,00 euros/any.

ANNEX V

Durant el 2024, les quanties mínimes de les pensions de classes passives queden fixades, en còmput anual, en els imports següents:

Classe de pensió	Import		
	Amb cònjuge a càrrec – Euros/any	Sense cònjuge: unitat econòmica unipersonal – Euros/any	Amb cònjuge no a càrrec – Euros/any
Pensió de jubilació o retir.	14.466,20	11.552,80	10.966,20
Pensió de viduitat.	11.552,80		
Pensió familiar diferent de la de viduitat, on N és el nombre de beneficiaris de la pensió o les pensions.	11.261,60/n		